

Мәдениет саласындағы кәсіптік стандарттарды бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрінің м.а. 2024 жылғы 17 сәуірдегі № 150 бұйрығы

Қазақстан Республикасының "Кәсіптік біліктілік туралы" Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес, БҰЙЫРАМЫН:

1. Осы бұйрыққа мәдениет саласындағы мынадай кәсіптік стандарттар бекітілсін:
 - 1) 1-қосымшаға сәйкес "Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.)";
 - 2) 2-қосымшаға сәйкес "Би ансамблінің әртісі";
 - 3) 3-қосымшаға сәйкес "Жанрлар мен бағыттар бойынша цирк әртісі, цирк жанрының оқытушысы";
 - 4) 4-қосымшаға сәйкес "Арт-менеджер";
 - 5) 5-қосымшаға сәйкес "Сәулетші-реставратор";
 - 6) 6-қосымшаға сәйкес "Балетмейстер";
 - 7) 7-қосымшаға сәйкес "Балеттанушы";
 - 8) 8-қосымшаға сәйкес "Гример-постижер";
 - 9) 9-қосымшаға сәйкес "Киім дизайнері";
 - 10) 10-қосымшаға сәйкес "Дирижер";
 - 11) 11-қосымшаға сәйкес "Өнертанушы";
 - 12) 12-қосымшаға сәйкес "Кинотанушы";
 - 13) 13-қосымшаға сәйкес "Композитор";
 - 14) 14-қосымшаға сәйкес "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі";
 - 15) 15-қосымшаға сәйкес "Монументалды кескіндемені қалпына келтіруші-суретші"
- ;
- 16) 16-қосымшаға сәйкес "Музыкалық дыбыс режиссері";
- 17) 17-қосымшаға сәйкес "Музыкатанушы";
- 18) 18-қосымшаға сәйкес "Оператор (түрлері бойынша)";
- 19) 19-қосымшаға сәйкес "Ағаш өңдеуші-суретші";
- 20) 20-қосымшаға сәйкес "Режиссер (Жанрлар мен түрлері бойынша)";
- 21) 21-қосымшаға сәйкес "Анимациялық фильм режиссері";
- 22) 22-қосымшаға сәйкес "Станокты кескіндемені қалпына келтіруші-суретші";
- 23) 23-қосымшаға сәйкес "Театртанушы-педагог";
- 24) 24-қосымшаға сәйкес "Театртанушы";
- 25) 25-қосымшаға сәйкес "Хореограф";
- 26) 26-қосымшаға сәйкес "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі";

- 27) 27-қосымшаға сәйкес "Театр декорациясының қоюшы-суретшісі"
- 28) 28-қосымшаға сәйкес "Суретші-аниматор";
- 29) 29-қосымшаға сәйкес "Суретші-бутафор";
- 30) 30-қосымшаға сәйкес "Грим суретшісі";
- 31) 31-қосымшаға сәйкес "Жарық бойынша суретші";
- 32) 32-қосымшаға сәйкес "Тоқыма суретшісі";
- 33) 33-қосымшаға сәйкес "Суретші-кескіндемеші";
- 34) 34-қосымшаға сәйкес "Суретші-декоратор";
- 35) 35-қосымшаға сәйкес "Анимациялық фильмнің қоюшы-суретшісі";
- 36) 36-қосымшаға сәйкес "Костюм бойынша қоюшы-суретші";
- 37) 37-қосымшаға сәйкес "Қалпына келтіруші - суретші (сәндік-қолданбалы өнер туындылары)";
- 38) 38-қосымшаға сәйкес "Суретші ювелир";
- 39) 39-қосымшаға сәйкес "Қыш суретшісі";
- 40) 40-қосымшаға сәйкес "Грим бойынша қоюшы-суретші";
- 41) 41-қосымшаға сәйкес "Суретші-технолог";
- 42) 42-қосымшаға сәйкес "Педагог-хореограф".

2. Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің Мәдениет комитеті:

1) осы бұйрықтың көшірмесін Қазақстан Республикасы Нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына жіберуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрінің
міндетін атқарушы

Қ. Ысқақов

КЕЛІСІЛДІ

Қазақстан Республикасының
Еңбек және халықты әлеуметтік
қорғау министрлігі

" _ " _____ 2024 ЖЫЛ

Қазақстан Республикасы

Кәсіптік стандарт: "Өнер бағыттары бойынша дизайнер (Арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.)"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Өнер бағыттары бойынша дизайнер (Арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.)" кәсіптік стандарты (бұдан әрі-кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен тұлғаларының кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Өнер бағыттары бойынша дизайнер (Арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.)".

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90040033.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.04 Концерттік және театр залдарының қызметі;

90.04.0 Концерттік және театр залдарының қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Дизайн саласындағы кәсіби қызмет:

- көркемдік-жобалау - ұйымдастырушылық және басқарушылық - кәсіпкерлік - педагогикалық - ғылыми-зерттеу .

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Өнер бағыттары бойынша дизайнер (Арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.) - 4 СБШ-нің деңгейі;

2) Өнер бағыттары бойынша дизайнер (Арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.) - 8 СБШ-нің деңгейі;

3) Өнер бағыттары бойынша дизайнер (Арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.) - 7 СБШ-нің деңгейі;

4) Өнер бағыттары бойынша дизайнер (Арт-дизайнер, графикалық дизайнер, дизайн интерьері, өндірістік дизайнер, және т.б.) - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, интерьерер дизайны, өнеркәсіптік дизайнер және т.б.):			
Топтың коды:	2166-1		
Қызмет атауының коды:	2166-1-002		
Кәсіптің атауы:	Графикалық дизайнер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Дизайн (бағыттары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	<p>2651-2-004 Суретші</p> <p>2166-9-003 Суретші-дизайнер (жалпы бейін)</p> <p>3432-1-001 Интерьер декораторы</p> <p>3432-1-002 Интерьер дизайнері</p> <p>3432-1-003 Студия дизайнері</p> <p>1323-0-005 Жобаның бас дизайнері (құрылыста)</p> <p>2163-1-006 Зергерлік бұйымдар дизайнері және т.б.</p> <p>2163-9-009 Өнеркәсіп дизайнері</p> <p>2163-9-010 Өнеркәсіптік өнім дизайнері</p> <p>3432-2-001 Ландшафт дизайнері</p> <p>3432-3-003 Дизайнер-құрылымдаушы (дизайнер) (орта біліктілік)</p>						
Қызметтің негізгі мақсаты:	Дизайн саласында кәсіби қызметті жүргізу. Мақсатты аудиторияның міндеттері мен қажеттіліктеріне сәйкес дизайн, конструкторлық жобалар, өнеркәсіптік үлгілер мен сериялардың авторлық жұмыстарын жасау						
Еңбек функциялардың сипаттамасы							
Еңбек функцияларының тізбесі:	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="414 672 722 756">Міндетті еңбек функциялары:</td> <td data-bbox="722 672 1315 756"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авторлық дизайн идеясын құру 2. Дизайн жобаларын әзірлеу </td> </tr> <tr> <td data-bbox="414 756 722 829">Қосымша еңбек функциялары:</td> <td data-bbox="722 756 1315 829"></td> </tr> </table>	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авторлық дизайн идеясын құру 2. Дизайн жобаларын әзірлеу 	Қосымша еңбек функциялары:			
Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авторлық дизайн идеясын құру 2. Дизайн жобаларын әзірлеу 						
Қосымша еңбек функциялары:							
Еңбек функциясы 1: Авторлық дизайн идеясын құру	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="414 829 722 1690"> <p>Дағды 1:</p> <p>Графикалық редакторларды пайдаланып және қолдан көркемдік және техникалық эскиздер жасау</p> </td> <td data-bbox="722 829 1315 1690"> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өз ойларын көркемдік-графикалық формада жүзеге асыру 2. Әртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдарға, графикалық компьютерлік бағдарламаларға ие болу 3. Материалтану, құрылымдық және тектоникалық сипаттамалар білімін пайдалана отырып, жобалау объектісін құру идеясын жеткізу. 4. Дизайн объектісінде идеяның көркемдік мәнін, креативтілігін жеткізу 5. Өз шешімдерінде дизайндағы сән трендтерін қадағалау және өңдеу 6. Жаңа идеялар мен шешімдерді іздеудің өзіндік логикалық және интуитивті әдістерін меңгеру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық идеяларды табу техникасы 2. Әртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдар, графикалық компьютерлік бағдарламалар 3. Тұрақты стилистикалық шешімдердің заңдылықтары және эклектизм заңдары 4. Көркем-графикалық жұмыстардың негізгі техникасы мен әдістері </td> </tr> <tr> <td data-bbox="414 1690 722 1774">Дағдыны тану мүмкіндігі:</td> <td data-bbox="722 1690 1315 1774">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="414 1774 722 1995"></td> <td data-bbox="722 1774 1315 1995"> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пішіннің, пропорцияның жазықтық, көлемді-пластикалық және түстік шешімін табу 2. Қолданылатын фактуралар мен материалдарды беру </td> </tr> </table>	<p>Дағды 1:</p> <p>Графикалық редакторларды пайдаланып және қолдан көркемдік және техникалық эскиздер жасау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өз ойларын көркемдік-графикалық формада жүзеге асыру 2. Әртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдарға, графикалық компьютерлік бағдарламаларға ие болу 3. Материалтану, құрылымдық және тектоникалық сипаттамалар білімін пайдалана отырып, жобалау объектісін құру идеясын жеткізу. 4. Дизайн объектісінде идеяның көркемдік мәнін, креативтілігін жеткізу 5. Өз шешімдерінде дизайндағы сән трендтерін қадағалау және өңдеу 6. Жаңа идеялар мен шешімдерді іздеудің өзіндік логикалық және интуитивті әдістерін меңгеру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық идеяларды табу техникасы 2. Әртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдар, графикалық компьютерлік бағдарламалар 3. Тұрақты стилистикалық шешімдердің заңдылықтары және эклектизм заңдары 4. Көркем-графикалық жұмыстардың негізгі техникасы мен әдістері 	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пішіннің, пропорцияның жазықтық, көлемді-пластикалық және түстік шешімін табу 2. Қолданылатын фактуралар мен материалдарды беру
<p>Дағды 1:</p> <p>Графикалық редакторларды пайдаланып және қолдан көркемдік және техникалық эскиздер жасау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өз ойларын көркемдік-графикалық формада жүзеге асыру 2. Әртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдарға, графикалық компьютерлік бағдарламаларға ие болу 3. Материалтану, құрылымдық және тектоникалық сипаттамалар білімін пайдалана отырып, жобалау объектісін құру идеясын жеткізу. 4. Дизайн объектісінде идеяның көркемдік мәнін, креативтілігін жеткізу 5. Өз шешімдерінде дизайндағы сән трендтерін қадағалау және өңдеу 6. Жаңа идеялар мен шешімдерді іздеудің өзіндік логикалық және интуитивті әдістерін меңгеру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық идеяларды табу техникасы 2. Әртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдар, графикалық компьютерлік бағдарламалар 3. Тұрақты стилистикалық шешімдердің заңдылықтары және эклектизм заңдары 4. Көркем-графикалық жұмыстардың негізгі техникасы мен әдістері 						
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-						
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пішіннің, пропорцияның жазықтық, көлемді-пластикалық және түстік шешімін табу 2. Қолданылатын фактуралар мен материалдарды беру 						

	<p>Дағды 2: Дизайн объектісінің макетін орындау</p>	<p>3. Дизайн объектілері мен оның элементтерінің макетін орындау үшін мәнерлі көркем құралдарды қолдану</p> <p>Білімдер: 1. Көркемдік құрылымдау және техникалық модельдеу негіздері 2. Пішін мен пішіндеу әдістемесін табу, құрылымдық-пластикалық заңдылықтарды білу</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 1: Жоба тапсырмасын дайындау және тапсырыс берушімен келісу</p>	<p>Машықтар: 1. Дизайн объектілерін жасауға жобалық тапсырманы құру 2. Жоба тапсырмасын әзірлеуге қажетті ақпаратты іздеу, жинау және талдау 3. Жобаның тапсырмасы үшін қосымша деректерге сұраныстың қажеттілігін анықтау 4. Дизайн объектілерін жасау мерзімдерін белгілеу және кезеңдерін құру 5. Искерлік этикетті сақтай отырып, тұтынушымен қарым-қатынас орнату 6. Қабылданған дизайнерлік шешімдердің дұрыстығын негіздеу</p> <p>Білімдер: 1. Дизайн объектілерін жасауға арналған жобалау тапсырмаларының пішіндері 2. Жоба тапсырмасын әзірлеуге қажетті ақпаратты іздеу, жинау және талдау әдістері 3. Өртүрлі күрделіліктегі дизайн объектілерін жобалау кезеңдері мен мерзімдері 4. Дизайн саласындағы кәсіби терминологиясы 5. Искерлік қарым-қатынас этикасының нормалары</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Дизайн жобаларын әзірлеу</p>	<p>Дағды 2: Дизайн-жобаларды көркемдік-техникалық құру</p>	<p>Машықтар: 1. Дизайн жобасымен жұмыс істеу үшін қажетті ақпаратты талдау 2. Тапсырыс берушінің тілектерін және мақсатты аудиторияның қалауын ескере отырып, дизайн объектілерін жобалау тапсырмаларына арналған дизайн шешімдерін табу 3. Дизайн объектілерін жобалау үшін арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолдану 4. Дизайн объектілерін жобалау кезінде қолданылатын материалдардың қасиеттерін және дизайн-жобаларды жүзеге асыру технологиясын ескеру 5. Қабылданған жобалық шешімдердің дұрыстығын негіздеу 6. Дизайн-жобалардың таныстыруын өткізу</p>

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колористика және түс теориясы, композиция, инженерлік графика, академиялық сурет және кескіндеме, графика техникасы, материалтану, эргономика, типография, фотографика 2. Арнайы компьютерлік бағдарламалар 3. Көркем құрылым және техникалық модельдеу негіздері 4. Өртүрлі дизайн объектілерін өндірудің технологиялық процестері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 3: Дизайн-жобаларды жүзеге асыру бойынша жұмыстардың орындалуын авторлық қадағалау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құрылған дизайн объектілерін жаңғырту үшін көрсеткіштер мен сапаны бақылау құралдарын қолдану 2. Дизайн-жобаны орындаушылармен тиімді байланыс орнату 3. Дизайн-объектілерінің сапасына қойылатын талаптарды қамтитын нормативтік құжаттармен жұмыс жасау 4. Дизайн-жобасының орындалуын тексеру нәтижелері бойынша есеп дайындау <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өзірленген дизайн объектілерінің сапасы саласындағы нормативтік құжаттар 2. Жобалау объектілері мен олардың құрамдас бөліктерінің өндірісіндегі өндіріс сапасын бақылау көрсеткіштері мен құралдары. 3. Өртүрлі салалардағы дизайн объектілерін өндірудің технологиялық процестері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Дербестік және жауапкершілік Шығармашылық және креативтілік Көп мәселелік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Суретші-декоратор
	4	Суретші-әрлеуші
	4	Жетілдірілген мультимедиялық технологиялар бойынша суретші
	4	Графикалық суретші
	4	Мультипликатор көмекшісі/дизайнер
	4	Суретші-құрылымдаушы (дизайнер)(орта біліктілік)
10. Кәсіптің карточкасы Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, интерьер дизайны, өнеркәсіптік дизайнер және т.б.):		

Топтың коды:	2166-1		
Қызмет атауының коды:	2166-1-002		
Кәсіптің атауы:	Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, интерьер дизайны, өнеркәсіптік дизайнер және т.б.)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (бакалавриат, специалитет)	Мамандық: Дизайн (бағыттары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2651-2-004 Суретші 2166-9-003 Суретші-дизайнер (жалпы бейін) 3432-1-001 Интерьер декораторы 3432-1-002 Интерьер дизайнері 3432-1-003 Студия дизайнері 1323-0-005 Жобаның бас дизайнері (құрылыста) 2163-1-006 Зергерлік бұйымдар дизайнері және т.б. 2163-9-009 Өнеркәсіп дизайнері 2163-9-010 Өнеркәсіптік өнім дизайнері 3432-2-001 Ландшафт дизайнері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Дизайн саласында кәсіби қызметті жүргізу. Мақсатты аудиторияның міндеттері мен қажеттіліктеріне сәйкес дизайн, конструкторлық жобалар, өнеркәсіптік үлгілер мен сериялардың авторлық жұмыстарын жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Авторлық дизайн идеясын құру. 2. Шешімдердің өзгермелілігі мен егжей-тегжейлі дизайн-жобаларын жасау. 3. Дизайн-қызметін жүзеге асыру процесінде шығармашылық топтың жұмысын басқару.	
	Қосымша еңбек функциялары:	4. Дизайн саласындағы кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру.	
		Машықтар: 1. Өз ойларын көркемдік-графикалық формада жүзеге асыру	

Еңбек функциясы 1: Авторлық дизайн идеясын құру	Дағды 1: б а с т а п көркем-техникалық эскиздер жасау қолдар және графикалық редакторларды пайдалану	<p>2. Өртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдарға, графикалық компьютерлік бағдарламаларды меңгеру</p> <p>3. Материалтану, құрылымдық және тектоникалық сипаттамалар білімін пайдалана отырып, жобалау объектісін құру идеясын жеткізу.</p> <p>4. Дизайн объектісінде идеяның көркемдік мәнін, креативтілігін жеткізу</p> <p>5. Өз шешімдерінде дизайндағы сән трендтерін қадағалау және өңдеу</p> <p>6. Жаңа идеялар мен шешімдерді іздеудің өзіндік логикалық және интуитивті әдістері</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>1. Шығармашылық идеяларды іздену методикасы</p> <p>2. Өртүрлі көрнекі және техникалық әдістер мен құралдар, графикалық компьютерлік бағдарламалар</p> <p>3. Тұрақты стилистикалық шешімдердің заңдылықтары және эклектика заңдары</p> <p>4. Көркемдік-графикалық жұмыстардың негізгі техникасы мен әдістері</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Жобалау объектісінің макетін орындау	<p>Машықтар:</p> <p>1. Пішіннің, пропорцияның жазықтық, көлемді-пластикалық және түстік шешімін табу</p> <p>2. Қолданылған фактуралар мен материалдарды беру</p> <p>3. Дизайн объектілері мен оның элементтерінің макетін орындау үшін мәнерлі көркем құралдарды қолдану</p>
	<p>Білімдер:</p> <p>1. Көркемдік құрылым және техникалық модельдеу негіздері</p> <p>2. Формалау формасы мен әдістемесін ашатын құрылымдық және пластикалық заңдылықтар</p>	
Дағдыны тану мүмкіндігі :	-	
	<p>Машықтар:</p> <p>1. Конструкторлық зерттеу тақырыбы бойынша ақпаратты жинақтау және пайдалану</p> <p>2. Дизайн саласындағы тенденцияларын анықтау және болжау</p> <p>3. Жобаланған дизайн объектілерінің аналогтарына салыстырмалы талдау жасау</p> <p>4. Жобаланған дизайн объектілерінің мақсатты аудиториясының қажеттіліктері мен қалауларын талдау</p>	

	<p>Дағды 1 Жоба алдындағы дизайнерлік зерттеу жүргізу</p>	<p>5. Дизайн объектілерін жобалауға қойылатын талаптарды қамтитын нормативтік құжаттармен және заңнамалық актілермен жұмыс 6. Дизайнерлік зерттеу нәтижелерін рәсімдеу</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дизайн саласындағы кәсіби терминология 2. Дизайндың тарихы мен теориялары 3. Кешенді дизайнерлік зерттеулерді жүргізу әдістері 4. Дизайнерлік зерттеулер үшін ақпаратты жинау және талдау технологиялары 5. Жобаланған дизайн объектілерінің аналогтарына салыстырмалы талдау жүргізу әдістері 6. Жобаланған дизайн объектілеріне бағытталған мақсатты аудиторияның қалауларын бағалау критерийлері
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2 Жобаланған тапсырманы тапсырыс берушімен жасау және келісу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дизайн объектілерін құруға жобалық тапсырманы құрастырыңыз 2. Жоба тапсырмасының тақырыбы бойынша ақпаратты таңдау және жүйелеу 3. Дизайн объектілерін құру мерзімдерін белгілеу және кезеңдерін қалыптастыру 4. Іскерлік этикетті сақтай отырып, тұтынушымен қарым-қатынас орнату 5. Қабылданған жобалық шешімдердің дұрыстығын негіздеу <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобалау объектілерін құруға арналған жобалау тапсырмаларының формалары 2. Әртүрлі күрделіліктегі жобалау объектілерін жобалау кезеңдері мен мерзімдері 3. Іскерлік қарым-қатынас этикасының нормалары 4. Психология негіздері
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2 Шешімдердің өзгермелілігі мен егжей-тегжейлі дизайн жобаларын әзірлеу</p>		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дизайн объектілерін құру бойынша жобалық тапсырмамен жұмыс 2. Дизайн жобасында жұмыс істеуге қажетті ақпаратты талдау 3. Тапсырыс берушінің тілектерін және мақсатты аудиторияның қалауын ескере отырып, дизайн объектілерін жобалау тапсырмаларына арналған дизайн шешімдерін табу 4. Дизайн объектілерін жобалау үшін арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолдану

<p>Дағды 3 Концептуалды-көркемдік – дизайн – жобалардың техникалық дамуы</p>		<p>5. Дизайн объектілерін жобалау кезінде қолданылатын материалдардың қасиеттерін және жобалық жобаларды жүзеге асыру технологиясын ескеру</p> <p>6. Дизайн объектісінің функционалдығын, шешімдердің өзгермелілігін және олардың техникалық-экономикалық контексте артықшылығын анықтау және көрсету</p> <p>7. Жобаланатын дизайн объектінің техникалық құжаттамасын әзірлеу</p> <p>8. Дизайн жобаларының таныстыруын өткізу</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>1. Дизайнердің шығармашылық процесін ұйымдастыру әдістері</p> <p>2. Колористика және түс теориялары, композиция, инженерлік графика, академиялық сызу және кескіндеме, графика техникасы, материалтану, эргономика, типография, фотосурет</p> <p>3. Арнайы компьютерлік бағдарламалар</p> <p>4. Дизайндың әртүрлі салаларындағы жобалау стандарттары</p> <p>5. Көркем құрылымдау және техникалық модельдеу</p> <p>6. Әртүрлі дизайн объектілерін өндіру технологиялары</p> <p>7. Жобалық-металық құжаттама</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>		<p>-</p>
<p>Дағды 4 Дизайн жобаларын жүзеге асыру жұмысының орындалуына авторлық қадағалау</p>		<p>Машықтар:</p> <p>1. Құрылған дизайн объектілерін жаңғырту үшін көрсеткіштер мен сапаны бақылау құралдарын қолдану</p> <p>2. Жобалық жобаны орындаушылармен тиімді байланыс орнату</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Концепциядан жүзеге асыруға дейінгі жобалау объектісін құрудың өндірістік циклдері</p> <p>2. Әзірленген жобалау объектілерінің сапасы саласындағы нормативтік құжаттар</p> <p>3. Жобалау объектілері мен олардың құрамдас бөліктерінің өндірісіндегі өндіріс сапасын бақылау көрсеткіштері мен құралдары.</p> <p>4. Әртүрлі салалардағы жобалау объектілерін өндірудің технологиялық процестері</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>		<p>ұсынылады/ұсынылмайды</p>
		<p>Машықтар:</p> <p>1. Дизайн объектілерін құру үшін жобалау тапсырмаларын әзірлеу</p> <p>2. Күнтізбелік-ресурстық жоспарлауды жүзеге асыру</p>

	<p>Дағды 1 Дизайн объектілерін әзірлеу бойынша жұмыстарды жоспарлау</p>	<p>3. Бағыныңқылардың іс-әрекетін жүйелеп, тарату 4. Дизайн объектілерін жобалау кезеңдерін қалыптастыру және мерзімдерін белгілеу</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Дизайн-жобаларын жүзеге асырудың технологиялық процестері 2. Дизайн объектілерін жобалау кезеңдері мен мерзімдері 3. Шығармашылық топ қызметкерлерінің функционалдық міндеттері 4. Бюджеттеу және қаржылық жоспарлау негіздері 5. Әлеуметтану, психология және тұлғааралық қатынастар негіздері 6. Менеджмент негіздері 7. Іскерлік қарым-қатынас этикасының нормалары 8. Қазақстан Республикасының зияткерлік меншік саласындағы заңнамасы 9. Қазақстан Республикасының азаматтық және еңбек заңнамасы 10. Еңбекті қорғау талаптары</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3 Дизайн-қызметін іске асыру процесінде шығармашылық ұжым жұмысын басқару</p>	<p>Дағды 2 Дизайн-жобаларды орындау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Шығармашылық ұжымды басқару 2. Нормативтік құқықтық актілер негізінде басқару шешімдерін қабылдау 3. Қызметкерлер арасындағы тұлғааралық қарым-қатынасты ұйымдастыру 4. Дизайн-жобалары бойынша шығармашылық жұмыс әдістерін енгізу 5. Қызметкерлер арасында дизайн-жобаларын жүзеге асыру бойынша тапсырмаларды тарату 6. Дизайн-жобаларын жүзеге асыру бойынша жұмысты бірлесіп орындаушылармен тиімді қарым-қатынас орнату</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Дизайн-жобалау процесін ұйымдастырудың әдістері мен принциптері 2. Әртүрлі күрделіліктегі дизайн-жобаларын жүзеге асыру технологиялары</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3</p>		<p>Машықтар:</p> <p>1. Дайын дизайн-жобаның дизайн-макетіне сәйкестігін бақылаудың процедуралары мен әдістерін әзірлеу 2. Дизайн-жобаларының жүзеге асырылуын және орындалуын бақылауды жүзеге асыру 3. Қабылдау құжаттамасын дайындау</p>

	Дизайн- жобаларды асыруды бақылау	Білімдер: 1. Дизайн-жобасын жүзеге асыру бойынша жұмыстардың орындалуын бақылау әдістері 2. Дайын-жобаның нормативтік сәйкестігінің дизайн-макетке сәйкестігі 3. Дизайн-жобасын жүзеге асырудың технологиялық процестері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 4 Дизайн саласындағы кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыру	Дағды 1 Нарыққа бағдарлану заманауи менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби жұмыс	Машықтар: 1. Жобалау саласындағы кәсіпкерлік мүмкіндіктерді жүзеге асырудың принциптерін, әдістерін, құралдарын меңгеру 2. Заманауи дизайн жобаларын басқару әдістерін қолдану 3. Тәуекелдерді анықтау 4. Техникалық-экономикалық есептеулерді жүргізу 5. Жобалау объектілерін жобалау кезінде коммерциялық және маркетингтік негізді есептеңіз	
		Білімдер: 1. Жоба қызметін реттейтін нормативті-заңнамалық құжаттар 2. Қазақстан Республикасының авторлық құқық және сабақтас құқықтар саласындағы заңнамасының негізгі ережелері 3. Дизайн нарығының жағдайы және оның жүйелері 4. Дизайн объектілеріне сұраныс пен ұсыныс аймақтары 3. Дизайн объектілерін әзірлеу бойынша қызметтердің құны және оларды іске асыру құны 5. Есептік құжаттаманы дайындауға қойылатын талаптар	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Суретші-декоратор	
	4	Сәретші-әрлеуші	
	4	Жетілдірілген технология бойынша мультимедиялық суретші	
	4	Графикалық суретші	
	4	Мультипликатор көмекшісі/дизайнері	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	4	Суретші-конструктор (дизайнер) (орта біліктілік)	
	6	Әрлеуші-суретші	
	6	Үйірме жетекшісі	
	6	Бас суретші/дизайнер	
	6	Арт-директор	
	6	Өнер саласындағы IT-менеджер	
	6	SMM-менеджері	
	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің басшысы / меңгерушісі (клуб/басқару филиалы/ студия/бөлім/секция/бөлімше/цех	
11. Кәсіптің карточкасы "Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, интерьер дизайн, өнеркәсіптік дизайнер және т.б.)":			
Топтың коды:	2166-1		
Қызмет атауының коды:	2166-1-002		
Кәсіптің атауы:	Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, интерьер дизайн, өнеркәсіптік дизайнер және т.б.)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (магистратура)	Мамандық: Дизайн (бағыттары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2651-2-004 Суретші 2166-9-003 Суретші-дизайнер (жалпы бейін) 3432-1-001 Интерьер декораторы 3432-1-002 Интерьер дизайнері 3432-1-003 Студия дизайнері 1323-0-005 Жобаның бас дизайнері (құрылыста) 2163-1-006 Зергерлік бұйымдар дизайнері және т.б. 2163-9-009 Өнеркәсіп дизайнері 2163-9-010 Өнеркәсіптік өнім дизайнері 3432-2-001 Ландшафт дизайнері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Дизайн саласында кәсіби және педагогикалық қызметті жүргізу. Мақсатты аудиторияның міндеттері мен қажеттіліктеріне сәйкес дизайн, конструкторлық жобалар, өнеркәсіптік үлгілер мен сериялардың авторлық жұмыстарын жасау		

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіби дизайн-білім беру саласындағы педагогикалық қызметті жүзеге асыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Кәсіби дизайн-білім беру саласындағы педагогикалық қызметті жүзеге асыру	Дағды 1: Кәсіби дизайн-білім беру саласындағы педагогикалық қызметті жүзеге асыру	Машықтар: 1. Көркемдік-жобалық пәндер бойынша білім беру ұйымдарында оқытушының функцияларын жүзеге асыру Білімдер: 1. Кәсіби саладағы педагогикалық процесті ұйымдастыру мен басқарудың әдістері, тәсілдері, құралдары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-педагогикалық процестерді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Дизайнды оқытудың ғылыми-тәжірибелік әдістерінің ерекшеліктері бойынша алған білімдерін пайдалана отырып, оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдау. 2. Студенттердің танымдық белсенділігін арттыру үшін инновациялық педагогикалық технологияларды пайдалана отырып, дизайн саласындағы өзіндік кәсіби іс-әрекеттерге талдау жасау Білімдер: 1. Болашақ маманды кәсіби қызмет субъектісі ретінде кәсіби даярлаудағы пәндік білімнің рөлі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Шыдамдылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Кәсіпорын басшысы
	7	ART-менеджер
	7	Көркемдік кеңес төрағасы
	7	Бас әкімші
	7	Филиал/орталық басшысы
12. Кәсіптің карточкасы "Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, интерьер дизайны, өнеркәсіптік дизайнер және т.б.)":		
Топтың коды:	2166-1	

Қызмет атауының коды:	2166-1-002		
Кәсіптің атауы:	Өнер бағыттары бойынша дизайнер (арт-дизайнер, графикалық дизайнер, интерьер дизайн, өнеркәсіптік дизайнер және т.б.)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (PhD докторантура, PhD академиялық дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Дизайн (бағыттары бойынша)	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2163-9-010 Өнеркәсіптік өнім дизайнері 2654-4-018 Дизайнер конструктор (дизайнер) 2163-9-006 Керамикалық бұйымдардың дизайнері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Дизайн саласында кәсіби және ғылыми-педагогикалық қызметін жүргізу. Мақсатты аудиторияның міндеттері мен қажеттіліктеріне сәйкес жобалық, кешенді жобалау жобалары, өнеркәсіптік үлгілер мен сериялардың авторлық жұмыстарын жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жобалау саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
	Дағды 1: Кәсіби саладағы ғылыми ақпаратты талдау және	Машықтар: 1. Көркемдік- жобалық құбылыстарына жүйелі талдау жасау 2. Зерттеу процесін жоспарлау және жүзеге асыру 3. Кәсіби ғылыми-педагогикалық қызмет барысында туындайтын күрделі мәселелерді тұжырымдау және шешу 4. Ұжымда өзара әрекеттесу және тұлғааралық және мәдениетаралық қарым-қатынасқа қабілетті болу Білімдер: 1. Өнер және дизайн тенденциялары жағдайы	

Еңбек функциясы 1: Дизайн саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру	жинақтау және талдау жасау	2. Шығармашылық процесті ұйымдастыру және басқару принциптері 3. Жоғары оқу орнында оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері 4. Ұлттық мәдени дәстүрлердің өзара ену мәселелері 5. Көзқарас пен дүниетаным жүйелері және оларды бейнелеу өнері мен дизайн құралдары арқылы көрсету
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жобалау саласындағы ғылыми зерттеулер жүргізу	Машықтар: 1. Ғылымның даму концепциялары мен модельдерін меңгеру 2. Өзіндік ғылыми зерттеулердің әдістемелік принциптеріне, құрылымына және нәтижелерін ұсынуға ие болу 3. Ғылыми зерттеу әдістеріне, ғылыми-танымдық іс-әрекеттің негізгі категорияларына иелік етеді 4. Ғылыми-зерттеу жұмысын ұйымдастырудың негізгі теориялық-әдістемелік негіздері мен принциптеріне ие болу Білімдер: 1. Ғылым тарихы мен философиясының қалыптасу мәселелері, оның өзекті мәселелері, ғылыми қызметтің принциптері мен әдістері, мәдениет динамикасындағы ғылымның даму құрылымдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмоциялық парасат Аналитикалық ойлау Сыпайылық Зейінді шоғырландыру және бақылау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	ART-директор
	8	Филиал басшысы
	8	Мәдениет ұйымының жетекшісі
	8	Қосымша білім беру ұйымының басшысы
	8	Мәдениет ұйымы басшысының орынбасары
8	Қосымша білім беру ұйымының басшысының орынбасары	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01,

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалы
ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

"Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Могилная Анастасия Валерьевна

электрондық почта: avm5501160@gmail.com

Тел.: +7701550116

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

17. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.

19. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
2-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Би ансамблінің әртісі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандартты қолдану аясы: "Би ансамблінің әртісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда қызметкерлерді оқыту, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен тұлғаларының кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындардағы қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды мәселелерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) ҰБШ - Ұлттық біліктілік шеңбері;
- 2) БСШ - Біліктіліктің салалық шеңбері;
- 3) ЭҚЖЖ - Экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
- 4) БТБА - Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – Біліктілік анықтамалығы;
- 6) ББЖХС – Білім берудің халықаралық стандарттық жіктелімі;
- 7) ҰСБ – Ұлттық сыныптауышы бойынша.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Би ансамблінің әртісі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R 90.01.1, 90.01.2

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.01 Әртістік қызмет;

90.01.2 Концерттік қызметі.

90.01.1 Театрлық қызметі

90.01.3 Цирктік қызметі

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Би ансамблінің әртісі – театр, концерттік және театрлық ойын-сауық ұйымдарында шығармашылық орындаушылық қызметті жүзеге асыратын хореографиялық өнер саласындағы маман.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

2) Би ансамблінің әртісі - 4 БСШ-нің деңгейі

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. "Би ансамблінің әртісі" кәсібінің карточкасы:	
Топтың коды:	2653-1
Қызмет атауының коды:	2653-1-009
Кәсіптің атауы:	Би ансамблінің әртісі
БСШ бойынша біліктілік деңгейі:	4
БСШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017

бойынша біліктілік деңгейі:	жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Хореографиялық өнер	Біліктілік: Би ансамблінің әртісі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2653-1-003 Би (хор) ұжымының әртісі 2653-1-007 халықтық би ансамблінің әртісі 2653-1-008 заманауи би әртісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіптік ұжымда, би театрында, музыкалық және музыкалық драма театрында және концерттік ұйымдарда штаттық кесте бойынша хореографиялық партияларды (билерді) орындау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Репертуарлық және жаңа қойылымдарда партияларды жаттау және орындау 2. Классикалық би тренажына үнемі қатысу, репетитор және концертмейстермен айналысу, кәсіби дағдыларды жетілдіру 3. Сыртқы физикалық және кәсіби форманы сақтау және ұстау. 4. Қоюшы, серіктестер және басқа қатысушылар, сахналау тобымен өзара шығармашылық байланыс орнату	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Кәсіби сахналық гримді, постижерлік бұйымдарды өз бетінше қолдану	
	Дағды 1: Би орындаушысының техникасы мен шеберлігін еркін меңгеру	Машықтар: 1. Орындалатын хореографиялық шығармаларда классикалық, халықтық-сахналық, заманауи техниканың негізгі арсеналын қолдана білу. 2. Көркем образ жасай білу. 3. Орындаушылық шеберлікті, әртістік пен даралықты дамыту. 4. Ансамбльде жұмыс істей білу, сахна алаңын бөлу. Білімдер: 1. Негізгі және күрделі элементтерді, кәсіби терминологияны, музыкалық сауаттылық негіздерін білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады.	
			Машықтар: 1. Орындалатын образдың мазмұнын ашу, оның эстетикалық мазмұнын жеткізу үшін хореографиялық өнердің экспрессивтілігінің барлық құралдарын қолдана білу.

Еңбек функциясы 1: Репертуарлық және жаңа қойылымдарда партияларды жаттау және орындау	Дағды 2: Шығарманың стиль ерекшеліктерін меңгеру	2. Музыканың эмоционалды мазмұны мен сипатын аша білу. 3. Хореографиялық шығарманың негізінде жатқан сахналық образдың, әдеби шығарманың мазмұнын талдай білу. Білімдер: 1. Белгілі бір дәуірдің тарихи ерекшеліктерін білу. 2. Белгілі бір халықтардың стилін, мәнерін білу. 3. Орындалатын кейіпкерлердің сипатын түсіну.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 3:	Машықтар: 1. Хореографиялық бейнелермен ойлана білу. 2. Сахналық этика мен қарым-қатынас мәдениетін меңгеру. 3. Басқа орындаушылармен біртұтас темпо-ритмикалық ансамбльде рөл құру мүмкіндігі. Білімдер: 1. Актерлік шеберліктің негіздерін білу. 2. Серіктеспен сахналық қарым-қатынастың әдістері мен негіздерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
Еңбек функциясы 2: Үнемі классикалық би жаттығуларына бару, репетитор мен концертмейстермен бірге жаттығу, кәсіби дағдыларды жетілдіру	Дағды 1: Кәсіби қабілеттерді сақтау және одан әрі дамыту	Машықтар: 1. Кәсіби орындаушылық дағдылар кешенін меңгеру (классикалық би сабақтары, оқытудың заманауи түрлері). 2. Орындау техникасын жетілдіру бойынша жұмыс: дене тұрақтылығын, апломбасын, айналу техникасын, биіктік, нәзік мәнерін одан әрі дамыту. 3. Кәсіби аттестацияға дайын болу. 4. Төзімділік, күш, еңбекке баулу. Білімдер: 1. Адам анатомиясы мен физиологиясының негіздерін білу. 2. Тірек-қимыл аппаратының кәсіптік ауруларының негіздерін білу. 3. Алғашқы көмек көрсету дағдыларын меңгеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағдыны 2: Педагогтың жетекшілігімен қайталау жұмысын	Машықтар: 1. Берілген бөліктерді біліктілікке сәйкес орындау. 2. Өндірістік қажеттілік туындаған жағдайда, қатыспаған ансамбль әртістерін алмастыру Білімдер: 1. Қайталау жаттығу процесінің құрылымы мен мазмұнын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.

<p>Еңбек функциясы 3: Сыртқы физикалық және кәсіби пішінді бір қалыпта ұстау және сақтау.</p>	<p>Дағды 1: Кәсіби критерийлерге сәйкес келу</p>	<p>Машықтар: 1. Салмақ пен дене пішінін сәйкестендіру; 2. Сахналық келбет, мәнерлілік. 3. Балет залында/репетиция залында жұмыс істеуге жарамды репетиция киімінің болуы.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Білімдер: 1. Еңбек және демалыс режимінің Ережелері. 2. Бет анатомиясы және әрлеу негіздері.</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Қоюшы, серіктестер және басқа қатысушылармен өзара шығармашылық байланыс орнату</p>	<p>Дағды 1: Шығармашылық әлеуетті, бәсекелестікті ашу, би ансамблі әртісінің тұлғасын тиімді дамыту</p>	<p>Машықтар: 1. Шығармашылық қойылымның идеясын талқылауға қатысу. 2. Хореографиялық мәтінді жылдам қабылдау және есте сақтау. 3. Жоғары техника мен көркемдік талантты үйлестіре білу. 4. Концерттік нөмірде/ спектакльде, рөлде және бейнеде өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 5. Ұзақ және тиімді өзара әрекеттесуді ұйымдастыра білу. 6. Эрудицияны, интеллектті арттыру.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Білімдер: 1. Кәсіби құзыреттілік. 2. Кәсіби қабілеттердің болуы: айналу, көтерілу, қадам, икемділік, секіру.</p>
	<p>Дағды 2: Орындаушыларды таратудан бастап премьерараға дейін концерттік бағдарлама/спектакль дайындаудың барлық сатысынан өту</p>	<p>Машықтар: 1. Қойылым дайындықтарына қатысу. 2. Қоюшылардың (балетмейстер, суретші, композитор) ниеті негізінде көркем образ жасау. 3. Спектакль/ қойылым премьерасына қатысу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Білімдер: 1. Сахналау процесінің құрылымы мен мазмұнын білу.</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы: Кәсіби сахналық грим және постижерлік бұйымдарды қолдану техникасын өз бетінше жасай білу.</p>	<p>Дағды 1: Кәсіби сахналық грим және постижерлік бұйымдарды қолдану техникасын өз бетінше жасай білу.</p>	<p>Машықтар: 1. Грим және постижерлік бұйымдарды қолдану техникасы туралы практикалық білім 2. Көркем образ жасау үшін тән грим жасау.</p> <p>Білімдер: 1. Гримнің анатомиялық негіздерін білу 2. Гримировка бояуларын жағудың және кетірудің негізгі ережелерін білу. 3. Санитарлық гигиеналық талаптар</p>

	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Өнімділік Физикалық төзімділік пен еңбекқорлық Жауапкершілік Эмоционалды тұрақтылық Қарым-қатынас дағдылары Шығармашылықты Жігерлі Толеранттылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Қоюшы - режиссер
	4	Балетмейстер
	4	Дирижер
	4	Концертмейстер
	4	Репетитор
	4	Гримдеуші
	4	Гример-постижер

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нұрбек Медерұлы +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

1) "Қазақстанның хореографтар одағы" ҚБ:

Жоба жетекшісі: Ли Людмила Мунсековна, +7 701 1110338, lil.m.5@mail.ru

2) Әзірлеуші – эксперттер:

"Александр Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны.

Жоба жетекшісі: Ли Людмила Мунсековна, +7 701 1110338, lil.m.5@mail.ru

Жоба орындаушылары:

Карменова Тогжан Жанатовна +7 702 542 5211, tkarmenova@mail.ru

Унгарбаева Шолпан Тлюмратовна +7 705 539 0590 sholpan_1978@mail.ru

Медеубаева Светлана Магнитовна +7 707 836 7832, sveta620831@mail.ru

3) Техникалық қамтамасыз ету: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік мұражайы" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны "Қазақстан мәдениеті ғылыми-зерттеу институты" филиалының бас ғылыми қызметкері, Астана қаласы, Жұмаділова Дария Ертайқызы, электр. пошта: daria_131_168@mail.ru.

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: 1 Нұсқа, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
3-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Жанрлар мен бағыттар бойынша цирк әртісі, цирк жанрының оқытушысы"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Жанрлар мен бағыттар бойынша цирк әртісі, цирк жанрының оқытушысы" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Жанрлар мен бағыттар бойынша цирк әртісі, цирк жанрының оқытушысы.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90013044.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.01 Әртістік қызмет;

90.01.3 Цирк қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жанрлар мен бағыттар бойынша цирк қойылымдарын қою және көрсету:

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Цирк әртісі – 4 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Цирк әртісі":			
Топтың коды:	2659-1		
Қызмет атауының коды:	2659-1-011		
Кәсіптің атауы:	Цирк әртісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Цирк өнері	Біліктілік: Цирк әртісі, цирк жанрларының оқытушысы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2653-1-006 Цирк балетінің әртісі 2334-0-052 Цирк өнерінің оқытушысы, колледж		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнер саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет, жанрлар мен бағыттар бойынша цирк әртісі ретінде өнер көрсету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цирк нөмірлерінің репертуарын талқылауға қатысу 2. Цирк нөмірін үйрену және орындау 3. Нөмірдің дайындық жаттығуларына қатысу 4. Педагогикалық, репетиторлық, қойылымдық қызмет
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби форманы сақтау және қолдау
Еңбек функциясы 1: Цирк нөмірлерінің репертуарын талқылауға қатысу	Дағды 1: Нөмірдің шығармашылық ниетін іздеуге қатысу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Интернет желісінде ақпаратты іздеуді және жүйелеуді жүзеге асыра алады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс принциптері. 2. Цирк өнері саласындағы ақпаратты іздеу ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Кәсіби қызметтің міндеттерін шешу үшін заманауи ақпараттық технологияларды қолдану дағдыларын меңгерген.
	Дағды 2: Цирк өнеріне сараптама жасау және талдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цирк өнері туындыларының жанрлық-стильдік ерекшеліктерін, олардың идеялық тұжырымдамасын анықтай алады. 2. Цирк өнерінің мәнерлі құралдарын талдау әдістемесін меңгерген. 3. Цирк өнері саласындағы шығармашылық жұмыс әдістемесін меңгерген. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цирк өнері теориясы. 2. Отандық, шетелдік және заманауи цирк тарихы. 3. Цирк жанрларының теориялық және әдістемелік негіздері. 3. Цирк өнері жанрларының негізгі айырмашылықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Цирк бейнесін, костюмі мен реквизиттерін жасауға қатысу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цирк нөмірін құру және іске асыру бойынша жұмыс кезеңдерін анықтай білу. 2. Бастапқы кәсіби дағдыларды игере білу. 3. Трюктің немесе элементтің орындалуын теориялық тұрғыдан түсіндіре білу. 4. Шығармашылық ойлауды, қиялды, жеке көзқарасты қолдана білу. <p>Білімдер:</p>

		<p>1. Цирк нөмірлері мен көріністерінің теориялық және әдістемелік негіздері.</p> <p>2. Өткен және қазіргі жылдардағы цирк өнеріндегі жетістіктер.</p> <p>3. Цирк жанрларының трюк репертуарын қолдану технологиясы.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Цирк нөмірін үйрену және орындау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 1: Цирк нөмірі бойынша жұмыс</p>	<p>Цирк жанрларының кәсіби қасиеттеріне ие болу: акробатика, гимнастика, эквилибристика, жонглерлік және бос сым</p> <p>Машықтар:</p> <p>1. Цирктің әртүрлі жанрларында актерлік шеберліктің негіздерін меңгерген.</p> <p>2. Хореография негіздерін меңгерген.</p> <p>3. Қазіргі заманғы би негіздерін меңгерген.</p> <p>4. Пантомима негіздерін біледі.</p> <p>5. Цирк жанрларының кәсіби қасиеттеріне ие болу: акробатика, гимнастика, эквилибристика, жонглерлік және бос сым.</p> <p>6. Негізгі цирк жанрларының нөмірлерін орындау техникасының негізгі арсеналын қолдана білу.</p> <p>7. Көркем образ жасай білу.</p> <p>8. Орындаушылық шеберлікті, әртістік пен даралықты дамыта білу.</p> <p>9. Сахна алаңын бөлісу, топта бірлесе жұмыс істей білу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Цирк нөмірін құру үшін қажетті әртүрлі заттармен жұмыс істеу принциптері.</p> <p>2. Цирк қойылымындағы жұмыстың шығармашылық бағыттары.</p> <p>3. Кәсіби терминология, анатомия, пластика, хореография негіздері.</p>
<p>Еңбек функциясы 3:</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 1: Кәсіби қабілеттерін қолдау және дамыту</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Координациялық даярлық құралдарын меңгеру: ұшу фазасы жоқ және ұшу фазасы бар орамдар, құламалар, төңкерістер</p> <p>Машықтар:</p> <p>1. Кәсіби орындаушылық дағдылар кешенін меңгеру (заманауи жаттығулардың түрлері).</p> <p>2. Орындау техникасын жетілдіру бойынша жұмыс: тұрақтылықты, апломды, айналу техникасын, элевацияны, дененің пластикалық экспрессивтілігін одан әрі дамыту.</p> <p>3. Төзімділікті, күшті, еңбекқорлықты дамыту.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Дене белсенділігінің нормалары.</p> <p>2. Тірек-қимыл аппаратының кәсіби ауруларының ерекшелігі.</p> <p>Алғашқы көмек көрсету дағдыларын меңгеру</p> <p>Машықтар:</p>

<p>Нөмірдің дайындық жаттығуларына қатысу</p>	<p>Дағды 2: Оқытушының жетекшілігімен дайындық жұмыстары</p>	<p>1. Тапсырылған партияларды біліктілігіне сәйкес орындау. 2. Цирк әртістерімен жұппен/труппада/ансамбльде нөмірді қайталай алады. 3. Цирктің шығармашылық ұжымымен қарым-қатынас жасай білу. 4. Өндірістік қажеттілік туындаған жағдайда цирк әртісін алмастырады.</p> <p>Білімдер: 1. Цирктің шығармашылық ұжымдарының жұмыс ерекшеліктері.</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Педагогикалық, репетиторлық, қойылымдық қызмет</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 1: Қосымша білім беру мекемелерінде цирк пәндері бойынша оқу сабақтарын өткізу</p> <p>Шеберлікті тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 2:</p>	<p>Дайындық процесінің құрылымы мен мазмұнын білу.</p> <p>Дағдылар:</p> <p>1. Жаттығу және дайындық жұмыстарын өткізу. 2. Білім алушылар мен орындаушылардың тәжірибелік дағдыларын нығайту, жетілдіру, сапа бойынша жұмыс жасау. 3. Қателерді көру және оларды түзету әдістерін білу. 4. Оқу және оқу-әдістемелік әдебиеттермен жұмыс істеу. 5. Сауатты практикалық көрсетілімге ие болу. 6. Ұйымдастырушылық, оқу және шығармашылық процесті басқара білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Цирктегі педагогикалық, репетиторлық, қойылымдық жұмыс әдістері. 2. Пәндерді практикалық өткізудің теориясы, әдістемесі, педагогикасы және принциптері. 3. Оқыту бағдарламалары. 4. Оқу процесінде практикалық қолдану үшін дербес талдау, ақпарат іздеу принциптері. 5. Оқушылардың әртүрлі жас топтарымен жұмыс жасаудың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері. 6. Цирктегі қауіпсіздік және еңбекті қорғау негіздері.</p> <p>Оқыту мен тәрбиелеудің әртүрлі формаларын, технологиялары мен заманауи әдістерін қолданыңыз.</p> <p>Дағдылар:</p> <p>1. Шығармашылық үдеріс үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз ету. 2. Жас ерекшелік педагогикалық психология туралы қарапайым білімді практикада қолдану. 3. Әр түрлі жас контингенттерімен жеке және топтық сабақтар өткізу 4. Көркемөнерпаздар ұжымын ұйымдастыру бойынша жұмыс. 5. Дене белсенділігін бақылау және сауатты бөлу.</p>

	Тәрбие қызметі	Білім: 1. Жанр бойынша цирк реквизиттерін қолдану. 2. Цирк пәндерінің теориясы мен әдістемесі. 3. Кәсіби терминологияны меңгерген 4. Көркемөнерпаздар ұжымына қатысушыларды іріктеу критерийлері. 5. Қатысушыны таңдалған цирк жанрына бағыттай білу. 6. Күш қасиеттерін тәрбиелеу әдістері.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Таңдалған цирк жанры бойынша жасына және даму деңгейіне сәйкес трюк репертуарын қалыптастыру
	Дағды 3: Қауіпсіздік техникасы	Дағдылар: 1. Кәсіптік жарақаттар кезінде медициналық көмек көрсету дағдыларын меңгеру. 2. Кәсіптік қызмет саласындағы жарақатқа қауіпті және зиянды факторларға талдау жүргізу Білім: 1. Медициналық білім туралы түсінік 2. Кәсіби қызмет саласындағы қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету ерекшеліктері, цирк кәсіпорнындағы еңбекті қорғаудың құқықтық нормативтік және ұйымдастырушылық негіздері.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі:	Кәсіптік жарақаттар кезінде медициналық көмек көрсету дағдылары
Қосымша еңбек функциясы 1: Кәсіби форманы сақтау және қолдау	Дағды 1: Кәсіби өлшемшарттарға сәйкес келу	Машықтар: 1. Сахналық көріністі, мәнерлілікті жасай білу, гриммен, макияжбен жұмыс істеу. 2. Жаттығу киімдерін дұрыс таңдай білу. Білімдер: 1. Еңбек және демалыс режимінің ережелері. 2. Бет анатомиясы және грим негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Нөмірге қажетті дене пішіні мен салмақты сақтау әдістерін меңгерген
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Күйзеліске тұрақтылық Шыдамдылық Командада жұмыс істей білу Максаткерлік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Цирк әртісінің ассистенті
	4	Цирк директоры

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нұрбек Медерұлы +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысушы ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

Ұйым: Алматы қаласы мәдениет басқармасының "Қазақ мемлекеттік циркі" КМҚК
Жоба жетекшісі: Жайықов М. М. +7 (727) 394 49 05

"Жүсіпбек Елебеков атындағы республикалық эстрада-цирк колледжі" РМҚК

Жоба орындаушылары:

Болатов Б. А. berkin25@mail.ru +7 708 225 05 80

Кожевников В.П. kozabek@mail.ru +7 701 150 09 50

Сарманова А.Б. aika_sarmanova@mail.ru +7 701 676 88 46

Ұйым: Астана қаласы әкімдігінің "Астаналық цирк" МКҚК

Сарапшы: Жолжақсынов Е. К.

Байланыс деректері:

тел: +7 (7172) 24 40 60.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
4-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Арт-менеджер"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Арт-менеджер" кәсіптік стандарты " Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта келесі терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Арт-менеджер.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90012046.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.01 Әртістік қызмет;

90.01.2 Концерт қызметі;

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Арт-жобаларды басқару жөніндегі қызмет, арт-индустрия саласындағы мекемелердің қызметін ұйымдастыру, арт-нарығында концерттер, фестивалдар мен бағдарламалар шоуларын ұйымдастыру. Музыкалық топтарды, оркестрлер мен ансамбльдерді, сондай-ақ, жеке жұмыс істейтін актерлерді, бишілерді, музыканттарды, ауызекі жанрдағы орындаушыларды шығару.

Біліктілік талаптарына сәйкес білім беру, мәдениет және өнер саласындағы ұйымды/құрылымдық бөлімшені басқару. Педагогикалық қызмет, ТЖКБ және жоғары оқу орындарында арнайы пәндерді оқыту (менеджмент, маркетинг, кәсіпкерлік негіздері, мәдени-демалыс қызметін ұйымдастыру, сценография негіздері және т. б.).

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Арт-менеджер - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Арт-менеджер - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Арт-менеджер - 8 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Арт-менеджер":			
Топтың коды:	2654-9		
Қызмет атауының коды:	2654-9-001		
Кәсіптің атауы:	Арт-менеджер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: –
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
	2654-9-004 Музыкалық жоба менеджері 2654-9-005 Концерттік-жобалық менеджер 2654-9-006 Аудиовизуалды сала менеджері 2431-1-004 Маркетолог 1231-0-005 Жарнамалық көркемдік жетекші 1332-2-002 Бас әкімші (бағдарламалар жасау және телерадио хабарларын тарату үшін) 1332-2-017 Ауысым жетекшісі (фильмдерді, бейнефильмдерді, телебағдарламаларды, фонограммаларды және музыкалық жазбаларды шығару) 1349-0-016 Сурет галереясының меңгерушісі 1439-9-019 Фотостудия меңгерушісі 1439-9-030 Конференц-орталықтың меңгерушісі 2153-1-012 Өндіріс басшысы		

<p>Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:</p>	<p>2371-9-001 Балалардың мектептен тыс ұйымдарының мәдени ұйымдастырушысы 2379-9-003 Кинобағдарламалар дайындау әдіскері 2422-1-007 Кастинг менеджері 2431-1-004 Маркетолог 2431-2-004 Жарнама маманы 2431-3-001 Қоғаммен байланыс агенті 2431-3-003 Бренд менеджері 2431-3-007 Үкіметпен байланыс жөніндегі үйлестіруші 2431-3-008 Жеке бренд менеджері 2431-3-013 БАҚ жоспарлау жөніндегі маман 2431-3-017 Қоғаммен байланыс жөніндегі маман 2431-3-018 Баспасөз байланысы маманы 2431-3-019 Әлеуметтік байланыс маманы 2431-3-021 PR менеджері 2529-9-003 Ақпараттық ресурстарды құру және басқару жөніндегі маман (контент-менеджер) 2654-1-001 Импресарио 2654-1-002 Атқарушы продюсер (жалпы профиль) 2654-1-003 Продюсер (жалпы профиль) 2654-1-004 Радио және теледидар бағдарламаларын жасаушы 2654-1-005 Театр продюсері 2654-1-006 Теледидар мен фильмдер продюсері 2654-1-007 Телерадио жаңалықтарының продюсері 2654-1-008 Көркем фильмдер продюсері 2621-2-001 Көрме кураторы 2643-9-006 Мәдениетаралық байланыс менеджері 2654-2-001 Кинорежиссер көмекшісі 2654-2-002 Директордың көмекшісі 2654-2-003 Радиодиректордың көмекшісі 2654-2-004 Теледидар режиссерінің көмекшісі 2654-2-005 Директордың көмекшісі 3332-0-001 Көрменің үйлестірушісі 3332-0-002 Конференцияның үйлестірушісі 3332-0-004 Көрме ұйымдастырушысы 3332-0-005 Конференцияны ұйымдастырушы 3332-0-006 Іс-шараны ұйымдастырушы 3339-9-006 Музыкалық агент 3339-9-010 Театр агенті 3349-0-005 Кинотеатр әкімшісі 3349-0-012 Түсіру тобының әкімшісі 3349-0-013 Теледидар әкімшісі 3432-3-001 Сценограф 3439-0-008 Директор бөлімінің инспекторы 3440-0-011 Мәдени ұйымдастырушы 4110-9-005 Қоғаммен байланыс жөніндегі көмекші</p>
<p>Қызметтің негізгі мақсаты:</p>	<p>Креативті шығармашылық жобаларды басқару және ұйымдастыру, шығармашылық жобаны құру, шығармашылық топтың жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру, бюджеттеу, коммуникация, арт-жобаны тиімді таныстыру және ілгерілету.</p>

Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Арт-индустрия саласындағы креативті және де шығармашылық жобаларды ұйымдастыру және басқару;</p> <p>2. Шығармашылық персоналды ұйымдастыру және басқару, өнер туындыларын жасау және жалға беру;</p> <p>3. Мәдениет пен өнерді ұйымдастырудың экономикалық тетіктерін басқару.</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	<p>1. Театр қойылымдарын, концерттерді, шоу-бағдарламаларды және басқа да сахналық қойылымдарды қою: (директорлардың, продюсерлердің, қоюшы-режиссерлердің, сахна дизайнерлері мен декораторларының, сахна жұмысшыларының, сәулелендірушілердің және т. б. қызметі);</p> <p>2. Мақсатты мәдени бағдарламалар мен әлеуметтік арт-жобаларды әзірлеу.</p>
	Дағды 1: Арт-жобаны үйлестіру	Машықтар:
		<p>1. Шығармашылықтың тиісті түрі бойынша ағымдағы және перспективалық қызметті жоспарлау ;</p> <p>2. Шығармашылық түрін дамыту бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру;</p> <p>3. Шығармашылық жобаға кешенді талдау жүргізу және күрделі салымдарды, материалдық, еңбек және қаржы ресурстарын тиімді пайдалану жөніндегі іс-шараларды әзірлеу;</p> <p>4. Мәдени-демалыс іс-шараларын өткізу нәтижелері туралы есепті құжаттаманы уақтылы жасауды, бекітуді, ұсынуды қамтамасыз ету.</p>
		Білім:
		<p>1. Мәдени-демалыс ұйымдарының өндірістік және қаржы-экономикалық қызметін регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік-құқықтық актілері;</p> <p>2. Қоғамдық пікірге, дәстүрлерге, әдет-ғұрыптарға, қоғамдық нормаларға негізделген әлеуметтік-этикалық құндылықтар;</p> <p>3. Мекемеде мәдени-бұқаралық іс-шараларды өткізуге арналған шығындар мен бизнес-жоспардың сметалары;</p> <p>4. Ұлттық және демографиялық ерекшеліктерді ескере отырып, халықпен ұйымдастырушылық-шығармашылық жұмыстың нысандары мен әдістері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:
		<p>1. Тиісті бағыт бойынша деректер базасын жүргізуді қамтамасыз ету, оған аудио-бейне материалдар,</p>

<p>Еңбек функциясы 1: Арт-индустрия саласындағы креативті және шығармашылық жобаларды ұйымдастыру және басқару</p>	<p>Дағды 2: Арт-жобалардың маркетингтік қызметін басқару</p>	<p>Шығармашылық түрі бойынша мамандардың картотекасы кіреді;</p> <ol style="list-style-type: none"> Басқарушылық шешімдер қабылдау үшін ақпаратты өңдеу және талдау; Қазіргі заманғы ақпараттық ағындарды шарлау (қажетті ақпаратты беру үшін бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникацияларды пайдалану); Жарнамалық науқанның өткізілуіне және жарнамалық-баспа өнімдерін, кітаптарды, журналдарды, музыкалық аудио және бейнеклиптерді, билеттерді, афишаларды, парақшаларды және т. б. дайындауға, таратуға және сатуға бақылауды жүзеге асыру.; Арт-нарықта маркетингтік зерттеулер жүргізудің тиімділігін бақылау және талдау; Жарнамалық және ақпараттық-насихаттық іс-шаралар өткізу; Презентацияларды сәтті орналастыру және өткізу дағдыларын меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> Мәдениет ұйымының маркетингі мен коммерциялық қызметін ұйымдастыру мәселелері бойынша заңнамалық нормативтік актілерді, әдістемелік материалдарды білу; Мәдениет және демалыс саласындағы тұтынушылардың мінез-құлқының ерекшеліктерін білу; Өнер нарығы мен мәдени қызмет көрсету мүмкіндіктерін бағалау әдістерін білу; Экономикалық білімнің негіздеріне ие болу, менеджмент, маркетинг, қаржы және т. б. туралы ғылыми түсініктерге ие болу.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Жобаны дайындауды бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Қызметкерлердің еңбек уәждемесін, бастамалары мен белсенділігін қалыптастыру; Әлеуметтік-мәдени қызметті ұйымдастыру процесінде Мемлекеттік Мәдени саясаттың өзекті міндеттерін іске асыру; Есептік құжаттаманы дайындау; Арт-индустрия саласында бизнесті ұйымдастыру, мәдениет мекемелері қызметкерлерінің шығармашылық-өндірістік қызметін ұйымдастыру технологияларын пайдалану; Мәдениет және өнер саласында бизнес ашу бойынша сауатты стратегия құру үшін білімге ие болу. <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік-құқықтық актілерін білу; 	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Қызметкерлердің еңбек уәждемесін, бастамалары мен белсенділігін қалыптастыру; Әлеуметтік-мәдени қызметті ұйымдастыру процесінде Мемлекеттік Мәдени саясаттың өзекті міндеттерін іске асыру; Есептік құжаттаманы дайындау; Арт-индустрия саласында бизнесті ұйымдастыру, мәдениет мекемелері қызметкерлерінің шығармашылық-өндірістік қызметін ұйымдастыру технологияларын пайдалану; Мәдениет және өнер саласында бизнес ашу бойынша сауатты стратегия құру үшін білімге ие болу. <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік-құқықтық актілерін білу;

		<p>2. Шығармашылық-өндірістік қызметке қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік, нормативтік және әдістемелік құжаттарды білу;</p> <p>3. Қызмет бейіні бойынша отандық және шетелдік тәжірибені білу</p> <p>4. Көркемдік-мәдени, мәдени-тарихи және табиғи мұраны сақтауға және игеруге байланысты мемлекеттік Мәдени саясаттың бағыттарын білу (әріптестермен кооперацияға, ұжымда жұмыс істеуге дайын болу; тұлғааралық қатынастар мен мәдениетаралық коммуникациялар құру, кәсіби қарым-қатынас дағдылары мен тәсілдерін меңгеру қабілеті).</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Шығармашылық персоналды ұйымдастыру және басқару, өнер туындыларын жасау және жалға беру	Дағды 1: Шығармашылық қызметкерлерге әкімшілік басшылықты қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйым үшін ең өзекті қолданбалы Кадрлық міндеттерді шешу; 2. Қойылған мақсаттарға жету үшін персоналдың жұмысын ұйымдастыру; 3. Шығармашылық ұйым қызметінің мақсаттары мен міндеттерін анықтау; 4. Басқарушылық шешімдер қабылдау үшін ақпаратты жинауды, өңдеуді және талдауды жүзеге асыру; 5. Шығармашылық ұжымдардың, жеке Орындаушының шығармашылық дамуын, репетициялық және концерттік қызметін ұйымдастыру; 6. Ұйымның ерекше туындыларды іздеу және іріктеу, шығармашылық жобалар мен жобалардың идеяларын әзірлеу жөніндегі қызметін жоспарлау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық және шығармашылық қызметті ұйымдастыру мәселелері бойынша заңнамалық нормативтік актілерді, әдістемелік материалдарды білу; 2. Заманауи шығармашылық технологияларды білу; 3. Екі немесе одан да көп әртүрлі қызмет бағыттарын қамтитын жобаларды басқару стильдерін білу; 4. Шығармашылық мекемелердегі тарифтік саясатты және қызметкерлерге еңбекақы төлеу жүйесін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнамалық және маркетингтік бюджетті қалыптастыру;

	<p>Дағды 2: Өнер туындысын жалға беруді басқару</p>	<p>2. Жаңа маркетингтік технологияларды енгізу негізінде мәдениет және өнер ұйымының қызметін үздіксіз жетілдіруді қамтамасыз ету;</p> <p>3. Өнердегі баға құру процесін басқару;</p> <p>4. Өнер туындысын нарыққа шығару үшін қоғаммен байланыс және жарнамалық науқанды ұйымдастыру ;</p> <p>5. Потенциалды тұтынушылардың мәдени және шығармашылық дамуының тиімді әдістерін енгізу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Мәдениет саласындағы баға белгілеу ерекшеліктерін білу;</p> <p>2. Жарнамалық істің негізін, жарнамалық құжаттаманы қарау және дайындау тәртібін білу;</p> <p>3. Делдалдармен, дистрибьютерлермен, БАҚ-пен жұмыс істеу тәсілдері мен әдістерін білу;</p> <p>4. Шығармашылық-өндірістік процестің, ағымдағы репертуарды жалға алу технологияларын білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 1: Шығармашылық жобалардың әлеуметтік-экономикалық бағыттарын шешу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Экономикалық жағдайды талдау, шығармашылық жобалар бойынша экономикалық ақпаратты жинау, қорытындылау және талдау үшін экономикалық модельдерді қолдану;</p> <p>2. Қаржы секторының негізгі макроэкономикалық көрсеткіштерінің есебін жүргізу, бюджеттер мен кестелерді жасау. диаграммалар. қаржылық қатынастар саласындағы талдауға арналған гистограммалар;</p> <p>3. Статистикалық материалдарды талдау, қаржылық ресурстарды пайдалану;</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазақстанның мәдени мұрасын сақтау және дамыту мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік-құқықтық актілерін білу;</p> <p>2. Шығармашылық-өндірістік қызметке қатысты ұйымдастырушылық-өкімдік, нормативтік және әдістемелік құжаттарды білу;</p> <p>3. ҚР Мәдениет экономикасын білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар:</p> <p>1. Мәдениет және өнер ұйымының ағымдағы қызметін жоспарлау және стратегиялау;</p> <p>2. Перспективалық репертуарлық жоспарларды әзірлеуді ұйымдастыру;</p>

<p>Еңбек функциясы 3: Мәдениет пен өнерді ұйымдастырудың экономикалық тетіктерін басқару</p>	<p>Дағды 2: Мәдениет және өнер мекемесі қызметінің тұжырымдамасын жасау</p>	<p>3. Мәдениет мекемелерінің көркемдік-шығармашылық қызметінің мақсаттары мен басымдықтарын әзірлеу; 4. Қаржылық сауаттылық негіздерін меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Мәдениет саласын мемлекеттік реттеудің мақсаттары мен әдістерін, мәдениет экономикасындағы мемлекеттік сектордың рөлін білу; 2. Перспективалық репертуарлық жоспарларды, ағымдағы репертуарды жалға алу жоспарларын жасау және келісу тәртібін білу; 3. Мәдениет саласын реттейтін қазіргі заманғы заңнаманы, нормативтік әдістемелік құжаттарды білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 3: Мәдениет және өнер мекемесінің қызметін ағымдағы және перспективалық әдістемелік, материалдық-техникалық, қаржылық және шығармашылық қамтамасыз ету жөніндегі жұмысты жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Стратегияны жүзеге асырудың әдістері мен құралдарын таңдау; 2. Қаржылық қызметті басқару, өнер туындысын жасауға бөлінген қаржыны басқару; 3. Көркем шығарманы жасау бойынша жұмыстың белгіленген мерзімде және болжамды қаржы бөлу шегінде аяқталуын қамтамасыз ету; 4. Жауапты персоналмен бірлесе отырып, көркем шығарманы жасаудың сметасы мен кестесін жасау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Көркем шығарманы жазу, сақтау, басып шығару және сақталуын қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды ұйымдастыру тәртібін білу; 2. Мәдениет және өнер мекемелерінде қаражат жинаудың принциптері мен әдістерін білу; 3. Мәдениет және өнер саласындағы менеджмент және маркетинг технологияларын білу; 4. Бюджеттерге және бюджеттен тыс қорларға төлемдердің мөлшері мен мерзімін білу</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар:</p> <p>1. Халық арасында мәдениет және өнер ұйымының мәдени-білім беру және демалыс қызметінің негізгі бағыттарының орындалуын қамтамасыз ету; 2. Қолданыстағы шығармашылық жобаны жүзеге асыру немесе әзірлеу және іске асыру үшін жаңа шығармашылық ұжымдарды, талантты орындаушыларды ("жұлдыздар", ұжымдар, театрлар) іріктеуді (кастингті) жүзеге асыру; 3. Гастрольдік турды әзірлеу және ұйымдастыру жөніндегі қызметті жүзеге асыру (турдың мақсаттарын тұжырымдау және маршрутты</p>

Қосымша еңбек функциясы 1:
Театр қойылымдарын, концерттерді, шоу-бағдарламаларды және басқа да сахналық қойылымдарды қою: (директорлардың, продюсерлердің, қоюшы-режиссерлердің, сахна дизайнерлері мен декораторларының, сахна жұмысшыларының, сәулелендірушілердің және т. б. қызметі)

Дағды 1:
Шығармашылық өнімді құру және насихаттау

айқындау, оның экономикалық және шығармашылық орындылығын, шығармашылық концерттер, кездесулер өткізу үшін жағдайларды анықтау, гастрольдік топтың, "жұлдыздың" және т. б. көлікпен және жайлы тұрмыс жағдайларымен қамтамасыз ету);

4. Мәдениет мекемелерінің техникалық құралдарын (Жарық, дыбыс, кино, бейне және компьютерлік жабдықтар) және сахналық жабдықтарын пайдалана отырып, мәдени бағдарламаларды қою;

5. Мәдениет мекемесі жұмыс істейтін елді мекендерде мәдени жобалар аудиторияларының өзгеруіне мониторинг жүргізу;

6. Ақпараттық-ағарту жұмыстарын жүргізу, халықтың бос уақытын ұйымдастыру, халықтың әлеуметтік-мәдени бастамаларын жүзеге асыру үшін жағдайларды қамтамасыз ету, патриоттық тәрбие беру үшін әлеуметтік-мәдени қызметтің технологияларын (құралдар, нысандар, әдістер және т.б.) пайдалану;

7. Ағымдағы репертуардың көрсетілімін (концерттер, спектакльдер және т.б.) ұйымдастыруға байланысты жұмыстарды басқару.

Білімдер:

1. Кәсіби ақпаратты талдау және бағалау әдістерін білу;

2. Шығармашылық саланың мәнмәтінін және оның дұрыс қолданылуын білу.

3. Іскерлік қарым-қатынас этикасын және келіссөздер жүргізу ережелерін білу;

4. Мәдениет және өнер саласындағы менеджмент және SMM маркетинг технологиясын білу.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:
Халықтың бос уақытын ұйымдастырудың инновациялық нысандары мен заманауи әдістерін өз жұмысында пайдалана отырып, халықтық мерекелердің, бұқаралық қойылымдардың, театрландырылған іс-шаралардың, ойын-сауық бағдарламаларының, спорттық жарыстардың

Машықтар:

1. Сахна керек-жарақтарын өндіруді, сахналық костюмдерді тігуді, музыкалық аспаптарды, жарықтандыруды, дыбысты және техникалық құралдарды сатып алуды немесе өндіруді қадағалау;

2. Спектакль, репетиция және сабақтар кезінде өндірістік және шығармашылық тәртіптің сақталуын бақылауды ұйымдастыру;

2. Әлеуметтік-мәдени бағдарламалардың сценарийі мен драматургиялық негізін әзірлеу;

3. Жаңа шығармашылық жобаларды дайындау;

4. Материалдық-техникалық және қаржылық қамтамасыз ету;

5. Жергілікті қоғамдастықтармен жұмыс;

6. Ұйымның техникалық, экономикалық және мәдени қызметін жобалау (мәдениет мекемелері, өнер фирмалары, арт-менеджерлер және жобаны орындаушылар).

	<p>және басқа да көрнекі көріністердің сценарийлерін жасау үшін өз бетінше сценарийлік жоспарларды әзірлеу немесе мамандарды тарту .</p>	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссура, актерлік шеберлік, қойылымдарды сахналық және музыкалық безендіру, вокалдық, хорлық және хореографиялық өнердің негіздерін білу; 2. Ресурстарды ұтымды пайдалануды, қызмет алушылардың бос уақытын ұйымдастыру бойынша орындалатын жұмыстардың сапасы мен тиімділігін бақылау әдістерін білу; Ұйымның мәдени-демалыс қызметіндегі шығармашылық бастамалардың ерекшеліктерін білу және оларды практикаға енгізуге ықпал ету.
<p>Қосымша еңбек функциясы 2: Мақсатты мәдени бағдарламалар мен әлеуметтік арт-жобаларды әзірлеу</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 1: Әлеуметтік маңызы бар объектілерде мәдени бағдарламаларды құру және іске асыру</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 2: Арт-жобаларды құру мен іске асырудың инновациялық әдістерін қолдану</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : :</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәдениет қызметкерлерінің кәсіби ортасының мүдделерін қорғаудың экономикалық және құқықтық кепілдіктерімен мәдени бағдарламалар мен тиісті шарттар жасау; 2. Мақсатты санаттар бойынша арт-жобаларды таңдау; 3. Жоба ресурстарын ұйымдастыру және басқару. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арт-жобаларды ұйымдастыру бойынша заңнамалық нормаларды, әдістемелік материалдарды білу; 2. Мәдени бағдарламаларды құрудың әдістері мен функцияларын білу; 3. РМВОК, ІСВ нұсқаулығын білу. <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаңа инновацияларды қоса отырып, ауқымды арт-жобаларды іске асыру; 2. Жобаларды іске асырудың дұрыс реттілігін құру; 3. Жобаның коммуникацияларын ұйымдастыру және басқару; 4. Жобаның тәуекелдерін басқару. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Инновациялық жобаларды басқаруда қолданылатын әдістерді, құралдарды, техниканы білу; 2. Мәдени жобаларды Әлеуметтік және шығармашылық жобалармен ұштастыру саласындағы тұжырымдамалық, кәсіби және инновациялық әдістерді білу; 3. Арт- жобаларды құрудың заманауи технологиялары мен құралдарын білу.

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Шыдамдылық Ойлау икемділігі Креативтілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Жарнамалық арт-директор	
	6	Продакшн-менеджер	
	6	Бас әкімші (бағдарлама жасау және телерадио хабарларын тарату бойынша)	
	6	Жеке бренд менеджері	
	6	Қоғаммен байланыс жөніндегі маман	
	6	Контент-менеджері	
	6	PR менеджері	
	6	Атқарушы продюсер (жалпы профиль)	
	6	Продюсер (жалпы профиль)	
	6	Радио және телебағдарламалар продюсері	
	6	Театр продюсері	
	6	Телеарна мен фильмдердің продюсері	
	6	Телеарна/радио жаңалықтарының продюсері	
	6	Көркем фильмдердің продюсері	
6	Мәдениетаралық байланыс менеджері		
10. Кәсіптің карточкасы "Арт-менеджер":			
Топтың коды:	2654-9		
Қызмет атауының коды:	2654-9-001		
Кәсіптің атауы:	Арт-менеджер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информгалы бiлiммен байланыс:	
Кәсiптiң баска ықтимал атаулары:	<p>1210-0-039 Концерттiк ұйымның директоры</p> <p>1210-0-050 Театр директоры</p> <p>1332-2-016 Желiлiк өндiрушi</p> <p>1332-2-018 Павильон басшысы</p> <p>1332-2-020 Бөлiм меңгерушiсi (фильмдер, бейнефильмдер, телебағдарламалар, фонограммалар және музыкалық жазбалар өндiру)</p> <p>1345-0-021 Балалар шығармашылық орталығының меңгерушiсi</p> <p>1432-0-012 Көрме директоры (менеджер).</p> <p>1432-0-015 Мәдениет сарайының директоры</p> <p>1432-0-019 Музыкалық (би) тобының директоры</p> <p>1432-0-020 Мәдениет және демалыс саябағының директоры</p> <p>1432-0-022 Студия директоры</p> <p>1432-0-023 Шығармашылық бiрлестiктiң (ұжымның) директоры</p> <p>1432-0-025 Концерт залының менеджерi (менеджерi).</p> <p>1432-0-026 Кафедра меңгерушiсi (меңгерушiсi) (әдеби-драмалық, режиссерлiк, көркемдiк-өндiрiстiк, педагогикалық және т.б.)</p> <p>1432-0-031 Жазғы театрдың менеджерi</p> <p>1432-0-032 Бөлiм басшысы (функционалдык) (топ, орталық, қызметтiң басқа бағыттары бойынша қызмет)</p> <p>1432-0-033 Көшпелi көрме жетекшiсi</p> <p>1432-0-035 Труппа жетекшiсi</p> <p>1432-0-036 Мұражай, мұражай қорық филиалының меңгерушiсi</p> <p>1432-0-041 Кинотеатр менеджерi</p> <p>1439-9-001 Зал директоры (менеджер) (көрме, демонстрация және т.б.)</p> <p>1439-9-002 Көрме орталығының директоры</p> <p>1439-9-004 Кассалар директоры (театр, концерт және спорттық ойын-сауық)</p> <p>2153-1-013 Телерадио хабарларын тарату бойынша жоба жетекшiсi</p> <p>2153-2-013 Телекоммуникация саласындағы жоба жетекшiсi</p> <p>2334-0-027 Әр түрлi iс-шараларды ұйымдастыру бойынша мұғалiм (Хореографиялық үйiрме ұйымдастыру / Бейнелеу өнерi үйiрмесiн ұйымдастыру / Балалар музыкалық үйiрмелерiн ұйымдастыру / Бiлiм беру ұйымдарында музыкалық сабақтарды ұйымдастыру Көпшiлiк спектакльдерге жетекшiлiк ету / Әуесқойлар театрын ұйымдастыру топ / Эстрадалық үрмелi оркестр ұйымдастыру / Мектепке дейiнгi бiлiм беру ұйымдарында музыкалық-эстетикалық тәрбиенi ұйымдастыру / Балалардың бос уақытын қызығушылықтарына қарай ұйымдастыру), университет</p> <p>2335-2-003 Маркетинг оқытушысы, университет</p> <p>2335-2-005 Менеджмент оқытушысы, университет</p> <p>2379-9-004 Ғылыми қызметкер (бiлiм беру саласында)</p> <p>2652-9-002 Музыкалық бағдарламалардың меңгерушiсi</p> <p>2654-1-003 Продюсер (жалпы профиль)</p> <p>2654-1-004 Радио және теледидар бағдарламаларын жасаушы</p> <p>2654-1-005 Театр продюсерi</p> <p>2654-1-006 Теледидар мен фильмдер продюсерi</p> <p>2654-1-007 Телерадио жаңалықтарының продюсерi</p> <p>2654-1-008 Көркем фильмдер продюсерi</p> <p>2654-2-013 Бұқаралық қойылымдар мен шоулар директоры</p>

Қызметтің негізгі мақсаты:	Мәдениет және өнер саласында тиімді басқарушылық және педагогикалық қызметті жүзеге асыру және арт-нарықта ғылыми зерттеу дағдыларын меңгеру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Әлемдік арт-нарықта кәсіби міндеттерді шешу үшін ғылыми-теориялық және практикалық білімді қолдану;</p> <p>2. Арт-жобаларды іске асыруда ұйымдастырушылық және басқарушылық дағдыларды жетілдіру;</p> <p>3. Педагогикалық қызмет үшін ғылыми-әдістемелік білім мен тәжірибені қолдану.</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Әлемдік арт-нарықта кәсіби міндеттерді шешу үшін ғылыми-теориялық және практикалық білімді қолдану	<p>Дағды 1: Максат қоюдың ғылыми негіздемесі және оларға қол жеткізу әдістерін, құралдарын таңдау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Жаңа тәсілдер әзірлеуді, әртүрлі әдістерді (соның ішінде инновациялық) қолдануды талап ететін әдістемелік сипаттағы мәселелердің шешімін табу;</p> <p>2. Өнер саласындағы кәсіби мәселелерді шешу үшін бөлімнің немесе ұйымның қызметін реттеу;</p> <p>3. Ғылыми және шығармашылық жобаны әзірлеу үшін іргелі зерттеулерді пайдалану.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Ғылыми-шығармашылық жобаны жүзеге асырудың мақсаттарын, міндеттерін, күтілетін нәтижелері мен құралдарын анықтау принциптерін, әдістерін, технологияларын, құралдарын білу;</p> <p>2. Зерттелетін аумақтың теориялық және тарихи аспектілерін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Оқиғалардың дамуын болжаудың, тәуекелдерді бағалаудың ғылыми әдіснамасын меңгеру.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Ауқымды көркем жобаларды жүзеге асыруда күрделі ғылыми-әдістемелік тәсілдерді қолдану және шешу;</p> <p>2. Ғылым мен өнердің заманауи парадигмаларын түсіндіру және талдау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру, стратегияны іске асыру үшін қажетті қосымша ресурстарды жұмылдыру әдістерін білу;</p> <p>2. Ғаламдық арт-нарық саласындағы идеяларды, тұжырымдамалар мен процестерді әзірлеу мен бағалаудың зерттеу әдістемесін, тәсілдері мен әдістерін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1:	<p>Машықтар:</p> <p>1. Өзінің көркемдік тұжырымдамалары мен интерпретациясын білдіре отырып, жоғары кәсіби деңгейде арт-жобаларды іске асыру, шығару;</p>

Еңбек функциясы 2: Арт-жобаларды іске асыруда ұйымдастырушылық және басқарушылық дағдыларды жетілдіру	Қызметті жоспарлау әдістемесін меңгеру, өзгерістерді талдау, ақпаратты синтездеу, жоспарлар мен ғылыми-шығармашылық жобаларды бағалау	2. Әлеуетті тұтынушылар үшін мәдени және шығармашылық дамудың авторлық әдістемелерін енгізу. Білімдер: 1. Белгілі бір салада немесе облыстардың түйіскен жерінде тұжырымдамалық, кәсіби және ғылыми білім мен тәжірибе алу; 2. Қазіргі заманғы өнер нарығын интеграциялаудағы жобалау технологияларының әдіснамасын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Белгілі бір салада қолданбалы сипаттағы жаңа білім құру	Машықтар: 1. Кәсіби және мәдени-әлеуметтік саладағы кең ауқымды өзгерістердің инновациялық қызметінің нәтижелерін болжау, идеяларды қалыптастыру; 2. Өнер индустриясында көркемдік-шығармашылық процесті модельдеу әдістерін қолдану; 3. Ғылым мен өнердің заманауи парадигмаларын түсіндіру, ғылыми талдау. 4. Трансформациялау жаңа жобаларды, кешенді зерттеулерді құра отырып, өнердің бірнеше түрін қамтитын ауқымды жобаны құру мүмкіндігіне ие болу. Білімдер: 1. Инновациялық-кәсіби қызмет саласындағы әдіснамалық білімді білу; 2. Шығармашылық жобаларды іске асырудың заманауи әдістемелерін, тұжырымдамалары мен процестерін білу
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 3: Педагогикалық қызмет үшін ғылыми-әдістемелік білім мен тәжірибені қолдану.	Дағды 1: Ғылыми-әдістемелік білімді, ресурстарды және педагогикалық қызмет тұжырымдамасын іске асыру	Машықтар: 1. Пән саласы/қызметі бойынша теориялық және қолданбалы білімдерін көрсету; 2. Кәсіби білім, білік және дағдыларды дамытудың тиімді жолдарын белгілеу; 3. Өзіндік кәсіби даму мақсаттарына жетудің тиімділігін басқару; 4. Өзін-өзі дамыту сапасын және көшбасшы болуға ұмтылуды басқару. Білімдер: 1. Оқытылатын пәннің мақсатына сәйкес оқыту технологиялары мен бағалау стратегияларын білу; 2. Кәсіби қызметтің нақты үлгілерінің, конструкцияларының теориялық аспектілерін және оның мүмкін болатын түрлендірулерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:

	<p>Дағды 2: Педагогикалық қызметті тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін құзыреттерді дамыта отырып, өзінің кәсіби өсуін басқару.</p>	<p>1. Кәсіби білімді, дағдылар мен құзыреттерді дамытудың тиімді жолдарын белгілеу; 2. Өз тәжірибеңізді үздіксіз жақсартуды жоспарлау; 3. Әріптестермен өзара әрекеттесудегі өз тәжірибесіндегі өзгерістердің тиімділігін бағалау.</p> <p>Білімдер: 1. Мәдени құндылықтар, саясат және оқыту теориясы негізінде сапалы оқытудың педагогикалық тәсілдерін білу; 2. Ғылыми зерттеу жүргізудің негізгі тәсілдерін және мәдениет пен өнер менеджменті саласында кәсіби дүниетанымды қалыптастыруды білу.</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>	<p>Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Парасаттылық Шығармашылық және креативтілік Өнім туралы білім Белгісіздік жағдайында жұмыс істеу Дипломатия Әдептілік</p>
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p> <p>7 Бас әкімші (бағдарламалар мен телерадио хабарларын тарату бойынша)</p> <p>7 Көрме орталығының директоры</p> <p>7 Таланттарды басқару жөніндегі басшы</p> <p>7 Маркетинг қызметінің басшысы</p> <p>7 Бөлім меңгерушісі (жарнамалық-ақпараттық)</p> <p>7 Жарнама бөлімінің меңгерушісі</p> <p>7 Жарнама қызметінің бастығы</p> <p>7 Қоғаммен байланыс бөлімінің басшысы</p> <p>7 (Жаңа өнімдерді) әзірлеу жөніндегі жоба жетекшісі</p> <p>7 Радиостанция директоры</p> <p>7 Бас әкімші (бағдарламалар мен телерадио хабарларын тарату бойынша)</p> <p>7 Киностудия директоры</p> <p>7 Бағдарламалардың (Радиотелевизиялық) директоры</p> <p>7 Түсірілім тобының директоры</p>
<p>11. Кәсіптің карточкасы "Арт-менеджер":</p>		
<p>Топтың коды:</p>	<p>2654-9</p>	
<p>Қызмет атауының коды:</p>	<p>2654-9-001</p>	
<p>Кәсіптің атауы:</p>	<p>Арт-менеджер</p>	

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1210-0-015 Бас продюсер 1210-0-042 ғылыми-зерттеу институтының директоры 1345-0-010 кафедра меңгерушісі 2314-0-002 оқытушы, доцент, профессор, ЖОО 1210-0-005 киностудияның бас директоры 1210-0-009 бірлестіктің бас директоры 1210-0-010 ұйымның Бас директоры 1233-0-002 бас ғылыми қызметкер 1233-0-014 зерттеу жобасының жетекшісі 1332-2-001 бағдарламалардың Бас директоры (бағдарламаларды құру және телерадио хабарларын тарату бойынша)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Білімді үнемі жаңарту және қоғамды жаңғырту жағдайында ғылым және басқару саласында, басқарушылық зерттеулердің іргелі және қолданбалы міндеттерін қоюда, мәдениет пен өнердің қазіргі заманғы проблемаларын білікті және шығармашылық талдауда, жеке және бірлескен ғылыми-шығармашылық жобаларды ұйымдастыру мен жүргізуде, өзекті міндеттерді қоюда және Арт-менеджмент мәселелері бойынша ғылыми зерттеулердің шекараларын кеңейтуде қызметті жүзеге асырады.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Арт-менеджменттегі және онымен байланысты салалардағы ғылыми зерттеулерді жалпылау және сыни бағалау, ғылыми-зерттеу жобаларын орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Машықтар: 1. Шығармашылық индустрияларда Арт-менеджмент және жобалау саласында ұйымдастырушылық-басқарушылық шешімдерді негіздеу және қабылдау үшін қажетті ақпаратқа	

<p>Еңбек функциясы 1: Арт-менеджменттегі және онымен байланысты салалардағы ғылыми зерттеулерді жалпылау және сыни бағалау, ғылыми-зерттеу жобаларын орындау.</p>	<p>Дағды 1: Шығармашылық индустрияларда Арт-менеджмент пен жобалаудың кәсіби міндеттерін шешу кезінде зерттеудің отандық және шетелдік тәжірибесіне талдау жүргізу</p>	<p>статистикалық өңдеу және зияткерлік талдау жүргізу; 2. Өзінің кәсіби қызметінде цифрлық технологияларды пайдаланудың мүмкіндіктері мен орындылығын бағалау; 3. Әлеуметтік-мәдени проблемалар мен процестерді, тенденцияларды, фактілерді, құбылыстарды талдау және бағалау барысында философиялық тұжырымдамалық-категориялық аппаратты, негізгі философиялық принциптерді қолдану; 4. Арт-менеджменттегі және онымен байланысты салалардағы ғылыми зерттеулердің қазіргі жай-күйін, шығармашылық индустриядағы зерттеу және аналитикалық жобалау мәселелерін шешудің заманауи әдістері мен құралдарын түсінуді көрсету.</p> <p>Білімдер: 1. Шығармашылық индустриялардағы арт-менеджмент пен жобалаудың кәсіби міндеттерін шешу үшін қажетті көлемде категориялық аппаратты (терминдер, ұғымдар, тәсілдер), экономикалық, ұйымдастырушылық және басқарушылық теориялардың модельдерін білу; 2. Шығармашылық индустрияда Арт-менеджмент және жобалау міндеттеріне қол жеткізудегі басымдықтарды анықтау алгоритмдері мен кәсіби міндеттерді шешу үшін басқару практикасын білу; 3. Басқарушылық және зерттеу міндеттерін шешу кезінде зерттеудің озық отандық және шетелдік тәжірибесіне талдау жүргізу әдістемесін білу.</p>
<p>Еңбек функциясы 2 Өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметі, ғылыми және шығармашылық жобаларды әзірлеу және жүзеге асыру</p>	<p>Дағды 1 мәдениет пен өнер саласын дамытудың мәселелері мен келешегі бойынша зерттеу жұмыстарын жүргізу</p>	<p>Машықтар: 1. Өнертану саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру әдістемесін меңгеру; 2. Мәдениет пен өнер саласындағы жаңашыл және креативті ұсыныстарды енгізу және өзекті мәселелерді шешу мақсатында кәсіпорынның немесе жобаның миссиясын, стратегиясын, саясатын және бағдарламасын қалыптастыру; 3. Әдістемені меңгеру: - конструкторлық және технологиялық; - көркемдік және шығармашылық; - ұйымдастырушылық және басқарушылық; - маркетинг, соның ішінде. қоғаммен байланыс және жарнама; - коммерциялық және қаржылық-экономикалық; - құқықтық қызмет.</p> <p>Білім: 1. Өнертану саласындағы ең озық тәжірибені пайдалана отырып, жаңа инновациялық идеяларды сыни талдау, бағалау және синтездеудің арнайы теориялық және практикалық әдістерін білу;</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>

		2. Экономикалық механизмдерді оңтайлы пайдалану жолдарын білу.
	Дағды 2 Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын/жобаларды басқару.	Машықтар: 1. Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін жобалау; 2. Көркем мәдениет саласында шығармашылық және ғылыми жобаларды әзірлеу; 3. Өткізілген ғылыми зерттеулердің ғылыми-практикалық маңыздылығын бағалау. Білім: 1. Мәдениет және өнер саласындағы негізгі ғылыми мәселелерді білу; 2. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеулердің әдістемесін білу.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Логикалық ойлау Электрондық кестелермен жұмыс Құрылымдық мәселелерді шешу Компьютерлік сауаттылық Бастамашылық Көп мәселелік Стратегиялық ойлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Жарнама-ақпарат агенттігінің бастығы
	8	Ұйымның бас директоры
	8	Ғылыми-зерттеу институтының директоры
	8	Бас продюсер
	8	Доцент, профессор, ЖОО
	8	Киностудияның бас директоры

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

- Ұйымдар: "Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы" РММ
Жоба жетекшісі: Әбдірахман г. Б., gulnarabd@mail.ru, +7 701-674-07-43
Жоба орындаушылары: Қалиев С. С., sagatbek_kaliyev@mail.ru, +7 (747) 208-19-91;
Малаева Р. А., rauka.ru@mail.ru; +7 (705) 188-00-33;
Оспанова А. М., aigerim_marat@list.ru; +7 (775) 388-19-89;
Кинашева Ж. Б., zhadyra_k_78@mail.ru, +7 (701) 310-60-01;
14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.
15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.
16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.
17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.
18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
5-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Сәулетші-реставратор"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Сәулетші-реставратор" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

- 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Сәулетші-реставратор.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R91030047.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

91 Кітапханалардың, архивтердің, музейлердің және өзге де мәдениет саласындағы қызметтер;

91.0 Кітапханалардың, архивтердің, музейлердің және өзге де мәдениет саласындағы қызметтер;

91.03 Тарихи орындар мен ғимараттар және ұқсас туристік көрікті жерлер;

91.03.0 Тарихи орындар мен ғимараттар және ұқсас туристік көрікті жерлер.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: тарихи және мәдени ескерткіштерді ғылыми жобалау, соның ішінде ғимараттарды жобалау, сондай-ақ ескерткіштің құрылысын авторлық қадағалау.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Архитектор-реставратор - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Сәулетші-реставратор":			
Топтың коды:	2161-0		
Қызмет атауының коды:	2161-0-005		
Кәсіптің атауы:	Архитектор-реставратор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2161-0-004 Сәулетші жобалаушы 2161-0-001 Сәулетші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіби қызмет саласында, еңбек жағдайларының мазмұнына, сапасына, қызметкерлердің біліктілігі мен құзыреттілігіне қойылатын талаптарды белгілеу.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау бойынша ғылыми-жобалық құжаттаманы дайындау кезінде техникалық жұмысты орындау 2. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау бойынша кешенді мұрағаттық, библиографиялық, заттай зерттеулерді және ғылыми-жобалық құжаттаманы дайындауды орындау
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі жұмыстарды ғылыми-реставрациялық жобалауды және іске асыруды ұйымдастыру, сараптамалық қызметтер 2. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманы іске асыру кезінде ғылыми басшылық және авторлық қадағалау іс-шараларын дайындау және өткізу, орындалған жұмыстар туралы ғылыми-реставрациялық есепті жасау
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау бойынша ғылыми-жобалық құжаттаманың иллюстрациялық бөлімдерінің жиынтығын орындай білу. 2. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманың иллюстрациялық бөлімдері үшін графикалық файлдар редакциясымен презентациялар дайындау. 3. Суреттер мен мәтіндердің графикалық электронды модельдерін орындаңыз. 4. Ғылыми-жобалық құжаттаманы әзірлеу үшін қажетті деректерді жинау, өңдеу және талдау бойынша жұмыс нәтижелерін жинақтау және ресімдеу. 5. Ұқсас тарих және мәдениет ескерткіштерін жобалау, қалпына келтіру, орналастыру және пайдалану тәжірибесін зерттеу мен талдауды орындай білу. 6. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттама үшін

Еңбек функциясы 1:
Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау бойынша ғылыми-жобалық құжаттаманы дайындау кезінде техникалық жұмысты орындау

Дағды 1:
Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманың жекелеген бөлімдері үшін сызбаларды, суреттерді, графиктерді, кестелерді және мәтіндік жиынтықтарды орындай білу.

кешенді ғылыми зерттеулердің мәтіндік, иллюстрациялық және графикалық бөлімдерін орындай білу.

7. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманың бөлімдері үшін Сәулет және реставрациялау сызбаларын орындай білу.

8. Зерттеу объектісінің тарихи-мәдени, сәулеттік-көркемдік ерекшеліктері туралы деректерді анықтау, жинау, өңдеу, талдау және жинақтау.

9. Жекелеген ғылыми-реставрациялық және көлемдік-жоспарлау шешімдерін жобалау бойынша жұмыстарды орындау көлемі мен мерзімдерін айқындау.

10. Ғылыми-жобалық құжаттама үшін күрделі ғылыми-реставрациялық және көлемдік-жоспарлау шешімдерін әзірлеу.

11. Ғылыми-жобалық құжаттама үшін ғылыми-реставрациялық және көлемдік-жоспарлау шешімдерінің техникалық-экономикалық көрсеткіштерін есептеуді жүзеге асыру.

12. Компьютерлік модельдеу және гауч-реставрациялық, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалауды автоматтандыру құралдары мен әдістерін пайдалану.

Білімдер:

1. Техникалық регламенттерді, стандарттар мен қағидалар жинақтарын, санитариялық қағидаларды қоса алғанда, Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, ғылыми-реставрациялау, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалау жөніндегі нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттардың талаптары.

2. Ғылыми-реставрациялау, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалау жөніндегі халықаралық нормативтік-техникалық құжаттардың талаптары, оларды қолдану ерекшеліктері.

3. Кешенді ғылыми зерттеулерді жүргізу және нәтижелерін ресімдеу тәртібіне әдістемелік құжаттардың талаптары.

4. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қалпына келтіруді қоса алғанда, сақтау, Сақтау, қалпына келтіру және бейімдеу мақсатында кешенді ғылыми зерттеулердің авторлық әдістемелері.

5. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау теориясы мен әдістемесі.

6. Архитектуралық стильдердің тарихы мен ерекшеліктері, декор элементтері мен

сәндік-қолданбалы өнер объектілерін архитектуралық-көркемдік өңдеу ерекшеліктері.

7. Архитектуралық ортаны қалыптастырудың әлеуметтік-мәдени, демографиялық, психологиялық, функционалдық негіздері.

8. Тарих және мәдениет ескерткіштерін, көлемдік-кеңістіктік, конструктивтік, инженерлік шешімдер мен пайдалану қасиеттерін сақтауға қойылатын талаптардың өзара байланысы.

9. Тарихи қоныс аумағының шекараларында, көрнекті орын аумағының шекараларында, акустика, жарықтандыру, микроклиматты қоса алғанда, Тарих және мәдениет ескерткіштерін қорғау аймақтарының аумақтарының шекараларында объектінің қоршаған орта қасиеттерін жобалау принциптері.

10. Негізгі ғылыми-реставрациялық, құрылыс материалдары, бұйымдар мен конструкциялар, олардың техникалық, технологиялық, эстетикалық және пайдалану сипаттамалары.

11. Ғылыми-реставрациялық технологиялар мен құрылыс-монтаждау жұмыстарының әдістерінің негіздері.

12. Жобалық шешімдердің техникалық-экономикалық есептеулерін жүргізу кезінде ескерілетін техникалық-экономикалық көрсеткіштердің құрамы.

13. Қазақстан Республикасы нормативтік-құқықтық актілерінің, нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттардың жобалық шешімдерді келісу тәртібіне қойылатын талаптары.

14. Тарихнамалық және мәдениеттануды қоса алғанда, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу түрлері мен әдістері.

15. Ғылыми-реставрациялық, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалауды компьютерлік модельдеу және автоматтандыру әдістері, жобалаудың негізгі бағдарламалық кешендері.

Дағдыны тану мүмкіндігі
:

Машықтар:

1. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің сызбаларын жасай отырып, барлық түрдегі заттай зерттеулер мен өлшем жұмыстарын жүргізе білу.

2. Тарих және мәдениет ескерткіштерінде жүргізілген зерттеулердің нәтижелері бойынша жобалық шешімдерді әзірлеу.

3. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің тарихи-мәдени, архитектуралық-көркемдік ерекшеліктері туралы деректерді, оның аумағын

Еңбек функциясы 2:
Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау бойынша кешенді мұрағаттық, библиографиялық, заттай зерттеулерді және ғылыми-жобалық құжаттаманы дайындауды орындау

Дағды 1:
Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманың құрамында алдын ала жұмыстарды бөлу үшін деректерді анықтау, жинау және жүйелеу.

қоса алғанда, ғылыми-жобалық құжаттаманы әзірлеу үшін қажетті өзге де мәліметтерді жинауды, өңдеуді және талдауды жүзеге асыру.

4. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің негізгі проекцияларын, түйіндері мен бөлшектерін өлшеу үшін техникалық және бағдарламалық құралдарды пайдаланыңыз.

5. Сәулет-көркемдік шешімі, функционалдық мақсаты, орналасқан жері және жобалау шарттары бойынша ұқсас объектілер туралы деректерді іздеуді, өңдеуді және талдауды жүзеге асыру.

6. Жазбаша және иконографиялық көздермен жұмыс істеу құралдары мен әдістерін қолданыңыз.

7. Ғылыми-реставрациялық, функционалдық, көлемдік-кеңістіктік, жоспарлау, көркемдік-сәндік, стильдік және басқа да шешімдердің тарихи-мәдени сипаттамаларын және негіздемелерін ресімдеу.

8. Ғылыми-реставрациялық, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалауды компьютерлік модельдеу және автоматтандыру құралдарын пайдалану.

Білімдер:

1. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі жұмыстарға қойылатын негізгі талаптар.

2. Техникалық регламенттерді, стандарттар мен қағидалар жинақтарын, санитариялық қағидаларды қоса алғанда, Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, ғылыми-реставрациялау, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалау жөніндегі нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттардың талаптары.

3. Тарих және мәдениет ескерткіштерін зерттеу және сақтау теориясы мен әдіснамасының принциптері.

4. Нысан туралы деректерді жинау, өңдеу және талдау құралдары мен әдістері, соның ішінде өлшеулер, фотофиксация, ғимараттар мен құрылыстардың негізгі бейнелерін, тарихи-мәдени тірек жоспарын, қорғау аймақтарының жобасын, аумақтың бас жоспарын сызу, макеттеу, базаны графикалық бекіту.

5. Ғылыми-реставрациялық және сәулет-құрылыс жобалаудың құралдары мен әдістері.

6. Архитектуралық композицияның негіздері және сәулет объектісін визуалды қабылдау заңдылықтары.

7. Архитектуралық стильдердің тарихы мен ерекшеліктері, декор элементтері мен сәндік-қолданбалы өнер объектілерін архитектуралық-көркемдік өңдеу ерекшеліктері.

8. Материалтану негіздері, тарих және мәдениет ескерткіштерінің бұйымдары мен конструкциялары,

		<p>олардың техникалық, технологиялық, эстетикалық және пайдалану сипаттамалары.</p> <p>9. Құрылыс, реставрациялау және монтаждау жұмыстарын жүргізудің негізгі технологиялары.</p> <p>10. Компьютерлік модельдеу, ғылыми-реставрациялық, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалауды автоматтандыру құралдары мен әдістері.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі жұмыстарды ғылыми-реставрациялық жобалауды және іске</p>	<p>Дағды 1: Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі жобаның мақсаттары мен міндеттерін, оның негізгі ғылыми-реставрациялық және көлемдік-жоспарлау параметрлерін және оны іске асыру стратегиясын Қазақстан Республикасының тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау саласындағы нормативтік</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманы әзірлеу үшін деректерді жинау, өңдеу және құжаттамалық ресімдеу жөніндегі тапсырмалардың орындалуын жоспарлау мен бақылауды жүзеге асыру. 2. Тарих және мәдениет ескерткіштерінде кешенді ғылыми зерттеулер мен инженерлік ізденістердің орындалуын жоспарлауды және бақылауды, тарих және мәдениет ескерткіштері туралы бастапқы деректердің толықтығын тексеруді және сапасын бағалауды, олардың тарих және мәдениет ескерткіштерін мемлекеттік қорғау органының тапсырмасына сәйкестігін жүзеге асыру. 3. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау бойынша ғылыми-жобалық құжаттаманы әзірлеу үшін қажетті деректерді жинау құралдары мен әдістерін айқындау. 4. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау бойынша жұмыстарды жүргізу әдістерін және ғылыми-жобалық құжаттама құрамында күрделі сәулет және көлемдік-жоспарлау шешімдерін таңдауды негіздеу. 5. Техникалық тапсырмалар жасау және кешенді ғылыми зерттеулер жүргізу нәтижелерін қабылдауды жүзеге асыру. 6. Тарих және мәдениет ескерткіштерін мемлекеттік тарихи-мәдени сараптау мәселелері бойынша ғылыми-зерттеу және сараптамалық қызметті орындау. 7. Ғылыми-реставрациялық, сәулет-құрылыс, конструкторлық және технологиялық жобалауды компьютерлік модельдеу және автоматтандыру құралдары мен әдістерін пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық регламенттерді, стандарттар мен қағидалар жинақтарын, санитариялық қағидаларды қоса алғанда, Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, ғылыми-реставрациялау, сәулет-құрылыс, конструкторлық және

<p>асыруды ұйымдастыру, сараптамалық қызметтер</p>	<p>құқықтық актілерінің талаптарымен және барлық түрдегі тарих және мәдениет ескерткіштерін қазіргі заманғы пайдалану</p>	<p>технологиялық жобалау жөніндегі нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттардың талаптары.</p> <p>2. Архитектуралық стильдердің тарихы мен ерекшеліктері, декор элементтері мен сәндік-қолданбалы өнер объектілерін архитектуралық-көркемдік өңдеу ерекшеліктері.</p> <p>3. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің көлемдік-кеңістіктік, конструктивтік, инженерлік шешімдері мен пайдалану қасиеттерінің өзара байланысы.</p> <p>4. Тарих және мәдениет ескерткіштерін қалпына келтіру, консервациялау және жөндеу технологиясының негіздері.</p> <p>5. Архитектуралық пішінді, сәндік пластиканы және кеңістікті визуалды бейнелеу және модельдеу әдістері.</p> <p>6. Графикалық, макеттік, компьютерлік, ауызша және бейнелерді қоса алғанда, архитектуралық және көркемдік дизайнды білдірудің негізгі тәсілдері.</p> <p>7. Қалпына келтіру және құрылыс технологиялары, материалдар, бұйымдар мен конструкциялар, Жабдықтар, машиналар мен механизмдер нарығының ұсыныстары.</p> <p>8. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес тарих және мәдениет ескерткіштері бойынша мемлекеттік тарихи-мәдени сараптама жүргізу тәртібі.</p> <p>9. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің архитектуралық стильдері мен көркемдік безендірілуінің тарихы мен ерекшеліктері.</p> <p>10. Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманы келісу және оған өзгерістер енгізу тәртібі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар:</p> <p>1. Қолданылатын қалпына келтіру және құрылыс материалдарын қоса алғанда, жүргізілген жұмыстардың көлемі мен сапасын растай отырып, тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде ғылыми-жобалау құжаттамасының жобалық шешімдерінің орындалуын бақылауды жүзеге асыру.</p> <p>2. Ғылыми-жобалау құжаттамасының құрамындағы жобалық құжаттаманың негізгі бөлімдерінің шешімдеріне жүргізілетін жұмыстардың сәйкестігіне талдау жүргізу.</p> <p>3. Реставрациялау және өзге де жұмыстарды орындау көлемі мен сапасының ғылыми-жобалау құжаттамасының талаптарына сәйкестігіне талдау жүргізу.</p>

<p>Қосымша еңбек функциясы 2: Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманы іске асыру кезінде ғылыми басшылық және авторлық қадағалау іс-шараларын дайындау және өткізу, орындалған жұмыстар туралы ғылыми-реставрациялық есепті жасау</p>	<p>Дағды 1: Тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі ғылыми-жобалық құжаттаманы, тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезеңінде және пайдаланудың кепілдік мерзімі кезеңінде ғылыми басшылық пен авторлық қадағалау іс-шараларын жоспарлауды және іске асырылуын бақылауды жүзеге асыру</p>	<p>4. Өндіріс процесінде қолданылатын материалдардың ғылыми-жобалау құжаттамасының талаптарына сәйкестігіне талдау жүргізу. 5. Қалпына келтіру және құрылыс материалдарының қолданылуын дәлелдеу. 6. Авторлық қадағалау іс-шараларын жүргізу барысында анықталған ауытқулар мен бұзушылықтарды жоюдың оңтайлы құралдары мен әдістерін таңдау және негіздеу. 7. Авторлық қадағалау іс-шараларын жүргізу нәтижелері бойынша есептік құжаттаманы, соның ішінде ғылыми басшылық және жұмыстар өндірісін авторлық қадағалау журналын және ғылыми-реставрациялық есепті ресімдеу. 8. Авторлық қадағалау іс-шараларын жүргізу нәтижелері бойынша есептік құжаттаманы ресімдеудің толықтығы мен сапасының нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттардың талаптарына сәйкестігін айқындау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, нормативтік-техникалық және әдістемелік құжаттардың объектіні пайдаланудың кепілдік мерзімі кезеңінде тарих және мәдениет ескерткіштерін сақтау жөніндегі жұмыстарды жүргізуге авторлық қадағалау мен ғылыми-әдістемелік басшылық нәтижелерін жүргізу және ресімдеу тәртібіне қойылатын талаптары. 2. Тарих және мәдениет ескерткіштерінің архитектуралық стильдері мен көркемдік безендірілуінің тарихы мен ерекшеліктері. 3. Объектіні пайдаланудың кепілдік мерзімі кезеңінде авторлық қадағалауды және ақауларды анықтау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру кезіндегі Тараптардың құқықтары мен жауапкершілігі. 4. Ғылыми-реставрациялау, Құрылыс және монтаждау жұмыстарын жүргізудің негізгі технологиялары. 5. Негізгі қалпына келтіру және құрылыс материалдары, бұйымдар, конструкциялар және олардың техникалық, технологиялық, эстетикалық және пайдалану сипаттамалары. 6. Ғылыми-реставрациялау және құрылыс жұмыстарының сапасын бақылаудың негізгі әдістері, объектіні пайдаланудың кепілдік мерзімі кезеңінде бақылауды ұйымдастыру, техникалық қадағалауды және ақауларды анықтау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру тәртібі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>	
<p>Дербестік және жауапкершілік</p>		

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Шыдамдылық Ойлау икемділігі Компьютерлік сауаттылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Жобаның бас сәулетшісі
	6	Жобаның бас инженері

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері

Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Сарапшы әзірлеушілер:

Мақсат Ажиханов "Қазқайтажаңарту" ШЖҚ РМК экономисті.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
6-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Балетмейстер"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Балетмейстер" кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері

мен тұлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБК – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Балетмейстер.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90011035.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.01 Әртістік қызмет;

90.01.1 Театр қызметі.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: балеттердің, спектакльдердің авторы және қоюшы-режиссері, би формаларын, концерттік нөмірлерді, би сахналарын, мәдени-ойын-сауық іс-шараларын, жеке билерді жасаушы.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Балетмейстер – СБШ 6-деңгейі;

3) Балетмейстер – СБШ 7-деңгейі;

4) Балетмейстер – СБШ 8-деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. "Балетмейстер" кәсібінің карточкасы

Топтың коды:	2653-2-002		
Қызмет атауының коды:	2653-2		
Кәсіптің атауы:	Балетмейстер		
С Б Ш бойынша біліктілік деңгейі	6		
С Б Ш бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі			
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі			
Кәсіби білім деңгейі	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесінде қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2653-2-001 Балетмейстердің көмекшісі 2653-2-003 Қоюшы-балетмейстер 2654-4-008 Хореография режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіби театрларда, концерттік, Театрлық-ойын-сауық ұйымдарында балеттер, спектакльдер, би формаларының сахналық қойылымдарын қою.		
	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жаңа хореографиялық туындылар жасауды және шығаруды жүзеге асырады. 2. Хореографиялық шығарманы қою процесінде шығармашылық ұжымның жұмысын басқарады.	

Еңбек функциялары:		3. Хореографиялық шығарманы дайындау және жасау бойынша шығармашылық - өндірістік процесті жоспарлайды және жүзеге асырады.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Білім беру ұйымдарында хореографиялық пәндерді оқытуды жүзеге асырады. 2. Орындаушылық қызметті жүргізеді. 3. Репетиция өткізеді
	Дағды 1: Жаңа қойылым кезінде дайындық процесін ұйымдастыру	Машықтар: 1. Түрлі мәнерлі құралдар мен би стильдерін пайдалана отырып, әртүрлі жанрдағы ерекше хореографиялық шығармаларды жасай алады. 2. Балеттерді, спектакльдерді, концерттік нөмірлерді және хореографиялық өнердің басқа түрлерін қоюда кәсіби режиссерлік дағдыларды меңгереді. 3. Хореографиялық шығарманың тақырыбын, идеясын анықтау және жүзеге асыру жолдарын біледі. 4. Режиссердің қойылым жоспарын құруды біледі. 5. Хореографиялық шығарманы қоюдың көркемдік-өндірістік процесін басқара алады.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Білімдер: 1. Хореографиялық шығармаларды режиссуралаудың теориялық және практикалық ұағидаларын біледі. 2. Дәстүрлерді сақтау, хореографиялық мұраның сабақтастығын қамтамасыз ету жолдарын біледі. 3. Ұлттық, халықтық бояуды, оның ішінде өлкенің, өңірдің, елдің тарихи аспектісінде беру тәсілдерін біледі.
	Дағды 2:	Машықтар: 1. Музыкалық драматургияны режиссерлік талдау және қойылымның көркемдік идеясын меңгерген. 2. Түпнұсқа хореографиялық шығарманың режиссерлік семантикалық және сахналық интерпретациясын дамыта алады. 3. Хореографиялық образдар лексикасы арқылы болашақ қойылымның режиссерлік ниетін жүзеге асыра алады.
Міндетті еңбек функциясы 1: Жаңа хореографиялық туындылар жасауды және		

шығаруды жүзеге асырады.	Хореографиялық шығарманың идеясы мен тұжырымдамасы бойынша балетмейстердің жұмысы.	<p>4. Кәсіби қызметтің міндеттерін шешу үшін заманауи ақпараттық технологияларды қолдану дағдыларын меңгерген.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссерлік талдаудың теориялық және әдістемелік негіздерін біледі. 2. Қойылымдарға қажетті әртүрлі дереккөздермен жұмыс істеу принциптерін біледі.
Дағдыны тану мүмкіндігі		-
Дағды 3: Хореографиялық концепция және музыкалық материал тұжырымдамасы үшін хореографиялық мәтін құрастырады және әзірлейді.		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі би бағыттарының лексикасын біледі. 2. Музыкалық материалмен жұмыс істеудің практикалық дағдыларын меңгерген. 3. Түпнұсқа хореографияның сауатты, музыкалық-мәнерлі көрсетілімін меңгерген. 4. Хореографиялық шығарманың бастапқы концепциясының бағыты арқылы идеяға өзіндік көзқарасын айта алады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Драмалық әрекеттің заңдылықтарын біледі. 2. Әлемдік хореографиялық өнердің өзекті үрдістерімен таныс. 3. Сахналық шығарманы жасау технологиялары: би композициясын әр түрлі хореографиялық формада құрылымдау.
Дағдыны тану мүмкіндігі		-
Дағды 1: Шығармашылық ұжымның әртістерімен қойылымдық- репетициялық жұмысты жүзеге асыру.		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Балетмейстердің, режиссердің орындаушылармен хореографиялық мәтінмен, сценарий жоспарына сәйкес сахналық іс-қимылмен жұмыс істеу әдістемесін меңгерген. 2. Нәтижелі қойылымдық репетициялық жұмыс үшін психологиялық және шығармашылық атмосфера құра алады. 3. Дайындық процесінде физикалық белсенділікті бөлу кезінде адамның би қимылдарын биомеханикалық талдау принциптерін ескереді. <p>Білімдер:</p>

Міндетті еңбек функциясы 2: Хореографиялық шығарманы қою процесінде шығармашылық ұжымның жұмысын басқарады.		1. Хореография өнерінің техникалық және эстетикалық аспектілерінің ерекшеліктерін терең түсінеді. 2. Қойылым тұжырымдамасы негізінде рөлдермен жұмыс жасаудың шығармашылық нұсқауларын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
	Дағды 2: Орындаушылық шығармашылық құрамды қалыптастыру.	Машықтар: 1. Қойылымдық репетициялық жұмыс дағдыларын меңгерген. 2. Пьеса мен рөлді тиімді талдау әдісін біледі. 3. Шығарманың көркемдік ниетіне сәйкес орындаушылық құрамды таңдауды жүзеге асырады: сыртқы және физикалық деректер, хореографиялық дайындық деңгейі, образ жасау қабілеті. 4. Шығармашылық ұжым алдында шығарманың көркемдік тұжырымдамасын тиімді ұсыну дағдыларына ие. Білімдер: 1. Шығармашылық қызметтің психологиясы мен педагогикасының негіздерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Міндетті еңбек	Дағды 1: Спектакльдің аудиовизуалды дизайнын әзірлеу.	Машықтар: 1. Қойылымның бірыңғай аудиовизуалды композициясын жасау. 2. Жалпы монтаждау парағын жасау. Білімдер: 1. Өндірістің аудиовизуалды композициясын құру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
	Дағды 2: Кеңістік шешімі мен қойылымның декоративті безендіруін әзірлеу.	Машықтар: 1. Сценографпен бірге кеңістіктік шешім мен қойылымның декоративті безендіруін жасай алады. 2. Жарық бойынша суретшімен бірге жарықтандыру есебін құрастыра алады. Білімдер: 1. Сахналық мәнерлі құралдар және оларды қолдану ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
		Машықтар:

<p>функциясы 3: Хореографиялық шығарманы дайындау және жасау бойынша шығармашылық - өндірістік процесті жоспарлайды және жүзеге асырады.</p>	<p>Дағды 3: Қойылымының музыкалық және дыбыстық партитурасын әзірлеу.</p>	<p>1. Композитор, дирижер, дыбыс инженерімен бірлесіп қойылымның музыкалық және дыбыстық партитурасын әзірлеу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Спектакльдің музыкалық және дыбыстық безендіру қағидаларын біледі. 2. Музыкалық – хореографиялық шығармалар құрылымының композициялық қағидаларын біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі</p>	-
	<p>Дағды 4: Топпен жұмыс.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Шығармашылық қойылым тобының барлық бөлімшелерінің жұмысын жоспарлауды және үйлестіруді біледі: композитор, дирижер, сценографтар, костюмдер, жарық, дыбыс, грим бойынша суретшілер, балет труппасының инспекторлары, педагог-репетиторлар, балетмейстердің көмекшісі, қойылым бөлімінің меңгерушісі. 2. Топта жұмыс істей білу, әлеуметтік, мәдени және тұлғалық ерекшеліктерді шыдамдылықпен қабылдау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазақстан Республикасының еңбек және салалық заңнамасын біледі. 2. Этикалық нормалар мен бағыныстылықты сақтай отырып, топпен жұмыс істеу қағидаларын біледі. 3. Корпоративтік этика ережелерін біледі.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі</p>	-	
<p>Дағды 5: Шығармашылықты дамыту және жүзеге асыру жобалар</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Жоба тұжырымдамасын жасай алады. 2. Жобаны жоспарлау кезеңін жүзеге асыру жолдарын біледі. 3. Жобаны жоспарлау кезеңінің нәтижелерін құжаттай алады. 4. Жобаны жүзеге асыру тобының жұмысын кестеге сәйкес ұйымдастыра алады. 5. Жобаның орындалу барысының мониторингін ұйымдастыра біледі. 6. Жобаны іске асыруға түзетулер енгізе алады.</p>	

		Білімдер: 1. Жобаларды басқарудың әдістемелік негіздерін біледі. 2. Өзінің кәсіби саласында жобаны жоспарлау кезеңін жүзеге асырудың мәні мен технологиясын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Білім беру ұйымдарында хореографиялық пәндерді оқытуды жүзеге асырады.	Дағды 1: Хореографиялық өнер саласындағы теориялық және практикалық білімдерін кәсіби қызметте қолдану.	Машықтар: 1. Көркем шығарманы мәдени-тарихи және ағартушылық аспектіде талдауды біледі. 2. Хореографиялық пәндерді оқыту әдістерін меңгерген. 3. Өнер саласындағы шығармашылық жұмыс әдістемесін меңгерген.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Білімдер: 1. Хореографиялық пәндерді оқытудың теориясы мен әдістемесін біледі. 2. Педагогикалық қызметте композиция мен режиссура қағидаларын біледі және қолданады. 3. Әр түрлі бағыттарының хореографиясының негіздерін біледі.
Қосымша еңбек функциясы 2: Орындаушылық қызметті жүргізеді.	Дағды 1: Орындаушының кәсіби физикалық формасына ие болу.	1. Хореографиялық пәндерді оқыту әдістерін меңгерген. 2. Өнер саласындағы шығармашылық жұмыс әдістемесін меңгерген.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Машықтар: 1. Сауатты практикалық көрсетілімге ие болу. 2. Музыкалық пластикалық эмоционалды мәнерлілікті меңгеру. 3. Жеке және ансамбльде орындаушылық шеберлікке ие болу.
		Білімдер: 1. Қозғалыстарды сауатты орындау әдістемесінің негіздерін біледі. 2. Хореографиялық мәтіннің метро-ритмикалық үлгісінің музыкалық орналасуын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
	Дағды 1: Хореографиялық мұраны сахналау және өңдеу.	Машықтар: 1. Хореографиялық мұраны заманауи сахна талаптарына бейімдей алады. 2. Ұрпақтар сабақтастығының дәстүрлерін ұқыпты сақтау. 3. Бастапқы дереккөздердің стилі мен көркемдік бейнесін сақтай отырып, хореографиялық мәтін құра алады.

		4. Хореографиялық шығарманың түпнұсқасын талдай алады.
		Білімдер: 1. Дереккөздердің бастапқы хореографиялық мәтінін біледі.
Қосымша еңбек функциясы 3: Репетиция өткізеді.	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
	Дағды 2: Репетиторлық қызмет.	Машықтар: 1. Шығарманың стилі мен хореографиялық қолжазбасын сақтау. 2. Хореографиялық лексиканың дәл орындалуына қол жеткізеді. 3. Қозғалыстарды орындаудағы қателіктерді анықтау және қажетті түзетулерді ұсыну мүмкіндігі. 4. Дайындық қатысушыларына шығармашылық тапсырмаларды тұжырымдау. 5. Шығармашылыққа қолайлы психологиялық жағдайды қамтамасыз ету. Білімдер: 1. Ұжымдық шығармашылықтың этикалық қағидаларын біледі. 2. Ынтымақтастықтың мақсаттарын, міндеттері мен шарттарын біледі. 3. Шығарманың хореографиялық мәтінін және музыкалық-пластикалық драматургиясын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
	Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Кәсіби дағдылар Білім және шығармашылық Педагогикалық бағдарлау Ұйымдастыру дағдылары Оқыту және диагностика қабілеттері Қарым-қатынас дағдылары Технологиялық сауаттылық Эмоционалды тұрақтылық Бейімділік Әдептілік
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Жоқ	
	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы
	4	Балет әртісі
	4	Ансамбль әртісі
	6	Педагог-хореограф

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	6	Хореограф
	6	Хореографиялық өнер оқытушысы, колледж
	6	Балет репетиторы
		Балет инспекторы
	6	Сахналық қозғалыс репетиторы

10. "Балетмейстер" кәсібінің карточкасы

Топтың коды:	2653-2		
Қызмет атауының коды:	2653-2-002		
Кәсіптің атауы:	Балетмейстер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	7		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі			
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі			
Кәсіби білім деңгейі	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, маман дәрежесі)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2653-2-001 Балетмейстердің көмекшісі, 1432-0-001 Бас балетмейстер 2653-2-003 Қоюшы-балетмейстер 2654-4-008 Хореография режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Би қойылымдарын әзірлеу және жүзеге асыру, шығармашылық жетекшілік ету, көркемдік деңгейді қолдау.		

Еңбек функциялардың сипаттамасы

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Ғылыми зерттеулер контекстінде идеяларды бірегей дамыту және қолдану үшін алған білімдерін пайдаланады.</p> <p>2. Мәдениет және өнер ұйымының шығармашылық қызметінің репертуарлық жоспарлары мен басқа да мәселелерін талқылауға қатысады.</p> <p>3. Хореографиялық өнер саласында сыни талдау жасайды және ғылыми-зерттеу және әдістемелік қызмет атқарады.</p>

	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жоғары мектептің хореографиялық пәндерін оқытуды жүзеге асырады (бакалавриат).
	Дағды 1: Ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін шығармашылық процеске саралау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаңа қойылымдарды дайындау және ескі қойылымдарды жаңарту процестерін ұйымдастырудың ғылыми-әдістемелік негіздерін меңгерген. 2. Бар тұжырымдамаларды, хореографиялық өнер теорияларын және шығармашылық процеске көзқарастарды талдайды және өзіндік гипотезалар жасайды. 3. Зерттеу және шығармашылық қызметте заманауи технологияларды қолдану дағдыларын меңгерген. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хореографиялық өнер саласындағы ғылыми қызметтің құрылымы мен ұйымдастырылу қағидаларын біледі. 2. Хореографиялық өнердің қазіргі даму тенденцияларын біледі. 3. Өнер саласындағы сабақтас тәртіптік салалардың жаңа технологияларын біледі.
Міндетті еңбек функциясы 1: Ғылыми зерттеулер контекстінде идеяларды бірегей дамыту және қолдану үшін алған білімдерін пайдаланады	Дағдыны тану мүмкіндігі	<p>-</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми зерттеу әдістерін, жоғары мектептің педагогикасы мен психологиясының заңдарын қолдана алады; 2. Әлемдік және отандық хореографиялық өнердің жетекші шеберлерінің мысалдарын зерделеу және талдау негізінде хореографиялық өнерді дамыту мақсатында шығармашылық және ғылыми-зерттеу жобаларына жетекшілік ету. 3. Білім беру процесінде заманауи ақпараттық технологияларды қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сахналық шығарма жасау технологиясын білу; би композициясын әр түрлі хореографиялық формада құрылымдау. 2. Хореографиялық шығарманы режиссуралаудың көркемдік және әдістемелік негіздерін біледі.

		3. Жоғары мектеп шығармашылығының педагогикасы мен психологиясының негізгі заңдылықтарын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Міндетті еңбек функциясы 2: Мәдениет және өнер ұйымының шығармашылық қызметінің репертуарлық жоспарлары мен басқа да мәселелерін талқылауға қатысады	Дағды 1: Іс-шараны/жобаны және оның сапасын ұйымдастырушылық-шығармашылық қолдауды қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Жедел жоспарлау негіздерін меңгерген. 2. Тайм менеджментті басқару техникасы мен дағдыларын меңгерген. 3. Ұйымдастырушылық және көркемдік міндеттерді шешу және басқару дағдылары бар. 4. Кәсіби шығармашылық ұжымдағы мәселелік жағдайларға және оларды шешу жолдарына талдау жүргізеді.
		Білімдер: 1. Театр қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттарды біледі 2. Маркетинг пен менеджменттің негіздерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Міндетті еңбек функциясы 3: Хореографиялық өнер саласында сыни талдау жасайды және ғылыми-зерттеу және әдістемелік қызмет атқарады.	Дағды 1: Сараптама қызметі	Машықтар: 1. Жаңа күрделі идеяларды бағалауды және синтездеуді сыни талдау дағдыларын меңгерген. 2. Ғылыми зерттеулер жүргізуге және жоғары оқу орындарында арнайы пәндерді оқытуды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін кәсіби деңгейде шет тілін еркін меңгерген.
		Білімдер: 1. Хореографиялық өнер саласындағы ғылыми қызметті ұйымдастырудың қағидалары мен құрылымын біледі. 2. Мамандық бойынша зерттеу әдістемесінің қағидаларын меңгерген. 3. Білімнің үнемі жаңаруын қамтамасыз ету, кәсіби дағдылар мен дағдыларды кеңейту жолдарын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Қосымша еңбек функциясы 1 Жоғары мектептің хореографиялық	Дағды 1: Оқытушылық қызметте хореографиялық өнерді талдау және	Машықтар: 1. Ғылым негіздерін және ғылыми зерттеу әдістемесін оқыту. 2. Бакалаврлардың, ғылыми қызметкерлердің ғылыми және бітіру жұмыстарына басшылық жасау.
		Білімдер:

пәндерін оқытуды жүзеге асырады (бакалавриат)	зерттеу саласында теориялық және практикалық білімдерін қолдану.	1. Ғылыми педагогиканың негіздерін біледі. 2. Ғылыми жетекшілік ету әдістерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	<p>Кәсіпқойлық және құзыреттілік</p> <p>Шығармашылық ойлау</p> <p>Педагогикалық біліктілік</p> <p>Көшбасшылық және ұйымдастырушылық дағдылар</p> <p>Қарым-қатынас дағдылары</p> <p>Технологиялық сауаттылық</p> <p>Эмоционалды тұрақтылық</p> <p>Ынтымақтастық қабілеті</p> <p>Кәсіби этика: кәсіби ортада этикалық мінез-құлықтың жоғары стандарттарын сақтау, әріптестер мен студенттерді құрметтеу.</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Педагог-хореограф
	7	Хореограф
	7	Балеттанушы
	6	Балет репетиторы
	7	Оқытушы, доцент, балет профессоры ЖОО
7	Оқытушы, доцент, профессор балеттанушы, ЖОО	
11. "Балетмейстер" кәсібінің карточкасы		
Топтың коды:	2653-2-002	
Қызмет атауының коды:	2653-2	
Кәсіптің атауы:	Балетмейстер	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	8	
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі		
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі		
Кәсіби білім деңгейі	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD докторы ғылыми дәрежесі, бейіні бойынша PhD докторы, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		

Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1432-0-001 Бас балетмейстер 2653-2-003 Қоюшы –балетмейстер 2654-4-008 Хореография режиссері	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шығармашылық басшылық, білім беру қызметі, зерттеулер мен әзірлемелер, ұжымды басқару, Жобаларды басқару, сараптамалық қызмет, өнерді ілгерілету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Ұйымның саясатын (тұжырымдамасы, стратегия мақсаттары, міндеттері) айқындайды және мәдениет бөлімшелері мен ұйымдарын басқаруды жүзеге асырады.</p> <p>2. Түрлі ұйымдармен, оның ішінде мемлекеттік қызмет органдарымен өндірістік байланысты жүзеге асырады.</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	<p>1. Кадр әлеуетін (дәрежелілігін) жақсарту мақсатында мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарына / жобаларға басшылықты жүзеге асырады.</p> <p>2. Ұлттық және әлемдік көркемдік дәстүрлерді дамытудың жалпы процестері туралы теориялық-философиялық рефлексияны жүзеге асырады, хореографиялық өнердің даму перспективаларын модельдейді, болжайды.</p>
	Дағды 1: Күрделі әкімшілік басқаруды қамтамасыз ету, мәдениет және өнер саласындағы ғылыми, оқу-әдістемелік және шығармашылық процестер.	Машықтар:
		<p>1. Балет қойылымдары үшін хореографиялық тұжырымдамаларды әзірлеуді және іске асыруды, инновациялар мен бірегей идеяларды енгізуді жүзеге асыру.</p> <p>2. Балет қойылымдарының орындалуын басқару және жоспарлау, үйлестіру және бақылау, оның ішінде мәдениет және өнер саласындағы ұйымдардың бюджеті мен ресурстарын басқару әдістерін меңгеру.</p> <p>3. Балет өнерін жоғары деңгейде оқыту, шеберлік сабақтарын өткізу, би өнері саласында ғылыми жұмыстар жазу және жариялау.</p>
		Білімдер:

Еңбек функциясы 1:
 Ұйымның саясатын (тұжырымдамасы, стратегия мақсаттары, міндеттері) айқындайды және мәдениет бөлімшелері мен ұйымдарын басқаруды жүзеге асырады.

	1. Мәдениет және өнер ұйымдарының жобаларын / процестерін басқарудың теориялық және әдістемелік қағидаларын біледі.
Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Дағды 2: Мәдениет ұйымының қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Инновациялық шығармашылық ұсыныстарды енгізу және өзекті моральдық мәселелерді шешу үшін мәдени ұйымның немесе жобаның миссиясын, тұжырымдамасын және саясатын қалыптастыру. 2. Мәдениет ұйымының шығармашылық, халықаралық, маркетингтік инвестициялық-қаржылық қызметін стратегиялық және орта мерзімді жоспарлау дағдыларын меңгеру. 3. Ұйым қызметі процестерінің тиімділігіне аудит жүргізу және проблемаларды шешу және табысты бекіту үшін нақты ұсыныстарды тандау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегиялық және орта мерзімді жоспарлаудың негіздерін білу. 2. Қызметкерлердің азаматтық құқығының нормативтік актілерін білу 3. Мәдениет және өнер саласындағы ынтымақтастық қағидаларын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Дағды 3: Хореографиялық өнер саласындағы қызметкерлерді даярлау/қайта даярлау/біліктілігін арттыру процестерін басқару.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Орындаушылардың, режиссерлердің, оқытушылар құрамының құзыреттілік (шеберлік) деңгейін бағалау. 2. Заманауи өнер технологияларын енгізу әдістемесін меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заманауи жағдайда кәсіби шығармашылық құзыреттілікті жетілдіру әдістемесін білу. 2. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу
	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Театр, хореография өнері, артмедия, оның ішінде инклюзия саласындағы ғылыми зерттеулердің әдіснамасын меңгеру.

	<p>Дағды 4: Қазіргі кезеңде өнердің даму тенденцияларына мониторинг жүргізу.</p>	<p>2. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін кәсіби қызметте пайдалану. 3. Өнер туындыларының көркемдік құндылығын негіздеу әдістемесін меңгеру.</p> <p>Білімі:</p> <p>1. Өнер саласындағы заманауи мәселелер мен даму тенденцияларын білу және түсіну. 2. Өнер саласындағы білім беру қызметіне философиялық және ғылыми көзқарастардың бірлігін түсіну.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
<p>Еңбек функциясы 2: Түрлі ұйымдармен, оның ішінде мемлекеттік қызмет органдарымен өндірістік байланысты жүзеге асырады.</p>	<p>Дағды 1: Өнер, мәдениет саласындағы өзекті мәселелерді шешу мақсатында идеяларды стратегиялық тұрғыдан қалыптастыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Күрделі өндірістік, ғылыми, оқу-әдістемелік және шығармашылық процестерге жалпы басшылықты қамтамасыз ету. 2. Әдіснаманы меңгеру: - жобалау-технологиялық; - көркем және шығармашылық; - ұйымдастырушылық-басқарушылық; - маркетингтік, оның ішінде қоғаммен байланыс және жарнама; - коммерциялық және қаржылық-экономикалық; - құқықтық қызмет. 3. Кәсіби қарым-қатынас және мәдениетаралық қарым-қатынас дағдылары. 4. Басқа салалармен және қызмет түрлерімен байланыстар мен әлеуметтік аспектілерді қолдану.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазақстан Республикасы заңнамасының негіздерін білу және сақтау. 2. Тұлғааралық қатынастардың қалыптасу заңдылықтарын білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Кадрлық әлеуетті жақсарту мақсатында мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу</p>	<p>Дағды 1: Ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелері мен ашылуларын білім</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Теория мен практиканың психологиялық-педагогикалық және әдіснамалық негіздерін, шығармашылық және интеллектуалды тұлғаны тәрбиелеу және қалыптастыру процесінде дәстүрлі тәсілдерді қолдану.</p>

жұмыстарына / жобаларға басшылықты жүзеге асырады	беру, шығармашылық және өндірістік процестерге саралау.	2. Зерттеу гипотезасын және оны негіздеу теориясын алға тарту.
		Білімдер: Жоғары мектепте кәсіптік пәндерді оқыту әдістемесін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Қосымша еңбек функциясы 2: Ұлттық және әлемдік көркемдік дәстүрлерді дамытудың жалпы процестері туралы теориялық-философиялық рефлексияны жүзеге асырады, хореографиялық өнердің даму перспективаларын модельдейді, болжайды.	Дағды 1: Мәдениет саласын дамыту мәселелері мен перспективаларын талдау.	Машықтар: 1. Жаһандық мәдени кеңістікте ұлттық брендингті насихаттау. 2. Ғылыми зерттеулер жүргізуге және жоғары оқу орындарында арнайы пәндерді оқытуды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін кәсіби деңгейде шет тілін еркін меңгеру. 3. Ғылыми-сыни және ғылыми-ағартушылық қызмет дағдыларын меңгеру. 4. Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми еңбектерге шолу жасау.
		Білімдер: 1. Өнер саласындағы ғылыми қызметті ұйымдастырудың принциптері мен құрылымын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Құрылымдық мәселелерді шешу Бастамашылық Тиімділік Сыни тұрғыдан ойлау Сараптама және кәсібилік Көшбасшылық және басқару дағдылары Қарым-қатынас Толеранттылық және мәдени хабардарлық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Өнер саласындағы жобалардың жетекшісі.
	8	Ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы
	8	Бас көркемдік жетекші
	8	доцент, өнертанушы профессор, ЖОО
	8	Кафедра меңгерушісі
	8	Факультет деканы
	8	Магистратура меңгерушісі
	8	Докторантура меңгерушісі
8	Театр директоры	

8	Концерттік ұйымның директоры
8	Музыкалық (би) ұжымының директоры
8	Хореографиялық ұжымның жетекшісі
8	Группа меңгерушісі

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Жетекші: Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz;

Техникалық хатшы: Жұмаділова Дарья Ерсайқызы

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар): Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы:

Орындаушылар:

Ким Лариса Валентиновна, "Хореография педагогикасы" кафедрасының профессоры, e-mail: kim.larisa@inbox.ru, тел. +7 777 230 19 17;

Габбасова Гульмира Надымовна, "Хореография" факультетінің деканы, e-mail: kaznai_ballet@mail.ru, тел.87014963806

Молдахметова Алима Талгатовна "Балетмейстер өнері" кафедрасының меңгерушісі, e-mail: kaznai_ballet@mail.ru, тел: 87021766033.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
7-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Балеттанушы"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Балеттанушы" кәсіптік стандарты (бұдан әрі-кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-

бабының 5-тармағына сәйкес және оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Балеттанушы.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90012023.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет;

91.0 Кітапханалардың, мұрағаттардың, мұражайлардың қызметі және мәдениет саласындағы басқа да қызмет түрлері;

91.01 Кітапханалардың және мұрағаттардың қызметі;

91.01.2 Кітапхана қызметі, оның ішінде оқу залдарының, дәріс залдарының, көрме залдарының қызметі;

91.01.3 Мұрағаттар қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Өнертану қызметі; хореографиялық өнердің тарихын, теориясын зерттеуге ықпал ететін іс-әрекеттер. Хореографиялық өнер саласындағы сыни қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Балеттанушы - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Балеттанушы - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Балеттанушы - 8 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Балеттанушы":			
Топтың коды:	2633-1		
Қызмет атауының коды:	2633-1-001		
Кәсіптің атауы:	Балеттанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Міндетті емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1432-0-003 Бас өнертанушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіби өнертану, сыни, ғылыми-зерттеу, редакциялық және баспа ісі, хореографиялық өнер саласындағы оқытушылық жұмысы. Мәдениет мекемелеріндегі, оқу орындарындағы практикалық іс-шаралар.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу жұмысы 2. Сыни жұмысы 3. Редакциялық және баспа жұмысы 4. Ұйымдастырушылық және шығармашылық жұмысы	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұйымдастыру-басқару жұмысы, баспасөз және шығармашылық одақтармен байланысы	
	Дағды 1: Өзіндік ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру және жүзеге асыруы	Машықтар: 1. Хореографиялық өнердің тарихы мен теориясы саласында өз бетінше ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу дағдыларын меңгеру. 2. Мұрақор құжаттарымен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. Білімдер:	

Еңбек функциясы 1: Ғылыми-зерттеу жұмысы		1. Отандық және әлемдік хореографиялық өнердің тарихын.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Зерттеу тобының құрамында ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыру және жүзеге асыруы	Машықтар: 1. Зерттеу тобының құрамында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 2. БАҚ, бейне көздермен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. Ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізу әдістемелерін. 2. Отандық және әлемдік театр, музыка, бейнелеу және кино өнерінің тарихын.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Сыни жұмысы	Дағды 1: Сыни жұмысын ұйымдастыру және жүзеге асыруы	Машықтар: 1. Өзіндік талдау әрекеттерін жүзеге асыру және ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 2. Хореографиялық өнер саласында, ғылыми және мерзімді басылымдарда, интернет сайттарда мақалалар жазу және жариялау түрінде сыни талдау дағдыларын меңгеру. 3. Өткен және қазіргі заманның хореографиялық өнерінің стильдері мен бағыттарын жүйелеу дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. Хореографиялық өнер туындыларының, сондай-ақ әртүрлі дәуірлердің стильдері мен бағыттарын өнертану талдауының әдістерін. 2. Өнер сынының жанрларын білу (шолу, шығармашылық портрет, проблемалық мақала және т. б.).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Хореографиялық өнер мәселелерімен қоғамдық талқылауларға қатысу	Машықтар: 1. Балет спектакльдерінің қойылымдарын, концерттік бағдарламаларды, балет әртістері мен би ұжымдарының орындаушылық шеберлігін, қазіргі заманғы хореографиялық өнер мәселелерін қоғамдық талқылауға қатысу дағдыларын меңгеру. Білімдер: Көпшілік алдында сөйлеудің түрлері мен формаларын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Бұқаралық ақпарат құралдарында	Машықтар: 1. Редакторлық жұмыстың практикалық дағдыларын меңгеру. 2. Баспа жұмыстың дағдыларын меңгеру.

Еңбек функциясы 3: Редакциялық және баспа жұмысы	редакциялық жұмыстарды жүргізу.	Білімдер: 1. Редакциялық-баспа жұмысының негізгі принциптерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Бұқаралық ақпарат құралдарында редакциялық жұмыстарды жүргізу.	Машықтар: 1. БАҚ-та редакциялық жұмысты жүргізу дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. БАҚ-тағы редакциялық қызметтің негізгі принциптерін
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 4: Ұйымдастырушылық және шығармашылық жұмысы	Дағды 1: Ұйымдастырушылық және шығармашылық жұмысын жүзеге асыруы	Машықтар: 1. Хореографиялық өнер саласындағы кеңесші, сарапшы функцияларын жүзеге асыру дағдыларын меңгеру. 2. Конкурстарды, концерттерді, презентацияларды, арт-фестивальдерді және басқа да іс-шараларды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. Хореография саласындағы заманауи балетмейстерлік және орындаушылық өнердің өзекті мәселелерін. 2. Хореографиялық өнер саласындағы өзекті ғылыми зерттеулерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Конкурстар, концерттер және басқа да іс-шараларды ұйымдастыру	Машықтар: 1. . Конкурстарды, концерттерді, презентацияларды, арт-фестивальдерді және басқа да іс-шараларды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. Хореография саласындағы заманауи орындаушылық өнердің өзекті мәселелерін. 2. Арт-менеджменттің негізгі қағидаларын.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Мемлекеттік, аудандық мәдениет басқармаларында, театрларда, шығармашылық ұжымдарда, мұражайларда, шығармашылық одақтарда, басқа да қоғамдық ұйымдарда құрылымдық бөлімшелер маманының функцияларын жүзеге асыру. 1. Конкурстарды, концерттерді, презентацияларды, арт-фестивальдерді және басқа да іс-шараларды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру.

Қосымша еңбек функциясы 1: Ұйымдастыру-басқару жұмысы, баспасөз және шығармашылық одақтармен байланысы	Ұйымдастыру-басқару жұмысын жүзеге асыру	Білімдер: 1. Арт-менеджменттің негізгі қағидаларын.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: БАҚ-пен байланысты ұйымдастыру және жүзеге асыру	Машықтар: 1. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 2. Хореографиялық өнер, елдегі мәдени шаралар туралы қажетті материалдарды дайындау дағдыларын меңгеру. 3. Сұхбат, баспасөз конференциялары, әлеуметтанулық сауалнамалар, пиар-акциялар өткізу дағдыларын меңгеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс істеудің негізгі принциптерін.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Шыдамдылық Ойлау икемділігі	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Балетмейстер қоюшы
	6	Мәдени ұйымдастырушы
	6	Өнер жобасының көркемдік жетекшісі
	6	Шығармашылық ұжымының / өнер саласындағы маркетингі және қоғаммен байланыс бөлімінің / мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің жетекшісі
	6	Драматург
	6	Көркемдік жетекшісі
10. Кәсіптің карточкасы "Балеттанушы":		
Топтың коды:	2633-1	
Қызмет атауының коды:	2633-1-001	
Кәсіптің атауы:	Балеттанушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары		

бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Міндетті емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1432-0-003 Бас өнертанушы, 2334-0-050 Хореографиялық өнерінің оқытушысы, 2334-0-044 Театр өнерінің оқытушысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсиби өнертану, сыни, ғылыми-зерттеу, редакциялық және баспа ісі, хореографиялық өнер саласындағы оқытушылық жұмысы. Мәдениет мекемелеріндегі, оқу орындарындағы практикалық іс-шаралар.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Хореографиялық өнердің тарихы мен теория саласындағы ғылыми-зерттеу және педагогикалық қызметті іске асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Хореографиялық өнердің тарихы мен теория саласындағы ғылыми-зерттеу және педагогикалық қызметті іске асыру	Дағды 1: Көркемдік тәжірибесіне терең ғылыми білімдерін енгізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды, ғылыми ақпаратты алу, өңдеу және сақтау әдістерін меңгеру. 2. Хореографиялық өнердің қазіргі заманғы ғылыми және педагогикалық мәселелерін тұжырымдап, шеше білу. 3. Таңдалған тақырып бойынша ғылыми –зерттеу жұмыстарын жоспарлай және жүргізе білу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Отандық және шетелдік ғылымның жаңа теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктерін, хореографиялық өнердің тарихы мен теориясы саласындағы заманауи зерттеу әдістерін білу. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Педагогика процесіне терең ғылыми білімдерін енгізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ЖЖОКБҰ-да оқытудың заманауи әдістерін, технологияларын, практикасын меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хореографиялық өнер тарихы мен теориясы бойынша пәндерді оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын білу. 	

	Дағдыны тану мүмкіндігі - :		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тез шешім қабылдай білу Максаткерлік Тәртіптілік Эмоциялық парасат Дәлдік Белсенді азаматтық ұстаным Қарым-қатынас Дипломатиялық Жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Балет сыншысы	
	7	Көркемдік жетекші	
	7	Бас ғылыми қызметкер	
	7	Шығармашылық ұйымдар бөлімінің меңгерушісі	
	7	Әдеби-драмалық бөлімнің меңгерушісі (жетекшісі).	
	7	Оқытушысы	
11. Кәсіптің карточкасы "Балеттанушы":			
Топтың коды:	2633-1		
Қызмет атауының коды:	2633-1-001		
Кәсіптің атауы:	Балеттанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Міндетті емес		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1432-0-003 Бас өнертанушы, 2314-0-011 Театр өнерінің профессоры, 2334-0-050 Хореографиялық өнерінің оқытушысы, 2334-0-044 Театр өнерінің оқытушысы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ғылыми және педагогикалық қызметті жүзеге асыру	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми қызметті жүзеге асырады.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Мәдениет бөлімдері мен ұйымдарына басшылықты жүзеге асырады.
Еңбек функциясы 1: Ғылыми қызметті жүзеге асырады.	Дағды 1: Мәдениет және өнер саласындағы күрделі ғылыми, ғылыми-әдістемелік және шығармашылық процестерін басқаруды қамтамасыз ету.	Машықтар: 1. Мәдениет және өнер саласындағы ұйымдардың қызметін ғылыми басқару және жоспарлау әдістерін меңгеру. 2. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеу әдіснамасын меңгеру. Білімдер: 1. Ғылыми жобалар / мәдениет және өнер ұйымдарының процестерінің теориялық және әдіснамалық принциптерін басқаруды білу. 2. Өнер саласындағы оқу іс-әрекетіне философиялық және ғылыми көзқарастардың бірлігін тану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылады
	Дағды 2: Қазіргі кезеңдегі хореографиялық өнердің даму тенденцияларына ғылыми зерттеулер жүргізу.	Машықтар: 1. Ғылыми зерттеу нәтижелерін кәсіби қызметте пайдалану. 2. Хореографиялық өнер туындыларының көркемдік құндылығын негіздеу әдістемесін меңгеру. Білімдер: 1. Кәзіргі уақыттағы ғылыми мәселелерді және өнертану даму тенденцияларын түсіну және білу. 2. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылады
	Дағды 1: Хореографиялық өнер саласындағы мамандарды даярлау/қайта даярлау/біліктілігін арттыру процестерін басқару	Машықтар: 1. Хореографиялық өнер саласындағы мамандардың құзыреттілік (шеберлік) деңгейін бағалау. 2. Хореографиялық өнер саласында заманауи технологияларды енгізу әдістемесін меңгеру. Білімдер: 1. Хореографиялық өнердің заманауи даму тенденцияларын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылады
		Машықтар:

Қосымша еңбек функциясы 1: Мәдениет бөлімдері мен ұйымдарына басшылықты жүзеге асырады.	Дағды 2: Мәдениет ұйымының қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру.	1. Мәдениет бөлімшелері мен ұйымдарының ғылыми, оқу-әдістемелік және шығармашылық процестерінің адами және материалдық ресурстарын ұйымдастыру, жоспарлау, басқару және үйлестіру әдіснамасын меңгеру. 2. Инновациялық шығармашылық ұсыныстарды енгізу, өзекті моральдық мәселелерді шешу мақсатында мәдениетті немесе жобаларды ұйымдастырудың миссиясын, тұжырымдамасын және саясатын қалыптастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Стратегиялық және орта мерзімді жоспарлаудың негіздерін біледі. 2. Мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын біледі.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелі ойлау Стратегиялық ойлау Зейінді шоғырландыру және бақылау Жобалық ойлау Өзіндік тиімділік Нәтижеге жеке жауапкершілік Команда құру Нетворкинг Өзінің ғылыми, педагогикалық және шығармашылық деңгейін арттыру.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Балет зерттеушісі
	8	Мәдениет және өнер ұйымдарының басшысы
	8	Ғылыми орталықтың/зертхананың басшысы
	8	Бас ғылыми қызметкер / сарапшы
	8	Аға ғылыми қызметкер / сарапшы
	8	Ғылыми қызметкер / сарапшы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

Техникалық хатшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

13. Әзірлеуге қатысқан ұйымдар (кәсіпорындар):

Темірбек Жургенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы

Орындаушылар:

Гизатова Гульнара Бисенгалиевна

gbisen@list.ru, +77014949556

Шанкибаева Алия Бахитжановна

aliyabahitjanovna@gmail.com, +77022403820

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
8-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Гриммер-пастижер"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Гриммер-пастижер" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіби стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – Біліктілік анықтамалығы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Гример-пастижер.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жеке жұмыс істейтін гримерлер, пастижерлер суретшілерінің қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Гримші-пастижер - 4 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Гримші-пастижер":			
Топтың коды:	5142-3		
Қызмет атауының коды:	5142-3-002		
Кәсіптің атауы:	Гримші-пастижер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (58-шығарылым) бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 373 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 24767 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Эстетикалық косметология	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	5142-3-004 Пастижер		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр, кино және басқа да ойын-сауық өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Авторлық бейнелерді жүзеге асыру және өндірістік-техникалық қызмет көрсету.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Түрлі жоспардағы жаппай және топтық сахнаға қатысушыларға кез келген күрделілікпен қызмет көрсету</p> <p>2. Париктерді, пастижер бұйымдарын дайындау және қалпына келтіру</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Түрлі жоспардағы жаппай және топтық сахнаға қатысушыларға кез келген күрделілікпен қызмет көрсету	Дағды 1: Гримерлеу және шаштараз өнерінің құралдары мен әдістерін қолдану	<p>Машықтар:</p> <p>1. Әр бағытта жұмыс істеу үшін әр түрлі техника мен гримдеу технологияларын қолдану.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4. Аса күрделі портреттік грим жасау дағдыларын меңгеру. • 5. Протездік грим технологиясын қолдану дағдыларын меңгеру. <p>6. Аэрографтың және арнайы бояулардың көмегімен байланыссыз бояу және гримдеу техникасын меңгеру.</p> <p>7. Шаш жасай білу.</p> <p>8. Шашты қырқуды, бояуды, мелиоравание жасай білу, ламинациялауды, жууды білу.</p> <p>9. Париктерді кигізе білу.</p> <p>10. Жапсырмаларды бекіте білу.</p> <p>11. Гримерлік-пастижерлік практикада (сазбен, латекспен, ашытқыштармен, бояғыштармен, револьтекспен, папье-машамен және т.б.) жабдықтарды, құрал-саймандарды, материалдарды кәсіби қолдану дағдыларының болуы.</p> <p>12. Макияж, грим, татуаж, жапсырмалар, париктер түсіре білу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13. Әртістермен, суретші-гримермен, басқа да гример-пастижерлермен өзара іс-қимыл жасай білу. <p>14. Әртүрлі фактуралармен, тері, шаш ерекшеліктерімен жұмыс істей білу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Гримерлік-пастижерлік шеберлік процестерінің технологиясы.</p> <p>2. Театр, кино және ТВ саласындағы ерекшеліктерін ескере отырып, гримнің әртүрлі түрлерінің ерекшелігі.</p> <p>3. Үлкен рұқсаты бар камералармен жұмыс істеуге арналған заманауи гримерлік материалдармен жұмыс істеу техникасы.</p> <p>4. Мүсін-көлемді грим технологиясы, мүсін негіздері.</p> <p>5. Визаждың, шаштараздың технологиялық процесі, тарихи шашу технологиясы.</p> <p>6. Боди-арт технологиясы, оның ішінде татуаж.</p>

		<p>7. Пластикалық гриммен жұмыс істеуге арналған арнайы материалдардың қасиеттері.</p> <p>8. Арнайы гримирлеу материалдарының қасиеттері мен сипаттамалары.</p> <p>9. Жабысқақ бетінде қажетті фактураны жасау тәсілдері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Париктерді, пастижер бұйымдарын дайындау және қалпына келтіру	Дағды 1: Өндіріс, қалпына келтіру және күтім	<p>Машықтар:</p> <p>1. Пастижер өнімдерін жасау үшін жасанды және табиғи шашты дайындай білу: жуу, тарау, сұрыптау, тарту, бұйралау, жіптерге бөлу, бояу, ламинаттау, бөлектеу және т. б.)</p> <p>2. Барлық түрдегі (мұрт, қас, кірпік, түрлі жапсырмалар, сақал, бүйір және т.б.) жапсырмаларды жасай білу.</p> <p>3. Модельдің басын өлшеуден бастап тамбурлауға, дайындауға және безендіруге дейін әр түрлі театр париктерін жасау технологиясын меңгеру.</p> <p>4. Театрдың ағымдағы репертуарында париктерді, пастижер бұйымдарын, гуммоздық жапсырмаларды, маскаларды қалпына келтіру, жөндеу, тазалау және дезинфекциялау, гримді сақтау дағдылары болуы тиіс.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Ұқыптылық</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Шыдамдылық</p> <p>Командада жұмыс істей білу</p> <p>Тәртіптілік</p> <p>Дәлдік</p> <p>Мейірімділік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Грим суретшісі
	4	Суретші-декоратор

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

"Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі.
Шалғымбаева А.К.

ayagul92.92@mail.ru

+77776291524.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
9-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Киім дизайнері"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Киім дизайнері" кәсіптік стандарты (бұдан әрі-кәсіби стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – әсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Киім дизайнері.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Бұйымдарды/беттерді безендіру арқылы суретшінің киімді дизайндағы, соның ішінде формаларды іріктелген шикізатты көркем өңдеу кәсіби шығармашылық қызмет.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Киім дизайнері - 4 СБШ-нің деңгейі;

2) Киім дизайнері - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Киім дизайнері":	
Топтың коды:	2163-1
Қызмет атауының коды:	2163-1-004
Кәсіптің атауы:	Киім дизайнері
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Киім дизайны	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2163-1-012 Сәнгер - суретші 2163-1-005 Униформа дизайнері 2163-1-010 Киім модельері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Эскиз әзірлеу және бөлшектерді және/немесе бұйымдарды, оның ішінде сәндік бұйымдарды өндіру процесіне қатысу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бөлшектің, бұйымның немесе коллекцияның концепт идеясын жасауға қатысу 2. Киім дизайн жобасының эскизін құру 3. Өндіріске таңдап алынған шығармашылық композициялардың техникалық эскизін орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Материалдарды таңдау 2. Бұйымды құрастыру 3. Маталарды кесу, бөлшектерді, бұйымдарды, керек-жарақтарды тігу және өңдеу	
	Дағды 1: Концепт идеяны талқылау мен тұжырамдауда қатысу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпарат көздерімен жұмыс істей білу (іздеу, жинақтау, талдау, жүйелеу). 2. Киімді, оның бөліктерін және функционалдық құрамдас бөліктерін безендіруге қатысты концептуалды идеяларды әзірлеу үшін мудборд құрастыру. 3. Бұйымның болашақ силуэтін таңдау және негіздеу. 4. Сәйкес түсті негізді таңдау және негіздеу. 5. Керек-жарақтардың (түймелер, кнопкалар, сәндік элементтер), топсалы және тігілген жапсырмалардың дизайнын әзірлеу дағдыларына ие болу. 6. Жобаланған үлгілерге арналған маталар мен көркем туындыларға принт жобалау дағдыларына ие болу. 7. Тұжырымдама идеясына сәйкес орындау техникасын таңдай білу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сән және костюм тарихы. 2. Киімдегі стильдер мен үрдістер. 	

<p>Еңбек функциясы 1: Бөлшектің, бұйымның немесе коллекцияның концепт идеясын жасауға қатысу</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	
	<p>Дағды 2: Скетч, шығармашылық эскиз құру</p>	<p>Машықтар: 1. Концептуалды идеяны көрсету үшін скетч салу дағдыларын меңгеру. 2. Материалдардың әртүрлігін және текстураларын графикалық бейнелеу дағдыларын меңгеру. 3. Үш өлшемді заттардың кеңістіктік бейнесін жасау дағдыларын меңгеру. 4. Қарындашпен, қаламмен, маркермен сурет салу техникасын меңгеру.</p> <p>Білімдер: 1. Бейнелеу сауаттылығы теориясы. 2. Әр-түрлі бейнелеу техникасы. 3. Жабық және ашық композицияларды құру заңдары мен заңдылықтары туралы білім. 4. Графикалық дизайн негіздері, оның ішінде графикалық құралдарды қолдану (сызық, штрих, нүкте, түс, текстура көрсете білу). 5. Көрнекі ақпаратты қабылдау психологиясының принциптері.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	
	<p>Дағды 3: Принт, дизайн мен шығармашылық эскиз модельдеу</p>	<p>Машықтар: 1. Статикада да, динамикада да адамның сұлбасын сала білу (жасалатын өнім туралы мәліметтерді ескеру – жынысы, жасы, дене түрі, стилі, киімнің мақсаты, оқиғаның сипаты, т.б.). 2. Бейнелік және көркем эскиз жасау дағдыларын меңгеру. 3. Абриспен, сұлбамен, формамен жұмыс істей білу. 4. Түрлі құралдар мен әдістерді қолдана отырып, киім декорының эскиздерін, соның ішінде ою-өрнектерді сала білу. 5. Ою өрнекті, сәндік -тақырыптық композициялар құрастыру дағдыларына ие болу. 6. Растрлық және векторлық графикалық редакторларын еркін меңгеру. 7. Шринтермен жұмыс. 8. Коллаж жасау. 9. Ретуш және түспен жұмыс. 10. Моно- принтпен және раппорттық суреттермен жұмыс. 11. Киім декорының дизайнын әзірлеу. Принттер, кестелер, аппликациялар, фурнитуралар, декорды дайындау мен принтті шығаруды сериялық өндіріске енгізу үшін техникалық құжаттамалар жинағын дайындау.</p> <p>Білімдер: 1. Перспектива теориясының негіздері, жазықтықта және проекциялармен жұмыс.</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Арнайы сурет, сәндік кескіндеменің негізгі принциптері мен тәсілдері. 3. Тоқыма суретінің композициясы. 4. Тұстану және колористика негіздері. 5. Адам анатомиясы. 6. Шағын пішіндер архитектуроникасы.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	-
<p>Еңбек функциясы 2: Киім дизайн жобасының эскизін құру</p>	<p>Дағды 1: Макеттеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Костюм жасау өнерінде макеттеу әдістерін қолдана білу (түйреу әдісі, муляждық әдіс). 2. Көлемді киім бөлшектерінің (жеңдер, жағалар, т.б.) үлгі-формасын іздеу әдістерін меңгеру. 3. Дизайн саласындағы көлем мен кеңістікпен жұмыс жасау дағдылардың меңгеру. 4. Жазықтық кеңістікте және көлеммен жұмыс жасап иллюзия құрастру әдістерін қолдану. 5. Кеңістіктік құрылымдарды қалыптастыру үшін өнер формаларын пайдалану. 6. Пішінді материалдың ерекшеліктерімен сәйкестендіру. 7. Тәжірибеде әр түрлі макеттеу әдістерін қолдану. 8. Көлемді фигуралардың жаймасын жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиция заңдары мен көлемдік-кеңістіктік қалыптасу принциптері. 2. Киім дизайнындағы пішін құрастыру және тектоникалық үлгілердің заңдылықтары мен түсініктері. 3. Киімді қалыптастырудағы алтын қима принципі. 4. Костюмнің материалды-конструктивті құрылымының логикасы. 5. Киімдегі материалдар мен конструкциялардың физикалық қасиеттері. 6. Костюм, дизайн объектілерін макеттеу негіздері. 7. Макеттеудің мәні мен техникасы, макеттеу әдістері. 8. Макет бойынша жұмыстың кезеңдері. 9. Макет құруға арналған материалдар және-техникалық құралдар.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	-
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық эскиз әдістерін меңгеру. 2. Киімнің техникалық сурет дағдыларын меңгеру, оның ішінде: - модельдің жалпы силуэтін көрсету; - негізгі бөлшектердің кескінің, бүйір сызықтардың конфигурациясын, жең ойындысы, төменгі сызықтарды, иық сызығының орналасуы мен қисаюын дәйекті түрде қадағалау; - жағасының, жеңінің денеге сәйкестік дәрежесін және пішінін

Еңбек функциясы 3:
 Өндіріске таңдап алынған шығармашылық композициялардың техникалық эскизін орындау

Дағды 1:
 Өндіріске таңдап алынған киімдердің техникалық эскиздерін әзірлеу

- көрсету; - көмекші және ақпараттық сызықтарды – бел, кеуде, жамбас деңгейлерін және т.б. қоя білу.
3. Фотосуреттен, иллюстрациядан киімнің техникалық сызбаларын, дайын киім үлгісін немесе модельдік конструкцияны құра білу.
 4. Компьютерлік бағдарламаларда (әдетте Adobe Illustrator немесе Corel Draw) техникалық эскиздерді салуды білу.
 5. Күрделілігі әртүрлі техникалық түйіндерді сызу.
 6. Болашақ дайын өнімді көре білу- сыртқы пішінді шынайы бейнелеу, бұл пропорционалдық қатынастарды сақтап және барлық көрсеткіштерді, ішкі бөліністің барлық конструктивті сызықтарын және пішін бетіндегі бөлшектерді көрсете отырып масштабта орындалған элементтердің геометриялық параметрлерін және олардың кескінін дәл анықтауға мүмкіндік береді.
 7. Эскиздің техникалық сипаттамасын /техникалық құжаттаманы құрастыра білу: - еркін нысандағы өнімнің қысқаша сипаттамасы;
 - силуэт, бұйымның дизайн ерекшеліктері, өлшемі;
 - өлшемдер мен биіктіктердің стандарттары бар құрамдас бөліктердің тізімі, өлшемдер кестесі, кесілген бөлшектердің спецификациясы және т.б.);
 - бұйымға қажетті маталар мөлшерін есептеу және сипаттау;
 - бұйымға қажетті қосымша материалдардың (нығыздағыштар, фурнитура, жіптер және т.б.) сипаттамасы және есебі.

Білімдер:

1. Киім үлгілерін құрастыруда қолданылатын жазықтықта кеңістіктік формаларды бейнелеу әдістері.
2. Жазық модельдеу негіздері.
3. Перспективаның теориясы, жазықтықтағы жұмыс және проекциялар.
4. Арнайы сурет салудың, сәндік кескіндеменің негізгі принциптері мен тәсілдері.
5. Тоқыма үлгісінің композициясы.
6. Түстану және колористика негіздері.
7. Эскиздерді қолмен жасау принциптері мен технологиялары.
8. Компьютерлік бағдарламаларда эскиздерді құрудың принциптері мен технологиялары.
9. Ою-өрнек өнері саласындағы білім.
10. Әртүрлі әдістермен және құралдармен, соның ішінде компьютерлік бағдарламаларда макет жасау принциптері.
11. Таңдалған үлгінің ерекшеліктерін білу және түсіну.

Дағдыны тану мүмкіндігі:
 :

-

Қосымша еңбек функциясы 1:
Материалдарды таңдау

Дағды 1:
Шикізат пен декор технологиясын таңдау

Машықтар:

1. Өнімнің концепт- идеясына және сапасына, тұтынушылық қасиеттері мен тілектеріне немесе сәніне, стиліне қойылатын талаптарға сәйкес материалдарды таңдай білу: - бастапқы маталардың түрлерін, қажетті қасиеттеріне, түсі, раппорт түрі бойынша материалдар; - фурнитура және қолданбалы материалдар.

2. Тоқыма талшықтары мен жіптерінің түрлері бойынша матаның құрамын тану әдістерін, олардың құрылымын, маталарды алу және тоқу тәсілдерін меңгеру.

3. Бояулардың, матаның қасиеттерін және әртүрлі сурет салу құралдарының мүмкіндіктерін түсіну.

4. Маталар мен киімдерді безендіру технологиясын таңдай білу.

5. Матаға принт басу әдісін таңдау өлшемшарттарын қолдана білу:

- матаның түрі (синтетика, мақта, құрама материалдар, зығыр, атлас, трикотаж);
- өнімнің мақсаты; - әрлеуге арналған бұйымдардың саны;
- жұмыстың жеделдігі;
- түс спектрі;
- таңдалған өрнектің күрделілігі;
- әр бұйымдағы өрнектің бірегейлігі.

Білімдер:

1. Тоқыма материалдарымен жұмыстың құрылымы мен ерекшелігі.

2. Өрнекті маталарға аударудың әртүрлі әдістерінің ерекшеліктері мен артықшылықтары.

3. Тоқыма маталарды басып шығарудың заманауи технологиялары.

4. Таңдалған материалдардың, түстердің үйлесімділік және композициялық принциптері.

5. Тоқыма өнері бұйымдарының/жұмыстарының классификациясы.

6. Маталарды безендіру өнеріндегі жаңа стильдер мен бағыттар.

7. Қазіргі иллюстрациядағы тенденциялар.

8. Баспа және баспаға дейінгі процестер.

9. Көрнекі ақпаратты қабылдау психологиясының принциптері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:
-

Машықтар:

1. Құрастырудың барлық кезеңдерін орындай білу:

- дизайнер жасаған техникалық сызбаны талдау;
- бұйым жасалатын маталар мен материалдарды талдау;

<p>Қосымша еңбек функциясы 2: Бұйымды құрастыру</p>	<p>Дағды 1: Құрастыру</p>	<p>- белгілі бір бұйымды тігу үшін қолданылатын технологиялық әдістер мен бірліктерді зерттеу; - құрастыру әдістемесін таңдау; - стандартты өлшемдерді таңдау немесе фигурада өлшем алу; - сызбаның торын және негізгі құрылымын сызу; - базалық модельдеу.</p> <p>2. Құрастыру әдістерін (муляждық, есептік және графикалық) меңгеру. - берілген көлемдегі құрылымдардың сызбаларын құра білу; - эскизге сәйкес конструктивті модельдеу жасау; - үлгі-құрылғы жиынтығын әзірлеу; автоматты режимде үлгі-құрылғы орналастыру; - градация үлгі-құрылғы жасау.</p> <p>3. Негізгі киім үлгілерін модельдік түрлендіру дағдыларын меңгеру.</p> <p>4. Конструкциялық түрлендірулерге байланысты бұйымдардың үлгілік конструкцияларының сызбаларын жасау.</p> <p>5. Әртүрлі құрастыру әдістерін қолдана отырып, бұйымының негізгі конструкциясын әзірлеу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Есептік-графикалық әдістер. 2. Қазіргі заманғы киім өндірісіндегі КЖЖ (компьютерлік жобалау жүйесі) артықшылықтары: негіздерді өзгерту, модельдеу, үлгі градациясы. 3. Қазіргі сән индустриясы, әлемдік сән трендтері. 4. Киім құрастыруды терең білу. 5. Киімдерді, аксессуарларды жасау кезеңдері. 6. Тігін бұйымдарын өңдеудің технологиялық операциялары және технологиялық бірізділігі. 7. Киім бөлшектерінің жаймасын алу жолдары мен әдістері. 8. Негізгі киім үлгілерін түрлендіру алгоритмдері.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Материалдарды кесуге дайындау технологиясы, матаны ақауларға тексеру. 2. Тігін материалдарының шығынын нормалау. 3. Материалдарды төсеу және кесу технологиясы, оның ішінде компьютерлік кесу және бекіту (бұйымды шақтап көру). 4. Өнеркәсіптік өндіріс пен жеке жұмысқа үлгілерді дайындау. 5. Бұйым бөлшектерін құрастыру және тігу. 6. Қолмен тігу дағдыларына ие болу. 7. Тігін машинасымен тігуді білу.</p>

<p>Қосымша еңбек функциясы 3: Маталарды кесу, бөлшектерді, бұйымдарды, керек-жарақтарды тігу және өңдеу</p>	<p>Дағды 1: Өндіріс процесіне қатысу</p>	<p>8. Ылғалды термиялық өңдеуге арналған жабдықтармен, престермен, дайындық кесу өндірісінің жабдықтарымен жұмыс істей білу. 9. Бұйымға киім декорының қиығы мен үлгілерін беру технологиясын меңгеру 10. Тікелей безендіру дағдыларын меңгеру (эскизді қолданбай). 11. Зергерлік бұйымдар салу: бұйымдарды аппликациямен көркем безендіру. - матаны көркем бояу немесе өрнекті бұйымға ауыстыру - патчворк өнері. - матаны кесте тігісімен безендіру өнері. - кесте декоры: атласты тігісті кестелеу, шынжырлы тігісті кестелеу, бауды кестелеу, кесу кестелері. - әртүрлі көркем материалдармен және техникамен жұмыс. 12. Киімді әшекейлеу кезінде құрал-саймандарды қолдану дағдыларына ие болу. 13. Үлгіні матаға ауыстырудың әртүрлі әдістерін меңгеру. 14. Матаға баспа үлгілерін жасау технологиясы мен әртүрлі әдістерін білу. 15. Матаға принт жасау жабдықтарымен жұмыс істеу дағдысының болуы. 16. Матаға басып шығаруды білу: шелкография, цифрлық және т.б. 17. Өзірленген конструкцияны ескере отырып, бұйымның, бөлшектердің тәжірибелік тігуін бақылау. 19. Ақауларды жоюдың өзіндік жолдарын білу.</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Жауапкершілік Ұқыптылық Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Шыдамдылық</p>	<p>Білімдер: 1. Тігін бұйымдарын дайындаудың қасиеттері мен әдістері. 2. Тігін бұйымдарын өңдеудің технологиялық бірізділігі мен әдістері. 3. Костюмді безендіру технологиясы. 4. Киімді көркем безендіру принциптері. 5. Декор туралы түсінік. 6. Костюмдегі декордың пайда болу тарихы. 7. Өңдеу жұмыстарының негіздері. 8. Кестелеу түрлері.</p>
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
	<p>СБШ-нің деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p>

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	4	Киім дизайнерінің көмекшісі	
	4	Киім сәнгер-суретшісінің, сәнгер-құрастырушысының, сәнгер-технологының көмекшісі	
	4	Конфекционер	
	4	Кескінші	
	4	Лекальщик	
	4	Суретші	
10. Кәсіптің карточкасы "Киім дизайнері":			
Топтың коды:	2163-1		
Қызмет атауының коды:	2163-1-004		
Кәсіптің атауы:	Киім дизайнері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2163-1-009 Киім модельері 2163-1-005 Униформа дизайнері 2163-1-012 Сәнгер - суретші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бірегей және эксклюзивті өнімдерді/бұйымдарды, соның ішінде өнер туындыларын өндіру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Киімде, топтамада шығармашылық концепт идея әзірлеу 2. Бұйымдарды өндіру мен өткізуді қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Серіктестер және өндірістік жұмысшылармен (студиялармен) шығармашылық қарым-қатынасты ұйымдастыру	
		Машықтар: 1. Жоба алдындағы жағдайға талдау жүргізу. 2. Форма құрудағы жекелеген түрлеріндегі талдау нәтижелерінің синтезі. 3. Негізгі міндеттерді белгілеу.	

<p>Дағды 1: Идеялар мен жоба дизайндағы іздеңіс</p>	<p>4. Жобалау мәселесін шешудің ең оңтайлы нұсқаларын іздеуде әртүрлі жобалау әдістерін қолдану. 5. Сәйкес концептуалды дизайн идеяларын әзірлеу. 6. Топтама концепциясын капсула маусымдық принцип бойынша, бір тақырып бойынша біріздендіру, түс гаммасы, принт және т.б. қалыптастыру. 7. Киім дизайнының концептуалды идеяларының презентацияларын (слайд-шоу, буклеттер түрінде) әзірлей білу және оларды негіздеу. 8. Жобалық графиканың барлық түрлерін: сызықтық, бір түсті (монохромды), көп түсті (полихромды) кескіндерді меңгеру. 9. Стильдік принтер жобалау дағдыларына ие болу. 10. Киім жобалаудың әдістерін меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Бейнелеу өнері және костюм өнерінің көне дәуірден қазіргі уақытқа дейінгі тарихы саласындағы негізгі теориялық білім. 2. Стилистиканың аспектілері, ою-өрнек семантикасы және бұйымдарды жасау технологиясы . Сән семиотикасы. 3. Пластикалық модельдеу мен материалдарды өткізу әдістері. 4. Пластикалық модельдеудің дәстүрлі емес әдістері. 5. Композициялық құралдардың типологиясы және олардың өзара әрекеті. 6. Көрнекі қабылдау үлгілерін қолдану жолдары. 7. Форма құрастыру әдістері. 8. Қазіргі заманғы бұйымдардың, аксессуарлардың, сувенирлердің тұтынушылық қасиеттері (талаптары). 9. Сәннің көркемдік бейнесі және костюм формасының құрылуының заңдылықтары.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 1:</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Киім өндірісі мен дизайнының технологиялық карталарын құрастыру. 2. Жартылай автоматты тігін машиналарында: бекітпе, түйме тігу, ігек, қалталарды өндеу, жеңді қолтық тесікке тігу, кесте тігу жұмыстарында қолдана білу 3. Эксперименттік үлгілерді іске қосуға қатысу. 4. Өз бетінше әзірленген киім дизайны жобасының материалында шығару. 5. Маталарды қосымша материалдармен біріктіре білу: былғары, киіз, үлбір, жүн т.б. 6. Киімді қалпына келтіре білу.</p> <p>Білімдер:</p>

<p>Киімде, топтамада шығармашылық концептіден әзірлеу</p>	<p>Дағды 2: Тігін бұйымдарын дайындау/жұмыстарды орындау</p>	<ol style="list-style-type: none"> 11. Тоқыма материалтану. 2. Маталардың жиырылуын есептеу әдістемесін меңгеру. 3. Таңдалған бастапқы материалдарды көркем өңдеудің әрбір түрі бойынша жұмыстың барлық кезеңдерін білу. 4. Көркем шығармалардың/жұмыстардың стильдері. 5. Сәндік композицияның заңдылықтары. 6. Ою-өрнектік композиция принциптерінің әртүрлілігі, өрнектегі масштаб қатынастарының рөлі, бейнелеу өнеріндегі ырғақ, силуэттің маңызы. 7. Бұйым бөлшектерін конструктивті талдау жолдары, тарихи материалды байланыстыру және бұйым дизайнына заманауи көзқарас. 8. Қазақстан өнерінің дәстүрлері және жаһандық мәдениет құндылықтары, олардың кәсіби қызметінде назар аудару. 9. Мұражай коллекцияларында сақталған өткен дәуірлердегі сәнгерлердің қолынан шыққан шедеврлер.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 3: Маталарды, бұйымдарды/жұмыстарды әр түрлі безендіру түрлерін орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академиялық кескіндеме дағдыларын меңгеру. 2. Тоқыма бұйымдарын безендіру әдістерін құрамдастыру тәсілдерін меңгеру. 3. Бейнеленген объект материалының текстурасы мен сапасын, тондық және түс арақатынасының градациясын жеткізу дағдысы. 4. Қазіргі заманғы өнердің стильдері мен бағыттарын меңгеру. 5. Таңдалған бастапқы материалдан бұйымдарды оюмен сюжеттік сызбалармен безендіру. 6. Инкрустацияны, интарсияны қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көлемді құрылымдардың архитектуралық ерекшеліктері. 2. Ою-өрнекті композициялар мен безендіруге арналған сызбалар, олардың қолдану ережелері. 3. Маталарды безендірудің механикалық әдістері (өндіріс аяқталғаннан кейін алдыңғы бетті механикалық өңдеу арқылы қол жеткізілетін сәндік әсерлер). 4. Көркем безендіру әдістері (өндіріс аяқталғаннан кейін алдыңғы бетті қосымша көркемдік өңдеу арқылы қол жеткізілетін сәндік әсерлер). 5. Маталарды безендірудің химиялық әдістері (өндіріс кезіндешекейленген қабаттың құрамына арнайы материалдарды енгізу немесе өндіріс аяқталғаннан кейін алдыңғы бетті реагенттермен өңдеу арқылы қол жеткізілетін сәндік әсерлер). 6. Күрделі аралас матаны безендіру әдістері (алдын ала әзірленген және негізгі әдістерді басқа безендіру

		әдістерімен біріктіру арқылы қол жеткізілетін күрделі сәндік әсерлер).
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Бұйымдарды өндіру мен өткізуді қамтамасыз ету	Дағды 1: Нарық орнын іздеу және таңдау.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарық тенденциялары мен тұтынушылардың қалауларын зерттеу. 2. Мүлде жаңа өнімдерді жасау үшін нарықтағы өнімдерді талдау. 3. Жұмыстың есеп бөлігімен айналысу: дизайн, материалдар шығыны және т.б. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Киім нарығының жағдайы және оның жүйесі. 2. Киім бұйымдарына сұраныс пен ұсынысқа әсер ететін факторлар. 3. Тігін бұйымдарына қазіргі нарықтық құны. 4. Материалдардың қазіргі құны. 5. Өнімнің өзіндік құнын есептеу және пайда мөлшерін жоспарлау принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Нарықтағы тауарларды жоспарлау және жайғастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімді/жұмыстарды өндіруге тапсырыстардың орындалуын есепке алу және бақылау. 2. Әлеуметтік желілердің ресми/жеке парақшасында тапсырыстық және авторлық жұмыстар портфолиосын құру, оның ішінде мамандандырылған веб-сайттарда жұмыстарды орналастыру, 3. Заманауи компьютерлік бағдарламаларды пайдалана отырып, өнімді/жұмыстарды көрсету дағдыларын меңгеру. 4. Өнімдердің/жұмыстардың көрмелік қойылымын дайындай білу. 5. Тұтынушының кері байланысының, БАҚ-пен өзара әрекеттесудің заманауи әдістері мен құралдарын қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әлеуметтік желілердің жұмыс істеу принциптері 2. Көрме экспозициясын құрастыру негіздері 3. Презентацияларды әзірлеу және техникалық құралдарды қолдану принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сәндік-қолданбалы өнердің белгілі бір түрінен шеберлер туралы еңбек нарығындағы мәліметтерді ынтымақтастық, кадр тарту мақсатында табу және пайдалану.

Қосымша еңбек функциясы 1: Серіктестер және өндірістік жұмысшылармен (студиялармен) шығармашылық қарым-қатынасты ұйымдастыру	Дағды 1: Заманауи менеджмент талаптарын ескере отырып кәсіби еңбек (нарығындағы бағдар	2. Өндірістік құрылымдық бөлімше/серіктестер қызметкерлерінің жұмыс нәтижесінің сапалық деңгейін бағалай білу. 3. Өндірістік процестердің қауіпсіз жағдайларын ұйымдастыра білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Елімізде және шетелде кәсіптік салада техника мен технологияның даму тенденциялары. 2. Кәсіби қызмет саласындағы құқықтық және техникалық талаптар.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Нәтижеге және тиімділікке бағдарлану, тұлғааралық құзыреттілік, басқарушылық құзыреттілік, танымдық құзыреттілік, тұлғалық тиімділік, абстрактілі ойлау қабілеті, сыни тұрғыдан ойлау, адамның өмір сүру формасы ретіндегі мәдениеттің мәнін түсіну, адам психологиясының негізгі білімдерді игеру.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Бас суретші/ Сәндік дизайнер-суретші
	6	Сәнгер -конструктор
	6	Сәнгер – киім технологы
	6	Кәсіпорын жетекшісі

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

11. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

12. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстанның ғылыми-зерттеу орталығының бас ғылыми қызметкері Жұмаділова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

Ұйым: "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі.

Жоба жетекшісі:

Могильная А.В.

Байланыс деректері: e-mail: avm5501160@gmail.com тел: +7701550116

Жоба орындаушылары:

Ескожина Л. Б. тел.: 87776384743, e-mail: Laura8879@gmail.com

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қарашада.

15. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

16. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.

17. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
10-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Дирижер (түрлері бойынша)"

1- тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Дирижер" (түрлері бойынша) кәсіптік стандарты "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі;

7) ТЖКБ – техникалық және кәсіптік білім беру;

- 8) БММ – балалар музыка мектебі;
- 9) БӨМ – балалар өнер мектебі;
- 10) БШҮ – балалар шығармашылық үйі;
- 11) ШҮ – шығармашылық үйі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

- 4. Кәсіптік стандарттың атауы: Дирижер (түрлері бойынша).
- 5. Кәсіптік стандарттың коды: R90012048ү
- 6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
R Өнер, ойын-сауық және демалыс;
90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
90.01 Әртістік қызмет;
90.01.2 Концерт қызметі;

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Дирижер (түрлері бойынша) жұмысшылардың кәсіптік қызметі, мазмұны, сапасы, еңбек жағдайлары, біліктілігі мен құзыреті саласындағы талаптарды белгілейді.

- 8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
 - 1) Дирижер - 4 СБШ-нің деңгейі;
 - 2) Дирижер (түрлері бойынша) - 6 СБШ-нің деңгейі;
 - 3) Дирижер (түрлері бойынша) - 7 СБШ-нің деңгейі;
 - 4) Дирижер (түрлері бойынша) - 8 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Дирижер":			
Топтың коды:	2652-4		
Қызмет атауының коды:	2652-4-003		
Кәсіптің атауы:	Дирижер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Хорды дирижерлау Аспаптық орындаушылық (аспап түрлері бойынша)	Біліктілік: - Хормейстер - Оркестр дирижері

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2652-5-006 Хор әртісі 2652-2-003 Оркестратор	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Белгілі бір шығармашылық тапсырмаларды орындау үшін топтың (хор, оркестр) жұмысын ұйымдастыру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Музыкалық шығармалармен жұмыс жасау және концерттік орындау кезінде топты (хормен, оркестрмен) дирижерлеу. 2. Ұжыммен көркем шығармашылық жұмысты ұйымдастыру және жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1: Музыкалық шығармалармен жұмыс жасау және концерттік орындау кезінде топты (хормен, оркестрмен) дирижерлеу.	Дағды 1: Дирижерлық жетті меңгеру	Машықтар: 1. Қолдың еркін қозғалуын және бүкіл дененің қозғалыс техникасын меңгеру 2. Түрлі музыкалық шығармаларды дирижерлеу 3. Музыкалық шығармаларды әртүрлі хорларға, оркестрлерге және ансамбльдерге өңдеу жасау. 4. Фортепианода түрлі деңгейдегі хор партитураларын орындау (хормейстерге) 5. Фортепианода оркестр партитурасын парақтан тоқып орындау (оркестр дирижеріне) 6. Хор жұмысын ұйымдастыру (хормейстерге) 7. Оркестрмен жұмыс жасау (оркестр дирижеріне)
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Музыкалық орындаушылық тарихы (хор, оркестр) 2. Классикалық гармонияның жалпы заңдылықтары
	Дағды 2: Хорда ән айту немесе оркестрде ойнау	Машықтар: 1. Вокалдық аппараттың хормен ән айтуға дайындығын көрсету (хормейстер) 2. Хор құрамында ән айту (хормейстер) 3. Хор репертуарын меңгеру (хормейстер) 4. Музыкалық аспапта ойнау (оркестр дирижері) 5. Оркестр репертуарын меңгеру (оркестр дирижері) 6. Оркестр, ансамбль құрамында ойнау (оркестр дирижері)
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: Әлемдік және отандық музыканың даму тарихы
		Машықтар:

<p>Еңбек функциясы 2: Ұжыммен көркем шығармашылық жұмысты ұйымдастыру және жүргізу</p>	<p>Дағды 1: Хор/оркестрлік дыбысталуының негізгі элементтерін жетілдіру</p>	<p>1. Музыкалық шығарманың көркемдік концепциясына сәйкес орындалу мәнері, тәсілі және сапасының сақталуын қадағалау. 2. Топты белгілі бір шығармашылық тапсырманы орындауға үйрету. 3. Дирижерлық ерік-жігерге ие болу 4. Музыкалық шығарманың музыкалық драматургиясын құрайтын көркем образдарды, шығарманың формасын, стилін және басқа да элементтерді өздік шығармашылық түсінігі арқылы орындаушыларға партитураның авторлық идеясын ашу.</p> <p>Білімдер: 1. Хортану және хормен жұмыс істеу әдістемесі (хормейстер үшін) 2. Оркестрдің музыкалық аспаптарын мүмкіншіліктері (оркестр дирижеру үшін).</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p> <p>Бейімділік Өзін-өзі ұйымдастыру және өзін-өзі бақылау Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара әрекеттесу Ойлау икемділігі Стреске төзімділік Көшбасшылық Топта жұмыс істеу дағдысы Нәтижеге бағытталған</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі: 4 4</p>	<p>Кәсіптің атауы: Оркестр әртісі Хор әртісі</p>
<p>10. Кәсіптің карточкасы "Дирижер" (түрлері бойынша):</p>		
<p>Топтың коды:</p>	<p>2652-4</p>	
<p>Қызмет атауының коды:</p>	<p>2652-4-003</p>	
<p>Кәсіптің атауы:</p>	<p>Дирижер</p>	
<p>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</p>	<p>6</p>	
<p>СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:</p>		
	<p>"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқарып отырған"</p>	<p>Артист-Конферансье; Хор артисі; Артист вспомогательного Театрдың (концерттік ұйымның) қосалқы құрамының артисі; Театр артисі-солист (вокалист) (опера және балет, музыкалық комедия, музыкалық-драмалық); Әдіскер;</p>

<p>БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:</p>	<p>қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)</p>	<p>Бағдарламаларды қалыптастыру бойынша әдіскер; Мәдени ұйымдастырушы; Ұжым (үйірме) басшысы; Клуб меңгерушісі; Бас әкімші (спектакльдерді, концерттерді, цирк қойылымдарын ұйымдастыру жөніндегі менеджер); Әдеби-драмалық бөлімнің меңгерушісі (жетекшісі) ; Музыкалық бөлімнің меңгерушісі (жетекшісі); Көркемдік-қойылым бөлімінің меңгерушісі (басшысы); Өндірістік шеберхананың меңгерушісі (басшысы); Топ (оркестр, ансамбль), театр-ойын-сауық ұйымдары (театрлар, концерттік ұйымдар, цирктер) бөлімінің басшысы.</p>	
<p>Кәсіптік білім деңгейі:</p>	<p>Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі)</p>	<p>Мамандық: Өнер Дирижерлеу (түрлері бойынша: Хор / Оркестр)</p>	<p>Біліктілік: 1. Хор дирижері, оқытушы 2. Оркестр дирижері, оқытушы</p>
<p>Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:</p>			
<p>Формалды емес және информалды біліммен байланыс:</p>			
<p>Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:</p>	<p>2652-4-001 Дирижер көмекшісі 2652-4-002 Хормейстердің көмекшісі 2652-4-003 Дирижер 2652-4-004 Хормейстер 2652-5-003 Ән және би ансамблінің әртісі 2652-5-004 Вокалды-аспаптық ансамбль әртісі 2652-9-001 Музыка жетекшісі 2652-9-009 Көркемдік жетекші 2652-5-006 Хор әртісі 2655-0-006 Музыкалық театр әртісі 3439-0-002 Миманс әртісі 3439-0-007 Нота материалдары жөніндегі инспектор 3439-0-009 Хор инспекторы 3439-0-009 Инспектор хора 2334-0-051 Хор дирижеры оқытушысы, колледж 2379-9-004 Ғылыми қызметкер (білім беру саласында) 2334-0-056 Вокалистер мен хоровиктерге арналған сольфеджист мұғалімі, колледж 2314-0-013 Оркестрмен дирижерлеу ЖОО оқытушысы, доценті, профессоры 2314-0-014 Хор дирижерлеу ЖОО оқытушысы, доценті, профессоры</p>		
	<p>Орындаушылық қызмет: дирижер ретінде концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды дайындау және құру бойынша шығармашылық-өндірістік процесті ұйымдастыру, жоспарлау және бақылау. Ұйымдастырушылық және көркемдік міндеттерді шешу.</p>		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Педагогикалық қызмет: Музыкалық педагогика (ҚР мамандандырылған музыка мектептерінде, типіндегі және қосымша білім беру мекемелерінде (БММ, БММ, ДДТ, ДТ, студиялар және т.б.) арнайы пәндерді оқыту). Біліктілік талаптарына сәйкес білім беру, мәдениет және өнер саласындағы ұйымды/құрылымдық бөлімшені басқару.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды дайындау процесін қамтамасыз ету жөніндегі дирижерлік қызметі. 2. Музыкалық мәтінді талдау, оны үйрену және концерттік орындау. 3. Мамандандырылған музыкалық мектептерде, ҚР қосымша білім беру мекемелерінде (БММ, БММ, ДДТ, ДТ, студия және т. б.) арнайы пәндерді оқыту. 4. Біліктілік талаптарына сәйкес білім беру, мәдениет және өнер саласындағы ұйымдық/құрылымдық бөлімшені басқару.
	Қосымша еңбек функциялары:	
	Дағды 1: Концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды жасауға қатысу.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайындық, қайталау және концерттік қойылымдар кестесін жасау. 2. Концерттік қойылымдардың мерзімдері мен сапасын бақылауды жүзеге асыру. 3. Орындаушылық репертуарды жаңа қойылымдармен / концерттік бағдарламалармен кеңейту. 4. Көшбасшылық қасиеттерге ие болу, командада жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәдениет ұйымының ағымдағы репертуары. 2. Жаңа қойылымдардың/концерттік бағдарламалардың музыкалық материалдары. 3. Дирижерлік орындаушылық өнер шеберлігінің негіздері. 4. Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс принциптері. 5. Отандық және шетелдік музыкалық өнерді дамытудың негізгі жанрлық-стильдік бағыттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хор / оркестр / ансамбль ұжымымен ұйымдастырушылық-әдістемелік жұмыс дағдыларын меңгеру. 2. Ұжымның орындаушылық қызметін болжау және жетілдіру. 3. Музыканттардың, концертмейстерлердің, консультанттардың және басқа мамандардың

<p>Еңбек функциясы 1: Дирижер ретінде концерттік бағдарламаны, концерттік қойылымдарды, жекелеген нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды дайындау және құру б о й ы н ш а шығармашылық-өндірістік процесті ұйымдастыру, жоспарлау және бақылау.</p>	<p>Дағды 2: Өндіріс процесін жоспарлау</p>	<p>дайындық процесін ұйымдастыру және қамтамасыз ету.</p> <p>4. Музыкалық өнер туындыларының жанрлық-стильдік ерекшеліктерін, олардың идеялық тұжырымдамасын анықтау және тыңдаушыға жеткізу.</p> <p>5. Әртүрлі орындаушылардың интерпретациясы, стиль ерекшеліктері мен ұлттық мектептерді талдау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қойылымдық, репетиторлық және педагогикалық қызметтің негізгі нысандарын, құралдары мен әдістері.</p> <p>2. Тайм-менеджменттің негіздері.</p> <p>3. Әр түрлі жанрлар мен стильдердегі музыкалық шығармаларды дирижерлық түсіндірудің негізгі заңдылықтары.</p> <p>4. Отандық және шетелдік хор және аспаптық музыканың, музыкалық театрдың, вокалдық/эстрадалық, дәстүрлі өнердің, басқа да өнер түрлерінің; классикалық/ заманауи музыкалық драматургияның даму тарихы.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Дағды 3: Шығармашылық ұйымдармен, композиторлармен өзара әрекеттесуін жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Конкурстар мен фестивальдерді ұйымдастырушылармен өзара әрекеттесу.</p> <p>2. Шығармашылық фестивальдар мен конкурстардың бағдарламаларын әзірлеу.</p> <p>3. Компьютерді және өзге де қосалқы техниканы, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Инновациялық технологиялар, заманауи әдістер, дирижер қызметіне байланысты өзекті ғылыми зерттеулер.</p> <p>2. Хор / оркестр / ансамбль ұжымындағы шығармашылық процестің ұйымдары мен технологиялары.</p> <p>3. Іскерлік қарым-қатынас және келіссөздер этикасы.</p> <p>4. Қазақстан композиторларының және әртүрлі жанрлар мен стильдердегі шетелдік композиторлардың шығармалары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
<p>Дағды 4:</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Әр түрлі жанрлар мен стильдердегі музыкалық шығармаларды лайықтау және өңдеу;</p> <p>2. Әр түрлі музыкалық топ құрамдарға (хор, оркестр, ансамбль) арналған музыкалық шығармаларды өзгерту және өңдеу.</p>	

	<p>Шығармаларды әр түрлі шығармашылық ұжымдарға өңдеу және лайықтау</p>	<p>3. Музыкалық мәтінді реттеуге мүмкіндік беретін арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолдану.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музыкалық шығармаларды өңдеу және лайықтау бойынша арнайы әдебиеттер. 2. Әншілік дауыстың/аспаптың мүмкіндіктері, ерекшеліктері және ауқымы. 3. Құрылымның жазылуын ескере отырып, өңдеудің әдістері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Музыкалық мәтінді талдау, оны үйрену және концерттік орындау</p>	<p>Дағды 1: Ұжымның және жеке орындаушының орындау сапасын арттыруға бағытталған тиімді көркемдік-шығармашылық жұмысты ұйымдастыру және жүргізу.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжыммен (хор / оркестр / ансамбль) дайындық жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу. 2. Фортепианода ойнауды шығармашылық және орындаушылық қызметтегі күнделікті мәселелерді шешу үшін қолдану. 3. Шығармаларды орындау сапасын арттыру үшін музыкалық ұжымға қатысушыларға қойылатын талаптарды тұжырымдау. 4. Музыкалық текстология, музыкалық шығармаларды тұтас талдау, гармоникалық талдау әдістерін меңгеру. 5. Ноталық мәтіндерді парактан, партитураларын (хор, оркестр, ансамбль) оқу. 6. Автордың ойын жеткізу үшін музыканың мәнерлі құралдарын (нюанс, агогика, соққылар және т.б.) дұрыс қолдану. 7. Хордың, оркестрдің, ансамбльдің теңдестірілген дыбысын, интонацияның тазалығын, авторлық мәтінді дәл орындауды қамтамасыз ету. 8. Сахналық дағдыларды, сахналық қозғалыс негіздерін меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Даму психологиясы, психологиялық әсер ету әдістері. 2. Дайындық жұмысының формалары мен әдістері. 3. Концертмейстермен, қоюшы режиссермен, қоюшы топ мүшелерімен жұмыс істеу негіздері. 4. Сахна өнерінің тарихы, әр түрлі жанр мен стильдегі музыкалық шығармалардың көркемдігі жоғары үлгілері. 5. Орындау мәнерлі құралдарды қолдану технологиясын білу. 6. Музыкалық-көркем бейнені жасау бойынша жұмыс істеу әдістерін білу. 7. Кәсіби ұғымдар мен терминдерді білу және дұрыс қолдану.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар:</p>

	<p>Дағды 2: Орындаушы дирижерлармен жеке және топтық сабақтар өткізу, олардың біліктілігін арттыру.</p>	<p>1. Шығарманың көркемдік концепциясына сәйкес орындалу мәнері, тәсілі және сапасының сақталуын қадағалау. 2. Шығармашылық кадрларды дұрыс таңдауды, орналастыруды және пайдалануды қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер: 1. Шығарманың мазмұнын бейнелі ашу құралдары: шығарманың құрылымы және оның элементтерінің қасиеттері. 2. Ұжымдағы тәрбие жұмысының әдістері. 3. Топ орындаушыларының (хор/оркестр/ансамбль) біліктілігін арттырудың нысандары мен тәртібі.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Мамандандырылған музыкалық мектептерде, ҚР ТжКБ және қосымша білім беру мекемелерінде (колледждер, /БММ, БММ, ДДТ, ДТ, студиялар және т. б.) арнайы пәндерді оқыту	<p>Дағды 1: Арнайы пәндерді оқыту қабілеті</p>	<p>Машықтар: 1. Педагогикалық қызметте жеке және ансамбльдік орындаудың практикалық білімдерін қолдану. 2. Білім алушыларға жеке көзқарас қолдану.</p> <p>Білімдер: 1. Дирижерлерді дайындау профилі бойынша арнайы пәндерді оқыту әдістемесі. 2. Дирижерлық өнердің тарихы мен теориясы. 3. Мамандандырылған музыка мектептерінің, ТжКБ және қосымша білім беру ұйымдарының педагогикалық репертуары 4. Мамандандырылған музыка мектептеріндегі, ТжКБ және қосымша білім беру ұйымдарындағы оқушылардың физиологиялық, психологиялық, педагогикалық және жас ерекшеліктері</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік Көшбасшылық Ынтымақтастық және өзара әрекеттесу Күйзеліске тұрақтылық Шығармашылық және креатив Эмоционалды және физикалық белсенділікке төзімділік Еңбекқорлық Төзімділік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Нота материалдары жөніндегі инспектор
	6	Дирижер көмекшісі
	6	Хормейстердің көмекшісі
	6	Көркемдік жетекші
	6	Хормейстер

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	6	Дирижер
	6	Бағдарламаларды қалыптастыру бойынша әдіскер
	6	Мәдени ұйымдастырушы
	6	Үйірме жетекшісі
	6	Шығармашылық ұжымның жетекшісі
	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің клуб / басқару / студия / бөлім / бөлім / бөлім / цех / түсірілім / труппа / топ (оркестр, ансамбль, хор, балет). солистер) басшысы / меңгерушісі
11. Кәсіптің карточкасы "Дирижер" (түрлері бойынша):		
Топтың коды:	2652-4	
Қызмет атауының коды:	2652-4-003	
Кәсіптің атауы:	Дирижер	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	<p>"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)</p>	<p>Артист-Конферансье; Хор әртісі; Театрдың (концерттік ұйымның) қосалқы құрамының әртісі; Театрдың (опера және балет, музыкалық комедия, музыкалық-драмалық) солист-әртісі (вокалист); Әдіскер; Бағдарламаларды қалыптастыру жөніндегі әдіскер; Мәдени ұйымдастырушы; Ұжым (үйірме) жетекшісі; Клуб меңгерушісі; Бас әкімші (спектакльдерді, концерттерді, цирк қойылымдарын ұйымдастыру жөніндегі менеджер); Әдеби-драма бөлімінің меңгерушісі (жетекшісі); Музыкалық бөлім меңгерушісі (жетекшісі); Көркемдік-қойылым бөлімінің меңгерушісі (жетекшісі); Өндірістік шеберхана меңгерушісі (басшысы); Топ жетекшісі (оркестр, ансамбль), театр-ойын-сауық ұйымдары бөлімі (театрлар, концерттік ұйымдар, цирктер).</p>
Кәсіптік білім деңгейі:	<p>Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура)</p>	<p>Мамандық: Өнер Дирижерлеу (түрлері бойынша: Хор / Оркестр)</p> <p>Біліктілік: 1. Өнер магистрі (бейіндік бағыт), 2. Өнертану ғылымдарының магистрі (ғылыми-педагогикалық бағыт)</p>
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		

Формалды емес және информалды біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	<p>2652-4-001 Ассистент дирижера 2652-4-002 Ассистент хормейстера 2652-4-003 Дирижер 2652-4-004 Хормейстер 2652-5-003 Артист ансамбля песни и пляски 2652-5-004 Артист вокально-инструментального ансамбля 2652-9-001 Музыкальный руководитель 2652-9-009 Художественный руководитель 2652-5-006 Артист хора 2655-0-006 Артист музыкального театра 3439-0-007 Инспектор по нотным материалам 3439-0-009 Инспектор хора 2334-0-051 Хор дирижеры оқытушысы, колледж 2379-9-004 Ғылыми қызметкер (білім беру саласында) 2334-0-056 Вокалистер мен хоровиктерге арналған сольфеджист мұғалімі, колледж 2314-0-013 Оркестрмен дирижерлеу ЖОО оқытушысы, доценті, профессоры 2314-0-014 Хор дирижерлеу ЖОО оқытушысы, доценті, профессоры</p>	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Орындаушылық қызмет, Педагогикалық қызмет, Ғылыми-зерттеу қызметі	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Дирижерлік өнер саласындағы (дайындық бейіні бойынша) кәсіби міндеттерді шешу үшін ғылыми-теориялық және практикалық білімді қолдану 2. Педагогикалық міндеттерді шешу үшін ғылыми-әдістемелік білім мен практикалық тәжірибені қолдану. 3. Дирижерлік-орындаушылық шеберлікті жетілдіру 4. Дирижерді даярлау бейіні бойынша концерттерді, концерттік қойылымдарды, жеке нөмірлер мен музыкалық-сахналық композицияларды орындау. 5. Концерттік бағдарламаны дайындау. 6. Дирижерлеу бөлімінің оқытушыларының (даярлау бейіні бойынша) және дирижерлердің (даярлау бейіні бойынша) біліктілігін арттыру жөніндегі қызмет</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Біліктілік талаптарына сәйкес білім беру, мәдениет және өнер саласындағы кәсіпорынды/ ұйымды/ құрылымдық бөлімшені басқару.
	Дағды 1:	<p>Машықтар: 1. Әлеуметтік-мәдени модельдеу және болжау әдістерін, тұлғааралық және мәдениетаралық коммуникация дағдыларын меңгеру. 2. Дирижерлік өнері бойынша ғылыми тұжырымдамаларды зерттей және бағалай білу.</p>

Еңбек функциясы 1: Дирижерлік өнер саласындағы (дайындық бейіні бойынша) саласындағы кәсіби міндеттерді шешу үшін ғылыми-теориялық және практикалық білімді қолдану.	Ғылыми жобаны әзірлеу үшін іргелі зерттеулерді пайдалану.	Білімдер: 1. Зерттелетін саладағы теориялық және тарихи контексті білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Дирижерлік өнер және музыка ғылымы саласындағы қазіргі заманғы процестерді түсіндіре, талдай білу.	Машықтар: 1. Дирижерлік өнер саласындағы практиканың, форманың, материалдардың, технологиялардың және техниканың терең және жан-жақты білімін көрсету. Білімдер: 1. Ғылыми зерттеудің әдіснамасы мен әдістемесін, музыкалық өнер саласындағы идеяларды, тұжырымдамалар мен процестерді әзірлеу мен бағалаудың тәсілдері мен әдістерін білу. 2. Дирижерлік өнер саласындағы (даярлық бейіні бойынша) практика, формалар, материалдар, технологиялар мен техникалар туралы терең және жан-жақты білімді көрсету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Дирижерлік-орындаушылық шеберлікті жетілдіру	Дағды 1: Өзінің көркем тұжырымдамалары мен интерпретациясын білдіре отырып, жоғары кәсіби деңгейде музыкалық шығармаларды (хор/оркестр/ансамбль) іске асыру, жарыққа шығару	Машықтар: 1. Күрделі және ауқымды концерттік қойылымдарды, жеке нөмірлерді және әртүрлі жанрлар мен стильдердегі музыкалық-сахналық композицияларды түсіндіру кезінде жоғары орындаушылық және көркемдік деңгейді көрсету. 2. Қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, кәсіби емес және кәсіби ортада орындалатын шығарма туралы ақпаратты жеткізу Білімдер: 1. Орындалатын шығармаларды (хор/оркестр/ансамбль) жасау мен түсіндірудің тарихи және теориялық контексті.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Педагогикалық міндеттерді шешу үшін ғылыми-әдістемелік білім мен тәжірибені қолдану	Дағды 1: Музыкалық педагогиканың ғылыми-әдістемелік білімдерін, ресурстары мен тұжырымдамаларын іске асыру (дирижер даярлау бейіні бойынша)	Машықтар: 1. Музыкалық педагогиканың ғылыми-әдістемелік білімі мен тұжырымдамасын іс жүзінде қолдану (дирижер даярлау бейіні бойынша). Білімдер: 2. Музыкалық стильдердің, формалардың, жанрлар мен орындаушылық дәстүрлердің ғылыми-философиялық тұжырымдамаларын білу (дирижер даярлау бейіні бойынша)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дербестік және жауапкершілік Жүйелік ойлау Күйзеліске төзімділік	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Командада жұмыс істей білу Шығармашылық және креативтілік Эмоционалдық және физикалық жүктемелерге төзімділік Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Толеранттылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Көркемдік жетекші	
	7	Арт-директор	
	7	Мәдени ұйымдастырушы	
7	Эстрада жанрының әртісі		
12. Кәсіптің карточкасы "Дирижер" (түрлері бойынша):			
Топтың коды:	2652-4		
Қызмет атауының коды:	2652-4-003		
Кәсіптің атауы:	Дирижер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	Ұжым (үйірме) басшысы; Клуб меңгерушісі; Бас әкімші (спектакльдерді, концерттерді, цирк қойылымдарын ұйымдастыру жөніндегі менеджер); Музыкалық бөлімнің меңгерушісі (жетекшісі); Труппа меңгерушісі (басшысы); Көркемдік-қойылым бөлімінің меңгерушісі (басшысы); Өндірістік шеберхананың меңгерушісі (басшысы); Топ (оркестр, ансамбль), театр-ойын-сауық ұйымдары (театрлар, концерттік ұйымдар, цирктер) бөлімінің басшысы.	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер Дирижерлеу (түрлері бойынша: Хор / Оркестр)	Біліктілік: мамандық шифрына сәйкес келетін философия докторы (PhD).
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информгалы бiлiммен байланыс:		
Кәсiптiң басқа ықтимал атаулары:	2652-4-001 Дирижер ассистентi 2652-4-002 Хормейстер ассистентi 2652-4-003 Дирижер 2652-4-004 Хормейстер 2652-5-003 Өн және би ансамблiнiң әртiсi 2652-5-004 Вокалдық-аспаптық ансамбль әртiсi 2652-9-001 Музыкалық жетекшi 2652-9-009 Көркемдiк жетекшi 2652-5-006 Хор әртiсi 2655-0-006 Музыкалық театр әртiсi 3439-0-007 Ноталық материалдар жөнiндегi инспектор 3439-0-009 Хор инспекторы 2334-0-051 Хор дирижеры оқытушысы, колледж 2379-9-004 Ғылыми қызметкер (бiлiм беру саласында) 2334-0-056 Вокалистер мен хоровиктерге арналған сольфеджист мұғалiмi, колледж 2314-0-013 Оркестрмен дирижерлеу ЖОО оқытушысы, доцентi, профессоры 2314-0-014 Хор дирижерлеу ЖОО оқытушысы, доцентi, профессоры	
Қызметтiң негiзгi мақсаты:	Күрделi әкiмшiлiк, ғылыми, оқу-әдiстемелiк және шығармашылық процестерге, мәдениет және өнер саласындағы салаға жалпы басшылық жасау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тiзбесi:	Мiндеттi еңбек функциялары:	1. Өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметi, ғылыми және шығармашылық жобаларды әзiрлеу және iске асыру. 2. Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмысына/жобаларына басшылық ету. 3. Музыкалық-педагогикалық мiндеттердi шешу үшiн ғылыми-әдiстемелiк бiлiм мен практикалық тәжiрибенi қолдану. 4. Дирижердi даярлау бейiнi бойынша концерттердi, концерттiк қойылымдарды, жеке нөмiрлер мен музыкалық-сахналық композицияларды орындау. 5. Концерттiк бағдарламаны дайындау. 6. ТжКБ, БММ, ӨШМ, БШҮ, ШҮ, студиялардың дирижерлеу бөлiмдерiнiң (дайындық бейiнi бойынша) және дайындық бейiнi бойынша дирижерлардың бiлiктiлiгiн арттыру жөнiндегi қызмет.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Бiлiктiлiк талаптарына сәйкес бiлiм беру, мәдениет және өнер саласындағы кәсiпорынды/ұйымды/құрылымдық бөлiмшенi басқару.
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1:	Машықтар: 1. Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметiн жобалау 2. Мәдениет өнер саласында шығармашылық және ғылыми жобаларды әзiрлеу 3. Жүргiзiлген ғылыми

Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмыстарын/жобаларды басқару	Ғылыми жобаны іске асырудың мақсаттарын, міндеттерін, стратегиясын қалыптастыру	зерттеудің ғылыми-практикалық маңыздылығын бағалау Білімдер: 1. Мәдениет және өнер саласындағы негізгі ғылыми мәселелер 2. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеулердің әдіснамалары
Еңбек функциясы 2: Өнер саласындағы ғылыми-зерттеу қызметті, ғылыми және шығармашылық жобаларды әзірлеу және іске асыру	Дағды 1: Мәдениет және өнер саласын дамыту мәселелері мен келешегі бойынша зерттеулер жүргізу	Машықтар: 1. Өнертану саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру әдіснамасын меңгеру. 2. Инновациялық-креативті ұсыныстарды енгізу, мәдениет пен өнер саласындағы өзекті мәселелерді шешу мақсатында кәсіпорын немесе жобалар үшін миссияны, стратегияларды, саясат пен бағдарламаларды қалыптастыру. 3. Әдіснаманы меңгеру: - жобалау-технологиялық; - көркем және шығармашылық; - ұйымдастырушылық-басқарушылық; - маркетингтік, оның ішінде қоғаммен байланыс және жарнама; - коммерциялық және қаржылық-экономикалық; - құқықтық қызмет. Білімдер: 1. Тарихтың, философияның, өнертану мен педагогиканың өзекті мәселелерін, ғылыми қызметтің принциптері мен әдістерін, мәдениет пен өнер саласындағы ғылымның даму құрылымын білу. 2. Өнертану саласындағы ең озық тәжірибеде жана инновациялық идеяларды сыни талдауды, бағалауды және синтездеуді жүзеге асыру үшін арнайы теориялық және практикалық білімді меңгеру.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ауызша коммуникативтік дағдылар Шоғырлану және назар аударуды басқару Келіссөздер жүргізу дағдысы Тәлімгерлік (тәлімгерлік, коучинг) Жүйелік ойлау Күйзеліске төзімділік Шығармашылық және креативтілік Эмоционалдық және физикалық жүктемелерге төзімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ-нің деңгейі: 8 8	Кәсіптің атауы: Өнертанушы-зерттеуші Мәдениет және өнер ұйымдарының басшысы

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	8	Өнер саласындағы жобалардың жетекшісі
	8	Ғылыми-зерттеу орталығының жетекшісі

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РММҚ филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Жоба жетекшісі:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Сарапшы әзірлеушілер:

1) "Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы" РММ

Жетекші:

Әбдірахман Гульнар Бахытовна, оқу және оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі проректор

E-mail: gulnarabd@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (701) 674 07 43

Есдаулетова Камила Абдуалыевна, "Дирижерлеу" кафедрасының аға оқытушысы

E-mail: dea84@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (701) 754 54 77

2) "П. И. Чайковский атындағы Алматы музыкалық колледжі" РМҚК

Балпанова Гульсара Сайдғалиевна, директордың оқу және оқу-әдістемелік жұмысы жөніндегі орынбасары

E-mail: gulsarakobis@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (771) 850 6763

Мукушева Гульмира Курабаевна, "П. И. Чайковский атындағы Алматы музыкалық колледжі" РМҚК оқу-әдістемелік бірлестік директорының орынбасары

E-mail: gulmira_mukushev@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (701) 711 36 45

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

17. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 жыл.

19. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
12-қосымша

Кәсіби стандарт: "Өнертанушы"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандарттың қолданылу аясы: "Өнертанушы" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кадрларды даярлау бойынша кәсіпорындар, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындардағы персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіби стандартта келесі терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) білім – кәсіби тапсырма шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерттелген және игерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдана білу;

3) мамандық – жеке адам жасайтын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп.

3. Осы кәсіби стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты классификациясы.

2-тарау. Кәсіби стандарт паспорты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Өнертанушы.

5. Кәсіби стандарт коды: R90030040.

6. ЭҚЖЖ бойынша бөлімнің, секцияның, топтың, сыныптың және кіші сыныптың көрсетілуі: R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.03 Көркем және әдеби шығармашылық;

90.03.0 Көркем және әдеби шығармашылық.

91 Кітапханалардың, мұрағаттардың, музейлердің және басқа да мәдени салалар қызметі

91.0 Кітапханалардың, мұрағаттардың, музейлердің және басқа да мәдени салалар қызметі

91.2 Музей қызметі

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Өнертану саласындағы біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, жұмыстың мазмұны мен сапасына қойылатын талаптарды анықтайтын стандарт. Бейнелеу өнері, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет өнерінің тарихы, теориясы мен практикасы саласындағы ғылыми-зерттеу, сыншылық, педагогикалық және шығармашылық қызмет.

8. Мамандық карталарының тізімі:

1) Өнертанушы - 6 деңгей СБШ;

2) Өнертанушы - 7 деңгей СБШ;

3) Өнертанушы - 8 деңгей СБШ.

3-тарау. Мамандық карталары

9. "Өнертанушы" мамандығының картасы:			
Топ коды:	2633-1		
Сынып атауының коды:	2633-1-002, 2633-1-003, 2621-2-009		
Мамандық атауы:	Өнертанушы		
СБШ біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:			
БТБА, БА және басқа стандартты біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман)	Мамандығы: (Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Бейресми және қосымша білім берумен байланысы:	қажет етпейді		
Басқа ықтимал мамандық атаулары:	2633-1-002 Өнертанушы 2633-1-003 Тарих саласының зерттеушісі 2633-1-008 Тарих саласының ғылыми қызметкері 2641-5-008 Көркемдік редактор 2642-2-006 Ғылыми редактор 2621-2-009 Музей және көрме коллекцияларын жинақтау бойынша сарапшы 2621-2-001 Көрме кураторы		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнертанушы, ғылыми-зерттеу, сыншылық, редакциялық-баспа, бейнелеу өнері саласындағы оқытушылық қызмет. Мәдениет мекемелерінде, оқу орындарында, өнер мекемелерінде шығармашылық және практикалық қызмет	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми-зерттеу 2. Сыншылық 3. Редакциялық-баспа жұмысы
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымдастыру -шығармашылық 2. Ұйымдастыру - басқарушылық 3. Педагогикалық 4. Экскурсиялық 5. Ғылыми-зерттеу институтының лаборанты болып жұмыс істеу 6. Өнер саласындағы аударма 7. Редакциялық қызмет
Еңбек функциясы 1: Ғылыми-зерттеу	Дағды 1: Зерттеу процесін ұйымдастыру және жүзеге асыру	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелеу өнері, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет өнерінің тарихы мен теориясы саласында өз бетінше зерттеу дағдыларын меңгеру. 2. Зерттеу тобының құрамында жұмыс істеу дағдыларына ие болу. 3. Тарихнамалық, құжаттық дереккөздермен, ғылыми дереккөздермен, мұрағаттық құжаттармен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. БАҚ, иконографиялық және дереккөздер материалдарымен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелеу өнерінің, сәндік-қолданбалы өнердің, Қазақстан сәулетінің және әлемдік бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы. 2. Зерттеу жұмысын жүргізу әдістемесі. 3. Өнер тарихындағы кең көзқарас (пәнаралық). 4. Өнер тарихы мен теориясын білу 5. Өнер индустриясының қызметі, заманауи өнердің формалары, тәжірибесі, процестері туралы білім 6. Құқық негіздері, авторлық құқық және т.б.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1:	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өз бетінше талдау жұмыстарын ұйымдастыру және өткізу дағдыларын меңгеру. 2. Өнертану саласындағы сыншылық талдау дағдыларын, мерзімді басылымдарға, интернет сайттарына және т.б. мақалалар, ғылыми-сыншылық мәтіндер, шолулар жазу дағдыларын меңгеру 3. Әртүрлі, соның ішінде цифрлық (интернет) платформаларында қазіргі бейнелеу өнерінің көрмелері мен мәселелері бойынша қоғамдық талқылауды ұйымдастыру және қатысу дағдыларын меңгеру

<p>Еңбек функциясы 2: Сыншылық</p>	<p>Сыншылық шараларды ұйымдастыру және жүзеге асыру</p>	<p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көркем шығармаларды, сондай-ақ әр дәуірдегі стильдер мен қозғалыстарды тарихи-өнертанулық талдаудың әдістемесі. 2. Өнертану жанларын (шолу, шығармашылық портрет, проблемалық мақала т.б.) білу. 3. Өнер тарихы мен теориясын білу 4. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін білу 5. Қазіргі заманғы өнердің формалары, тәжірибелері , процестері 6. Құқық негіздері, авторлық құқық және т.б.
<p>Еңбек функциясы 3: Редакциялық және баспа жұмысы</p>	<p>Дағды 1: Редакциялық-баспа жұмысын ұйымдастыру және жүзеге асыру</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практикалық редакторлық дағдыларға ие болу. 2. Бейнелеу өнері туындыларының авторларымен жұмыс істеу дағдыларына ие болу 3. Баспалар мен БАҚ-та редакциялық жұмысты жүргізу дағдыларын меңгеру. 4. Кәсіби мәтіндерді жазу және өңдеу дағдыларын меңгеру <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакциялық-баспа жұмысының және баспа өнімінің негізгі принциптері. 2. Мемлекеттік және шет тілдерін білу
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Ұйымдастырушылық және шығармашылық</p>	<p>Дағды 1: Ұйымдастырушылық және шығармашылық жұмыстарды жүргізу</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми және көркем жобаларды (көрмелер, презентациялар, өнер фестивальдері, симпозиумдар және басқа да іс-шаралар) ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 2. Автор-куратор, ұйымдастырушы-менеджер ретінде көркем жобаны құру, жоспарлау және басқару қабілеті 3. Көрмені құру және ұйымдастыру дағдылары <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазіргі көркемдік процестің өзекті мәселелері. 2. Құқық негіздері, авторлық құқық және т.б. 3. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін білу 4. Қазіргі заманғы өнердің формалары, тәжірибелері , процестері
		<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мемлекеттік және облыстық мәдениет басқармаларындағы құрылымдық бөлімшелерде, өнер музейлерінде, галереяларда, шығармашылық

<p>Қосымша еңбек функциясы 2: Ұйымдастырушылық және басқарушылық</p>	<p>Дағды 1: Ұйымдастыру және басқару жұмыстарын жүргізу</p>	<p>одақтарда және басқа да қоғамдық ұйымдарда маманның функцияларын жүзеге асырады.</p> <p>2. Баспасөз, басқа да БАҚ, шығармашылық одақтармен байланыс</p> <p>3. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс істеу дағдысы болуы</p> <p>4. Бейнелеу өнері мен еліміздің көркем өміріндегі оқиғаларды талдау, таңдау және қажетті материалдарды дайындау дағдыларын меңгеру.</p> <p>5. Кәсіби коммуникацияларды орнату, сұхбаттар, баспасөз конференциялары, социологиялық сауалнамалар, PR компаниялары, сұхбаттар, баспасөз конференциялары және т.б. жүргізу дағдыларына ие болу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Арт-менеджменттің негізгі принциптері.</p> <p>2. Құқық негіздері (авторлық құқық және т.б.)</p> <p>3. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін, заманауи өнердің формаларын, тәжірибесін, процестерін білу.</p> <p>4. Құқық негіздері, авторлық құқық және т.б.</p> <p>5. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін білу</p> <p>6. Мемлекеттік және шет тілдерін білу</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	
<p>Қосымша еңбек функциясы 3: Педагогикалық</p>	<p>Дағды 1: Педагогикалық жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру</p>	<p>Дағдылар:</p> <p>1. Педагогикалық процесті ұйымдастыру мен басқарудың әдістерін, тәсілдерін, құралдарын білу.</p> <p>2. Педагогикалық және тәрбиелік іс-әрекетті жүргізу дағдысы</p> <p>3. Өртүрлі жас топтарындағы аудиториямен қарым-қатынас жасау дағдылары</p> <p>Білім:</p> <p>1. Дәріс және практикалық курстар тақырыбын терең білу</p> <p>2. Педагогикалық, оқу-әдістемелік қызметтің принциптері мен формалары.</p> <p>3. Жас және психологиялық ерекшеліктерін білу (соның ішінде инклюзивті білім беру)</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
		<p>Дағдылар:</p> <p>1. Экскурсиялық жұмысты жүргізу дағдыларын меңгеру</p> <p>2. Көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын меңгеру</p> <p>3. Кәсіби мәтіндерді өңдеу дағдыларын меңгеру</p> <p>4. Құжаттармен, мұрағаттармен және ғылыми дереккөздермен жұмыс істеу дағдыларына ие болу</p> <p>Білім:</p>

Қосымша еңбек функциясы 4: Экскурсия	Дағды 1: Экскурсиялық жұмыстарды жүргізу	1. Өнер тарихы мен теориясын білу 2. Арт-критика жанрларын (рецензия, шығармашылық портрет, проблемалық мақала т.б.) білу. 3. Бейнелеу өнері, сәндік-қолданбалы өнері және сәулет өнері, әр дәуірдегі стильдер мен қозғалыстардың тарихи-көркемдік сынының әдістемесі. 4. Мемлекеттік және шет тілдері 5. Теориялық және көрнекі ақпаратты қабылдаудың жас және психоэмоционалдық ерекшеліктері
	Дағдыны тану мүмкіндігі : :	-
Қосымша еңбек функциясы 5: Ғылыми-зерттеу институтының лаборанты болып жұмыс істеу	Дағды 1: Ғылыми және ұйымдастырушылық қызметті жүзеге асыру	Дағдылар: 1. Қажетті іс-қағаздарын жүргізе білу 2. Меншікті қажетті құрал-жабдықтар – орг.техника және т.б. меңгеру Білім: 1. Жұмыстың пәндік саласын білу 2. Мемлекеттік және басқа тілдерді білу 3. Жұмысты реттейтін нормативтік құқықтық актілер
	Дағдыны тану мүмкіндігі : :	-
Қосымша еңбек функциясы 6: Өнер саласындағы аударма	Дағды 1: Арнайы аударма жұмысын жүргізу	Дағдылар: 1. Кәсіби мәтіндерді жазу, аудару және өңдеу дағдыларын меңгеру 2. Құжаттармен, мұрағаттармен және ғылыми дереккөздермен жұмыс істеу дағдыларына ие болу 3. Бейнелеу өнері туындыларының авторларымен жұмыс істеу дағдыларына ие болу Білім: 1. Шетел тілі 2. Өнер тарихы мен теориясы терминологиясын білу 3. Қазіргі өнер индустриясының, қазіргі өнердің қызмет ету ерекшеліктері, терминологиясы
	Дағдыны тану мүмкіндігі : :	-
Қосымша еңбек функциясы 7: Редакциялық қызмет	Дағды 1: Мамандандырылған редакциялық-баспа жұмысын ұйымдастыру және жүзеге асыру	Дағдылар: 1. Практикалық редакторлық дағдыларға ие болу 2. Бейнелеу өнері туындыларының авторларымен жұмыс істеу дағдыларына ие болу 3. Баспалар мен БАҚ-та редакциялық жұмысты жүргізу дағдыларын меңгеру. 4. Кәсіби мәтіндерді жазу және өңдеу дағдыларын меңгеру Білім: 1. Өнер және мәдениет саласындағы редакциялық жұмыс пен баспа өнімінің негізгі принциптері
	Дағдыны тану мүмкіндігі : :	-

		2. Құқық негіздері, авторлық құқық және т.б. 3. Мемлекеттік және шет тілдерін білу	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Нәтижеге және тиімділікке бағытталған; басқару құзыреттері (топта жұмыс істей білу); когнитивтік құзыреттіліктер; өзін-өзі басқару және жеке тиімділік.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:			
СБШ ішіндегі басқа мамандықтармен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандық атауы:	
	6	Музей ісі маманы	
	6	Суретші (мамандығы бойынша)	
10. "Өнертанушы" мамандығының картасы:			
Топ коды:	2633-1		
Сынып атауының коды:	2633-1-002, 2633-1-003, 2621-2-009		
Мамандық атауы:	Өнертанушы		
СБШ біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:			
БТБА, БА және басқа стандартты біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура)	Мамандығы: (Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Бейресми және қосымша білім берумен байланысы:	Қажет етпейді		
Басқа ықтимал мамандық атаулары:	2314-0-002 Оқытушы, доцент, профессор – өнертанушы, ЖОО 2633-1-002 Өнертанушы 1432-0-003 Бас өнертанушы 2633-1-003 Тарих саласының зерттеушісі 2633-1-008 Тарих ғылымының ғылыми қызметкері 2641-5-008 Көркем редактор 2642-2-006 Ғылыми редактор 2621-2-009 - Музей және көрме коллекцияларын сатып алу бойынша сарапшы 2621-2-001 Көрме кураторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бейнелеу өнерінің тарихы, теориясы, практикасы, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет өнері саласындағы өнертанушылық ғылыми-зерттеулер мен оқытушылық қызмет. Сарапшы-сыни қызмет, шығармашылық-ұйымдастырушылық қызмет.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізімі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өнертану саласындағы ғылыми-зерттеушілік пен педагогикалық қызметті жүзеге асыру 2. Сараптамалық және сыншылық қызметті жүзеге асыру 3. Ғылыми және мәдениет ұйымдарындағы менеджмент
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық және ұйымдастырушылық қызмет 2. Экскурсиялық қызмет 3. Өнер саласындағы аударма және редакциялау қызметі
Еңбек функциясы 1: Өнертану саласындағы ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру	<p>Дағды 1: Тереңдетілген ғылыми-педагогикалық білімді көркемдік тәжірибеге енгізу</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазіргі ақпараттық технологияларды, ғылыми ақпаратты алу, өңдеу және сақтау әдістерін жетік білу. 2. Қазіргі ғылыми-педагогикалық мәселелерді тұжырымдап, шеше білу. 3. Таңдалған тақырып бойынша зерттеу жұмысын жоспарлап, жүргізе білу. 4. Жоғары оқу орындарында заманауи әдістерді, технологияларды және оқыту тәжірибесін меңгеру. 5. Ғылыми-практикалық жобаларды ұйымдастыра және басқара білу <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет пәндерін оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын білу. 2. Отандық және шетелдік ғылымның соңғы теориялық, әдіснамалық және технологиялық жетістіктерін, бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет саласындағы заманауи зерттеу әдістерін білу. 3. Қазақстан Республикасы құқығының негіздерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Сараптамалық және сыншылық әрекеттерді жүзеге асыру	<p>Дағды 1: Бейнелеу өнері және сәулет саласындағы жұмыстар мен процестерге сапалы кәсіби талдау және сараптама жүргізу</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби сыншылық әрекеттің заманауи әдістерін меңгеру 2. Сараптама қызметін ұйымдастыру мен басқарудың заманауи әдістерін, тәсілдерін, құралдарын меңгеру 3. Бейнелеу өнері саласындағы кеңесші және сарапшы функцияларын орындау дағдыларына ие болу <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелеу өнері, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет өнерінің тарихы мен теориясын білу 2. Өнертану сараптамасын жүргізудің теориялық, әдістемелік, технологиялық ерекшеліктерін білу

		<p>3. Қазақстан Республикасының лицензиялау, сараптама және авторлық құқық саласындағы заңнамасын білу</p> <p>4. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін және заманауи өнер технологияларын білу</p> <p>5. Қазіргі заманғы өнердің формаларын, көркемдік тәжірибелерін, процестерін білу</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 3: Ғылыми және мәдениет ұйымдарындағы менеджмент	Дағды 1: Ұйымда сауатты және кәсіби басқаруды жүзеге асыру	<p>Дағдылар:</p> <p>1. Мемлекеттік мекемелердегі (мәдениет басқармалары, өнер музейлері, галереялар, шығармашылық одақтар және т.б.), мемлекеттік және коммерциялық, оның ішінде жеке ұйымдардағы (галереялар, арт-салондары, өнер зертханалары және т.б.) құрылымдық бөлімшелерді басқару т.б.).</p> <p>2. Кәсіби салада ғылыми-практикалық процестер мен процедураларды ұйымдастыра және басқара білу</p> <p>3. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс жасауды білу</p> <p>4. Үшінші тарап ғылыми және өнер ұйымдарымен байланыс орнату</p> <p>5. Ғылыми және шығармашылық іс-шараларды (баспасөз конференциялары, семинарлар, симпозиумдар және т.б.) жоспарлау және ұйымдастыру, басқару қабілеті.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Арт-менеджменттің негізгі принциптері</p> <p>2. Құқық негіздері (авторлық құқық және т.б.)</p> <p>3. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін, заманауи өнердің формаларын, тәжірибесін, процестерін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 1:	Дағды 1:	<p>Дағдылар:</p> <p>1. Бейнелеу, сәндік-қолданбалы өнер, сәулет саласындағы іс-шараларды (көркемдік жобалар, көрмелер, презентациялар, өнер фестивальдері, симпозиумдар және басқа да іс-шаралар) жоспарлау және ұйымдастыру</p> <p>2. Кураторлық дағдылар мен түпнұсқа шығармашылық жобаны құру/басқару қабілетіне ие болу</p> <p>3. Көрмеге арналған көркем материалды қалыптастыру және таңдай білу</p> <p>4. Көрме экспозициясын құру дағдылары</p> <p>5. Бұқаралық ақпарат құралдарында өкілдік жұмысын жүргізе білу</p>

Шығармашылық және ұйымдастырушылық қызмет	Шығармашылық әрекеттерді жүзеге асыру	6. Шығармашылық мәтіндермен және іс-шаралардың ұйымдастыру құжаттарымен жұмыс істеу дағдысы Білім: 1. Қазіргі өнердің тарихы мен теориясы, қазіргі көркемдік процестің өзекті мәселелері 2. Арт-менеджменттің қызмет ету принциптері және өндіріс негіздері 3. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін білу 4. Көркемдік тәжірибе ретінде кураторлықтың ерекшеліктері 5. Құқық негіздері, авторлық құқық және т.б.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 2: Экскурсиялық іс-шаралар	Дағды 1: Экскурсиялық және аударма жұмыстарын жүргізу	Дағдылар: 1. Экскурсиялық жұмысты жүргізу дағдыларын меңгеру 2. Көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын меңгеру 3. Кәсіби мәтіндерді өңдеу дағдыларын меңгеру Білім: 1. Өнер тарихы мен теориясын, экскурсияның пәндік саласын білу 2. Бейнелеу өнері, сәндік-қолданбалы өнері және сәулет өнері, әр дәуірдегі стильдер мен қозғалыстардың тарихи-көркемдік сынының әдістемесі. 3. Мемлекеттік және шет тілдері 4. Теориялық және көрнекі ақпаратты қабылдаудың жас және психоэмоционалдық ерекшеліктері
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 3: Өнер саласындағы аударма және өңдеу қызметі	Дағды 1: Арнайы аударма және редакциялау жұмыстарын жүргізу	Дағдылар: 1. Кәсіби мәтіндерді аудару дағдыларына ие болу 2. Құжаттармен, мұрағаттармен және ғылыми дереккөздермен жұмыс істеу дағдыларына ие болу 3. Мәтін авторларымен және бейнелеу өнері туындыларының авторларымен жұмыс істеу дағдыларына ие болу 4. Баспалар мен БАҚ-та редакциялық жұмысты жүргізу дағдыларын меңгеру. 5. Кәсіби мәтіндерді жазу және өңдеу дағдыларын меңгеру Білім: 1. Мемлекеттік және шет тілі 2. Өнер және мәдениет саласындағы редакциялық жұмыс пен баспа өнімінің негізгі принциптері 3. Құқық негіздері, авторлық құқық және т.б. 4. Өнер тарихы мен теориясының арнайы терминологиясын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-

		5. Өнертану жанларының ерекшеліктерін (шолу, шығармашылық портрет, проблемалық мақала, т.б.) білу. 6. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктері, терминологиясы, қазіргі өнердің формалары, тәжірибесі, процестері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жылдам шешім қабылдау қабілеті Ақпаратты іздеу және талдау Қарым-қатынас дағдылары жауапкершілік, өзін-өзі басқару		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:			
СБШ ішіндегі басқа мамандықтармен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандық атауы:	
	7	Музей ісі маманы	
	7	Ескерткіштерді реставрациялау және консервациялау жөніндегі маман	
	7	Суретші (мамандығы бойынша)	
11. "Өнертанушы" мамандығының картасы:			
Топ коды:	2633-1		
Сынып атауының коды:	2633-1-002, 2633-1-003, 2621-2-009		
Мамандық атауы:	Өнертанушы		
СБШ біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктіліктің ішкі деңгейі:			
БТБА, БА және басқа стандартты біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD докторы дәрежесі, осы саладағы PhD докторы дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандығы: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Бейресми және қосымша білім берумен байланысы:	Қажет етпейді		
	2314-0-002 Оқытушы, доцент, профессор – өнертанушы, ЖОО 2633-1-002 Өнертанушы 1432-0-003 Бас өнертанушы		

Басқа ықтимал мамандық атаулары:	2633-1-003 Тарих саласының зерттеушісі 2633-1-008 Тарих ғылымының ғылыми қызметкері 2641-5-008 Көркем редактор 2642-2-006 Ғылыми редактор 2379 - Білім беру жөніндегі кеңесші 2379 - Кәсіби қызмет бойынша кеңесші 2621-2-009 - Музей және көрме коллекцияларын сатып алу бойынша сарапшы 2621-2-001 Көрме кураторы								
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бейнелеу өнерінің тарихы, теориясы, практикасы, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет салаларында ғылыми-зерттеу, сыншылық, сараптамалық-кеңес беру, ғылыми-педагогикалық және шығармашылық-ұйымдастырушылық қызметті жүзеге асыру.								
Еңбек функцияларының сипаттамасы									
Еңбек функцияларының тізімі:	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="414 590 722 709">Міндетті еңбек функциялары:</td> <td data-bbox="722 590 1317 709"> 1. Ғылыми-зерттеу және ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру және басқару 2. Мәдениет бөлімдері мен ұйымдарын басқару </td> </tr> <tr> <td data-bbox="414 709 722 793">Қосымша еңбек функциялары:</td> <td data-bbox="722 709 1317 793"> 1. Сарапшы-кеңес және сыни беру 2. Шығармашылық және ұйымдастырушылық </td> </tr> </table>	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу және ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру және басқару 2. Мәдениет бөлімдері мен ұйымдарын басқару	Қосымша еңбек функциялары:	1. Сарапшы-кеңес және сыни беру 2. Шығармашылық және ұйымдастырушылық				
Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу және ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру және басқару 2. Мәдениет бөлімдері мен ұйымдарын басқару								
Қосымша еңбек функциялары:	1. Сарапшы-кеңес және сыни беру 2. Шығармашылық және ұйымдастырушылық								
Еңбек функциясы 1: Ғылыми-зерттеу және ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру және басқару	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="414 793 722 1255"> Дағды 1: Визуалды өнердің тенденцияларының дамуын заманауи жағдайын қадағалау </td> <td data-bbox="722 793 1317 1255"> Дағдылар: 1. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеу әдістемесін меңгеру 2. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін кәсіби, соның ішінде. педагогикалық қызмет 3. Көркем шығармалардың көркемдік құндылығының талдау (негіздеу) әдістемесін білу Білім: 1. Өнертану ғылымының қазіргі ғылыми мәселелері мен даму тенденцияларын білу. 2. Өнер саласындағы білімде философиялық және ғылыми көзқарастардың бірлігін тану. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="414 1255 722 1339">Дағдыны тану мүмкіндігі:</td> <td data-bbox="722 1255 1317 1339">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="414 1339 722 1780"> Дағды 2: Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу, оқу-әдістемелік және шығармашылық процестерге жетекшілік ету. </td> <td data-bbox="722 1339 1317 1780"> Дағдылар: 1. Өнер саласындағы ұйымдардағы ғылыми және ғылыми-педагогикалық қызметтің әдістерін білу 2. Мәдениет ұйымдарының ғылыми-зерттеу және білім беру үдерістерін ұйымдастыру және жоспарлау әдістемесін білу Білім: 1. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу 2. Өнертану ғылымының қазіргі заманғы ғылыми мәселелері мен даму тенденцияларын білу және түсіну. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="414 1780 722 1864">Дағдыны тану мүмкіндігі:</td> <td data-bbox="722 1780 1317 1864">-</td> </tr> </table>	Дағды 1: Визуалды өнердің тенденцияларының дамуын заманауи жағдайын қадағалау	Дағдылар: 1. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеу әдістемесін меңгеру 2. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін кәсіби, соның ішінде. педагогикалық қызмет 3. Көркем шығармалардың көркемдік құндылығының талдау (негіздеу) әдістемесін білу Білім: 1. Өнертану ғылымының қазіргі ғылыми мәселелері мен даму тенденцияларын білу. 2. Өнер саласындағы білімде философиялық және ғылыми көзқарастардың бірлігін тану.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	Дағды 2: Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу, оқу-әдістемелік және шығармашылық процестерге жетекшілік ету.	Дағдылар: 1. Өнер саласындағы ұйымдардағы ғылыми және ғылыми-педагогикалық қызметтің әдістерін білу 2. Мәдениет ұйымдарының ғылыми-зерттеу және білім беру үдерістерін ұйымдастыру және жоспарлау әдістемесін білу Білім: 1. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу 2. Өнертану ғылымының қазіргі заманғы ғылыми мәселелері мен даму тенденцияларын білу және түсіну.	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 1: Визуалды өнердің тенденцияларының дамуын заманауи жағдайын қадағалау	Дағдылар: 1. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеу әдістемесін меңгеру 2. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін кәсіби, соның ішінде. педагогикалық қызмет 3. Көркем шығармалардың көркемдік құндылығының талдау (негіздеу) әдістемесін білу Білім: 1. Өнертану ғылымының қазіргі ғылыми мәселелері мен даму тенденцияларын білу. 2. Өнер саласындағы білімде философиялық және ғылыми көзқарастардың бірлігін тану.								
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-								
Дағды 2: Мәдениет және өнер саласындағы ғылыми-зерттеу, оқу-әдістемелік және шығармашылық процестерге жетекшілік ету.	Дағдылар: 1. Өнер саласындағы ұйымдардағы ғылыми және ғылыми-педагогикалық қызметтің әдістерін білу 2. Мәдениет ұйымдарының ғылыми-зерттеу және білім беру үдерістерін ұйымдастыру және жоспарлау әдістемесін білу Білім: 1. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу 2. Өнертану ғылымының қазіргі заманғы ғылыми мәселелері мен даму тенденцияларын білу және түсіну.								
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-								
	Дағдылар:								

	<p>Дағды 1: Мәдениет және өнер саласындағы күрделі әкімшілік процестерге басшылықты қамтамасыз ету.</p>	<p>1. Мәдениет және өнер саласындағы ұйымдардың қызметін ғылыми басқару және жоспарлау әдістерін білу. 2. Мәдениет бөлімдері мен ұйымдарының ғылыми, оқу, әдістемелік және шығармашылық процестерін ұйымдастыру, жоспарлау, басқару және адам және материалдық ресурстарды үйлестіру әдістемесін меңгеру.</p> <p>Білім: 1. Мәдениет және өнер ұйымдарының жобаларын/үдерістерін басқарудың теориялық және әдістемелік принциптерін біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Мәдениет бөлімдері мен ұйымдарын басқару</p>	<p>Дағды 2: Мәдениет ұйымының қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру.</p>	<p>Дағдылар: 1. Жаңашыл шығармашылық ұсыныстарды енгізу және өзекті моральдық мәселелерді шешу мақсатында мәдениет ұйымының немесе жобаның миссиясын, тұжырымдамасын және саясатын қалыптастыру. 2. Мәдениет ұйымының шығармашылық, халықаралық, маркетингтік, инвестициялық және қаржылық қызметін стратегиялық және орта мерзімді жоспарлау дағдыларын меңгеру.</p> <p>Білім: 1. Стратегиялық және орта мерзімді жоспарлау негіздерін біледі. 2. Мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын/үдерістерін біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 3: Өнер саласындағы мамандарды даярлау/қайта даярлау/біліктілігін арттыру процестерін басқару</p>	<p>Дағдылар: 1. Бейнелеу өнері саласындағы мамандардың құзыреттілік (шеберлік) деңгейін бағалау. 2. Көркем шығармашылық саласына заманауи технологияларды енгізу әдістемесін білу.</p> <p>Білім: 1. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
		<p>Дағдылар: 1. Кәсіби өнертануды жүргізу технологияларын меңгеру 2. Сараптамалық құжаттаманы жүргізу (бейнелеу, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет өнері туындыларының авторлығы, жағдайы, сапасы мен көркемдік құндылығы туралы пікірлер және т.б.)</p>

<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Сарапшы кеңесі және сыншылық</p>	<p>Дағды 1: Сапалы кәсіби кеңес беру және сараптамалық қызметті жүзеге асыру</p>	<p>3. Бейнелеу, сәндік-қолданбалы өнер және сәулет саласындағы кәсіби сыншылық қызметтің заманауи әдістерін меңгеру 4. Көркем шығармалардың көркемдік құндылығын талдау (негіздеу) әдістемесін білу 5. Мүдделі тұлғалар мен ұйымдарға сараптамалық кеңес беру қызметін жүзеге асыру</p> <p>Білім: 1. Өнертану сараптамасын жүргізудің теориялық, әдістемелік, технологиялық негіздерін білу 2. Қазақстан Республикасының лицензиялау, сараптама және авторлық құқық саласындағы заңнамасын білу 3. Өнер индустриясының қызметі мен қазіргі заманғы өнер технологиялары, формалары, көркемдік тәжірибелері, заманауи өнер процестері туралы білім.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 2: Шығармашылық және ұйымдастырушылық</p>	<p>Дағды 1: Шығармашылық жұмысты ұйымдастыру және басқару</p>	<p>Дағдылар: 1. Бейнелеу өнері, сәулет саласындағы іс-шаралар мен жобаларды (көркемдік жобалар, көрмелер, презентациялар, арт- фестивальдері, симпозиумдар және басқа да іс-шаралар) басқару және ұйымдастыру 2. Кураторлық қызметте дағдыларды меңгеру және өзіндік шығармашылық жобаны құру/басқару 3. Көрме экспозициясын жасау дағдылары, жобаға (көрмеге және т.б.) көркем материалды таңдап, жүйелей білу. 4. Әртүрлі орындарда көрмені ұсыну мүмкіндігі 5. Шығармашылық мәтіндермен және іс-шаралардың ұйымдастыру құжаттарымен жұмыс істеу дағдысы</p> <p>Білім: 1. Өнер тарихы мен теориясы 2. Қазіргі көркемдік процестің өзекті мәселелері 3. Арт-менеджмент принциптері және өндіріс негіздері 4. Қазіргі өнер индустриясының қызмет ету ерекшеліктерін білу 5. Көркемдік тәжірибе ретінде кураторлықтың ерекшеліктері 6. Құқық негіздері (авторлық құқық және басқа да байланысты салалар)</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Көшбасшылық Жүйелік ойлау Ынтымақтастық және өзара әрекеттесу Стратегиялық ойлау</p>	

	Жылдам шешім қабылдау қабілеті Топта жұмыс істеу дағдысы	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі:		
СБШ ішіндегі басқа мамандықтармен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандық атауы:
	8	Ұйымның директоры (ғылыми-зерттеу институты, оқу орны, өнер орталығы, галерея)
	8	Тарихи-мәдени мұра объектілерін қорғау орталығының (инспекциясының) директоры
	8	Бас редактор

4-тарау. Кәсіби стандартты техникалық деректер

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Т.Қ. Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы" республикалық мемлекеттік мекемесі:

Т.Қ. Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясының "Өнер" бағыты бойынша ОӘБ-ЖБТ ғылыми хатшысы. - Гизатова Г.Б.,
өнертану магистрі, аға оқытушы – Ыдырыс З.

"Қазақ ұлттық өнер университеті" РММ:

өнер кандидаты, ҚазҰӨУ профессоры – Юсупова А.К.,
эл. адрес: ardak.yussupova@gmail.com, тел.:+77019995606
өнертану магистрі, аға оқытушы - Каргабекова Р.И.

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Жетекші:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон номері: +7 (705) 708 72 22

14. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 1 нұсқа, 2024 жыл.

18. Қайта қарау күні: 2027 жыл.

Кәсіби стандарт: "Кинотанушы"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандарттың қолданылу аясы: "Кинотанушы" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және кәсіпорындар мен ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіби міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіби стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы.

2-тарау. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Кинотанушы.

5. Кәсіби стандарттың коды: R91011041.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет

90.02 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет

90.02.0 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет

90.03 Көркем және әдеби шығармашылық

90.03.0 Көркем және әдеби шығармашылық

59 Кино-бейнефильмдер мен телевизиялық бағдарламалар шығару, дыбыс жазу және музыкалық туындылар шығару саласындағы қызмет

59.11 Кино-бейнефильмдер мен телевизиялық бағдарламалар шығару саласындағы қызмет

59.11.0 Кино-бейнефильмдер мен телевизиялық бағдарламалар шығару саласындағы қызмет

91 Кітапханалардың, архивтердің, музейлердің және мәдениет саласындағы өзге де қызметтер;

91.0 Кітапханалардың, архивтердің, музейлердің және мәдениет саласындағы өзге де қызметтер;

91.01 Кітапхана және мұрағаттар қызметі;

91.01.1 Фильм және фонотека қызметі.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кинематографтың тарихы мен қазіргі жай-күйін барлық аспектілерде зерттеу, кино өндірісінің өнімдерін құрылымдық талдау және сыни тұрғыда бағалау. Кинода және теледидарда, редакцияларда, қоғаммен байланыс бөлімдерінде немесе ғылым мен білім беру саласында, киностудияда, киномұрағатта, кинофестивальдерде және т.б. салада жұмыс істеу.

8. Мамандық карточкаларының тізімі:

1) Кинотанушы - 6 СБШ деңгейі;

2) Кинотанушы - 7 СБШ деңгейі;

3) Кинотанушы - 8 СБШ деңгейі.

3-тарау. Мамандық карточкалары

9. "Кинотанушы" мамандығының карточкасы:		
Топтың коды:	2641-5	
Қызмет атауының коды:	2641-5-001	
Кәсіптің атауы:	Кинотанушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат,	Мамандық:

	магистратура, докторантура)	Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Кинотану" ББ бойынша жоғары білім, өнертану бакалавры		
Формалды емес және ақпараттық біліммен байланыс:			
Мамандықтың басқа ықтимал атаулары:	2641-1-001 Биограф 2641-2-001 Сценарий авторы 2641-2-002 Сценарист 2641-5-003 Әдеби сыншы 2641-5-004 Әдеби редактор 2641-5-008 Көркемдік редактор 2641-9-001 Әдеби қызметкер 2642-1-001 Радио және телебағдарлама мәтіндерінің авторы 2642-1-009 Баспа, газет және журнал редакциясының корреспонденті 2642-1-014 Шолушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кино өнері мен теледидар және басқа да экрандық өнер саласындағы кино өнеріне сыни көзқарасы бар білікті кино мамандарының кино өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы білім, білік және дағдыларын еркін қолдануы.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сыншы-кинотанушы қызметі. 2. Редакция-баспа қызметі. 3. Мәдени-ағартушылық қызмет. 4. Мұрағаттық-ғылыми қызмет.	
	Қосымша еңбек функциялары:	Аудармашы функциясы.	
	Дағды 1: Түрлі сипаттағы кинематограф мәселелері бойынша (тарихи даму, теориялық мәселелер, қазіргі заманғы киноүрдіс) сыни шығармалар жазу	Машықтар: 1. Кино туындыларын, әлемдік және отандық кинематографтағы құбылыстар мен үрдістерді дәлелді және сыни талдай білу. 2. Кино өнері бойынша ұғымдық аппаратты білу. 3. Мәселенің мәнін, өзектілігін, маңыздылығын айқындай білу.	
		Білім: 1. Әлемдік және қазақ көркемсуретті, деректі және анимациялық кино тарихының ерекшеліктері, кино өндірісінің, әлемдік және отандық кинематографистердің жұмысының ерекшеліктері. 2. Әлемдік және отандық кинематография тарихының бейіні мен сабақтас салалары, түрлі бағыттары, стильдері бойынша арнайы әдебиеттерден хабардар болу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
		Машықтар: 1. Белсенді шығармашылық, кәсіби және әлеуметтік қызмет үшін ғылыми зерттеу теориясы мен практикасында құзыретті болу.	

Еңбек функциясы 1: Сыншы-кинотанушы қызметі	Дағды 2: Заманауи кино өндірісін талдау	<p>2. Фильм өндірісінің барлық кезеңдерінде маман функцияларын іс жүзінде қолдану.</p> <p>3. Кино өнерінің туындыларын талдай алу және түсіндіре білу.</p> <p>4. Кинематографтағы режиссер, оператор жұмысының ерекшелігін ажырата білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Кинотуындысы мен жалпы кино өнерінің сапасын арттыруға ықпал ете алатын көркем сынды шығармашылық қызмет ретінде тануға қабілетті.</p> <p>2. Түсірілім үрдісінде режиссер мен оператордың рөлін, олардың жұмыс істеу және кинофильмді шығармашылық қабылдау әдістерін айқындай алады.</p> <p>3. Өнердегі теорияның, тарихтың және сынның қарым-қатынасын түсінуге және олардың өзара байланысын көрсетуге қабілетті.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 3: Ұлттық кино өндірісі тұрғысында кинематографтың дамуын зерттеу және болжау	<p>Машықтар:</p> <p>1. Әлеуметтік зерттеу әдіснамасын меңгеру.</p> <p>2. Елдегі және геосаяси кеңістіктегі саяси ахуалды талдау әдістемесін меңгеру.</p> <p>3. Кино өнерін экономикалық талдау және болжау әдістемесін меңгеру.</p> <p>4. Киноиндустрияның инновациялық-техникалық дамуын талдау және болжау әдістемесін меңгеру.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Қазіргі заманғы өнердің, атап айтқанда кинематографтың үрдістері.</p> <p>2. Тарихи және қазіргі уақыттағы кинематография мәселесінің (түйткілді мәселелері/міндеттері) жай-күйін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Редакция-баспа қызметі	Дағды 1: Редакциялық-консультативтік	<p>Машықтар:</p> <p>1. Мәдениет және өнер баспалары мен мерзімді басылымдарында, сондай-ақ, әртүрлі бейіндегі басылымдардың мәдениет және өнер бөлімдерінде редакциялық жұмыс.</p> <p>2. Кәсіби мақсаттағы мәтіндерді жазу және редакторлау.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Кинематография ұйымдарындағы қызметтің болашақ және ағымдағы бағдарламаларын әзірлеу кезінде кеңесші-референт функцияларын орындау.</p> <p>2. Кинематографпен байланысты МАМ мемлекеттік бағдарламаларын әзірлеудегі консультациялық қызметтер.</p>

		3. Өз бейіні бойынша күрделілік деңгейі әртүрлі көркем мәтіндерді өңдеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	
	Дағды 1: Теледидарда және басқа медиада кино туралы авторлық бағдарламалар шығару	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бағдарламалардың, баяндамалардың, көрмелердің, конкурстардың сценарийлерін жазу әдістемесін меңгеру. 2. Бейнежазбаны монтаждау технологиясын меңгеру. 3. Редакторлық жұмыс дағдыларын меңгеру. 4. Көпшілік алдында жұмыс істеу дағдыларын, шешендік шеберлікті, сахна тілін меңгеру. 5. Тұжырымдамаларды әзірлей білу, іріктеу функцияларын орындау, кинематографистермен кәсіби байланыс орнату, фестиваль ісін насихаттау. 6. Халықтың әртүрлі санаттары арасында мәдени қызметтер көрсету бойынша жұмысты ұйымдастырудың жаңа үлгілері мен әдістерін жобалай білу және шығармашылық ұжымдардың жұмысын жаңғырту. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кинотану саласындағы теориялық және практикалық негіздер. 2. Аудиториямен өзара әрекеттесу әдістемесі. 3. Шешендік шеберлік негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	
	Дағды 2: Киноны дәріптеу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурстарды, кинофестивальдерді, презентацияларды, арт-фестивальдерді және басқа да іс-шараларды ұйымдастыру дағдыларын меңгеру. 2. Мектеп оқушылары, техникалық және кәсіби білім беру орындары мен көпсалалы ЖОО оқушылары арасында кинолекторияларды, киноклубтар мен талқылауларды ұйымдастырып, өткізе білу. 3. Кәсіби кино көрсетілімін ұйымдастырып, жүзеге асыра білу. 4. Кино туындыларын талқылауға қатысу және ұйымдастыра білу. 5. Кино өнері саласындағы кеңесші, сарапшы функцияларын жүзеге асыру дағдыларын меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психология, оның ішінде өнер психологиясы. 2. Мәдени-ағартушылық қызмет жұмысының өзекті әдістері. 3. Өнердегі менеджмент.
	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	

Еңбек функциясы 3:
Мәдени-ағарту қызметі

Дағды 3:
Фестиваль жұмысына ат салысу

Машықтар:

1. Бірқатар критерийлер бойынша фильмдерді таңдау дағдыларын меңгеру.
2. Түрлі кинематографистермен келіссөздер жүргізе білу.
3. Ауқымды ұйымдастырушылық және басқару дағдылары.

Білім:

1. Фестивальдің ерекшелігіне сәйкес тұжырымдамаларды әзірлеу әдістемесі.
2. Іріктеу комиссиясы мен қазылар алқасы жұмысының ерекшелігі.
3. Шет тілдері.
4. Арт-менеджмент және әкімшілік негіздері.
5. Қатысушылар мен қонақтарды шақырумен айналысатын топтағы жұмыстың ерекшелігі.
6. Қазіргі әлемдік және отандық кино үрдістері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 4:
БАҚ-пен байланысты ұйымдастыру және жүзеге асыру

Машықтар:

1. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру.
2. Кино өнері, елдің мәдени тыныс-тіршілігіне байланысты баспасөз-баяндарын дайындау дағдыларын меңгеру.
3. Сұхбат, баспасөз мәслихатын, әлеуметтанушылық сауалнамаларды, пиар-акцияларын өткізу дағдыларын меңгеру.
4. Бейнекамера алдында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру.
5. Кино өнері бойынша ұғымдық аппаратқа ие болу.
6. Сұрақтардың тақырыбын, өзектілігін, маңыздылығын айқындай білу және оларға толық жауап беру.
7. Сұхбат жүргізе білу.

Білім:

1. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс істеудің негізгі ұстанымдары.
2. Журналистика негіздері.
3. Кинематограф, қазіргі заманғы кино үдерісі жайлы терең білімге ие болу.
4. Кинематографты тұжырымдамалық зерттеудің нәтижелері.
5. Әлемдік және қазақ көркемсуретті, деректі және анимациялық кино тарихының ерекшеліктері, кино өндірісінің, әлемдік және отандық кинематографистердің жұмысының ерекшеліктері.
6. Әлемдік және отандық кинематография тарихының бейіні мен сабақтас салалары, түрлі бағыттары, стильдері бойынша арнайы әдебиеттерден хабардар болу.

		7. Сұхбат, мақала, репортаж, шолу, радиода, телеарналар мен мерзімді басылымдарда тәуелсіз зерттеу жүргізу сынды журналистік зерттеудің түрлі ерекшеліктерін білу. 8. PR негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 4: Мұрағаттық-ғылыми қызмет	Дағды 1: Мұрағат көздерімен жұмыс	Машықтар: 1. Мұрағат материалдарымен жұмыс істеу. 2. Деректерді жүйелеу. 3. Әр түрлі тарихи құжаттармен жұмыс істеу. 4. Әр түрлі мазмұндағы библиографиялық тізімдер, жинақтар, каталогтар дайындау. 5. Ғылыми-зерттеу қызметін жүргізу. Білім: 1. Кино тарихы. 2. Кино теориясы. 3. Әр түрлі дереккөздермен жұмыс істеу негіздері. 4. Қажетті компьютерлік бағдарламаларды жақсы деңгейде қолдану негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Аудармашы функциясы	Дағды 1: Өнер саласындағы аударма	Машықтар: 1. Жолма-жол аударма. 2. Синхронды аударма. 3. Екі тілдің қарым-қатынас және жазу ерекшеліктерін білу. 4. Бейіні бойынша көркем және ғылыми әдебиетті кәсіби аудару. Білім: 1. Шет тілі 2. Кәсіби кинотану: кино тарихы мен теориясы, кино сыны
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эрудиция, еңбекқорлық, аналитикалық, сыни ойлау, толеранттылық, soft skills.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандықтың атауы:
	6	Өнертанушы
	6	Театртанушы
	6	Кинотеледраматург
	6	Кинематографист (бағыты бойынша)
	6	Редактор
	6	Киносыншы/Арт-сыншы

	6	Архив қызметкері, архивист	
	6	Диктор/жүргізуші	
	6	Журналист/репортер	
	6	Ғылыми қызметкер	
	6	Режиссердің ассистенті	
	6	Сценарий/бағдарлама авторы	
10. "Кинотанушы" мамандығының карточкасы:			
Топтың коды:	2641-5		
Қызмет атауының коды:	2641-5-001		
Кәсіптің атауы:	Кинотанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіби білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, докторантура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Кинотану" ББ бойынша жоғары білім, өнертану магистрі		
Формалды емес және ақпараттық біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2641-1-001 Биограф 2641-2-001 Сценарий авторы 2641-2-002 Сценарист 2641-5-003 Әдеби сыншы 2641-5-004 Әдеби редактор 2641-5-008 Көркемдік редактор 2641-9-001 Әдеби қызметкер 2642-1-001 Радио және телебағдарлама мәтіндерінің авторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кино өнері мен теледидар және басқа да экрандық өнер саласындағы кино өнеріне сыни көзқарасы бар білікті кино мамандарының кино өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы білім, білік және дағдыларын еркін қолдануы.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу қызметі. 2. Ғылыми-педагогикалық қызмет. 3. Кеңесші-сарапшы қызметі.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
		Машықтар:	

<p>Еңбек функциясы 1: Ғылыми-зерттеу қызметі</p>	<p>Дағды 1: Ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыру және жүзеге асыру</p>	<p>1. Кино өнерінің тарихы мен теориясы саласында өзіндік зерттеу жұмысының дағдыларын меңгеру. 2. Зерттеу тобының құрамында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 3. Мұрағат құжаттарымен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. БАҚ материалдарымен, бейнематериалдармен, кинематографиялық дереккөздермен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 5. Бейін бойынша ғылыми эксперимент жүргізу дағдыларын меңгеру. 6. Өзінің ғылыми қызметінің қорытындысында эстетикалық идеалдарды жобалай білу.</p> <p>Білім: 1. Отандық және әлемдік кино өнерінің тарихы. 2. Отандық және әлемдік театр, әдебиет, музыка, бейнелеу және кино өнерінің тарихы. 2. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу әдістемесі.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Ғылыми-педагогикалық қызмет</p>	<p>Дағды 1: Жобаларға жетекшілік ету</p> <p>Дағды 2: Оқу процесін ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар: 1. Білім алушының жобасын бағалай білу. 2. Бейін бойынша жобаны жасау дағдыларын меңгеру.</p> <p>Білім: 1. Жоба тақырыбының мақсаты мен міндеттерін, өзектілігін, теориялық және практикалық негіздемесін айқындау әдістемесі.</p> <p>Машықтар: 1. Мамандығы бойынша жұмыс бағдарламаларын, силлабустарды, әдістемелік құралдарды жасау. 2. Бейін бойынша педагогикалық дағдылар. 3. Академиялық және кәсіби оқытуды жүргізе білу. 4. Фильмнің мәнін, оның мазмұнын, формасын, тақырыбы мен идеясын жеткізе білу.</p> <p>Білім: 1. Бейін бойынша оқыту және педагогикалық тәрбие әдістемесі. 2. Педагогикалық практиканы өткізу негіздері. 3. Психология, оның ішінде, өнер психологиясы.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>
		<p>Машықтар: 1. Белсенді шығармашылық, кәсіби және әлеуметтік қызмет атқару үшін түсірілім процесінің қыр-сырын жетік меңгеру. 2. Фильм өндірісінің барлық кезеңдерінде кинотанушы функцияларын іс жүзінде қолдану.</p>

Еңбек функциясы 3: Кеңесші-сарапшы қызметі	Дағды 1: Кино өндірісінде жұмыс істеу	<p>3. Өндірістің барлық сатысында фильмді талдай білу.</p> <p>4. Режиссермен, оператормен және кино процесінің басқа да қатысушыларымен шығармашылық ынтымақтастық.</p> <p>5. Кино, теле, анимациялық фильм, бағдарлама және т.б. түсірілім алаңында жұмыс істей білу.</p> <p>6. Әдеби сценарийді, режиссерлік сценарийді редакторлай білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Редактор ісі.</p> <p>2. Сценаристің, режиссер мен оператордың, суретшінің, композитордың, дыбыс режиссерінің, продюсердің түсірілім барысындағы қызметін, олардың жұмыс істеу және фильмді шығармашылық қабылдау әдістерін анықтай алады.</p> <p>3. Өнер мен шынайы өмірдің, қоғамның қарым-қатынасын түсінуге және олардың өзара байланысын көрсетуге қабілетті.</p> <p>4. Аяқталмаған киноматериалмен (алғашқы монтаж және т.б.) жұмыс істеу ерекшелігін біледі.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Өнер және кино саласындағы (киностудиялар, ТВ, мәдениет басқармасы, МАМ) әдістемелік құралдарды, нұсқаулықтарды әзірлеу	<p>Машықтар:</p> <p>1. Әдістемелік құралдарды, нұсқаулықтар және басқа да әдістемелік материалдарды әзірлеу әдістемесін меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Әр түрлі кино мамандықтарының ерекшеліктері.</p> <p>2. Бейін бойынша әдістеме.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Эрудиция, еңбекқорлық, аналитикалық, сыни ойлау, толеранттылық, белсенді азаматтық позиция, патриотизм, ортасымен тіл табыса білу, soft skills.</p> <p>Ынталы болу</p> <p>Келіссөз жүргізе білу</p> <p>Тәлімгерлік (менторинг, коучинг)</p> <p>Мәліметті іздеп, сараптай білу</p> <p>Жобалық ойлау жүйесі</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ деңгейі:	Мамандықтың атауы:
	6	Өнертанушы
	6	Театртанушы
	6	Кинотеледраматург
	6	Мәдениеттанушы
	6	Кинематографист (бағыты бойынша)

СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	6	Редактор	
	6	Киносыншы/Арт-сыншы	
	6	Архив қызметкері, архивист	
	6	Журналист/Репортер	
	6	Ғылыми қызметкер	
	6	Режиссердің ассистенті	
	6	Сценарий/бағдарлама авторы	
	7	Арт-менеджер	
	7	Продюсер	
	7	Аға ғылыми қызметкер	
	7	Мәдениет/білім/ғылым/мәдени-демалыс ұйымы басшысының орынбасары	
11. "Кинотанушы" мамандығының карточкасы:			
Топтың коды:	2641-5		
Қызмет атауының коды:	2641-5-001		
Кәсіптің атауы:	Кинотанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Кинотану" ББ бойынша жоғары білім, PhD докторы		
Формалды емес және ақпараттық біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2641-1-008 Публицист 2641-2-001 Сценарий авторы 2641-2-002 Сценарист 2641-3-003 Баяндама жазушы 2641-5-002 Сценарийлер мен әдеби туындылардың корректоры 2641-5-007 Телефильмдердің редакторы 2641-5-003 Әдеби сыншы 2641-5-004 Әдеби редактор 2641-5-008 Көркемдік редактор 2641-9-001 Әдеби қызметкер		

	2642-1-009 Баспа, газет пен журнал редакцияларының корреспонденті 2642-1-014 Шолушы 2642-1-019 Теле/радио жаңалықтарының репортері 2642-2-001 Баспа, газет пен журнал редакцияларының кеңесшісі 2642-2-002 Корректор 2314-0-002 Оқытушы, доцент, профессор - өнертанушы, ЖОО	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кино өнері мен теледидар және басқа да экрандық өнер саласындағы кино өнеріне сыни көзқарасы бар білікті кино мамандарының кино өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы білім, білік және дағдыларын еркін қолдануы	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу қызметі 2. Ғылыми-педагогикалық қызмет 3. Ғылыми-сараптамалық қызмет. 4. Ғылыми-басқарушылық қызмет.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1: Ғылыми-зерттеу қызметі	Дағды 1: Ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастырып, жүзеге асыру	Машықтар: 1. Кино өнерінің тарихы мен теориясы саласында өзіндік зерттеу жұмысының дағдыларын меңгеру. 2. Зерттеу тобының құрамында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 3. Мұрағат құжаттарымен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. БАҚ материалдарымен, бейнематериалдармен, кинематографиялық көздермен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 5. Бейін бойынша ғылыми эксперимент жүргізу дағдыларын меңгеру. 6. Өзінің ғылыми қызметінің қорытындысында эстетикалық идеалдарды жобалай білу.
		Білім: 1. Отандық және әлемдік кино өнерінің тарихы. 2. Отандық және әлемдік театр, әдебиет, музыка, бейнелеу және кино өнерінің тарихы. 2. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2:	Дағды 1: Жобаларға жетекшілік ету	Машықтар: 1. Білім алушының жобасын бағалай білу. 2. Бейін бойынша жобаны құрастыру дағдыларын меңгеру.
		Білім: 1. Жоба тақырыбының мақсаты мен міндеттерін, өзектілігін, теориялық және практикалық негіздемесін айқындау әдістемесі.
		Машықтар: 1. Мамандығы бойынша жұмыс бағдарламаларын, силлабустарды, әдістемелік құралдарды жасау.

<p>Ғылыми-педагогикалық қызмет</p>	<p>Дағды 2: Оқу үрдісін ұйымдастыру</p>	<p>2. Бейін бойынша педагогикалық дағдыларға ие болу. 3. Академиялық және кәсіби оқытуды жүргізе білу. 4. Фильмнің мәнін, оның мазмұнын, формасын, тақырыбы мен идеясын жеткізе білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Бейін бойынша оқыту және педагогикалық тәрбие әдістемесі. 1. Педагогикалық практиканы өткізу негіздері. Психология, оның ішінде, өнер психологиясы.</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Ғылыми-сараптамалық қызмет</p>	<p>Дағды 1: Кинематографияның жетекші мекемелерінде: жоғары оқу орындарында, кино орталығында, киностудияларда жұмыс істеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. ҚР МАМ кинематография мәселелері бойынша жұмыс топтарына қатысу және басшылық ету. 2. Бейін бойынша жаңа әдістер мен білімді меңгеру. 3. Кинематография, қазіргі заманғы кино процесі бойынша терең білімге ие болу. 4. Мәселенің тақырыбын, өзектілігін, маңыздылығын анықтай білу және бұл сұрақтарға толық жауап беру. 5. Өнер және кино саласындағы әдістемелік құралдарды, нұсқаулықтарды және басқа құжаттарды (киностудиялар, ТВ, мәдениет басқармасы, МАМ) әзірлеуге жетекшілік ете білу. 6. Кино өнері саласындағы жобаларды ғылыми сараптау әдістемесін меңгеру. 7. Әр түрлі инновацияларды енгізу мақсатында кино жобаларының тұжырымдамасы мен саясатын қалыптастыру.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Кинематографтың тұжырымдамалық зерттеулерінің нәтижесі. 2. Әлемдік және қазақ көркемсуретті, деректі және анимациялық кино тарихының ерекшеліктері, кино өндірісінің, әлемдік және отандық кинематографистердің жұмысының ерекшеліктері. 3. Жоба бейінін ұйымдастыру шеңберінде жоспарлау, қаржыландыру, саясатты қалыптастыру негіздері. 4. Менеджмент негіздері.</p> <p>Машықтар:</p> <p>1. Сценаристің, режиссер мен оператордың, суретшінің, композитордың, дыбыс режиссерінің, продюсердің түсірілім барысындағы қызметін, олардың жұмыс істеу және фильмді шығармашылық қабылдау әдістерін анықтай алу. 2. Өндірістің барлық сатысында фильмді талдай білу. 3. Дипломатиялық сипаттағы жазбаша және ауызша коммуникация дағдыларына ие болу. 4. Дискурсты және сындарлы пікірталас жүргізу, өз ұстанымын сауатты және беделді түрде жеткізу.</p>

	<p>Дағды 2: Бейіні бойынша фестивальдар мен конкурстардың қазылар алқасында/ комиссиясында жұмыс істеу</p>	<p>5. Туындыны сыни бағалау әдістемесін әзірлеу/ жетілдіру. 6. Шығармаларды кино түрлері, жанрлары, бағыттары бойынша жіктеу, кинематографистердің шығармашылық портреттерін, кинематографтын тенденцияларын анықтау. 7. Қазылар алқасында және фильмдерді іріктеу комиссиясында жұмыс істеу дағдыларына ие болу. 8. Арт-директор: тұжырымдаманы, саясатты әзірлеу, кинофестиваль өткізу. 9. Бағдарламалық директор: көптеген фильмдермен/ сценарийлермен жұмыс істей білу, фильмдер қабылдау, конкурстық және конкурстан тыс бағдарламалар кестесін құру. 10. Кинофестиваль жұмысына қатысты мәтіндер жазу, редакциялау және жариялау: каталогтар, кітаптар, бағдарламалар, көрсетілім кестесі, аннотациялар, синопсистер, дипломдар, марапаттау қағаздары және т.б. 11. Сметаны, техникалық сипаттаманы, есептер және басқа да қаржылық құжаттарды дайындау.</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Ғылыми-басқарушылық қызмет</p>	<p>Дағды 1: Ғылыми жобаларға жетекшілік ету</p>	<p>Білім:</p> <p>1. Фестиваль және конкурс жұмысының ерекшеліктерін білу. 2. Сценарист, режиссер және оператор, суретші, дыбыс режиссері, композитор, продюсер және басқа кино мамандықтарының айырмашылықтары мен ерекшеліктерін ажырата білу. 3. Өнер мен шынайы өмірдің, қоғамның қарым-қатынасын түсінуге және олардың өзара байланысын көрсетуге қабілетті болу. 4. Кинокөрсетілімдерді, кинолекциялар мен питчингтерді, семинарларды, дөңгелек үстелдер мен конференцияларды ұйымдастыру жұмыстары. 5. Менеджмент. 6. Қазіргі заманғы ағымдар мен отандық және әлемдік кино үрдісінің өзекті мәселелерін білу.</p> <p>Машықтар:</p> <p>1. Ұжымдық жұмыс үшін жеке басының жауапкершілігін сезіну. 2. Ғылыми жобаларды ұйымдастыру және басқара білу. 3. Стратегиялық жоспарлау дағдыларын меңгеру. 4. Кино өнері саласындағы мамандардың құзыреттілік (шеберлік) деңгейін бағалай алу. 5. Кино өндірісі тәжірибесінде заманауи технологияларды енгізу әдістемесін меңгеру. 6. Мәдениет және өнер саласындағы ұйымдардың қызметіне ғылыми жетекшілік ету және жоспарлау әдістерін меңгеру. 7. Мәдениет бөлімшелері мен ұйымдарының ғылыми, оқу-әдістемелік және шығармашылық</p>

		процестерінің адами және материалдық ресурстарын ұйымдастыру, жоспарлау, басқару және үйлестіру әдістемесін меңгеру.
		Білім: 1. ҚР құқық негіздері. 2. Авторлық құқықтың бүге-шүгесі. 3. Кураторлық жұмыс әдістемесі. 4. Киноиндустрия мен көрермен сұранысының даму тенденциялары. 5. Мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастық ұстанымдары.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эрудиция, еңбекқорлық, аналитикалық, сыни ойлау, толеранттылық, ортасымен тіл табыса білу, soft skills. Зейін қоя білу Жобалық ойлау жүйесі Тайм-менеджмент	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандықтың атауы:
	7	Арт-менеджер
	7	Продюсер
	7	Жетекші ғылыми қызметкер
	7	Аға оқытушы
	7	Доцент
	7	Профессор
	7	Мәдениет/білім/ғылым/мәдени-демалыс ұйымы басшысының орынбасары
	8	Мәдениет/білім/ғылым/мәдени-демалыс ұйымының басшысы
	8	Өнертанушы-зерттеуші

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Мукушева Назира Рахмановна

arizan.kino@mail.ru

+7 705 610 83 53

Габдрашитова Камила Алимжановна

kamila.gabdrashitova@mail.ru

+7 702 487 84 00

Нөгербек Сәкен Бауыржанұлы

sakennogerbek@gmail.com

+7 707 259 99 75

Сараптама жасаған:

Ұйым (бар болса): "Ш.Айманов атындағы "Қазақфильм" киностудиясы" АҚ

Сарапшы: Серік Әбішев

Байланыс деректері: 8 707 837 53 67

14. Кәсіби біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 1 нұсқа, 2024 жыл.

18. Қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
13-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Композитор" (түрлері бойынша)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Композитор" (түрлері бойынша) кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және кәсіпорындар мен ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіби міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады
 - 1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
 - 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
 - 3) ЭҚЖК – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы классификаторы;
 - 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
 - 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
 - 6) БХСК - Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Композитор (түрлері бойынша)
5. Кәсіптік стандарттың коды:
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
 - R. Өнер, ойын-сауық және демалыс
 - 90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет
 - 90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет
 - 90.01.2 Концерттік қызмет
 - 90.02 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет
 - 90.02.0 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: композиторлық қызмет; оркестрлеуші және аранжирлеушінің қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
 - 1) Композитор (түрлері бойынша) - СБШ 6-ші деңгейі;
 - 2) Композитор (түрлері бойынша) - СБШ 7-ші деңгейі;
 - 3) Композитор (түрлері бойынша) - СБШ 8-ші деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы Композитор (түрлері бойынша)	
Топтың коды:	2654-2
Қызмет атауының коды:	2652-2-002
Кәсіптің атауы:	Композитор (түрлері бойынша)
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6
БТБА немесе БА немесе басқа кәсіптің анықтамалықтар-мен байланыс:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)
Кәсіптік білім деңгейі:	Жоғары білім өнер мамандығы бойынша бакалавр
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2652-2-001 Кинокомпозитор 2652-2-003 Оркестрлеуші	Аранжировщик (ҰЕК коды жоқ) Электронды музыка композиторы (ҰЕК коды жоқ)
Қызметтің негізгі мақсаты:	Музыкалық шығармашылықтың эстетикасы мен технологиясы туралы заманауи идеяларға негізделген әр түрлі жанрдағы музыкалық шығармаларды жасау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Түпнұсқа вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалар жасау. 2. Ойын-сауық іс-шараларына арналған түпнұсқа музыкалық шығармалар жасау. 3. Аудиовизуалды шығармалар үшін түпнұсқа музыкалық шығармалар жасау. 4. Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық туындылар жасау. 5. Музыкалық шығармалардың транскрипцияларын (аранжировкаларын, аспаптауын, аудармаларын) жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компьютерде нота мәтінін теру. 2. Композицияны және музыкалық-теориялық пәндерді оқыту. 3. Музыкалық шығармаларды редакциялау және баспаға дайындау.
	<p>Дағды 1: Түпнұсқа вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалардың тұжырымдамасын (яғни драматургия, концепция, жанр, формасын) әзірлеу.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиторлық жұмысты дайындауды және жоспарлауды жүзеге асыра алады. 2. Шығарманың музыкалық драматургиясын авторлық тұжырымдамаға сәйкес құра алады. 3. Вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалардың әртүрлі формаларын қолдана алады. 4. Әр түрлі экспрессивті құралдарды қолдана отырып, әртүрлі жанрлар мен формалардың ерекше вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық туындыларын жасай алады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазіргі мәдениеттің негізгі тенденциялары, эстетикалық құндылықтар және олардың қоғам өміріндегі маңызы туралы біледі. 2. Қазақстандық және шетелдік композиторлық мектептердің негізгі композиторлық стильдерін біледі. 3. Қазақ халқының фольклорлық дәстүрлерін біледі. 4. Бастапқы вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығарманың дайындық кезеңінің технологиясын (ойын әзірлеу) біледі. <p>Дағдыны тану ұсынылады.</p>

Еңбек функциясы 1: Түпнұсқа вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалар жасау	Дағды 2: Түпнұсқа вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалардың музыкалық фактурасының компоненттерін (әуендік, ритмикалық, гармоникалық безендіру) құрастыру.	Машықтар: 1. Музыкалық фактураның кез-келген компоненттерінен (әуен, ритм, гармония және т.б.) құра алады. 2. Музыкалық шығарманы дыбыстық іске асыру процесінде импровизациялауды және стандартты емес көркемдік шешімдерді табуды біледі. Білімдер: 1. Музыкалық композициядағы фактураның маңыздылығын біледі. 2. Фактуралардың ең көп таралған түрлерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 3: Түпнұсқа вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалардың мақсаты мен сипатын ашатын орындаушылық құрамды таңдау. Шығармаларды аспаптау.	Машықтар: 1. Қойылған көркемдік міндеттер мен шығарма тұжырымдамасына байланысты орындаушылар мен орындаушы ұжымдарды таңдай алады. 2. Орындаушылар ансамблі үшін музыкалық шығармаларды аспаптай алады. 3. Оркестрлердің әр түрлі түрлеріне арналған музыкалық шығармаларды аспаптай алады. Білімдер: 1. Музыкалық топтың жұмыс істейтін бағыттың ерекшелігін біледі. 2. Вокалдық дауыстар мен аспаптардың дыбыс шығару және тембрлеу ерекшеліктерін, олардың техникалық және мәнерлі мүмкіндіктерін біледі. 3. Әр түрлі стильдегі тембрлерді біріктірудің негізгі принциптерін біледі. 4. Оркестрлік стильдер мен вокалды-хорлық жазу эволюциясының негізгі кезеңдерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 4: Түпнұсқа вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармаларды түзету (пысықтау). Партитураны, клавиірді орындауға дайындау.	Машықтар: 1. Өз туындыларын түзетуді (пысықтауды) біледі. 2. Вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалардың клавиірін кәсіби түрде құрастыра алады. 3. Нотаны компьютерде теруді жетік меңгерген. Білімдер: 1. Нота мәтінін жобалау ережелерін біледі. 2. Кәсіби музыкалық редакторларда жұмыс істеу негіздерін біледі
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
		Машықтар: 1. Композиторлық жұмысты дайындау және жоспарлауды жүзеге асыра алады.

<p>Еңбек функциясы 2: Ойын-сауық іс-шараларына арналған түпнұсқалық музыкалық шығармалар жасайды.</p>	<p>Дағды 1: Ойын-сауық іс-шарасына арналған түпнұсқа музыкалық шығарманың тұжырымдамасын (яғни драматургия, концепция, жанр, формасын) әзірлеу.</p>	<p>2. Көркем іс-шаралардың қойылымын әдеби-драмалық, музыкалық және сахналық компоненттердің бірлігіндегі тұтас процесс ретінде талдай алады.</p> <p>3. Шығарманың музыкалық драматургиясын авторлық тұжырымдамаға сәйкес құра алады.</p> <p>4. Музыкалық шығармалардың әртүрлі формалары мен жанрларын қолдана алады.</p> <p>5. Композитордың көркемдік ой-өрісін ойын-сауық іс-шарасы тұжырымдамасы аясында жүзге асыратын түпнұсқа музыкалық шығармаларды жасай алады.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазіргі мәдениеттің негізгі тенденциялары, эстетикалық құндылықтар және олардың қоғам өміріндегі маңызы туралы біледі.</p> <p>2. Қазақстандық және шетелдік композиторлық мектептердің негізгі композиторлық стильдерін біледі.</p> <p>3. Қазақ халқының фольклорлық дәстүрлерін біледі.</p> <p>4. Өнердің тұраралық синтезінің принциптерін біледі.</p> <p>5. Ойын-сауық іс-шарасына арналған түпнұсқа музыкалық шығарманың дайындық кезеңінің технологиясын (ойын әзірлеу) біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p>
	<p>Дағды 2: Ойын-сауық іс-шарасына арналған түпнұсқа музыкалық шығарманың музыкалық фактурасының компоненттерін (әуендік, ритмикалық, гармоникалық безендіру) құрастыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Музыкалық фактураның кез-келген компоненттерінен (әуен, ритм, гармония және т.б.) құра алады.</p> <p>2. Музыкалық шығарманы дыбыстық іске асыру процесінде импровизациялауды және стандартты емес көркемдік шешімдерді табуды біледі.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Музыкалық композициядағы фактураның маңыздылығын біледі.</p> <p>2. Фактуралардың ең көп таралған түрлерін біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 3: Ойын-сауық іс-шарасы үшін түпнұсқа музыкалық шығарманың мақсаты мен сипатын</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p> <p>Машықтар:</p> <p>1. Қойылған көркемдік міндеттер мен шығарма тұжырымдамасына байланысты орындаушылар мен орындаушы ұжымдарды таңдай алады.</p> <p>2. Әр түрлі орындаушылар ансамблі үшін музыкалық шығармаларды аспаптай алады.</p> <p>3. Оркестрлердің әр түрлі түрлеріне арналған музыкалық шығармаларды аспаптай алады.</p> <p>Білімдер:</p>

	<p>ашатын орындаушылық құрамды таңдау. Шығармаларды аспаптау.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Музыкалық топтың жұмыс істейтін бағыттын ерекшелігін біледі. Вокалдық дауыстар мен аспаптардың дыбыс шығару және тембрлеу ерекшеліктерін, олардың техникалық және мәнерлі мүмкіндіктерін біледі. Әр түрлі стильдегі тембрлерді біріктірудің негізгі принциптерін біледі. Оркестрлік стильдер мен вокалды-хорлық жазу эволюциясының негізгі кезеңдерін біледі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Дағды 4: Ойын-сауық іс-шарасы үшін түпнұсқа музыкалық шығарманы түзету (пысықтау). Партитураны, клавиірді орындауға дайындау.</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Өз туындыларын түзетуді (пысықтауды) біледі. Вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалардың клавиірін кәсіби түрде құрастыра алады. Нотаны компьютерде теруді жетік меңгерген. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> Нога мәтінін жобалау ережелерін біледі. Кәсіби музыкалық редакторларда жұмыс істеу негіздерін біледі
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 1: Аудиовизуалды шығарма тұжырымдамасы контекстінде түпнұсқа музыкалық ойын жасау.</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Композиторлық жұмысты дайындауды және жоспарлауды жүзеге асыра алады. Аудиовизуалды жұмыс тұжырымдамасын талдай алады. Аудиовизуалды шығарманың визуалды және дыбыстық қатарларының үйлесімін талдай алады. Қойылымның бірыңғай аудиовизуалды композициясын жасай алады. Түпнұсқа музыкалық композициялар жасау үшін арнайы бағдарламалық жасақтаманы қолдана алады. Аудиовизуалды жұмыстың дыбыстық қатарының сапасын бағалай алады. Аудиовизуалды шығарма тұжырымдамасы контекстінде композитордың көркемдік ойының көрінісі болып табылатын түпнұсқа музыкалық шығармаларды жасай алады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> Қазіргі мәдениеттің негізгі тенденциялары, эстетикалық құндылықтар және олардың қоғам өміріндегі маңызы туралы біледі. Қазақстандық және шетелдік композиторлық мектептердің негізгі композиторлық стильдерін біледі. Қазақ халқының фольклорлық дәстүрлерін біледі. Қойылымның аудиовизуалды композициясын жасау принциптерін біледі.

Еңбек функциясы 3:
Аудиовизуалды шығармалар үшін түпнұсқа музыкалық шығармалар жасайды.

	<p>5. Дыбысты өңдеу мен түрлендірудің негізгі әдістерін біледі.</p> <p>6. Мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етудің жұмыс принциптерін біледі.</p> <p>7. Әр түрлі стильдегі тембрлерді біріктірудің негізгі принциптерін біледі.</p> <p>8. Өнердің тұраралық синтезінің принциптерін біледі.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
Дағды 2: Аудиовизуалды шығармаға арналған түпнұсқа музыкалық шығарманың музыкалық фактурасының компоненттерін (әуенді, ритмикалық, гармоникалық безендіру) құрастыру.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Музыкалық фактураның кез-келген компоненттерін (әуенді, ритмді, гармонияны және т.б.) құра алады..</p> <p>2. Аудиовизуалды шығармаға арналған түпнұсқа музыкалық шығарманы дыбыстық іске асыру процесінде импровизациялауды және стандартты емес көркемдік шешімдерді табуды біледі.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Музыкалық композициядағы фактураның маңыздылығын біледі.</p> <p>2. Фактуралардың ең көп таралған түрлерін біледі.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
Дағды 3: Аудиовизуалды шығармаға арналған түпнұсқа музыкалық шығарманың мақсаты мен сипатын ашатын орындаушылық құрамды таңдау. Шығармаларды аспаптау.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Қойылған көркемдік міндеттер мен шығарма тұжырымдамасына байланысты орындаушылар мен орындаушы ұжымдарды таңдай алады.</p> <p>2. Әр түрлі орындаушылар ансамблі үшін музыкалық шығармаларды аспаптай алады.</p> <p>3. Оркестрлердің әр түрлі түрлеріне арналған музыкалық шығармаларды аспаптай алады.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Музыкалық топтың жұмыс істейтін бағыттың ерекшелігін біледі.</p> <p>2. Вокалдық дауыстар мен аспаптардың дыбыс шығару және тембрлеу ерекшеліктерін, олардың техникалық және мәнерлі мүмкіндіктерін біледі.</p> <p>3. Әр түрлі стильдегі тембрлерді біріктірудің негізгі принциптерін біледі.</p> <p>4. Оркестрлік стильдер мен вокалды-хорлық жазу эволюциясының негізгі кезеңдерін біледі.</p>
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
Дағды 4:	<p>Машықтар:</p> <p>1. Өз туындыларын түзетуді (пысықтауды) біледі.</p>

	<p>Ойын-сауық іс-шарасы үшін түпнұсқа музыкалық шығарманы түзету (пысықтау). Партитураны, клавирді орындауға дайындау.</p>	<p>2. Вокалдық, аспаптық, вокалдық-аспаптық шығармалардың клавирін кәсіби түрде құрастыра алады. 3. Нотаны компьютерде теруді жетік меңгерген.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Нота мәтінін жобалау ережелерін біледі. 2. Кәсіби музыкалық редакторларда жұмыс істеу негіздерін біледі</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық туындыларды жасайды.</p>	<p>Дағды 1: Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық шығарманың ой-өрісін (драматургиясын, тұжырымдамасын, жанрын, формасын) әзірлеу.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 2: Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық шығарманың музыкалық фактурасының компоненттерін (әуендік,</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Композиторлық жұмысты дайындауды және жоспарлауды жүзеге асыра алады. 2. Электронды музыкалық шығармаларды талдай алады. 3. Шығарманың музыкалық драматургиясын авторлық тұжырымдамаға сәйкес құра алады. 4. Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық туындыларды жасай алады. 5. Белгілі бір көркемдік мәселелерді шешуге қажетті музыкалық және дыбыстық объектілерді жасай алады. 6. Біртұтас музыкалық-тақырыптық өрісте синтезделген және түрлендірілген дыбыстық объектілерді байланыстыра алады.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Қазіргі мәдениеттің негізгі тенденциялары, эстетикалық құндылықтар және олардың қоғам өміріндегі маңызы туралы біледі. 2. Электрондық және компьютерлік музыканың тарихын біледі. 3. Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып музыкалық шығармаларды жасаудың негізгі принциптерін біледі. 4. Мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етудің жұмыс принциптерін біледі. 5. Дыбыстарды цифрлық бейнелеу, талдау, синтездеу және түрлендіру әдістерін біледі.</p> <p>Дағдыны тану ұсынылады.</p> <p>Машықтар:</p> <p>1. Музыкалық фактураның кез-келген компоненттерін (әуенді, ритмді, гармонияны және т.б.) құра алады. 2. Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық шығарманы дыбыстық іске асыру процесінде импровизациялауды және стандартты емес көркемдік шешімдерді табуды біледі.</p>

	ритмикалық, гармоникалық безендіру) құрастыру.	Білімдер: 1. Музыкалық композициядағы фактураның маңыздылығын біледі. 2. Фактуралардың ең көп таралған түрлерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 3: Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық шығарманың мақсаты мен сипатын ашатын орындаушылық құрамды таңдау. Шығармаларды аспаптау.	Машықтар: 1. Қойылған көркемдік міндеттер мен шығарма тұжырымдамасына байланысты орындаушылар мен орындаушы ұжымдарды таңдай алады. 2. Электронды (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, әр түрлі орындаушылар ансамбльдеріне арналған музыкалық шығармаларды аспаптай алады. 3. Электронды (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, оркестрлердің әр түрлі түрлеріне арналған музыкалық шығармаларды аспаптай алады. Білімдер: 1. Музыкалық топтың жұмыс істейтін бағыттың ерекшелігін біледі. 2. Вокалдық дауыстар мен аспаптардың дыбыс шығару және тембрлеу ерекшеліктерін, олардың техникалық және мәнерлі мүмкіндіктерін біледі. 3. Электронды музыка композициялары контекстіндегі дыбыстық объектілердің құрылымының принциптерін біледі. 4. Әр түрлі стильдегі акустикалық және электронды тембрлерді біріктірудің негізгі принциптерін біледі. 5. Оркестрлік стильдер, вокалды-хорлық жазу және электронды музыка эволюциясының негізгі кезеңдерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 4: Электрондық (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық шығарманы түзету (пысықтау). Орындау үшін шығарманың партитурасын, клавирін дайындау.	Машықтар: 1. Өз туындыларын түзетуді (пысықтауды) біледі. 2. Электронды (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық шығарманың клавирін кәсіби түрде құрастыра алады. 3. Нотаны компьютерде теруді жетік меңгерген. Білімдер: 1. Нота мәтінін жобалау ережелерін біледі. 2. Кәсіби музыкалық редакторларда жұмыс істеу негіздерін біледі
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
		Машықтар: 1. Транскрипция жасау үшін музыкалық шығармаларды таңдауды біледі.

Еңбек функциясы 5: Музыкалық шығармалардың транскрипцияларын (аранжировкаларын, аспапталуын, аудармаларын) жасайды.	Дағды 1: Транскрипцияны құру үшін шығарманы таңдау қажет.	2. Түпнұсқа музыкалық шығарманың мазмұнын, формасын және транскрипция жобасын (композициялық құрылым, гармоникалық, фактуралық және тембрлік шешімдер) талдау негізінде музыкалық шығармалардың транскрипциясын құра алады. 3. Орындаушылық ұжымдардың әр түрлі құрамы үшін музыкалық шығармалардың транскрипциясын жасай алады. 4. Түпнұсқа музыкалық шығарманың табиғаты мен ерекшеліктерін ескере отырып транскрипцияның оңтайлы әдісін анықтай алады
		Білімдер: 1. Қазіргі мәдениеттің негізгі тенденциялары, эстетикалық құндылықтар және олардың қоғам өміріндегі маңызы туралы біледі. 2. Қазақ және шетел музыкасының тарихын біледі. 3. Музыкалық шығармаларды аударудың, аранжировкалаудың, аспаптаудың теориялық негіздерін, ережелері мен тәсілдерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 2: Түпнұсқа туындыны түрлендіру.	Машықтар: 1. Қажетті аспапқа, аспаптар ансамбліне немесе оркестр құрамына арналған композицияны ауыстыра және өңдей алады. 2. Қажетті аспапқа, аспаптар ансамбліне немесе оркестр құрамына арналған композицияны қалай жасау керектігін біледі. 3. Қажетті аспапқа, аспаптар ансамбліне немесе оркестр құрамына шығарманы аранжирлеу алады. 4. Дауыс беру ерекшеліктерін сақтай отырып, шығарманың құрылымын өзгерте алады. Білімдер: 1. Түпнұсқаның ноталық мәтінімен жұмыс істеу кезеңдерін, құрылымның әртүрлі элементтерін түрлендірудің техникалық әдістерін біледі. 2. Аударма, өңдеу, аспаптау және аранжировка жазу кезінде нота мәтінімен жұмыс істеу технологиясындағы айырмашылықтарды біледі. 3. Әр түрлі аспаптарда орындаудың артикуляциялық әдістерін біледі.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.	
	Дағды 3: Жаңа мәтінді түзету (пысықтау). Музыкалық шығарманың	Машықтар: 1. Өз туындыларын түзетуді (пысықтауды) біледі. 2. Электронды (цифрлық) технологияларды қолдана отырып, түпнұсқа музыкалық шығарманың клавирін кәсіби түрде құрастыра алады. 3. Нотаны компьютерде теруді жетік меңгерген.

	<p>партитурасын, клавирін дайындау.</p>	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нота мәтінін жобалау ережелерін біледі. 2. Кәсіби музыкалық редакторларда жұмыс істеу негіздерін біледі
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p>
<p>Қосымша еңбек функциялары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компьютерде нота мәтінін теруді жүзеге асыру. 	<p>Дағды 1: Компьютерде нота теру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компьютерлік теру дағдыларын меңгерген. 2. Компьютерде әр түрлі дәуірлердегі және кез-келген күрделі деңгейдегі композиторлардың шығармалары мен өз шығармаларының ноталарын кәсіби түрде тере алады. 3. Тінтуірді немесе миди-пернетақтаны пайдаланып арнайы нотаграфиялық бағдарламасында ноталарды тере алады.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нота мәтінін жобалау ережелерін біледі. 2. Кәсіби музыкалық редакторларда жұмыс істеу негіздерін біледі.
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>
<ol style="list-style-type: none"> 2. Композиция және музыкалық-теориялық пәндерді оқыту. 	<p>Дағды 1: Оқу процесін іске асыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композитор-педагогтың кәсіби міндеттерін шешуде заманауи педагогикалық ғылым мен практиканың жетістіктерін қолдана алады, әртүрлі әлеуметтік ортада кәсіби қарым-қатынас жасай алады, заманауи музыкалық-педагогикалық технологияларды қолдана алады. 2. Оқу процесін жоспарлауды және ұйымдастыруды біледі.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музыкалық өнер, оның тарихи эволюциясы, жанрлық түрлері туралы теориялық білімі бар; музыкалық материалды талдаудың практикалық дағдылары және клавиірлер мен партитуралармен музыка тындау дағдылары. 2. Әр түрлі тарихи стильдер мен музыкалық-теориялық жүйелерде жасалған музыкалық композицияны (гармония, полифония, форма, фактура, тембр) жасаудың қағидалары мен ережелерін біледі.
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музыкалық мәтіндегі қателерді тани және анықтай алады. 2. Халықаралық музыкалық практикаға және баспа стандарттарына сәйкес ноталық мәтінді жетілдіре алады.

3. Музыкалық шығармаларды редакциялау және баспаға дайындау.	Дағды 1: Музыкалық шығарманың ноталық және аудио мәтінін басылымға дайындау.	3. Музыкалық шығарманың аудио мәтініндегі және оны студиялық өңдеудегі қателерді есту арқылы анықтай алады. 4. Музыкалық шығарманың аудиотекстін басылымға дайындауда орындаушылармен және дыбыс режиссерлерімен тіл табыса алады.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: :	Білімдер: 1. Ноталық мәтінді ресімдеудің жалпы қабылданған халықаралық ережелерін және жетекші ноталық баспалардың баспа стандарттарын біледі. 2. Дыбыс режиссурасының негіздерін және аудиожазбаны түзету әдістерін біледі.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Еңбекқорлық, жұмысқа қабілеттілік, өз қызметін жоспарлау және ұйымдастыру қабілеті, міндеттерді шешу барысында шығармашылық көзқарас таныту	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	6	2334 өнер саласындағы колледждердің және басқа да ТЖКБ ұйымдарының инженерлік-педагогикалық қызметкерлері
	6	2659 Өнер қайраткерлері, н.в.д.г.
	6	2652 Музыканттар, әншілер және композиторлар
	6	2652-2-001 Кинокомпозитор
	6	2652-2-002 Композитор
	6	2652-2-003 Оркестратор
МАМАНДЫҚ КАРТАСЫ: "КОМПОЗИТОР"		
Топтың коды:	2654-2	
Қызмет атауының коды:	2652-2-002	
Кәсіптің атауы:	Композитор (түрлері бойынша)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары білім өнер мамандығы бойынша бакалавр	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру.	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2652-2-001 Кинокомпозитор 2652-2-003 Оркестрлеуші Аранжировщик (ҰЕК коды жоқ) Электронды музыка композиторы (ҰЕК коды жоқ)	
Қызметтің негізгі басты мақсаты:	Музыкалық шығармашылықтың әсемдігі мен технологиясы туралы заманауи идеяларға негізделген әр түрлі жанрдағы жаңа музыкалық шығармалар жазу	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми- кәсіби музыкалық білім беру саласындағы педагогикалық қызмет. 2. Өнертану саласында ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру. 3. Мәдениет ұйымдарында шығармашылық жобалау қызметін жүзеге асыру және бөлімшелерге басшылық жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1: Ғылыми-кәсіби музыкалық білім беру саласындағы ұстаздық қызмет.	<p>Дағды 1: Кәсіби музыкалық білім беру саласындағы ұстаздық қызметті жүзеге асыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музыкалық-теориялық пәндер мен композиция бойынша орта және жоғары білім беру ұйымдарында ұстаздық функцияларын жүзеге асырады. 2. Білім алушылардың ғылыми-шығармашылық жұмыстарын ұйымдастырады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби музыкалық білім беру саласындағы ұстаздық үрдіс-барысын ұйымдастыру және басқару әдістерін, тәсілдерін, құралдарын біледі. 2. Ғылыми және шығармашылық қызметті ұйымдастыру әдістерін меңгерген.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады.
	<p>Дағды 2: Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-ұстаздық үрдіс-барысын ұйымдастыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композицияны, аспаптануды, оркестрлеуді, партитураларды оқуды, аспаптарды оқытудың ғылыми-практикалық әдістерінің ерекшелігі бойынша алған білімдерін пайдалана отырып, оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдайды. 2. Студенттердің танымдық белсенділігін арттыру үшін инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды қолдана отырып, композиция саласындағы өзінің кәсіби қызметін талдайды. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арнайы пәндерді оқыту әдістемесін біледі: композиция, Аспаптану, оркестрлеу, партитураларды оқу, аспаптар. 2. Инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыны тану ұсынылады.
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми еңбекті ұйымдастырады. 2. Ғылыми-шығармашылық тәжірибелер жүргізеді. 3. Дереккөздермен – ғылыми әдебиеттермен, шығармалардың аудио және ноталық мәтіндерімен,

<p>Еңбек функциясы 2: Өнертану саласында ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру.</p>	<p>Дағды 1: Музыкалық композицияның тарихы мен теориясы саласында қолданбалы зерттеулер жүргізу.</p>	<p>мұрағаттық материалдармен, шығармашылық қайраткерлердің сұхбаттарымен және сауалнамаларымен жұмыс істейді. 4. Өнертану саласында қабылданған нормаларға сәйкес ғылыми стильдің мәтіндерін жазады.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музыка ғылымының әдістерін, соның ішінде пәнаралық зерттеулерді біледі. 2. Музыкалық композицияның тарихы мен теориясы туралы классикалық еңбектерге қаңық. 3. Өз саласындағы және/немесе пәндік саладағы алдыңғы ғылыми еңбектерді біледі.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 2: Зерттеу нәтижелерін тексеру.</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конференциялардағы баяндамалар мен есептер түрінде ғылыми зерттеулердің аралық және түпкілікті нәтижелерін ұсынады. 2. Өзінің және басқа да тұлғалар ғылыми-шығармашылық еңбегінің нәтижелерін талқылайды және сыни бағалайды. 3. Кәсіби қызметте ғылыми зерттеулердің нәтижелерін пайдаланады. 4. Өнер туындыларының мазмұнды және көркемдік құндылығын негіздейді. 5. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін рецензияланатын басылымдарда (конференциялар жинағында, ғылыми журналдарда) мақалалар түрінде жариялайды. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музыкалық өнердің қазіргі мәселеріне мен даму бағыт-бағдарына бейімделген. 2. Ғылыми жарияланымдардың қағидалары мен ережелерін біледі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p>	<p>Дағдыны тану ұсынылады.</p>
	<p>Дағды 1: Мәдениет және өнер ұйымдарының қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәдениет және өнер саласындағы ұйымдардың жобалары мен бөлімшелеріне көркемдік басшылықты жүзеге асырады. 2. Шығармашылық ұжымдардың қызметін жоспарлайды. 3. Шетелдік шығармашылық ұжымдармен және мәдениет ұйымдарымен шығармашылық байланыс орнатады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәдениет және өнер ұйымдары бөлімшелерінің жобаларын/ үрдісін басқару негіздерін біледі.

Еңбек функциясы 3: Мәдениет ұйымдарында шығармашылық жобалау қызметін жүзеге асыру және бөлімшелерге басшылық жасау.		2. Қоғамдық қатынастардың негіздерін және шығармашылық қызмет туралы хабарландыруды біледі. 3. Жергілікті және әлемдік өнер нарығының ерекшеліктерін біледі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.	
Дағды 2: Шығармашылық жобаларды құру және іске асыру.		Машықтар:	
		1. Шығармашылық жобаларды (концерттер, фестивальдар, конкурстар, спектакльдер және т.б.) кезең-кезеңімен жоспарлайды. 2. Басқа өнер түрлерінің қайраткерлерімен ынтымақты байланыс орнатады. 3. Концерттер, көрсетілімдер, фестивальдар мен конкурстар шеңберінде шығармашылық жобалардың нәтижелерін көпшілік алдында ұсынады.	
		Білімдер:	
		1. Музыкалық өнердің қазіргі мәселелері мен даму бағыт-бағдарларын біледі және түсінеді.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.	
Жеке қызмет бабына қойылатын талаптар	Еңбекқорлық, жұмысқа қабілеттілік, физикалық төзімділік, шыдамдылық, команданы басқара білу, шығармашылық, жауапкершілік, эмоционалды күйзелістерге төзімділік, жігер, толеранттылық. Көшбасшылық, стратегиялық ойлау, өзіндік тиімділік, нәтижеге, өзін-өзі дамытуға, өзінің ұстаздық және шығармашылық деңгейін арттыруға жеке жауапкершілік ала білу.		
СБШ шеңберінде басқа кәсіптермен байланыс орнату	7	Шығармашылық ұжымның жетекшісі/ мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесі	
	7	оқытушы, аға оқытушы, доцент, ЖОО профессоры	
	7	Кіші ғылыми қызметкер Аға ғылыми қызметкер	
	7	Директордың / мәдениет ұйымдары басшының орынбасары	
	7	Мәдени-демалыс ұйымы директорының / басшысының орынбасары	
	7	Қосымша білім беру директорының / басшысының орынбасары	
Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білім деңгейі: жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (БХСК деңгейі -7).	Мамандығы: Композиция	Біліктілік: Түрлері бойынша Композитор, ұстаз
МАМАНДЫҚ КАРТАСЫ: "КОМПОЗИТОР"			
Топтың коды:	2654-2		
Қызмет атауының коды:	2652-2-002		
Кәсіптің атауы:	Композитор (түрлері бойынша)		

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары білім өнер мамандығы бойынша бакалавр	
Бейресми және информалдық біліммен байланыс	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру.	
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2652-2-001 Кинокомпозитор 2652-2-003 Оркестрлеуші Аранжировщик (ҰЕК коды жоқ) Электронды музыка композиторы (ҰЕК коды жоқ)	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Музыкалық шығармашылықтың әсемділігі мен технологиясы туралы заманауи идеяларға негізделген әр түрлі жанрдағы жаңа музыкалық шығармалар жазу	
Еңбек функциялары:		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өнертану саласындағы ғылыми-жобалық қызмет. 2. Мәдениет саласындағы жобалау-басқару қызметі.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
		Машықтар: 1. Музыкалық ғылым мен практикалық музыкалық қызметтің өзекті мәселесін анықтайды және тұжырымдайды. 2. Деректерді жинау мен талдауды, басқа ғылыми салалардағы, географиялық аймақтардағы, музыкалық-мәдени дәстүрлердегі және т. б. өзекті жағдайлармен салыстыру мен онымен қоса салыстырмалы, белгіленген проблема бойынша ғылыми зерттеулер ұйымдастырады. 3. Деректер мен ғылыми нәтижелерді жүйелейді. 4. Деректер мен ғылыми нәтижелерді әртүрлі форматта жариялайды (рецензияланған басылымдардағы ғылыми мәтіндер, жинақтар мен жинақтамалар, дерекқорлар мен веб-сайттар және т.б.). 5. Ғылыми форумдарда, конференцияларда және симпозиумдарда талқылау арқылы республикалық және әлемдік ауқымда ғылыми нәтижелерді сынақтан өткізеді. 6. Ғылыми ізденістердің нәтижелерін практикаға – өнер саласындағы мәдениет және білім беру ұйымдарындағы шығармашылық, педагогикалық және ұйымдастырушылық қызметке енгізеді.
	Дағды 1: Музыкату саласында ғылыми ізденістер жүргізу	
Еңбек функциясы 1: Өнертану саласындағы ғылыми-жобалық қызмет.		Білімдер: 1. Өзінің ғылыми қызығушылықтары саласындағы ғылымның өзекті жай-күйін түсінеді.

		<p>2. Ең ықпалды ғылыми ұйымдарды, қауымдастықтар мен бірлестіктерді, сондай-ақ өзінің ғылыми қызығушылықтары саласындағы рецензияланған басылымдарды біледі.</p> <p>3. Ғылым туралы заңды және Қазақстан Республикасындағы ғылыми қызметті реттейтін өзге де заңнамалық актілерді біледі.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 2: Ғылыми-зерттеу жобаларын басқару	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми жобаларды бастайды және басқарады. 2. Зерттеу топтарын ұйымдастырады. 3. Ғылыми зерттеулерде халықаралық ынтымақтастықты ұйымдастырады. 4. Ғылыми форумдар, семинарлар, конференциялар және ғылыми зерттеулердің нәтижелерін көзбе-көз немесе сырттай талқылаудың өзге де нысандарын ұйымдастырады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобалық менеджмент әдістемесін біледі. 2. Музыкалану саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын біледі. 3. Қазақстан Республикасындағы ғылыми жобаларды қаржыландыру жүйесін түсінеді.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
	Дағды 1: Кәсіпорын жұмысын жоспарлау және үйлестіру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Инновациялық шығармашылық ұсыныстарды енгізу, музыкалық өнердің өзекті мәселелерін шешу мақсатында мәдениетті немесе жобаларды ұйымдастырудың миссиясын, тұжырымдамасын және саясатын қалыптастыру. 2. Мәдениет ұйымының шығармашылық, халықаралық, маркетингтік инвестициялық-қаржылық қызметін стратегиялық және орта мерзімді жоспарлау дағдыларын меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегиялық және орта мерзімді жоспарлаудың негіздерін біледі. 2. Мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
Еңбек функциясы 2: Мәдениет саласындағы жобалау-басқару қызметі.		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымның жұмысын ұйымдастырады. 2. Музыкалық өнер саласындағы мамандардың құзыреттілік (шеберлік) деңгейін бағалайды.

	Дағды 2: Ғылыми-шығармашылық жобаларды басқару	3. Музыкалық шығармаларды жасау практикасында заманауи технологияларды енгізу әдістемесін меңгерген. Білімдер: 1. ҚР Құқық негіздерін біледі. 2. Авторлық құқықты біледі. 3. Басқару теориясын біледі. 4. Музыкалық өнер дамуының тенденцияларын және көрермендердің сұранысын түсінеді. 5. Мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Дағдыны тану ұсынылады.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық, стратегиялық ойлау, өзіндік тиімділік, нәтижеге жеке жауапкершілік, басқару шешімдерін әзірлеу және қабылдау, команда құру, қызметкерлерді ынталандыру және дамыту, нетворкинг, мәдениет және өнер саласында кең байланыстардың болуы, өзін-өзі дамыту, өзінің ғылыми, педагогикалық және шығармашылық деңгейін арттыру.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	8	Мәдениет ұйымының директоры/басшысы
	8	Мәдени-демалыс ұйымының директоры/басшысы
	8	Директор / қосымша білім беру ұйымының басшысы
	8	Директордың /мәдениет ұйымдары басшысының орынбасары
	8	Мәдени-демалыс ұйымы директорының / басшысының орынбасары
	8	Қосымша білім беру директорының / басшысының орынбасары

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01,

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба менеджері:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік мұражайы" республикалық мемлекеттік қазынашылық кәсіпорнының "Қазақстанның ғылыми-зерттеу орталығы" филиалы, Астана қ.

Бас ғылыми қызметкер Жумадилова Дарья Ертаевна, e-mail: daria_131_168@mail.ru.
Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Маман әзірлеушілер:

1) "Қазақ ұлттық өнер университеті" РММ

Басшы:

Останькович Дмитрий Валерьевич, "Музыкатану және фортепиано" факультетінің деканы, доцент.

E-mail: d.ostankovich@bk.ru

Телефон нөмірі: +7 (701) 413 83 89

2) "Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы" РММ

Недлина Валерия Ефимовна, өнертану кандидаты, музыкатану және композиция кафедрасының доценті

leranedlin@gmail.com, +7 707 353 99 25

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
14-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020049.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Қуыршақ театрларында спектакльдер жасайтын театр суретшілерінің қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-022		
Кәсіптің атауы:	Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-022 Театрдың қоюшы-суретшісі 2654-4-020 Ойын қуыршақтарының дизайнері	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері, мәдениет және білім беру саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қойылымның авторлық көркемдік шешімін жасау
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жобалық құжаттаманы дайындау 2. Жобалық сүйемелдеу
Еңбек функциясы 1: Қойылымның авторлық көркемдік шешімін жасау	Дағды 1: Анализ драматургии, разработка	Машықтар: 1. Драмалық материалды теориялық зерттеу. 2. Иконографиялық материалдарды жинау. 3. Әдебиет, музыка, хореография саласындағы теориялық білімді қолдана отырып тұжырымдар. Білімдер: 1. Драматургияны талдау принциптері. 2. Өнер тарихын зерттеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жобаның бірлескен авторлары-театр мамандарымен жұмыс (режиссер, хореограф, композитор және т. б.)	Машықтар: 1. Сценарий материалын (драматургия) талқылау және біртұтас түсіну дағдылары. 2. Әр түрлі бағыттағы мамандарды біріктіретін эстетикалық критерийлер мен дүниетанымды таба білу. Білімдер: 1. Өнердегі түрлері, формалары, жанрлары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3:	Машықтар: 1. Қуыршақ кейіпкерлерінің эскиздерін жасау. 2. Костюмдердің эскиздерін жасау. 3. Декорацияны, жарықты, бутафорияны қоюдың эскиздерін жасау. 4. Экспрессивті құралдардың көмегімен жоғарыда аталған эскиздерде шығарма бейнесін сауатты беру. 5. Тепе-теңдік, композициялық орталық, ритм, контраст заңдарын ескере отырып, сахна алаңында декорация композициясын дұрыс құру. 6. Қуыршақтар мен декорация заттарының макетінде сауатты бейнелеу және пішіндердің өлшемдерінің, контурларының көрінетін қысқартуларына сәйкес жазықтықта орналасу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Жобаны визуализациялау (эскиздеу, кесу, макеттеу)</p>	<p>7. Пішіннің, пропорцияның көлемді-пластикалық және түсті шешімін іздеу.</p> <p>8. Заттардың материалдылығын, қоршаған ортаның жай-күйін, жарықтандыруды, жоспарлылықты, табиғаттың сипаттамалық ерекшеліктерін, қойылымның түс, түс бірлігін беру.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колористика, визуалды қабылдау заңдылықтары. 2. Театр және декоративті кескіндемедегі колористиканың спектакльдің жанрлық ерекшеліктерімен міндетті байланысы. 3. Композиция негіздерінің негізгі ұғымдары. 4. Театр перспективасының заңдары. 5. Спектакльдің көркемдік бейнесін жасау кезінде бейненің рөлі және кескіндемелік-графикалық экспрессивті құралдарды пайдалану үлесі.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Жобалық құжаттаманы дайындау</p>	<p>Дағды 1: Өндірістік-экономикалық дайындық</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Декорация мен бутафорлық бұйымдарды өндіруге арналған шығыстардың сметасын жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бутафорлық және декорациялық бұйымдарды жасау техникасы мен технологиялары. 2. Тұтыну нарығындағы бағаны талдау. 3. Спектакль өндірісінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін қажетті тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты қатынастарда қолданылатын ҚР заңдарын білу.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Спектакльдің сценографиялық ұпайы</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Декорацияның жалпы түрінің сызбаларын дайындау; жоспарлау; фронтальды проекция; бүйірлік көріністер мен кесулер. 2. Спектакль қуыршақтарының декорациясы мен қозғалысының өзгеруін көрсететін анимациялық роликті дайындау. 3. Спектакльдің барлық дизайнын монтаждау дәйектілігі туралы құжат жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сызбаларды орындауға арналған графикалық бағдарламалар (AutoCAD; SolidWorks; Компас-3D). 2. Спектакльді безендірудің 3 өлшемді моделіне арналған графикалық бағдарламалар (Autodesk 3ds Max; ArchiCAD, Autodesk Maya, Cinema4D және т.б.).
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар:</p>

	Дағды 3: Сахна алаңының паспорты	1. Арнайы жабдықты қолдану дағдыларын қалыптастыру. 2. Сахналық арнайы аспаптармен жұмыс істеуде техникалық әдістерді практикалық меңгеру. 3. Жеңіл, бейне ұпайларының төлқұжатын жасаңыз. Білімдер: 1. Кәсіби сахналық жарық, форма-контент қою өнерінің теориялық негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 2: Жобалық сүйемелдеу	Дағды 1: Өндірістік цехтармен жұмыс	Машықтар: 1. Эскиздерге, сметаларға және техникалық құжаттамаларға сәйкес жиһаздарды, декорацияларды, бутафориялар мен реквизиттерді іріктеу, дайындау немесе тапсырыс беру. 2. Цехтар бойынша жеке авторлық қадағалау (дәнекерлеу, ағаш ұстасы, бояу, монтаждау, Жарық-проекциялау және т.б.). 3. Қуыршақтарды, декорацияларды және сахналық кеңістікті безендіру процестерін, соның ішінде спектакльдің жалпы Жарық дизайнын және жеке бөлшектерді басқарады. Білімдер: 1. Өндірістік процесті жоспарлау. 2. Басқару қызметінің аспектілерін білу. 3. Қуыршақ жасаудың негіздері мен заманауи технологиялары. 4. Театр қуыршақтарын өндірудің заманауи технологиялары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ақпаратты іздеу және талдау Өнім туралы білім Жұмыс процестерін бақылау Белгісіздік жағдайында жұмыс істеу Көп мәселелік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Костюм бойынша суретші
	6	Жарық бойынша суретші

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

Ұйым: Қостанай облысы әкімдігі мәдениет басқармасының "Облыстық қуыршақ театры" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны.

Сарапшылар: Нұрмұхамбетов М.М., жетекшісі; Алышов А. Б., көркемдік - қою бөлімінің меңгерушісі; Кенесбаева Г. К., кадрлар жөніндегі инспектор. e-mail: kost.pupet@mail.ru. Тел.: +7 (7142) 53-64-03.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2026 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
15-қосымша

Кәсіптік стандарт "Монуменгалды кескіндемені қалпына келтіруші-суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Монуменгалды кескіндемені қалпына келтіруші-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі-кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – Ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) ЖОО-жоғары оқу орны;

5) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

6) БА – Біліктілік анықтамалығы;

7) ББХСК – Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы.

2-тарау. Кәсіби стандарттың төлқұжаты

3. Кәсіби стандарттың атауы: "Монументалды кескіндемені қалпына келтіруші суретші".

4. Кәсіби стандарттың реттік нөмірі: R90020.

5. ЭҚЖЖ бойынша секцияның, бөлімнің, топтың, кластың және ішкі кластың атаулары:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс.

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет.

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет

90.03 Көркем және әдеби шығармашылық

90.03.0 Көркем және әдеби шығармашылық

6. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жеке дара жұмыс істейтін мүсіншілердің, суретшілердің, суретші-мультипликаторлардың, нақышшылардың, офорт шеберлерінің және т.б. қызметі.

7. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Кескіндемеші-суретші - СБШ 6 деңгейі.

3-тарау. Кәсіп карточкасы

9. кәсіп карточкасы "Монументалды кескіндемені қалпына келтіруші-суретші"	
Код:	2651-9
Топ коды:	2651-9-006
Мамандық:	Монументалды кескіндемені қалпына келтіруші-суретші
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі	-

БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіби білім деңгейі	Білім деңгейі: Жоғары білім (бакалавр, маман, резидентура)		
Бейресми және информалды біліммен байланыс	-		
Мамандықтың басқа мүмкін атаулары:	2651-2-004 Суретші 2651-2-009 Кескіндемеші-суретші 2651-2-010 Монументалды кескіндемеші 2651-3-004 Иллюстратор-суретші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Монументалды кескіндеме туындыларын қалпына келтіру		
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Монументалды кескіндемені қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану. 2. Монументалды кескіндеме туындыларын қалпына келтіру саласындағы өндірістік қызмет. 3. Қазіргі менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек нарығындағы бағдар.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
1 Еңбек функциясы Монументалды кескіндемені қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды пайдалану	1-дағды: Монументалды кескіндемені қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану	Дағдылар:	1. Сәулет ескерткіштерін қалпына келтіру әдістерін меңгеру.
		Білім	1. Ескерткіштерді (монументалды өрнек, мүсін) төлқұжаттау және технологиялық зерттеу әдістерін білу 2. Монументалды кескіндеме туындыларын консервациялау, түпнұсқасын ашу және қалпына келтіру теориялары мен тәжірибесін білу 3. Әлемдік өнер тарихы, тарихи көркемдік үдерістің негізгі деректері мен заңдылықтары, көркемдік мұраның қазіргі заман үшін маңызын білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды	
		Дағдылар:	1. Сурет салудың әртүрлі әдістері мен технологияларын, олардың бейнелеу және суреттеу мүмкіндіктерін меңгеру. 2. Монументалды кескіндеме техникасы мен кескіндеме материалдарын пайдалану

	<p>2-дағды: Сурет, кескіндеме, композиция құралдарын кәсіби меңгеру</p>	<p>технологияларын, олардың бейнелеу, суреттеу мүмкіндіктерін меңгеру. 3. Сурет және кескіндеме құралдарының көмегімен кеңістікті ұйымдастыру тәсілдерін меңгеру</p>
	<p>Шеберлікті тану мүмкіндігі</p>	<p>Білім: 1. Қалпына келтірілетін туындының стилистикалық ерекшеліктерін білу 2. Монументалды кескіндеменің тарихи және стилистикалық дәстүрлерін білу</p>
<p>2 Еңбек функциясы Монументалды кескіндеме туындыларын қалпына келтіру саласындағы өндірістік қызмет</p>	<p>1-дағды: Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарын орындау</p>	<p>Дағдылар: 1. Сәулет ескерткіштерін қалпына келтіру әдістерін меңгеру 2. Сырланған қабатты тазарту әдістерін меңгеру. 3. Монументалды кескіндеменің нақты туындысын қалпына келтіру үшін қажетті шаралар кешеніне кіретін - топырақ пен сырланған қабаттың жоғалтқан қасиеттерін қалпына келтіру әдістерін және басқа да іс-шараларды меңгеру.</p>
	<p>Шеберлікті тану мүмкіндігі</p>	<p>Білім: 1. Кескіндеме туындыларының бүліну себептерін (химиялық, технологиялық, қоршаған ортаның әсері) білу 2. Туындыларды сақтау тәсілдерін білу 3. Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарының реттілігін білу 4. Кескіндеме туындыларын қалпына келтіру және консервациялау әдістерін білу</p>
	<p>2-дағды: Қалпына келтіру бойынша зерттеулер жүргізу</p>	<p>Дағдылар: 1. Сәулетті зерделеу барысында зерттеулер және мұрағатпен жұмыс жүргізу дағдыларын меңгеру. 2. Өнер туындыларының хронологиялық және стилистикалық зерттеу дағдыларын меңгеру.</p>
	<p>Шеберлікті тану мүмкіндігі</p>	<p>Білім: 1. Бейнелеу өнері тарихын білу 2. Бейнелеу өнеріндегі стильдер мен бағыттарды білу 3. Қалпына келтірілетін туындыны, оған ұқсас туындылар жайлы мәліметтерді білу 4. Қалпына келтірудің барлық кезеңдерінде қолданылатын материалдарды ғылыми негізде таңдауды білу</p>
		<p>Дағдылар:</p>

	<p>3-дағды (кәсіби міндет): Монументалды кескіндеме туындыларын қалпына келтіру бойынша жұмыстарды бірізділікпен жүргізу</p>	<p>1. Монументалды кескіндеме туындыларын, олардың сақталу дәрежесін анықтау және рұқсат құжаттамасын даярлау үшін қажетті алдын ала зерттеу дағдыларын меңгеру. 2. Апатқа қарсы жұмыстарды жүргізу дағдыларын меңгеру. 3. Монументалды кескіндеме туындысын зерттеу және ғылыми-қалпына келтіру құжаттаманы дайындау дағдыларын меңгеру. 4. Консервация дағдыларын меңгеру 5. Қалпына келтіру дағдыларын меңгеру: түпнұсқаны ашу және монументалды кескіндеме туындысының экспозициялық өңін келтіру.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Монументалды кескіндеме туындыларын сақтау бойынша жұмыстардың үдерістері мен кезеңдерін білу</p>
<p>3 Еңбек функциясы Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру</p>	<p>1-дағды: Кәсіби еңбек нарығындағы бағдар</p> <p>Шеберлікті тану мүмкіндігі</p> <p>2-дағды: Бейнелеу өнері саласының қазіргі менеджменті аясындағы бағдар</p> <p>Шеберлікті тану мүмкіндігі</p>	<p>ұсынылмайды</p> <p>Дағдылар:</p> <p>1. Бейнелеу өнері саласындағы кәсіпкерліктің мүмкіндіктерін іске асыру қағидаттарын, әдістерін, құралдарын меңгеру.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Өнер нарығы және оның жүйелері: өнер туындыларына сұраныс пен ұсыныс саласын білу 3. Өнер туындыларының құнын білу</p> <p>ұсынылмайды</p> <p>Дағдылар:</p> <p>1. Бейнелеу өнері нарығының үрдістерін қадағалау 2. Шығармашылық жобаларды іске асыру тәсілдерін түсіну</p> <p>Білім:</p> <p>1. Бизнесті дамыту стратегиясын білу. 2. Өнер туындыларының құнын білу.</p> <p>ұсынылмайды</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар</p>	<p>Нәтижеге және тиімділікке бағдарлану, тұлғааралық құзыреттілік, басқарушылық құзыреттер, когнитивтік құзыреттіліктер, өзін-өзі реттеу және жеке тиімділік, абстрактілі ойлау қабілеттілігі.</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі</p>	<p>-</p>	
	<p>СБШ деңгейі</p> <p>6</p>	<p>Мамандықтың атауы</p> <p>SMM-менеджер</p>

СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің (клуб / басқарма бөлімшесі / студия / бөлім / секция / цех) басшысы / меңгерушісі
	6	Бас суретші / дизайнер
	6	Мәдениет / театр/кино ұйымдарының: түрлері мен бағыттары бойынша суретші
	6	Қоюшы-суретші
	6	Сәндеуші-суретші
	6	Бағыттары мен түрлері бойынша дизайнер
	6	Суретші-бутафор
	6	Көркемдеуші-суретші
	6	Мультимедиялық озық технологиялар суретшісі
	6	Сахна суретші-технологы
	6	Бас дизайнер (жобаның) / Арт-дизайнер
	6	Суретші-көркемдеуші / экспозиционер

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 708 72 22, n.borambaev@mki.gov.kz

Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институты бас ғылыми қызметкері Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

"Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі"

Гизатова Гульнара Бисенгалиевна

E-mail: gbisen@list.ru

Тел.+7 (701)4949556

Агатаев Серик Зиннурович

E-mail: Seric_zin@mail.ru

Тел. +7(702) 2718247

11. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

13. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

14. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

15. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
16-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Музыкалық дыбыс режиссері"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Музыкалық дыбыс режиссері" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен тұлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандарттық жіктелімі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Музыкалық дыбыс режиссері.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90012018.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.01 Әртістік қызмет;

90.01.2 Концерт қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Театрлық қойылымдарды, концерттерді, опералық спектакльдерді немесе би және басқа да сахналық қойылымдарды қою кезіндегі көмекші қызмет

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Музыкалық дыбыс режиссері - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Музыкалық дыбыс режиссері":			
Топтың коды:	2654-5		
Қызмет атауының коды:	2654-5-002		
Кәсіптің атауы:	Музыкалық дыбыс режиссері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Міндетті емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-5-003 Қайта жазу дыбыс режиссері 2654-5-002 Дыбыс режиссері 2654-2-011 Драма театр режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Нақты уақыттағы музыкалық, аудио, сахналық, аудиовизуалды шығарманың дыбыстық (есту) бейнесін жасау, талдау және іске асыру, жоғары техникалық және көркемдік деңгейде дыбыс беруді жүзеге асыру, дыбыстық (есту) бейнені аудио тасығышта бекіту, сондай-ақ дыбыстық инженерлік қызмет өнімін (фонограмманы) редакциялау, қалпына келтіру және игеру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> Музыкалық шығарманы тыңдау Жазуды жоспарлау
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> Дыбыс жазу Дыбыстық жазбаны монтаждау Дыбыстық жазбаны өңдеу Игеру
	Дағды 1: Шығарманы кәсіби тыңдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Тыңдау тәжірибесі мен ішкі есту қабілеті бар. Белсенді тыңдау әдісін меңгеру. Шығарманы жүйелі тыңдау кезінде нақты мақсаттар мен міндеттер қоя білу. Дыбыстық бейнені перспективаның жеке деңгейлеріне бөле білу және белгілі бір элементтерге назар аудару. Дыбыстың сипатын, орын алуы мүмкін кез келген өзгерістерді ести және түсіне білу. Бір уақытта бірнеше элементтерді тыңдай білу. Ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді есту есте сақтау қабілетіне ие болыңыз. Дыбыстық оқиғаны сипаттау және түсініктеме беру үшін дыбыстық тәжірибені ұзақ сақтай білу. А/в салыстыру әдісін меңгеру. Техникалық есту қабілетіне ие болу. Әр түрлі жолақтардың амплитудалық-жиілік сипаттамаларын, сигналды динамикалық өңдеу дәрежесін, фазалық және сызықтық емес бұрмалануларды, реверберацияны және кідірістерді есту арқылы тану дағдыларын меңгеру. Музыкалық аспапта ойнау дағдыларын меңгеру. Әр түрлі аспаптардың музыкалық соққыларын музыкалық мәтінде және музыкалық қойылымды жанды қабылдауда оқи білу. Ішкі есту қабілетін қолдана білу, музыкалық материалды ноталармен жаза білу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> Есту аппаратының құрылымының негіздері және психоакустиканы түсіну. Музыкалық материалды түсіну. Сольфеджио негіздері. Перспектива (перспектива) және фокус (фокус) ұғымдарын меңгеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 1:		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> Дыбыстың техникалық және көркемдік элементтерін бағалау дағдыларын меңгеру. Музыкалық материалды талдау, оның дыбыстық бейнесін қалыптастыру. Талдау процесінде перспективаның қажетті деңгейін анықтаңыз және осы деңгейдегі объектіге назар аударыңыз.

Музыкалық шығарманы тыңдау	<p>Дағды 2: Партитураны талдау және бақылау</p>	<p>4. Музыкалық шығарманы интерпретациялауды, оның ішінде түпнұсқа/фонограмма дыбысының ерекшеліктерімен (кеңістіктік, дыбыс көздерінің локализациясы, реверберация, дыбыс көздерінің тембрі) көрінетін дыбыстық инженерлік стиль тұрғысынан талдау дағдыларын меңгеру.</p> <p>5. Музыкалық шығарманы белгілі бір тарихи дәуірдің (белгілі бір ұлттық мектептің), оның ішінде қазіргі заманның композициялық-техникалық және музыкалық-эстетикалық нормалары контекстінде талдау.</p> <p>6. Әр түрлі гармоникалық және полифониялық туындыларды талдау жүйелеріне.</p> <p>7. Алдын ала тыңдаусыз эссенің ноталық мәтінін талдай білу.</p> <p>8. Белгілі бір музыкалық форманы орындау туралы негізделген эстетикалық пайымдау.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музыкалық формаларды талдау әдістері. 2. Гармоникалық есептерді шешу әдістері. 3. Музыкалық аспаптардың жіктелуі, олардың акустикалық сипаттамалары. 4. Тарихи және заманауи музыкалық аспаптардың тембрлік және технологиялық мүмкіндіктері. 5. Батыс еуропалық және отандық Полифонияның негізгі даму кезеңдері, бағыттары мен стильдері. 6. Ежелгі дәуірден ХХІ ғасырдың басына дейінгі шетелдік және қазақстандық музыканың дамуының негізгі тарихи кезеңдері. <p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көркем дыбыстық образ жасау бойынша шығармашылық міндеттерге қол жеткізу үшін өзіндік шығармашылық, технологиялық және техникалық шешімдерді әзірлеу. 2. Кез-келген архитектуралық ерекшеліктері бар кез-келген конфигурациядағы акустиканы модельдеу. 3. Бағдарламалық материалға сәйкес әр түрлі дыбыс жазу студиялары мен концерт залдарының бағдарламалық-аппараттық кешенін конфигурациялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көркем дыбыстық образ жасау бойынша шығармашылық міндеттерге қол жеткізу үшін өзіндік шығармашылық, технологиялық және техникалық шешімдерді әзірлеу. 2. Кез-келген архитектуралық ерекшеліктері бар кез-келген конфигурациядағы акустиканы модельдеу.

	<p>Дағды 1: Техникалық тапсырманы әзірлеу</p>	<p>3. Бағдарламалық материалға сәйкес әр түрлі дыбыс жазу студиялары мен концерт залдарының бағдарламалық-аппараттық кешенін конфигурациялау.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазіргі заманғы киноның, телехикаяның, сондай-ақ мультимедиялық режиссураның соңғы және классикалық әдістері. 2. Классикалық жазу технологиялары. 3. Студиялар мен залдарды акустикалық өңдеу және дыбыс оқшаулау теориясы, бөлме параметрлерін есептеу әдістері және олардың субъективті бағалаулармен байланысы. 4. Бөлмелер мен ашық кеңістіктердегі акустикалық жүйелердің қажетті қуатын есептеудің теориялық принциптері. 5. Әр түрлі концерттік алаңдарда дыбыс инженері жұмысының ерекшелігі-сахна, концерт залы, клуб, ашық алаң, әр түрлі жанрдағы музыканы дауыстау. 6. Сандық аудио технологиялар.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Жазуды жоспарлау</p>	<p>Дағды 2: Жабдықты орнатуды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дыбыстық-техникалық трактіні баптау және коммутациялау бойынша жұмыс дағдыларын меңгеру. 2. Аудиовизуалды техникамен жұмыс істей білу. 3. Кез – келген сыртқы көзден үлгілерді жедел жадқа жазуға, содан кейін музыкалық оқиғаларды өңдеуге, сақтауға және ойнатуға қабілетті бағдарламалық және аппараттық құрылғыларды қолдана білу. 4. MIDI хабарламаларын жазуға, өңдеуге және оларды трек ретінде ұсынуға мүмкіндік беретін MIDI секвенсорлық бағдарламасына ие болыңыз. 5. Дыбыс жолында қолданылатын электрондық аспаптардың жұмыс істеу принциптерін меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құрылғылар, жұмыс принциптері, коммутация схемалары, кинотеатрлар мен телестудиялардың дыбыстық-техникалық жабдықтары кешеніне кіретін аппаратураның мүмкіндіктері. 2. Дыбыс станцияларының жұмыс принциптері, олардың құрылымы, коммутациясы, осы саладағы соңғы технологиялар, сондай-ақ сандық дыбыс форматтары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тиісті техникалық параметрлерді өзгерту туралы шешім қабылдауда жоғары жылдамдыққа ие болу.

	<p>Дағды 3: Саунд-чек</p>	<p>2. Шығармашылық жобаның міндеттерін орындау үшін дыбыстық жабдықтың параметрлерін жасаңыз.</p> <p>3. Өз жұмысында қолданыстағы пайдалану нормаларына сәйкес дыбыстық-техникалық жабдықты пайдалану.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Музыкалық акустика саласындағы білім орындаушыларды студияға орналастыру және микрофондарды орналастыру.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 1: Музыкалық шығарманың орындалу сапасын бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Дыбыс жазу технологиясын қолдану дағдыларын меңгеру.</p> <p>2. Фортепиано сүйемелдеуімен вокалды, скрипка, үрмелі және джаз музыкасының фонограммаларын жазудың жаңа және классикалық технологияларын меңгеру.</p> <p>3. Көркем тапсырмаға байланысты жеке аспаптарды , ансамбльдерді және оркестрлерді жазудың әртүрлі тәсілдерін қолданыңыз.</p> <p>4. Дыбыстық суретті электроакустикалық модельдеуді орындаңыз.</p> <p>5. Дыбыстық жабдықтың көмегімен орындаушылық құрамның дыбысына әсер ету.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Сөйлеу және вокалдық сигналдардың қалыптасу механизмдері, сөйлеу процестерінің акустикалық теориясы.</p> <p>2. Камералық құрамдардың дыбыстық және жазба ерекшеліктері: дуэттер, трио, квартеттер.</p> <p>3. Хор ұжымдарын жазу ерекшеліктері.</p> <p>4. Джаз оркестрлерінің, заманауи акустикалық музыка ансамбльдерінің жазба ерекшеліктері</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Дыбыс жазу</p>		<p>Машықтар:</p> <p>1. Акустикалық кері байланыстан қорғай отырып, ашық кеңістіктер мен жабық үй-жайларды дыбыстау мен дыбысты күшейтудің әртүрлі жүйелерін құру дағдыларын меңгеру.</p> <p>2. Білу:</p> <p>- фонограмманы тыңдау кезінде техникалық ақауды анықтау: кедергілердің, шертулердің және бұрмаланулардың болуы;</p> <p>- фонограмманың дыбыстық ерекшеліктерін анықтау, сондай-ақ динамикалық әсерді сипаттау, музыкалық шығарманы қабылдауға арналған фонограмманың амплитудалық-жиілік және кеңістіктік сипаттамалары;</p>

	<p>Дағды 2: Дыбыс жазу сапасын бақылау</p>	<p>- есту арқылы анықтау: дыбыстың амплитудалық-жиілік сипаттамасының біркелкі характеристикістігі, стереобазалар мен жоспарлар бойынша виртуалды дыбыс көздерінің локализациясы, реверберациялық жауаптың шамамен уақыты мен амплитудалық-жиілік реакциясы, тембралдық, кеңістіктік және динамикалық өзгерістері дыбыстың сипаттамалары.</p> <p>3. Иелік ету:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дыбыс сапасын кәсіби бағалау дағдылары; - музыканың жанрлық және стилистикалық байланысын эстетикалық қабылдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке акустикалық аспаптарды, сондай-ақ дуэттерді, триоларды және квартеттерді жазу бойынша білім мен дағдылар. 2. Аналогтық-цифрлық түрлендіру кезеңінен өткен дыбыстық ақпаратты цифрлық өңдеу процесі, аудио редакторлар және плагиндермен жұмыс. 3. Психоакустика негіздері (музыкалық таразылар мен интервалдар; абсолютті және дифференциалды есту шектері; дыбыс деңгейі; сыни есту жолақтары). 4. Дыбыстың физикалық негіздері, оның жазу процесінде қалай өзгеретіні туралы білім. 5. Фонограммалардың негізгі параметрлері мен сипаттамалары. 6. Дыбыс жазудың өнер ретінде дамуы мен қалыптасуының әртүрлі кезеңдеріндегі фонограммалардың дыбыстық ерекшелігі
<p>Қосымша еңбек функциясы 2: Дыбыстық жазбаны монтаждау</p>	<p>Дағды 1: Монтаждау жұмыстарын ұйымдастыру</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі -</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі жанрдағы музыканы монтаждау технологиясын меңгеру. 2. Орнату үшін материалды таңдау критерийлерін әзірлеу. 3. Әр түрлі фонограммаларды қондыру әдістерін меңгеру. 4. Музыкалық фонограммаларды бағдарламалық тәсілмен монтаждауды жүзеге асыра білу. 5. Аудиожазбаның сапалы көшірмелерін таңдаңыз. 6. Нота мәтінінде белгілеу алгоритмін және аудионы жедел монтаждауға арналған бағдарламалық қамтамасыз ету құралдарын меңгеру. 7. Дыбыстың көркем бейнесін жасау кезінде монтаждаудың әртүрлі әдістерін меңгеру. 8. Жазу дыбыстық қатарларын қабаттастыру дағдыларын меңгеру. <p>Білімдер:</p>

		<p>1. Стереофонограммалар мен көп арналы музыкалық жобаларды монтаждау принциптері мен әдістері.</p> <p>2. Дыбыс жазудың сапалы дубляждарын таңдау критерийлері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 3: Дыбыстық жазбаны өңдеу	Дағды 1: Өңдеу процесін ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <p>1. Жеке жазылған тректерден соңғы жазбаны жасай білу.</p> <p>2. Бастапқы жазылған тректерді таңдап, өңдей білу (кейде қалпына келтіру), оларды бір жобаға біріктіру және эффектiлермен өңдеу.</p> <p>3. Дыбыс тепе-теңдігін, панорамалауды, дыбыс тығыздығын реттей білу және эффектiлерді реттей білу.</p> <p>4. Apple компаниясының Logic Pro редакторын қолдана білу.</p> <p>5. Халық, камералық, джаз оркестрлерінің орындауындағы музыканы жазуды және араластыруды, сондай-ақ электрондық музыканы жазуды және араластыруды жүргізе білу.</p> <p>6. Жеке музыкалық аспаптың, ансамбльдердің және дауыстың жеке бейнесін жасаңыз.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Дыбысты өңдеу кезіндегі дыбыс режиссура әдістері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 1: Теледидар үшін игеру	<p>Машықтар:</p> <p>1. Кино, телевизиялық бағдарламалардың дыбыстық сериясын жасау технологияларын меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Хабар тарату және теледидар құрылымы.</p> <p>2. Шығу сигналына қойылатын талаптар</p>
Қосымша еңбек функциясы 4: Игеру	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Ағындық қызметтерге орналастыру үшін игеру (Spotify, YouTube, SoundCloud, Amazon Music, Tidal және т. б.)	<p>Машықтар:</p> <p>1. Дыбыстық жазбаның (аудио тректің) дыбысын қажетті деңгейге дейін жеткізу, теңестіру және қысу дағдыларын меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Игеру мақсаттары үшін қолданылатын құрылғылар, жұмыс принциптері, коммутация схемалары, аппаратураның мүмкіндіктері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Жауапкершілік Бизнесті түсіну	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Шыдамдылық Ойлау икемділігі Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Монтаждау режиссері
	6	Бас дыбыс режиссері

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Қазақстанның ғылыми-зерттеу орталығы" мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы, Астана қаласы.

Бас ғылыми қызметкер Жұмадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

Ұйым: "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі. Байжанбаев Ж. А. bazha@mail.ru +77075179330.

Ұйым (бар болса): "Роза Бағланова атындағы "Қазақконцерт" мемлекеттік концерттік ұйымы" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны, "Astana Musical" мемлекеттік театры.

Сарапшылар: Жетекшісі Райымқұлова А. Р.

Көркемдік жетекшісі Е. С. Нұртазин e-mail: priemckz@qazaqconcert.kz тел: +7 7172 70 53 11.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Кәсіптік стандарт: "Музыкатанушы"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Музыкатанушы" кәсіптік стандарт мәдениет және өнер кадрларын бағалау, аттестаттау, сертификаттау және біліктілігін растау, даярлау және мамандандыру үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы:

қызметкерлер – саладағы мамандыққа қойылатын талаптарды түсіну, өз біліктілігін арттыруды жоспарлау және мансаптық ілгерілету үшін;

жұмыс берушілер – қызметкерлерге қойылатын пайдаланылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеу, персоналды жалдау және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, ілгерілету және ротациялау бағдарламаларын жасау үшін;

сертификаттау және біліктілік беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) - персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша қызметкерлердің біліктілік критерийлерін әзірлеу үшін;

мемлекеттік органдар – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін өлшемшарттар ретінде кәсіптік стандартты пайдалану үшін арналған.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСЖ - Білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі;

7) БММ – Балалар музыка мектебі;

8) БӨМ – Балалар өнер мектебі;

9) РОМММ - Республикалық орта мамандандырылған музыка мектебі.

2-тарау. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Музыкатанушы.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90040017.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет;

90.02.0 мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Музыкатанушы" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес әзірленді және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда кадрлар даярлауға қойылатын талаптарды белгілейді. , білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерін аттестаттау және персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге арналған. Ғылыми-білім беру саласындағы мамандардың дағдыларын және мәдени іс-шараларды өткізуге ықпал ететін іс-шараларды көрсетеді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

2) Музыкатанушы - 4 СБШ-нің деңгейі;

3) Музыкатанушы - 6 СБШ-нің деңгейі;

4) Музыкатанушы - 7 СБШ-нің деңгейі;

5) Музыкатанушы - 8 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

Код:	2633-1-007
Топтың коды:	2633-1
Мамандық:	Музыкатанушы
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2656-9-002 Музыкатанушы-дәріскер Этномузыкатанушы. 2373-4 Музыка мұғалімдері 2373 Қосымша білім беру мұғалімі 2347 Арнайы білім беру саласындағы оқытушылар 3332 Конференцияларды, көрмелерді және басқа да іс-шараларды ұйымдастырушылар 2334-0-004 Оқытушы-музыкатанушы, колледж 2334-0-014 Музыка теориясының оқытушысы, колледж 2334-0-027 Әртүрлі іс-шараларды ұйымдастыру бойынша оқытушы 2334-0-046 Музыка теориясының оқытушысы, колледж 2350-9-003 Музыка мұғалімі, орта мектеп

	<p>2373-4-005 Музыка мектебінің оқытушысы</p> <p>2373-4-006 Музыкалық әдебиет бойынша оқытушы</p> <p>2373-4-007 Сольфеджио бойынша оқытушы</p> <p>2652-9-001 Музыкалық жетекші</p> <p>2652-9-002 Музыкалық бағдарламалар жетекшісі</p> <p>2654-9-002 Музыкалық редактор</p> <p>2656-9-002 Муzyкaтaнyшы-лeктop</p> <p>3339-9-006 Музыкалық агент</p> <p>3439-0-016 Музыкалық кеңесші</p>
Біліктілік деңгейі СБШ бойынша:	4
БТБА, КС және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)
Кәсіптік білім деңгейі	Арнайы орта білім, музыкалық өнер аймағындағы маман
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Музыкалық өнер саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет
Еңбек функцияларының тізбесі:	<p>Міндетті еңбек функциялары:</p> <p>1 . Ұжымда рдың және жеке орындау шылард ы н шығарм ашылық қызметі туралы материа лдарды таңдайд ы. Концерт тік бағдарла маларды , лекциял ар мен концерт терді дайында у және шығару бойынш а шығарм ашылық</p>

		- өндірістік топтың жұмысын а қатысады.
	Қосымша еңбек функциялары:	
		<p>Шеберлік:</p> <p>1 . Музыкалық өнер саласындағы ақпарат көздерімен жұмыс жасайды.</p> <p>2 . Қажетті тақырып бойынша әдеби-музыкалық материалды тандауды және дайындауды біледі.</p> <p>3 . Өртүрлі дереккөздерден, соның ішінде Интернеттен ақпаратты іздеу, таңдау және талдау дағдылары бар.</p>

1 Еңбек функциясы

Ұжымдардың және жеке орындаушылардың шығармашылық қызметі туралы материалдарды таңдайды.

1 Дағды

БАҚ үшін пресс-релиздер мен мақалалар әзірлейді

4 .

Публицистикалық жазу стилі бар.

Музыка тарихы мен теориясы бойынша білімдерін қолданады.

Білімдері:

1 .

Оқу-ағартушылық қызметінің негізгі мақсаттары мен міндеттері.

2 .

Пресс-релиздерді және публицистикалық мақалаларды әзірлеу принциптері.

3 .

Кәсіби саладағы әдебиет көздері.

4 .

Ақпаратты іздеу және жүйелеу

		<p>принциптері. 5 . Қазіргі ақпараттық технологиялардың жұмыс істеу принциптері.</p>
	<p>Дағдыларын тану мүмкіндігі</p>	<p>ұсынылды</p>
	<p>1 Дағды Шығармашылық және ұйымдастырушылық мәселелерді шешу</p>	<p>Шеберлік: 1 . Лекциялық-концерттік немесе концерттік бағдарламаға мәтіннің жобасын дайындау дағдылары мен меңгерді. 2 . Ұйымдастырушылық қабілеті бар. 3 . Музыкалық шығармалардың мазмұны мен көркемдік формасының бірлігі тұрғысы</p>

2 Еңбек функциясы

Концерттік бағдарламаларды, лекциялар мен концерттерді дайындау және шығару бойынша шығармашылық-өндірістік топтың жұмысына қатысады.

н а н
талдай
ы.
Музыка
лық
шығарм
аларға
үзінді
және
тұтас
талдау
жасайды
.

Білімдер
і:

1 .
Музыка
лық
өнердің
теорияс
ы мен
тарихын
біледі.

2 .
Музыка
лық-тар
ихи
дәуірлер
ді,
стильде
р мен
жанрлар
ды
ажырата
ды.

Шеберлі
к:

1 .
Кәсіби
термино
логияны
біледі.

2 .
Дауысы
н
басқара
біледі.

Білімдер
і:

1. Әдеби
сөйлеуді
ң

2 Дағды

Лекциялар мен концерттер жүргізеді

		<p>нормалары. 2 . Лекторлық шеберлік негіздері . 3 . Сахналық этикет.</p>
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
3 Еңбек функциясы	1 Дағды	<p>Шеберлік:</p> <p>1. Оқу процесін жоспарлай алады және есеп құжатта масын жүргізеді.</p> <p>2 . Оқу-әдіс темелік материалды таңдай біледі.</p> <p>3. Білім беру үдерісін е қатысушылармен қарым-қатынасты қалыптастырады .</p> <p>Білімдері:</p> <p>1 . Музыкалық-теориялық</p>

Музыкалық- теориялық пәндер саласындағы педагогикалық қызмет	Қосымша білім беру ұйымдарында музыкалық-теориялық және музыкалық-тарихи пәндер бойынша оқу процесін ұйымдастыру	пәндерді оқытудың мазмұны мен әдістерін біледі. 2 . Музыкалық қызметтің педагогикасы мен психологиясының ерекшеліктерін біледі. 3 . Оқытылатын пәндердің музыкалық педагогикасы мен теориясының қазіргі тенденцияларымен таныс.
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	<p>* Еңбекқорлық, жұмысқа қабілеттілік, шыдамдылық, шығармашылық, жауапкершілік, эмоционалды күйзелістерге төзімділік, жігер, төзімділік.</p> <p>* Көшбасшылық, стратегиялық ойлау, өзіндік тиімділік, нәтижеге, өзін-өзі дамытуға, өзінің педагогикалық және шығармашылық деңгейін арттыруға жеке жауапкершілік.</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімдері	<ul style="list-style-type: none"> • (Техникалық формат үшін) 	
	4	Мәдени ұйымдастырушы

СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	4	Қосымша білім беру оқытушысы (сольфеджио, музыкалық әдебиет)
БТБА-мен немесе БА немесе басқа кәсіптік анықтамалықтарымен байланыс	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	Мәдени ұйымдастырушы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Кәсіби білім	
Код:	2656-9-002	
Топтың коды:	2656-9	
Мамандық:	Музыкатушы	
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	<p>2633-1-007 Музыкатушы</p> <p>2656-9-002 Музыкатушы-дәріскер</p> <p>Этномузыкатушы.</p> <p>2373-4 Музыка мұғалімдері</p> <p>2373 Қосымша білім беру мұғалімі</p> <p>2347 Арнайы білім беру саласындағы оқытушылар</p> <p>2375 Қысқа мерзімді даярлау (тренингтер), қайта даярлау және біліктілікті арттыру мамандары-кәсіпқойлар</p> <p>2379 Білім беру саласындағы кәсіби мамандар</p> <p>3332 Конференцияларды, көрмелерді және басқа да іс-шараларды ұйымдастырушылар</p> <p>2334-0-004 Оқытушы-музыкатушы, колледж</p> <p>2334-0-014 Музыка оқытушысы, колледж</p> <p>2334-0-046 Музыка теориясының оқытушысы, колледж</p> <p>2350-9-003 Музыка мұғалімі, орта мектеп</p> <p>2373-4-005 Музыка мектебінің оқытушысы</p> <p>2373-4-006 Музыкалық әдебиет бойынша оқытушы</p> <p>2373-4-007 Сольфеджио бойынша оқытушы</p> <p>2652-3-009 Музыкалық безендіруші</p> <p>2652-9-001 Музыкалық жетекші</p> <p>2652-9-002 Музыкалық бағдарламалар жетекшісі</p> <p>2654-2-015 Музыкалық бағдарламалардың режиссері</p> <p>2654-9-002 Музыкалық редактор</p> <p>2656-9-002 Музыкатушы-дәріскер</p> <p>3339-9-006 Музыкалық агент</p> <p>3439-0-016 Музыкалық кеңесші</p> <p>3439-0-017 Музыкалық безендіруші</p> <p>2642-1-004 Зайырлы шежіре жүргізетін журналист</p>	

	2642-1-009 Баспа, газет-журнал редакцияларының тілшісі 2642-1-007 Тілші 2642-1-008 Газет тілшісі 2642-1-009 Баспа, газет-журнал редакцияларының тілшісі 2642-1-011 Меншікті тілші 2642-1-012 Арнайы корреспондент 2642-1-014 Шолушы	
Біліктілік деңгейі СБШ бойынша:	6	
БТБА, КС және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары білім өнер мамандығы бойынша бакалавр	
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Музыкалық өнер саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет	
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Музыкалық өнер саласындағы мәдени-ағартушылық қызмет. 2. Музыка теориясы мен тарихы, сондай-ақ сабақтас пәндер саласындағы педагогикалық қызмет. 3. Музыкалық өнерге қолданбалы зерттеулер жүргізу. 4. Бастауыш және қосымша білім беру ұйымдарының, мәдениет және демалыс ұйымдарының бөлімшелерін, шығармашылық жобаларды басқару.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Музыкалық-сыни қызмет. 2. Ноталарды, музыкалық партитураларды және музыка туралы мәтіндерді өңдеу.
1 Дағды Дәріс-концерттік бағдарламалар әзірлеу.	Шеберлік:	
	1. Музыкалық-тарихи, стильдік немесе жанрлық принцип бойынша концерттік бағдарламаның тұтас тұжырымдамасын қалыптастыруға және негіздеуге қабілетті. 2. Иллюстрациялық материалды таңдай алады және концерттік бағдарламалардың жүргізушісінің мәтіндерін құрастыра алады. 3. Музыкант-орындаушылармен, композиторлармен және шығармашылық ұжымдардың көркемдік жетекшілерімен өзара іс-қимыл жасай алады.	
	Білімдері:	
		1. Музыка тарихын, негізгі стиль мен көркемдік бағыттар мен ағымдарды, академиялық және дәстүрлі музыка жанрларын біледі. 2. Музыка туралы публицистикалық және публицистикалық мәтіндер стилінің ерекшеліктерін түсінеді.

Еңбек функциясы 1 Музыкалық өнер саласындағы мәдени-ағартушылық қызмет.		3. Музыкант-орындаушылар мен композиторлардың шығармашылық жұмысын ұйымдастырудағы негізгі процестермен таныс.	
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады	
	Дағды 2 Концерттік аудитория мен дыбыс жазу студиясы жағдайында дәріс-концерттік жұмысты жүзеге асыру.	Шеберлік:	1. Білім беру дәрістерін құрастыра және жүргізе алады. 2. Музыкалық радио және телешоулардың сценарийін жасай алады. 3. Шығармалардың стильдік және жанрлық ерекшеліктерін, музыканттардың шығармашылық өмірбаяндарын кең аудиторияға түсіндіруге және жеткізуге қабілетті.
		Шеберлік:	1. Музыкалық-тарихи процестердің ерекшеліктерін біледі. 2. Музыкалық композицияның негізгі принциптері (үйлесімділік, Полифония, пішін, текстура) туралы егжей-тегжейлі түсінікке ие. 3. Музыкалық өнердегі өзекті тенденциялармен таныс.
Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады		
3-дағды Музыкалық ағарту мақсатында жұртшылықпен байланысты қамтамасыз ету	Шеберлік:	1. Бұқаралық ақпарат құралдарымен өзара іс-қимыл жасай алады. 2. Әлеуметтік медиада жариялаудың негізгі дағдыларын меңгерген.	
	Білімдері:	1. Интернет байланысының ерекшелігін біледі. 2. Тыңдаушылардың қызығушылығының өзекті тенденцияларымен, музыкалық мәдениеттегі жаңа құбылыстармен таныс.	
Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады		
Еңбек функциясы 2 Музыка теориясы мен тарихы, сондай-ақ сабақтас пәндер саласындағы педагогикалық қызмет.	1-дағды Өнер саласындағы қосымша, орта арнаулы білім беру ұйымдарында музыкалық-теориялық және музыкалық-тарихи пәндер бойынша оқу процесін ұйымдастыру.	Шеберлік:	
		1. Оқу үдерісін жоспарлауды және есепті құжаттаманы жүргізуді біледі. 2. Оқу-әдістемелік материалды таңдай алады. 3. Оқу процесіне қатысушылармен байланыс орнатады.	
		Білімдері:	
		1. Музыкалық-теориялық және музыкалық-тарихи пәндерді оқытудың мазмұны мен әдістерін біледі. 2. Музыкалық іс-әрекеттің педагогикасы мен психологиясының ерекшеліктерін біледі. 3. Музыкалық педагогиканың өзекті тенденцияларымен және оқытылатын пәндер теориясымен таныс.	
2-дағды	Шеберлік:	1. Дәрістерді музыкалық мысалдармен суреттей алады.	

	Оқу-педагогикалық репертуарды меңгеру.	2. Парақтан клавирлер, оркестр және хор партитураларын оқи алады. Білімдері: 1. Академиялық және дәстүрлі музыканың музыкалық нотасының ерекшеліктерін біледі.	
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады	
Еңбек функциясы 3 Музыкалық өнерге қолданбалы зерттеулер жүргізу.	1-дағды Музыкалық өнер қайраткерлерінің шығармашылық өмірбаяндарын зерттеу	Шеберлік: 1. Зерттеу материалын әртүрлі көздерден жинайды. 2. Музыкалық өнер қайраткерлерімен сұхбаттасады. 3. Жиналған материалдарды жүйелейді. 4. Өнер қайраткерінің шығармашылық өмірбаянының мәтінін жазады. Білімдері: 1. Музыкалық өнер қайраткерлерінің шығармашылық өмірбаяны бойынша әдеби дереккөздермен таныс. 2. Музыкалық өнер қайраткерлерінің өмірі мен шығармашылығын өзекті зерттеуге бағытталған.	
		2-дағды Музыкалық шығармалар мен музыкалық фольклор үлгілерін талдау	Шеберлік: 1. Академиялық музыка шығармаларын құндылық және тұтас талдау әдістерін меңгерген. 2. Музыкалық фольклор үлгілерін талдау дағдыларын меңгерген. Білімдері: 1. Әр түрлі тарихи және жеке композиторлық стильдердің музыкалық композициясы, музыкалық-теориялық жүйелер туралы білім кешені бар. 2. Дәстүрлі композицияның ерекшелігін түсінеді.
		3-дағды Музыкалық өнер саласында эмпирикалық зерттеулер жүргізу.	Шеберлік: 1. Көшпелі экспедициялар мен дыбыс жазу студиялары жағдайында аудио және бейнематериалдарды жаза алады. 2. Музыкалық фольклор мен кәсіби дәстүрлі өнердің құнды үлгілерін таңдайды және нотаға жазады. 3. Музыкалық-элеуметтанулық зерттеулердің негіздерін меңгерген. 4. Компьютерлік ноталар теруін жүзеге асырады. Білімдері: 1. Ноталық редакторлармен жұмыс істеу принциптерін біледі. 2. Нота терудің нормалары мен ережелерін біледі.
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады	
	1-дағды Бастауыш және қосымша білім беру ұйымдарының,	Шеберлік: 1. Оқу және дайындық процесін жоспарлай және бақылай алады. 2. Оқушылар мен тыңдаушыларды тарту бойынша маркетинг дағдыларын қолданады.	

Еңбек функциясы 4 Бастауыш және қосымша білім беру ұйымдарының, мәдениет және демалыс ұйымдарының бөлімшелерін, шығармашылық жобаларды басқару.	мәдениет және демалыс ұйымдарының бөлімшелерін басқару	Білімдері: 1. Музыка индустриясындағы менеджмент пен маркетингтің негіздерін біледі. 2. Қазақстан Республикасының заңнамасын және авторлық құқықты біледі.
	2-дағды Шығармашылық жобаларды құру және басқару.	Шеберлік: 1. Шығармашылық жобалардың авторлық тұжырымдамаларын жасайды. 2. Шығармашылық процеске қатысушылармен және әлеуетті аудиториямен өзара әрекеттеседі.
		Білімдері: 1. Жобаны басқару принциптерін біледі. 2. Отандық мәдени өмірдегі өзекті тенденциялармен таныс.
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	* Еңбекқорлық, жұмысқа қабілеттілік, шыдамдылық, команданы басқара білу, шығармашылық жауапкершілік, эмоционалды күйзелістерге төзімділік, жігер, төзімділік. * Көшбасшылық, стратегиялық ойлау, өзіндік тиімділік, нәтижеге, өзін-өзі дамытуға, өзінің педагогикалық және шығармашылық деңгейін арттыруға жеке жауапкершілік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімдері	• (Техникалық формат үшін)	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	6	Мәдени ұйымдастырушы
	6	Оқытушы-музыкатанушы, колледж
БТБА-мен немесе БА немесе басқа кәсіптік анықтамалықтарымен байланыс	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 б ұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік	Театр-ойын-сауық ұйымдары (театрлар, концерттік ұйымдар, цирктер) тобының (оркестр, ансамбль), бөлімінің басшысы Музыкатанушы-оқытушы Музыка жетекшісі (редактор) Музыкалық безендіруші Халық музыкасын зерттеу саласындағы музыкатанушы Көңіл Көтеруші Зертханашы Құрылымдық бөлімшенің (орталықтың, қызметтің, сектордың, бөлімнің, топтың, труппаның) басшысы Мәдени-демалыс ұйымы басшысының орынбасары (клубтар, мәдениет және демалыс саябақтары, мәдениет үйлері мен сарайлары, халық шығармашылығы орталықтары (үйлері) және басқалар) Мәдени-демалыс ұйымы құрылымдық бөлімшесінің (орталықтың, қызметтің, сектордың, бөлімнің, топтың) меңгерушісі (басшысы) (клубтар, мәдениет және демалыс саябақтары, мәдениет үйлері мен сарайлары, халық шығармашылығы орталықтары (үйлері) және басқалар)

	тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	Режиссер, дирижер, хормейстер, балетмейстер, концертмейстер, мәдени-демалыс ұйымының (көркемөнерпаздар ұжымының)көркемдік жетекшісі Мәдени ұйымдастырушы Бағдарламаларды құрастыру бойынша әдіскер Ұжым (үйірме)басшысы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Кәсіби білім	
Коды:	2633-1-007	
Топтың коды:	2633-1	
Мамандық:	Музыкатанушы	
Квалификационн ый уровень по ОРК:	7	
БТБА, КС және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары білім өнер мамандығы бойынша магистр	
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2633-1-007 музыкатанушы 2656-9-002 музыкатанушы-оқытушы Этномузыкалог. 2373-4 музыка мұғалімдері 2652-9-002 музыкалық бағдарламалар жетекшісі 2654-2-015 музыкалық бағдарламалардың режиссері 2654-9-002 музыкалық Редактор 2314-0-002 оқытушы, доцент, өнертанушы профессор, ЖОО 2314-0-003 оқытушы, доцент, профессор-музыкатанушы, ЖОО 2314-0-005 оқытушы, доцент, музыка бойынша ЖОО профессоры, ЖОО 2633-1-002 өнертанушы 1432-0-006 бас музыка жетекшісі 1432-0-019 музыкалық (би) ұжымының директоры	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Музыкалық өнер саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет	
		1. Ғылыми-кәсіби музыкалық білім беру саласындағы педагогикалық қызмет. 2. Өнертану саласында

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру. 3. Мәдениет ұйымдарында шығармашылық жобалау қызметін жүзеге асыру және бөлімшелерге басшылық жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	<ul style="list-style-type: none"> • Еңбекқорлық, жұмыс қабілеттілігі, физикалық төзімділік, шыдамдылық, команданы басқара білу, шығармашылық, жауапкершілік, эмоционалды күйзелістерге төзімділік, жігер, төзімділік. • Көшбасшылық, стратегиялық ойлау, өзіндік тиімділік, • нәтижеге, өзін-өзі дамытуға, өзінің педагогикалық және шығармашылық деңгейін арттыруға жеке жауапкершілік. 	
	1 Дағды Жүзеге асыру кәсіби музыкалық білім беру саласындағы педагогикалық қызмет	<p>Шеберлік:</p> <p>1 . Музыкалық-теориялық және музыкалық-тарихи пәндер бойынша орта және жоғары білім беру ұйымдарында педагог функцияларын жүзеге асырады.</p> <p>2. Білім алушылардың ғылыми-шығармашылық жұмыстарын ұйымдастырады.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Кәсіби музыкалық білім беру саласындағы педагогикалық процесті ұйымдастыру және басқару әдістерін, тәсілдерін, құралдарын біледі .</p> <p>2. Ғылыми және шығармашылық қызметті ұйымдастыру</p>

<p>Еңбек функциясы 1 Ғылыми-кәсіби музыкалық білім беру саласындағы педагогикалық қызмет</p>	<p>2- дағды Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-педагогикалық процестерді ұйымдастыру</p>	<p>әдістерін меңгерген.</p> <p>Шеберлік</p> <p>1 . Музыкалық-теориялық және музыкалық-тарихи пәндерді оқитудың ғылыми-практикалық әдістерінің ерекшелігі бойынша алған білімдерін пайдалана отырып, оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдайды.</p> <p>2. Оқу процесіне ғылыми нәтижелерді енгізу үшін инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды қолдана отырып, музыкатану саласындағы өзінің кәсіби қызметін талдайды.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Арнайы музыкалық-теориялық және музыкалық-тарихи пәндерді оқыту әдістемесін біледі. 2. Инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды біледі.</p>
	<p>Дағдыларын тану мүмкіндігі</p>	<p>ұсынылады</p> <p>Шеберлік:</p> <p>1. Ғылыми еңбекті ұйымдастырады.</p>

<p>2 Еңбек функциясы Өнертану саласында ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру</p>	<p>1 дағды Музыкалық композицияның тарихы мен теориясы саласында колданбалы зерттеулер жүргізу</p>	<p>2 ғылыми-шығармашылық эксперименттер жүргізеді.</p> <p>3 Дереккөздермен – ғылыми әдебиеттермен, шығармалардың аудио және ноталық мәтіндерімен, мұрағаттық материалдармен, шығармашылық қайраткерлердің сұхбаттарымен және сауалнамаларымен жұмыс істейді.</p> <p>4. Өнертану саласында қабылданған нормаларға сәйкес ғылыми стильдің мәтіндерін жазады.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Стратегиялық және орта мерзімді жоспарлаудың негіздерін біледі.</p> <p>2. Мәдениеттегі менеджмент пен кәсіпкерліктің негіздерін біледі.</p>
	<p>Дағдыларын тану мүмкіндігі</p>	<p>ұсынылады</p>
		<p>Шеберлік:</p>
		<p>Конференциялардағы баяндамалармен есептер түрінде ғылыми зерттеулердің аралық және түпкілікті нәтижелерін ұсынады.</p> <p>2. Өзінің және басқа біреудің ғылыми-шығарма</p>

	<p>2 дағды Зерттеу нәтижелерін тексеру</p>	<p>шылық еңбегінің нәтижелерін талқылайды және сыни бағалайды. 3. Кәсіби қызметте ғылыми зерттеулердің нәтижелерін пайдаланады. 4. Өнер туындыларының мазмұнды және көркемдік құндылығын негіздейді. 5. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін рецензияланатын басылымдарда</p>
		<p>Білімдері:</p>
		<p>1. Музыкалық өнердің қазіргі проблемалары мен даму тенденцияларына бағытталған. 2. Ғылыми жарияланымдардың нормалары мен ережелерін біледі.</p>
	<p>Дағдыларын тану мүмкіндігі</p>	<p>ұсынылады</p>
	<p>1. дағды</p>	<p>Шеберлік: 1. Мәдениет және өнер саласындағы жобалар мен ұйымдарға көркемдік жетекшілік етеді. 2 . Шығармашылық ұжымдардың қызметін жоспарлайды. 3. Шетелдік ұйымдармен және шығармашылық ұжымдармен халықаралық ынтымақтастықты ұйымдастырады.</p>

3 еңбек функциясы Мәдениет ұйымдарында шығармашылық жобалау қызметін жүзеге асыру және бөлімшелерге басшылық жасау.	Мәдениет және өнер ұйымдарының қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру	Білімдері: 1. Өнер және мәдениет аумағындағы жобаларды басқару принциптерін біледі 2 . Шығармашылық қызмет туралы қауымдық ара-қатынастар негізі туралы біледі 3. Әлемдік және орнықты арт-нарығының ерекшеліктерін біледі
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
	2. Дағды Шығармашылық жобаларды құру және іске асыру.	Шеберлік: 1 . Шығармашылық жобаларды (концерттер, фестивальдар, конкурстар, спектакльдер, теле - және радиохабарлар және т.б.) кезең-кезеңімен жоспарлайды. 2. Өнер қайраткерлерімен ынтымақтасады. 3 . Шығармашылық жобалардың нәтижелерін көпшілікке ұсынады.
		Білімдері: 1. Өнердің қазіргі проблемалары мен даму тенденцияларын біледі және түсінеді. 2 . Шығармашылық

		жобаларға тұтынушылық сұранысты басшылыққа алады.
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар	Еңбекқорлық, жұмысқа қабілеттілік, шыдамдылық, команданы басқара білу, шығармашылық, жауапкершілік, эмоционалды күйзелістерге төзімділік, жігер, төзімділік. Көшбасшылық, стратегиялық ойлау, өзіндік тиімділік, нәтижеге, өзін-өзі дамытуға, өзінің педагогикалық және шығармашылық деңгейін арттыруға жеке жауапкершілік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімдері	• (техникалық формат үшін)	
С Б Ш шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	7	Шығармашылық ұжымның жетекшісі/
	7	өнер саласындағы маркетинг және қоғаммен байланыс бөлімі / мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесі
	7	Доцент, музыкатанушы профессор, ЖОО
	7	Кіші ғылыми қызметкер
	7	Ғылыми қызметкер
	7	Аға ғылыми қызметкер
	7	Мәдениет ұйымдары директорының / басшының орынбасары
	7	Қосымша білім беру директорының / басшысының орынбасары
БТБА немесе КС немесе кәсіптің	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209	Ойын-сауық және театр-ойын-сауық ұйымы (театрлар, концерттік ұйымдар, цирктер) басшысының (директорының) орынбасары Бас әкімші (спектакльдерді, концерттерді, цирк қойылымдарын ұйымдастыру жөніндегі менеджер) Музыкалық бөлімнің меңгерушісі (жетекшісі)

б а с қ а анықтамалықтары мен байланыс	бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	Театр-концерт ұйымдарының көркемдік жетекшісі Мәдени-демалыс ұйымының басшысы (клубтар, мәдениет және демалыс саябақтары, мәдениет үйлері мен сарайлары, халық шығармашылығы орталықтары (үйлері) және басқалар)	
Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білім деңгейі: жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (деңгей ББХСЖ -7).	Мамандығы: Музыкатану	Біліктілік: Өнертану ғылымдарының магистрі
Ж ұ м ы с тәжірибесіне қойылатын талаптар	Кәсіптік білім беру		
Коды:	2633-1-007		
Топтың коды:	2633-1		
Мамандық:	Музыкатанушы		
Біліктілік СБШ бойынша деңгейі:	8		
БТБА, КС және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары оқу орнынан кейінгі білім философия докторы(PhD) / бейіні бойынша доктор		

Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс		
Мамандықтың басқа атаулары:	<p>2633-1-007 Музыкатанушы</p> <p>2656-9-002 Музыкатанушы-дәріскер</p> <p>Этномузыкатанушы.</p> <p>2373-4 Музыка мұғалімдері</p> <p>2375 қысқа мерзімді даярлау (тренингтер), қайта даярлау және біліктілікті арттыру мамандары-кәсіпқойлар</p> <p>2379 білім беру саласындағы кәсіби мамандар</p> <p>3332 конференцияларды, көрмелерді және басқа да іс-шараларды ұйымдастырушылар</p> <p>2652-9-001 музыкалық жетекші</p> <p>2652-9-002 музыкалық бағдарламалар жетекшісі</p> <p>2654-2-015 музыкалық бағдарламалардың режиссері</p> <p>2654-9-002 музыкалық Редактор</p> <p>3339-9-006 музыкалық агент</p> <p>3439-0-016 музыкалық кеңесші</p> <p>1432-0-003 бас өнертанушы</p> <p>1233-0-002 бас ғылыми қызметкер</p> <p>2314-0-002 оқытушы, доцент, өнертанушы профессор, ЖОО</p> <p>2314-0-003 оқытушы, доцент, профессор-музыкатанушы, ЖОО</p> <p>2314-0-005 оқытушы, доцент, музыка бойынша ЖОО профессоры, ЖОО</p> <p>2633-1-002 өнертанушы</p> <p>1432-0-006 бас музыка жетекшісі</p> <p>1432-0-019 музыкалық (би) ұжымының директоры</p> <p>1233-0-006 зертхана меңгерушісі (ғылыми-зерттеу)</p> <p>1233-0-007 ғылыми-зерттеу зертханасының меңгерушісі</p> <p>1233-0-014 зерттеу жобасының жетекшісі</p> <p>1233-0-015 ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы</p> <p>1233-0-016 (жаңа өнімдерді)әзірлеу жөніндегі жобаның басшысы</p> <p>1332-2-015 фонотека меңгерушісі</p> <p>1210-0-069 Ректор (проректор)</p>	
Қызметінің негізгі мақсаты:	Музыкалық өнер саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет	
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Өнер саласындағы ғылыми-сараптамалық қызмет.</p> <p>2. Мәдениет саласындағы жобалау-басқару қызметі.</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	-
	Шеберлік:	

Еңбек функциясы I Өнертану саласындағы ғылыми-сараптамалық қызмет.	1-дағы Музыкатану саласында ғылыми ізденістер жүргізу	<p>1. Музыкалық ғылым мен практикалық музыкалық қызметтің өзекті мәселесін анықтайды және тұжырымдайды.</p> <p>2. Деректерді жинау мен талдауды, басқа ғылыми салалардағы, географиялық аймақтардағы, музыкалық-мәдени дәстүрлердегі және т. б. өзекті жағдайлармен салыстыру мен салыстыруды қоса алғанда, белгіленген проблема бойынша ғылыми зерттеулер ұйымдастырады.</p> <p>3. Деректер мен ғылыми нәтижелерді жүйелейді.</p> <p>4. Деректер мен ғылыми нәтижелерді әртүрлі форматта жариялайды (рецензияланған басылымдардағы ғылыми мәтіндер, жинақтар мен жинақтар, дерекқорлар мен веб-сайттар және т.б.).</p> <p>5. Ғылыми форумдарда, конференцияларда және симпозиумдарда талқылау арқылы республикалық және әлемдік ауқымда ғылыми нәтижелерді сынақтан өткізеді.</p> <p>6. Ғылыми ізденістердің нәтижелерін практикаға – өнер саласындағы мәдениет және білім беру ұйымдарындағы шығармашылық, педагогикалық және өнердегі ұйымдастырушылық қызметке енгізеді.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Өзінің ғылыми қызығушылықтары саласындағы ғылымның өзекті жай-күйін түсінеді.</p> <p>2. Ең ықпалды ғылыми ұйымдарды, қауымдастықтар мен бірлестіктерді, сондай-ақ өзінің ғылыми қызығушылықтары саласындағы рецензияланған басылымдарды біледі.</p> <p>3. Ғылым туралы заңды және Қазақстан Республикасындағы ғылыми қызметті реттейтін өзге де заңнамалық актілерді біледі.</p>
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
	2-дағы Ғылыми-зерттеу жобаларын басқару	<p>Шеберлік:</p> <p>1. Ғылыми жобаларды бастайды және басқарады.</p> <p>2. Зерттеу топтарын ұйымдастырады.</p> <p>3. Ғылыми зерттеулерде халықаралық ынтымақтастықты ұйымдастырады.</p> <p>4. Ғылыми форумдар, семинарлар, конференциялар және ғылыми зерттеулердің нәтижелерін сырттай немесе сырттай талқылаудың өзге де нысандарын ұйымдастырады.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Жобалық менеджмент әдістемесін біледі.</p>

		<p>2. Музыкатану саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын біледі.</p> <p>3. Қазақстан Республикасындағы ғылыми жобаларды қаржыландыру жүйесін түсінеді.</p>
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
	3-дағды Музыкалық өнер және білім беру саласындағы сараптама	<p>Шеберлік:</p> <p>1. Ғылыми және шығармашылық жобалардың сапасына баға береді.</p> <p>2. Музыкалық өнер саласындағы білім беру бағдарламаларын бағалайды.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Ғылыми және шығармашылық жобалардың сапасын бағалау критерийлерін біледі.</p> <p>2. Музыкалық өнер саласындағы білім беру бағдарламаларының құрылымын біледі.</p> <p>3. Еуропалық консерваториялар қауымдастығының нормативтік базасын біледі.</p>
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
Еңбек функциясы 2 Мәдениет саласындағы жобалау-басқару қызметі.	1 дағды кәсіпорынның жұмысын жоспарлау және үйлестіру	<p>Шеберлік:</p> <p>1. Инновациялық шығармашылық ұсыныстарды енгізу, музыкалық өнердің өзекті мәселелерін шешу мақсатында мәдениетті немесе жобаларды ұйымдастырудың миссиясын, тұжырымдамасын және саясатын қалыптастырады.</p> <p>2. Мәдениет ұйымының шығармашылық, халықаралық, маркетингтік инвестициялық-қаржылық қызметін стратегиялық және орта мерзімді жоспарлау дағдыларын меңгерген.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Стратегиялық және орта мерзімді жоспарлаудың негіздерін біледі.</p> <p>2. Мәдениеттегі менеджмент пен кәсіпкерліктің негіздерін біледі.</p>
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
		Шеберлік:
		<p>1. Ұжымның жұмысын ұйымдастырады.</p> <p>2. Музыкалық өнер саласындағы мамандардың құзыреттілік (шеберлік) деңгейін бағалайды.</p> <p>3. Музыкалық шығармаларды жасау практикасында заманауи технологияларды енгізу әдіснамасын меңгерген.</p>
	2-дағды ғылыми-шығармашылық жобаларды басқару	<p>Білімдері:</p> <p>1. ҚР құқық негіздерін біледі.</p> <p>2. Авторлық құқықты біледі.</p> <p>3. Басқару теориясын біледі.</p> <p>4. Музыкалық өнер мен көрермендердің сұранысының даму тенденцияларын түсінеді.</p>

		5. Мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын біледі.
	Дағдыларын тану мүмкіндігі	ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Көшбасшылық, стратегиялық ойлау, өзіндік тиімділік, нәтижеге, өзін-өзі дамытуға, өзінің педагогикалық және шығармашылық деңгейін арттыруға жеке жауапкершілік.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімдері	(Техникалық формат үшін)	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптер мен байланыс	8	Мәдениет ұйымының басшысы
	8	Мәдени-демалыс ұйымының басшысы
	8	Қосымша білім беру ұйым басшысы
	8	Басшының орынбасары мәдениет ұйымдары
	8	Мәдени-демалыс ұйымы басшысының орынбасары
	8	Қосымша білім беру басшысының орынбасары
	8	Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының басшысы (ректоры)
	8	Проректор / директордың ғылыми жұмыс жөніндегі орынбасары
	8	Оқу және оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі Проректор
	8	Ғылыми-зерттеу орталығының жетекшісі
	8	Ғылыми орталықтың/зертхананың басшысы
	8	Бас ғылыми қызметкер / сарапшы
	8	Факультет деканы
	8	Кафедра меңгерушісі
	8	Профессор / Доцент/жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің ғылыми жетекшісі

БТБА немесе К С немесе кәсіптің басқа анықтам алықтар ымен байланы с

"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)

		ұйымының (театрлар, концерттік ұйымдар, цирктер) басшысы (директоры)	
Білім беру және біліктілік жүйесінің байланысы	Білім деңгейі: жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (деңгей ББХСЖ -8).	Мамандығы: Музыка тану	Біліктілік: Философия докторы PhD
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Кәсіптік білімі		

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

9. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы: Борамбаев Н.М., +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

10. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

1) Қазақ ұлттық өнер университеті:

Ақпарова Галия Толегеновна gакпарова@mail.ru, +77028270613,

Харламова Татьяна Валерьевна itiha@mail.ru, +77758571569.

2) Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы:

Кокишева Марлена Тастемировна marlena_07@mail.ru, +7 747 143 4250,

Недлина Валерия Ефимовна lernedlin@gmail.com, +7 707 353 9925.

11. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

13. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

14. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

15. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
18-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Оператор (түрлері бойынша)"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Оператор (түрлері бойынша)" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленді және мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Оператор (түрлері бойынша).

5. Кәсіптік стандарттың коды: R91011019.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс.

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет

90.01 Мәдени-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет

91.01.1 Фильм және фонотека қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кинематографиялық қызмет: кино өнерінің барлық түрлері (көркем, деректі, телевизиялық) бойынша туындылар жасауға ықпал ететін қызмет.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Қоюшы оператор - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Қоюшы оператор":			
Топтың коды:	3521-2		
Қызмет атауының коды:	3521-2-005		
Кәсіптің атауы:	Қоюшы оператор		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	портфолио		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Қажет емес		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-004 Қоюшы оператор 2642-1-006 Кинооператор-корреспондент 3521-2-003 Кинооператор 3521-2-008 Телеоператор 3521-2-002 Видеооператор 3521-2-001 Оператордың көмекшісі (видео-, теле-, звуко-)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Режиссермен, сценарий авторымен, актерлермен, суретшімен және түсірілім тобының басқа мүшелерімен бірлесіп, операторлық Түсірілім мен бейнені өндеудің заманауи технологияларын пайдалана отырып, көрнекі көркем туынды жасауды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қажет болған жағдайда қоюшы-оператордың функцияларын орындай отырып, павильонда түсіруді жүзеге асыру 2. Операторлық техниканың көмегімен қойылым бағдарламаларын дайындау мен құрудың өндірістік процесін жүзеге асыру; 3. Басқа операторлар мен техникалық қызмет көрсету персоналының жұмысына басшылық жасау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қажетті көркемдік әсерлерге қол жеткізу үшін техникалық құралдарды пайдалану; 2. Түсірілім тобының экспедицияға шығуы.	
		Машықтар:	

Еңбек функциясы 1: Қажет болған жағдайда қоюшы-оператордың функцияларын орындай отырып, павильонда түсіруді жүзеге асыру	Дағды 1: Кино саласында жаңа жобаларды ұйымдастыру және іске асыру.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жақтау композициясының әдістерін және жарық шешімін қолдану; 2. Түсірілім техникасымен, жарық техникасымен және оптикалық аксессуарлармен жұмыс істеу; 3. Барлық қажетті камералардың орнын анықтау; 4. Дұрыс композицияны таңдау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиция және экспонетрия негіздері; 2. Орнату заңдары, сызықтық емес орнату жүйелері; 3. Қажетті визуалды, техникалық орындау дағдыларын меңгеру; 4. Түсіру және жарықтандыру техникасын қолдана білу.
	Дағды 2: Басқа өнер элементтерін шығармашылық қолдану: кино өнерінің синтетикасын және теледидар өнерінің қазіргі даму деңгейін ескере отырып.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кино өндірісінің жаңа, заманауи технологияларының негіздерін меңгеру; 2. Жарықтандыру құрылғыларымен және қосалқы операторлық техникамен кәсіби жұмыс істей білу; 3. Шығармашылық ұжыммен (сценарий авторы, режиссер, суретші, дыбыс инженері) мақсатты жұмыстың толық циклін жоғары көркемдік деңгейде жүзеге асыра білу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фильмдер мен теледидарлардың бейнелеу сериясын жасай білу; 2. Кәсіби ойлаудың креативтілігін көрсету, стандартты емес көркемдік-техникалық шешімдерді табу; 3. Жаңа көмекші операторлық техника саласындағы жетістіктерді білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Операторлық техниканың көмегімен қойылым бағдарламаларын	Дағды 1: Фильм түсірудің негізгі шығармашылық-өндірістік құжаты ретінде режиссерлік сценарийді, сюжеттік такталарды әзірлеуге жетекшілік ету.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әртүрлі климаттық жағдайларда түсіру техникасымен, жарық техникасымен және оптикалық аксессуарлармен жұмыс істеу. 2. Барлық қажетті камералардың орнын анықтау; 3. Түсірілім алаңында операторлық жабдықтың көмегімен режиссерлік немесе журналистік ойды жүзеге асыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсіру жабдықтарын пайдалану принциптері мен ережелері; 2. Сала ұйымдарының жұмыс істеуінің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:

дайындау мен құрудың Өндірістік процесін жүзеге асыру	Дағды 2: Фильмнің визуалды шешімін әзірлеу	1. Экспозиция мен фокустық қашықтықты реттеу; 2. Оқиғаның көңіл-күйі мен атмосферасын жеткізу; 3. Кадр композициясы мен жарық шешімінің әдістерін қолдану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Бейне кадрдың перспективасы; 2. Түсіру жабдықтарын пайдалану принциптері мен ережелері.
Еңбек функциясы 3: Басқа операторлар мен техникалық қызмет көрсету персоналының жұмысына басшылық жасау	Дағды 1: Фильмнің визуалды шешімін әзірлеу.	Машықтар: 1. Көмекші операторлық Жабдықты пайдалануды қажет ететін көріністерді анықтау; 2. Оператор ассистентінің және басқа да техникалық персоналдың жұмысына басшылық жасау
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Бейне монтаждау заңдары, сызықтық емес монтаждау жүйелері; 2. Қоюшы-оператордың функциялары.
	Дағды 2: Разработка пространственного решения кадров с помощью выразительных средств изображения.	Машықтар: 1. Қоюшы-оператор ретінде фон, жоспар, камера қозғалысы, бұрыштар және визуалды эффекттер арқылы кадрлардың кеңістіктік шешімін дамыта алады.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Кескіннің экспрессивті мүмкіндіктері, техникалық әдістері, құралдары және оларды қолдану ерекшеліктері; 2. Оператордың және оның тобының қойылым жұмысының принциптері (жарықтандырғыштар, фокуспуллерлер, пиротехниктер, арбашылар және т.б.).
Қосымша еңбек функциясы 1: Қажетті көркемдік әсерлерге қол жеткізу	Дағды 1: Көркем эффекттер жасау	Машықтар: 1. Экспозиция мен фокустық қашықтықты реттеу; 2. Кадр композициясы мен жарық шешімінің әдістерін қолдану; 3. Оқиғаның көңіл-күйі мен атмосферасын жеткізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білімдер: 1. Түсіру жабдықтарын пайдалану принциптері мен ережелері; 2. Кадр перспективасы; 3. Композиция және экспонетрия негіздері.
		Машықтар:

үшін техникалық құралдарды пайдалану	Дағды 2: Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс принциптерін қолдану және оларды кәсіби шығармашылық қызметтің міндеттерін шешу үшін пайдалану	1. Интернет желісінде ақпаратты іздеуді және жүйелеуді жүзеге асыра білу; 2. Кәсіби қызметтің міндеттерін шешу үшін заманауи ақпараттық технологияларды қолдану дағдыларын меңгеру, әсіресе компьютерлік анимация бағдарламалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс принциптері; 2. Өнер саласындағы ақпаратты іздеу ерекшеліктері.
Қосымша еңбек функциясы 2: Түсірілім тобының экспедицияға шығуы.	Дағды 1: Перспективалық және ағымдағы жоспарлау. Кино өнерінің жалпыұлттық міндеттерін іске асыру.	Машықтар: 1. Өртүрлі климаттық жағдайларда түсіру техникасымен, жарық техникасымен және оптикалық аксессуарлармен жұмыс істеу; 2. Барлық қажетті камералардың орнын анықтау; 3. Түсірілім алаңында операторлық жабдықтың көмегімен режиссерлік ойды іске асыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Отандық және шетелдік озық операторлық жұмыс тәжірибесі; 2. Түсірілім жабдықтарын табиғатта пайдалану принциптері мен ережелері; 3. Еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі ережелері.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Бейнеоператор
	6	Телеоператор

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Т.Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы" РММ

Ғылыми хатшы - Гизатова Г.Б., өнертану магистрі, аға оқытушы - Ыдырыс З.

Орындаушылар:

"Қазақ ұлттық өнер университеті" РММ аға оқытушысы М.А.Әбдікәрімов +77027235963 markus-kz@mail.ru

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
19-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Ағаш өңдеуші-суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Ағаш өңдеуші-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Қазақстан осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру - білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім - кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды - кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Қысқартулар мен аббревиатуралардың толық жазылуы:

1) ҰБШ – Ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;

- 3) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;
- 4) ЖОО-жоғары оқу орны;
- 5) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 6) БА – Біліктілік анықтамалығы;
- 7) ББХСК – Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы;

2-тарау. Кәсіби стандарттың төлқұжаты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Ағаш өңдеуші-суретші.

5. Кәсіби стандарттың реттік нөмірі: R90020.

6. ЭҚЖЖ бойынша секцияның, бөлімнің, топтың, кластың және ішкі кластың атаулары:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Деятельность в области творчества, искусства и развлечений;

90.0 Деятельность в области творчества, искусства и развлечений;

90.04 Концерт және театр залдарының қызметі;

90.04.0 Концерт және театр залдарының қызметі.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Ағаш бойынша сәндік-қолданбалы өнер суретшісінің кәсіби шығармашылық қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Ағаш өңдеуші-суретші - СБШ 4-ші деңгейі;

2) Ағаш өңдеуші-суретші - СБШ 6-шы деңгейі.

3-тарау. Кәсіп карточкалары

9. Кәсіп карточкасы: "Ағаш өңдеуші-суретші"	
Код:	7317-1
Топ коды:	7317-1-013
Мамандық:	Ағаш өңдеуші- суретші
Мамандықтың басқа мүмкін атаулары:	7317-1-013 Халық көркем кәсібінің суретшісі 7317-2-004 Ағашты нақыштаушы, 7317-9-012 Ағаштан және папье-машеден жасалған көркем бұйымдарды өңдеуші.
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4
Қызметтің негізгі мақсаты:	Нобай жасау және ағаштан сәндік-қолданбалы өнер бөлшектерін және/немесе бұйымдарын жасау үдерісіне қатысу
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары: 1. Ағаш сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарына арналған нобайларды орындау. 2. Нобайды және оны орындау техникасын таңдау. 3. Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау.

	Қосымша еңбек функциялары:	
1 Еңбек функциясы Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарының нобайларын әзірлеу	1 міндет Нобайлық-жобалық бөлігін орындау	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сурет және кескіндеме негіздерін қолдану 2. Композиция негіздерін қолдану 3. Нобайды жасай білу 4. Өлшемді тауып, нобай пішімін таңдау 5. Композиция заңдарын қолдану 6. Этнодизайнды композициялық шешімде қолдана білу <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сәндік-қолданбалы бұйымдардың тарихын білу 2. Бейнелеу сауаттылығының негіздерін, композицияны құру заңдылықтарын білу
2 Еңбек функциясы Нобайды және оны орындау техникасын таңдау	1 міндет Нобайды және орындау техникасын таңдау	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиция заңдарын қолдану 2. Маңызды істі бірінші сатыға қоя білу 3. Материалды жеткізудің графикалық әдістерін меңгеру 4. Материалмен жұмыс істей білу және оның қасиеттері мен сипаттамаларын білу. <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сәндік-қолданбалы бұйымдардың тарихын білу 2. Композиция заңдарын білу
3 Еңбек функциясы Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау	1 міндет Ағаштан сәндік-қолданбалы өнер бұйымын жасау	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ағаштан сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасаудың әртүрлі тәсілдерін меңгеру 2. Жаңа технологияларды қолдана отырып, дәстүрлі халықтық өнер дағдыларын қолдана білу. 3. Ағашқа әртүрлі түрлі ою салуды білу. 4. Өнімді жобаға сәйкес орындау және бүкіл технологиялық үдерісті сақтау 5. Ақауларды, кемшіліктерді жою тәсілдерін меңгеру <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материал технологиясын білу 2. Ағаштан бұйым жасау кезіндегі үдеріс технологиясын білу 3. Қазақ халық кәсіптерін білу
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Бөлшектерге назар аудару, үдеріске барынша көңіл қою, ептілік, шыдамдылық, дамыған ұсақ моторика, адал ниеттілік, тұлғааралық құзыреттілік, өзін-өзі реттеу және жеке тиімділік, кәсіптің маңыздылығын түсіну қабілеті.	
СБШ аясындағы ба с қ а	4	Суретші-бутафор

мамандықтармен байланыс	4	Ағаш шеберлері (жиһаз жасаудан басқа)	
БТБА немесе БАН емесе мамандықтың басқа анықтамалықтарымен байланыс	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	Мамандық: суретші	
Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білім деңгейі: техникалық және кәсіби (ББХСК деңгейі - 4).	Мамандығы: Сәндік-қолданбалы өнер және халық кәсіпшілігі (бейіні бойынша)	Біліктілік: Сәндік-қолданбалы өнер суретшісі
10. Кәсіп карточкасы: "Ағаш өңдеуші-суретші"			
Код:	7317-1-013		
Топ коды:	7317-1		
Мамандық:	Ағаш өңдеуші-суретші		
Мамандықтың басқа мүмкін атаулары:	7317-1-013 Халық көркем кәсіптер суретшісі 7317-2-004 Ағашты нақыштаушы, 7317-9-012 Ағаштан және папье-машеден жасалған көркем бұйымдарды өңдеуші.		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ағаштан бірегей және айрықша бұйымдар/сәндік-қолданбалы өнер туындыларын жасау		
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Көркем бейнелер жасау, оларды сәндік-қолданбалы өнер туындыларында бейнелеу. 2. Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру. 3. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын өткізуді қамтамасыз ету 	

4. Серіктестермен және өндірістік

Еңбек функциялары
:

Міндетті еңбек функциялары:

		кызметкерлермен шығармашылық өзара іс-қимылды ұйымдастыру
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Бұйым элементтерін жөндеу және қалпына келтіру.
1 міндет Бейнелеу өнері саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану		Дағдылар:
		1. Көркем бейнелер, дизайн жасау, 2. Ағаш бұйымдарынан бұйымдарды жобалау кезінде дайындық материалын жинау, талдау және жүйелеу 3. Заманауи бұйымдардың, аксессуарлардың, кәдесый өнімдерінің өнеркәсіптік дизайнын жасай білу. 4. Ағашты көркемдік өңдеу бойынша бұйымдар жобасын жеткізудің графикалық техникасын меңгеру 5. Ағашты көркемдік өңдеу бойынша бұйымдардың көркем-графикалық жобасын әзірлеу дағдыларын меңгеру
		Білім:
		1. Бейнелеу және сәндік-қолданбалы өнер тарихы саласында негізгі теориялық білімге ие болу 2. Ою-өрнектің мағынасын және ағаштан бұйымдар жасау технологиясын білу 3. Сәндік композицияның заңдылықтарын білу. 4. Ағашты көркемдік өңдеу бұйымдарының сырт пішінінің қалыптасу тәсілдерін білу. 5. Ағаштан жасалған заманауи бұйымдардың, аксессуарлардың, кәдесый өнімдерінің тұтынушылық қасиеттерін (талаптарын) білу
1 Еңбек функциясы Көркем бейнелер жасау, оларды сәндік-қолданбалы өнер туындыларында бейнелеу.		Дағдылар:
		1. Ағаштан бұйымдар жасау үшін ағаш түрлерінің типтері мен қасиеттерін білу 2. Материалда ағаш бұйымдардың жобасын жүзеге асыру 3. Ағашты қосымша материалдармен біріктіру техникасын меңгеру. 4. Ағаш бұйымдарына ағаш дайындау технологиясын меңгеру 5. Ағаш өңдеу техникасы мен технологиясын меңгеру
		Білім:
	2 міндет Әр түрлі ағаш материалдарынан көркем бұйымдар жасау	1. Ағашты көркемдік өңдеудегі материалтануды білу 2. Ағашты көркемдік өңдеудің стильдері мен бағыттарын білу 3. Сәндік композиция заңдарын білу

		<p>4. Сәндік композицияны құру қағидаттарын білу</p> <p>5. Дәстүрлі және заманауи сәндік-қолданбалы өнерді білу</p> <p>6. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын білу</p>
	<p>3 міндет</p> <p>Ағаш бұйымдарын безендірудің әралуан түрлерін орындау</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.. Ағашты көркем өңдеу бұйымдарын безендіру техникасын меңгеру. 2.. Қазіргі заманғы өнердің стильдері мен бағыттарын меңгеру. 3.. Ағаштан жасалған бұйымдарды дәстүрлі және заманауи әдістермен безендіру техникасын меңгеру 4. Арнайы технологияны, бедерлеуді, интарсия мен мозаиканы меңгеру 5. Материалтану саласындағы дағдыларды қолдану <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық жұмыстарды орындау кезінде сәндік композицияның заңдылықтары мен ережелерін білу 2. Ағашты көркемдік өңдеу бойынша материалтану саласындағы білім 3. Жобаларды орындау кезінде ағаш өңдеудің заманауи материалдары мен технологияларын білу
<p>2 Еңбек функциясы</p> <p>Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру</p>	<p>1 міндет</p> <p>Жеке стильді, эстетиканы және шығармашылық ойлауды дамыту</p> <p>2 міндет</p> <p>Ағашты көркемдеу бойынша безендіру дағдылары мен білімдерін кеңейту</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби қызмет саласында компьютерлік бағдарламаларды қолдана білу. 2. Материалда авторлық өнер туындыларын жобалай және жасай білу. <p>Білім:</p> <p>Сәндік-қолданбалы өнердің заманауи материалдары мен технологияларын білу</p> <p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұйымдарды қиып-кескіш немесе торлы нақышпен көркемдік жобалау және жасау және т. б. 2. Ағаштан жасалған бұйымдарды көркемдік жобалау (кәдесый, мүсін және сәндік паннолар) 3. Ағаштан жасалған бұйымдарды көркемдік өңдеуге арналған құралдар және құрылғылармен жұмыс жасай білу 4. Дәстүрлі және заманауи безендіру техникасы мен технологияларын меңгеру <p>Білім:</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ағашты наққыштаудың түрлерін және оларды орындау технологиясын білу 2. Заманауи безендіру тәсілдері мен әдістерін білу 3. Сәндік панныларды орындаудың технологиялық үдерістерін білу
3 Еңбек функциясы Өнер туындыларын/ жұмыстарды өткізуді қамтамасыз ету	1 міндет Нарық тауашасын табу және таңдау.	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарық үрдістері мен тұтынушылардың қалауларын зерттеу әдістерін меңгеру. 2. Ағаштан жасалған бұйымдарды жасау үшін нарықта ұсынылған өнімдерге талдау жүргізу <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнер нарығының жағдайы және оның жүйесін білу 2. Өнер туындыларының ұсынысы мен сұранысына әсер ететін факторларды білу 3. Креативті кәсіпкерлік жүйесінің жалпы қағидаттарын білу
	2 міндет Өнімді нарықта жоспарлау және жайғастыру	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әлеуметтік желілердің ресми/жеке парақшасында тапсырыспен әзірленген және авторлық жұмыстардың портфолиосын жасау 2. Заманауи компьютерлік бағдарламаларды қолдана отырып, өнімдерді/туындыларды ұсынудың дағдыларын меңгеру. 3. Бұйымдардың/туындылардың көрме экспозициясын дайындай білу. <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көрме экспозициясын құру негіздерін білу 2. Презентацияны әзірлеу және техникалық құралдарды қолдану қағидаттарын білу
4 Еңбек функциясы Серіктестермен және өндірістік (цех) қызметкерлермен шығармашылық өзара іс-қимылды ұйымдастыру	1 міндет Қазіргі менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек нарығындағы бағдар	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс нәтижесінің сапа деңгейін бағалай білу 2. Өндірістік үдерістердің қауіпсіз жағдайларын ұйымдастыра білу. <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнер нарығының жағдайы және оның жүйесін білу 2. Өнер туындыларына сұраныс пен ұсыныс салаларын білу
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Нәтижеге және тиімділікке бағдарлану, тұлғааралық құзыреттілік, басқару құзыреттілігі, когнитивті құзыреттілік, өзін-өзі реттеу және жеке тиімділік, абстрактылы ойлау қабілеті.	

	6	Бас суретші / дизайнер	
	6	Мәдениет саласындағы IT менеджері	
	6	Суретші-қалпына келтіруші	
БТБА немесе БА немесе мамандықтың басқа анықтамалықтарымен байланыс	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	Мамандық: Суретші	
Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білімі: жоғары	Мамандығы: Сәндік-қолданбалы өнер	Біліктілік: Ағашты көркем өңдеу

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

11. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01,

12. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалы ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Сарапшы әзірлеушілер:

"Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы" РММ:

Базарбаева Р.Е., e-mail: bazarbaeva_r@mail.ru, тел:+77775645298;

Талдыбаева А.С., e-mail: 07_tas@mail.ru, тел: +77071174799;

Гизатова Г.Б., e-mail: gbisen@list.ru, тел: +7 701 4949 556.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

15. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

16. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

17. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
20-қосымша

Кәсіптік стандарт: Режиссерлер (жанрлар мен қызмет түрлері бойынша)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Режиссерлер (жанрлар мен қызмет түрлері бойынша)" кәсіптік стандарты (ары қарай – кәсіптік стандарт) мәдениет саласындағы кадрларды бағалау, аттестаттау, сертификаттау және біліктілігін растау, даярлау және мамандандыру үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы:

1) қызметкерлер – саладағы мамандыққа қойылатын талаптарды түсіну, өз біліктілігін арттыруды жоспарлау және мансаптық ілгерілету үшін;

2) жұмыс берушілер – қызметкерлерге қойылатын пайдаланылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеу, персоналды жалдау және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыру, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, ілгерілету және ротациялау бағдарламаларын жасау үшін;

3) сертификаттау және біліктілік беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) - персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша қызметкерлердің біліктілік критерийлерін әзірлеу үшін;

4) мемлекеттік органдар – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін өлшемшарттар ретінде пайдалануға арналған.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) информалды білім беру – білім беру ұйымдары мен білім беру қызметтерін көрсететін ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқу нәтижелерін растайтын құжатты берумен бірге жүрмейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіби тапсырма шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерттелген және игерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) кәсіп – жеке адам жасайтын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты классификациясы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіби стандарттың аты: Режиссерлер (жанрлар мен қызмет түрлері бойынша)

5. Кәсіптік стандарттың коды: J 90

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J. Ақпарат және коммуникация

59.1 Фильмдерді, бейнефильмдерді және телебағдарламаларды өндіру жөніндегі қызмет

59.11 Фильмдерді, бейнефильмдерді және телебағдарламаларды өндіру жөніндегі қызмет

59.12 Фильмдерді, бейнефильмдерді және телебағдарламаларды шығаруды аяқтау жөніндегі іс-шаралар

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кинематографиялық қызмет: кино өнерінің түрлері бойынша туындылар жасауға ықпал ететін қызмет (көркем, деректі, анимациялық және телевизиялық кино)

8. Мамандық карталарының тізімі: Режиссер - СБШ деңгейі 6

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Мамандық картасы: "Режиссерлер (жанрлар мен қызмет түрлері бойынша)"	
Топтың коды:	2654-2
Қызмет атауының коды:	2654-2-007
Кәсіптің атауы:	Режиссер
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	

бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Жоғары білім өнер саласындағы бакалавр дәрежесі	Мамандығы: Режиссер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-006 Кинорежиссер 2654-2-008 Авторлық теледидар режиссері 2654-2-009 Бейнемонтаж режиссері 2654-2-010 Деректі фильм режиссері 2654-2-017 Теледидар режиссері 2654-2-021 Кино және теледидар режиссер-продюсері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кинематография түрлері бойынша аудиовизуалды туындылар жасауды ұйымдастыру: көркем, деректі, анимациялық кино және теледидарға арналған бағдарламалар		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Еңбек функцияларының тізбесі:	1. Жаңа аудиовизуалды туындыларды жасайды. 2. Аудиовизуалды жобалардың негіздерін әзірлейді. 3. Өндірістік бригаданың жұмысын басқарады.	
	Қосымша жұмыс функциялары:	1. Өнер саласында шығармашылық қызметін жүзеге асырады 2. Кинофильмдер жасаудың перспективалық және ағымдағы тақырыптық жоспарларын және кинематография және телевизия саласындағы шығармашылық қызметтің басқа да мәселелерін талқылауға қатысады. 3. Ұлттық кино және телевидение саласындағы мәдени бағдарламаны (доктринаны) қалыптастыру және дамыту жоспарларына қатысады.	
	1-ші дағды: Жаңа аудиовизуалды туындыларды дайындау процесін ұйымдастыру	Машықтар: 1. Кино тілінің заманауи деңгейін және кино мен телеөнердің соңғы экспрессивті құралдарын пайдалана отырып, әртүрлі жанрдағы өзіндік кинематографиялық және телевизиялық туындыларды жасай алады. 2. Тақырыпты, идеяны, супер тапсырманы, фильмдер мен телеконтенттің композициялық негіздерін анықтау, болжау және жүзеге асыру. 3. Кино/теледидар жобалары үшін қызықты және тартымды режиссерлік экспликацияны (өндіріс жоспарын) жасай алады. 4. Аудиовизуалды шығармаларды қоюдың күрделі көркемдік-өндірістік процесін шебер ұйымдастырып , басқара алады	
		Білімдер:	

		<p>1. Бейнелеу безендіруге, музыкалық безендіруге және актерлік шеберлікке қажетті кинодраматургия, этнография және халық қолданбалы өнері, фольклор сияқты теориялық-әдістемелік негіздері мен шығармашылық құрамдастарын біледі.</p> <p>2. Өткен және қазіргі заманның режиссерлік және продюсерлік өнер саласындағы жетістіктерін біледі.</p>
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
1-ші еңбек функциясы: жаңа аудиовизуалды туындыларды жасау.	2-ші дағды: Басқа өнер элементтерін шығармашылықпен меңгеру: киноның синтетикалық табиғатын және телеөнердің қазіргі даму деңгейін ескеру.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Соңғы заманауи киноөндіріс технологиясының негіздерін біледі.</p> <p>2. Фильм авторларының бүкіл ұжымымен (сценарист, оператор, суретші, композитор, дыбыс режиссері), оның ішінде негізгі және басты рөлдерді сомдайтын актерлермен мақсатты жұмыстың толық циклін жоғары көркемдік деңгейде жүргізе алады, фильм. Телебағдарламалардың рейтингін көтеру мүмкіндігін дұрыс бағытта бағыттау біледі.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Өнер тарихы мен теориясының негіздерін біледі, басқа өнердің әртүрлі элементтерін кино мен теледидарға қалай қолдануға болады.</p> <p>2. Көрнекі және дыбыстық технологияларды біледі. Бұған кадр, жарықтандыру, өңдеу, дыбыс жазу және дыбысты өңдеу әдістері туралы білім кіреді.</p> <p>3. Өзекті және қызықты жұмыс жасауға мүмкіндік беретін кино мен теледидардағы қазіргі тенденцияларды біледі.</p>
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
	3-ші дағды: Қойылымның негізгі идеясы мен концепциясының дамуын ескере отырып, әдеби-режиссерлік сценарий бойынша режиссердің жұмысы.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Қойылымның әдеби негізін жетілдіріп, режиссерлік талдау дағдыларын меңгереді.</p> <p>2. Кино/теледидар қойылымдарының әдеби негіздерінің режиссерлік семантикалық және экрандық интерпретациясын дамыта алады.</p> <p>3. Бас режиссердің болашақ қойылым туралы концепциясын көркемдік тәсілдермен және фильм авторлары ұсынған әдістермен қанықтыруды біледі..</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Режиссерлік талдаудың теориялық, көркемдік, шығармашылық және әдістемелік негіздерін біледі.</p> <p>2. Кино/теледидар фильмдері мен бағдарламаларын қоюдың шығармашылық құралдарын байыту, түрлі дереккөздермен жұмыс істеудің интуитивті және қиялдық әдістерін, көркемдік жаңалықтарды, жұмысқа қосымша тарту принциптерін біледі.</p>
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
		Машықтар:

2-ші еңбек функциясы: Аудиовизуалды жобалардың негіздерін әзірлейді.	1-ші дағды: Аудиовизуалды туындыларды жасаудың негізгі шығармашылық-өндірістік құжаты ретінде режиссерлік сценарийді әзірлеуге жетекшілік етеді.	1. Түсіру тобының негізгі тобының өнімді және жемісті жұмыс істеуіне жағдай жасай алады. 2. Кейінгі көптеген дайындық жұмыстарына қажетті мизансценаларды әзірлеу, негізгі және басты рөлдерге актерлерді таңдау, олардың рөлдік сипаттамаларын анықтау әдістемесін біледі.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Білімдер: 1. Актерлік өнердің ерекшеліктерін біледі. 2. Қойылым тұжырымдамасы негізінде рөлдермен жұмыс жасаудың шығармашылық нұсқауларын біледі.
	2-дағды: Түсіру тобын құрып, толық өзара түсіністік пен рөлдердің біртұтас көзқарасы шартында ынтымақтасады.	Машықтар: 1. Қайталау жұмысының әртүрлі әдістерін біледі. 2. Сценарий мен рөлді тиімді талдау әдісін біледі. 3. Дайындыққа пластикалық өнер, сахналық сөйлеу, музыка және вокал мамандарын тартуды біледі.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Білімдер: 1. Шығармашылық іс-әрекет психологиясының негіздерін біледі. 2. Қойылым тұжырымдамасы негізінде рөлдермен жұмыс жасаудың шығармашылық нұсқауларын біледі.
	1-ші дағды: Фильмнің визуалды дизайн шешімін әзірлеу.	Машықтар: 1. Фильмнің біртұтас аудиовизуалды композициясы мен визуалды пластикасын жасау.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Білімдер: 1. Принципов создания аудиовизуальной композиции и колоритной цвето/световой пластики экранного изображения.
	2-ші дағды: Өндіріс үшін кеңістіктік шешімдерді және комплект дизайнын әзірлеу	Машықтар: 1. Экрандық бейненің аудиовизуалды композициясын және түрлі-түсті түсті/жарық пластикасын құру принциптері.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Білімдер: 1. Сахналық, сәндік-сценалық құралдардың мәнерлілік мүмкіндіктері және оларды қолдану ерекшеліктері. 2. Қоюшы суретшісімен және оның тобымен (костюмер, суретші, визажист және т.б.) өндірістік жұмыс принциптері.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
		Машықтар:

3-ші еңбек функциясы: Өндірістік бригаданың жұмысына жетекшілік етеді	3-ші дағды: Өндіріс үшін музыкалық және шумдық партитураларды әзірлеу	1. Композитор және дыбыс инженерімен бірлесе отырып, қойылымға арналған музыкалық және шуылдық партитураны әзірлеу. Білімдер: 1. Фильмдер мен телеөнімдердің музыкалық және шуылдық дизайн принциптерін біледі. 2. Музыкалық шығармалардың құрылымының композициялық принциптерін біледі.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
	4-ші дағды: Күрделі сахналанған ойын-сауық көріністерінің қойылымы мен ырғақты-драмалық ерекшеліктеріне арналған пластикалық партитураны әзірлеу	Машықтар: 1. Балетмейстермен, сахналық қозғалыс және акробатика мамандарымен бірлесе отырып, қойылымның пластикалық партитурасын жасай алады. Білімдер: 1. Сахна қозғалысының негіздерін, жауынгерлік және күрделі каскадерлік көріністердің темпо-ритмдік тапсырмаларын, сахналық биді, акробатиканы және компьютерлік графикаға арналған арнайы дайындамаларды түсіруді біледі. 2. Каскадерлік түсірілім режиссерлерінің принциптерін біледі (арнайы жалғыз және жаппай шайқас сахналары).
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
1-ші қосымша еңбек функциясы: Өнер саласында шығармашылық қызметін жүзеге асырады	1-ші дағды: Өнер саласындағы теориялық және тарихи білімдерін кәсіби қызметте қолдану	Машықтар: 1. Көркем шығарманы көркемдік, мәдени, тарихи аспектіде талдай алады. 2. Көркем шығармалардың жанрлық және стильдік ерекшелігін, идеялық тұжырымдамасын анықтай алады. 3. Белгілі бір тарихи кезеңдегі өнердің мәнерлі құралдарын талдау әдістемесін біледі. 4. Қазіргі заманғы өнер саласындағы шығармашылық жұмыстың әдістерін біледі. Білімдер: 1. Халықтың тарихын, мәдениеті мен этнографиясын, кино теориясын біледі. 2. Драмалық өнердің теориялық аспектілерін біледі. 3. Бейнелеу өнері мен дәстүрлі қолданбалы өнердің тарихын біледі.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
	2-ші дағды: Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс істеу принциптерін қолдану	Машықтар: 1. Интернеттен ақпаратты іздеп, жүйелей алады. 2. Кәсіби мәселелерді шешу үшін заманауи ақпараттық технологияларды қолдану дағдыларын меңгереді. Білімдер:

	және оларды кәсіби шығармашылық қызметтің мәселелерін шешу үшін пайдалану	1. Қазіргі ақпараттық технологиялардың жұмыс істеу принциптері. 2. Өнер саласындағы ақпараттарды іздеудің ерекшеліктерін біледі.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
2-ші қосымша жұмыс функциясы: Фильмдер жасаудың перспективалық және ағымдағы тақырыптық жоспарларын және кинематография және телевидение саласындағы шығармашылық қызметтің басқа да мәселелерін талқылауға қатысады.	1-ші дағды: Ұзақ мерзімді және ағымдағы жоспарлау. Кинематографияның ұлттық мақсаттарын жүзеге асыру.	Машықтар: 1. Кинематография түрлері бойынша киноөндірістің перспективалық және ағымдағы тақырыптық жоспарларын және телехикаяға сериалды өнім шығару жоспарларын қалыптастыру. 2. Фильм өндірісін басқару және киноөнімдерін өткізу технологияларын тәжірибеде қолдану. Білімдер: 1. Кинематографияның негізгі мақсаттары мен міндеттері. 2. Кино мен теледидардағы менеджмент және маркетинг негіздері.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Қажеттілігі жоғары емес
3-ші қосымша жұмыс функциясы: Ұлттық кино және телевидение саласындағы мәдени бағдарламаны (доктринаны) қалыптастыру және дамыту жоспарларына қатысады.	1-ші дағды: Шығармашылық топты басқару	Машықтар: 1. Шығармашылық мамандардың өндірістік тобын және қойылымның актерлық құрамын құру. 2. Шығармашылық топтың жұмысын жоспарлау және үйлестіру. 3. Өндіріске қатысушыларға шығармашылық тапсырмалар құрастыру. 4. Шығармашылық үшін қолайлы психологиялық ортаны қамтамасыз ету. 5. Ұйымдастырушылық және өндірістік басқару дағдыларына ие болу. Білімдер: 1. Шығармашылық іс-әрекет психологиясының негіздерін біледі. 2. Ұжымдық шығармашылықтың этикалық принциптерін біледі. 3. Ынтымақтастықтың мақсаттарын, міндеттерін және шарттарын біледі.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Дағдыны игеру жөн деп есептелінеді
	2-ші дағды:	Машықтар: 1. Жоба тұжырымдамасын құрастыра алады. 2. Жобаның жоспарлау кезеңін жүзеге асыра алады. 3. Жобаны жоспарлау кезеңінің нәтижелерін құжаттай алады. 4. Өндірістік кестеге және фильм(дер) шығарудың жалпы сметасына сәйкес жобаны жүзеге асыру бойынша топ жұмысын ұйымдастыра алады.

	Шығармашылық жобаларды әзірлеу және жүзеге асыру	5. Жобаның орындалу барысының мониторингін ұйымдастыра алады. 6. Жобаны жүзеге асыруға түзетулер енгізе алады.
		Білімдер: 1. Жобаны басқарудың әдістемелік негіздерін және олардың ұйымдық-экономикалық негіздерін біледі. 2. Жобаны жоспарлау кезеңінің мәні мен технологиясын және оны жүзеге асыру жолдарын біледі.
	Дағдыны игеру қажеттілігі:	Қажеттілігі жоғары емес
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Көшбасшылық қасиеттер, ұжымды басқара білу Еңбекқорлық, тәртіп Төзімділік, стресске төзімділік Қарым-қатынас дағдылары, бейімделу және икемділік Шығармашылық Эмпатия, эмоционалды интеллект Рефлексия және өзін-өзі талдау Кәсіби этика нормаларын сақтау Жүйелі және аналитикалық ойлау Кәсіби дамуға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Студия директоры
	8	Көркемдік кеңесінің төрағасы
	7	Фильм продюсері
	7	Студияның бас редакторы
	6	Кинодраматург
	6	Композитор
	6	Продюсерлік тобының өкілдері
	6	Фильм директоры
	6	Оператор
	4	Өндірістік және режиссерлік топтың жұмысшылары

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы: Борамбаев Нурбек Медерович, тел. +7 (705) 160 57 01

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Қазақ ұлттық өнер университеті" РММ:

өнер магистрі, аға оқытушы Сейітжан Айдос Майырұлы,

e-mail: as-astana@list.ru, телефон нөмірі: + 7 7015182857.

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" МКҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі, меңгерушісі Жұмаділова Дария Ертайқызы

e-mail: daria_131_168@mail.ru, телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2023 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіби біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 3 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 1 нұсқа, 2024 жыл.

16. Болжамалы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
21-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Анимациялық фильм режиссері"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: кәсіптік стандарт кинематография саласындағы кадрлардың біліктілігін бағалау, бағалау, сертификаттау және растау, оқыту және мамандандыру үшін негіз ретінде пайдаланылады және пайдаланушылардың кең ауқымы: қызметкерлер бойынша – саладағы кәсіпке қойылатын талаптарды түсіну, олардың біліктілігін арттыру және мансаптық өсуді жоспарлау; жұмыс берушілер – жұмыскерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, жауапкершіліктерді әзірлеуге, кадрларды жұмысқа қабылдау және аттестаттау өлшемдерін тұжырымдауға, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауға; аттестаттау және біліктілік жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) – персоналды аттестаттау үшін бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша қызметкерлердің біліктілік критерийлерін әзірлеу үшін; мемлекеттік органдар – еңбек нарығының мониторингі мен болжау критерийлері ретінде кәсіптік стандартты пайдалану үшін арналған.

2. Осы кәсіптік стандартта келесі терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) ақпараттық білім беру - білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім - кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды - кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) КА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметкерлер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.

2) ББХКС – Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы

3) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

4) СБШ – салалық біліктілік шеңбері

2-тарау. Кәсіптік үлгілік паспорт

4. Кәсіптік стандарт атауы: Анимациялық фильм режиссері

5. Кәсіптік стандарт коды: 2654-4-018

6. ОКЕД бойынша бөлімнің, бөлімнің, топтың, сыныптың және кіші сыныптың көрсетілуі:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет.

90.0 Балалар мен жастарды дамыту және тәрбиелеу саласындағы қызмет.

90.01 Көркемдік қызмет.

90.01 Кинематографиялық қызмет.

90.02 Кинотуындыларды жасауға ықпал ететін қызмет.

90.02.0 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын ынталандыратын қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: кинематографиялық қызмет: киноөнердің барлық түрлері (анимациялық, ойын, ойын емес, телевизиялық, заманауи мульти-медиа) туындыларды жасауға мүмкіндік беретін қызмет.

8. Мамандық карталарының тізімі:

Анимациялық фильм режиссері – СБШ 6-деңгейі

3-тарау. Мамандық карталары

9. "Анимациялық фильм режиссері" кәсіптік картасы:	
Топ коды:	2654-2
Сынып атауының коды:	2654-2-018
Мамандық атауы:	Анимациялық фильм режиссері
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:	
	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (

ЕТКС, КС және т.б. типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіби білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура)	Мамандығы: Режиссура / Бейнелеу өнері	Біліктілік: Анимациялық фильм режиссері/суретші
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кино туындыларды жасау тәжірибесі: анимация, көркем әдебиет, публицистика, теледидар және медиа технологиялар.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне қатысты біліктілікті арттыру.		
Басқа ықтимал лауазымдар:	2654-3-019 Қоюшы-режиссер 1332-2-006 Бас режиссер 2654-3-007 Режиссер 2654-3-002 Жарнама және клиптер жөніндегі режиссер 2654-9 Басқа режиссерлер мен продюсерлер 2654-3-010 Деректі фильмдер режиссері (анимациялық) 2654-3-008 Авторлық теледидар (анимация) режиссері 2654-3-009 Бейнемонтаж (композитинг) режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Көрермендердің көркем-эстетикалық және интеллектуалдық деңгейін арттыруға бағытталған анимациялық кинематография негізінде киноөнері туындыларын жасау: көркем фильм, деректі, теледидар және медиа технологиялар.		
10. Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізімі	Міндетті еңбек функциялары:	1. Предпродакшн кезеңіндегі қойылым тобымен жұмыс. 2. Өндіріс/продакшн кезеңіндегі жұмыс 3. Өндірістен кейінгі/ постпродакшн кезеңдердегі басқару және бақылау, анимациялық өнімді өңдеу және реттеу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	Кәсіби жетілуге ұмтылу	
1-еңбек функциясы: Предпродакшн кезеңіндегі қойылым тобымен жұмыс.	1-машық: Болашақ жобаның сценарийі, концептісі, синопсисі бойынша жұмыс.	Машығы:	
		1. Режиссер әдеби түпнұсқаның мағыналық және экрандық интерпретациясын анимациялық нұсқаға айналдыра алады. 2. Өндіріске дайындық материалын талдап, жинақтап және жүйелей алады. 3. Болашақ анимациялық фильмнің (жобаның) режиссерлік ойын көркемдік тәсілдермен және экспрессивті құралдарымен қанықтыруды біледі.	
		Білімдері:	
		1. Бейнелеу, музыкалық безендіру және актерлік шеберлікке арналған шығарманың этнографиясын, халық қолданбалы өнерін, фольклорын ескере отырып, кинодраматургияның теориялық, әдістемелік негіздері мен шығармашылық құрамдастарын біледі.	

		<p>2. Көркемдік, техникалық жаңалықтарды және мамандарды жұмысқа қосымша тарту принциптерін біледі.</p> <p>3. Киноөнімнің аса әсерлі сахналануындағы шығармашылық идеясын байытатын жобаның раскадровкасын жасауда интуитивті және қиялдау тәсілдерін біледі.</p>
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
		<p>Машығы:</p> <p>1. Көркем-бейнелік саланың және телеконтенттің әртүрлі бағыттарында тақырыпты немесе идеяны анықтау, болжау және жүзеге асыру.</p> <p>2. Таңдалған визуализацияға сәйкес қызықты және әсерлі режиссерлік экспликация жасай алады.</p> <p>3. Концептуалды раскадровканы пайдалана отырып, режиссерлік көзқарасын жүзеге асыруға қабілетті.</p>
	2-машық: Фильмнің визуалды шешімін әзірлеу және коюшы-суретшімен бірге орындалу технологиясын тандау	<p>Білімдері:</p> <p>1. Қойылымға қажетті түрлі көздермен жұмыс істеу принциптерін біледі.</p> <p>2. Әртүрлі жанрлардың құрылу принциптерін біледі.</p> <p>3. Жалпы кинематография саласындағы жетістіктерді, кешегі және қазіргі режиссерлік және анимациялық өнердегі жетістіктерді саралай отырып, қойылымды аса әсерлі етіп коюда экспрессивті құралдарды қолдану жолдарын біледі.</p>
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
2-еңбек функциясы: Өндіріс/продакшн кезеңіндегі жұмыс		<p>Машығы:</p> <p>1. Жоба сахналарын жүзеге асыру үшін аниматордың жұмыс көлемі мен мақсаттарын қалыптастыра алады (таңдалған анимация түріне сәйкес).</p> <p>2. Экспозиция парағын әзірлеу және сақталуын бақылау дағдыларына ие.</p> <p>3. Кейіпкердің қимыл-қозғалыс бейнелерін іздестіру процесіне пластикалық өнер, сахна тілі, музыка мамандарын (қажет болған жағдайда) тарта алады.</p>
	1-машық: Фильмді түсіру процесін басқару және оған жүктелген міндеттердің нәтижесіне жауапкершілік.	<p>Білімдері:</p> <p>1. Сахналар мазмұнын көрсету үшін күрделі және трюктік сахналардың темпо-ритмикалық мақсаттарының негіздерін, актерлік пластикасы мен бейнелік ымдарын біледі.</p> <p>2. Жеке, арнайы және топтық көріністерді жеткізілуі негізінде кейіпкер ойыны мен жұмыс жасаудың шығармашылық нұсқауларын біледі.</p> <p>3. Аяқталған сахналарға қойылатын сапа талаптарының критерийлерін біледі.</p>

Біліктілікті тану мүмкіндігі	тану	ұсынылады/ұсынылмайды
	<p>1-машық: Өндірістік кезеңдегі шығармашылық ұжыммен қойылымды жүзеге асырудағы көшбасшылық:</p>	<p>Машығы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фон суретшілерінің (декораторлар және т.с.) жұмыс істеуіне арналған тапсырмаларды қалыптастыра алады. 2. Раскадровкіге сәйкес камералардың орналасуын ескере отырып, әрекет орындарының композициялық және түсті-жарық бірлігіне қол жеткізе алады. <p>Білімдері:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анимацияның жекелеген түрлеріне қатысты жобаларды басқару негіздерін және оларды ұйымдастыру-экономикалық жоспарлауды біледі. 2. Қолданбалы өнердің түрлі көздерімен жұмыс істеу принциптерін біледі. 3. Орындалған фондарға (декорациялар, локациялар және т.с.) қойылатын сапа талаптарының критерийлерін біледі.
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
	<p>1-машық: Бейнемонтажермен жобаны композитингілеу бойынша жұмыс:</p>	<p>Машығы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнемонтажермен жұмыс істеуге арналған мақсаттарды қалыптастыруды біледі. 2. Көрнекі презентациялануында көркем ойды жүзеге асыра алады. 3. Бастапқы жоспар бойынша дыбыстық және көрнекі фон таңдауды біледі. <p>Білімдері:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнеөңдеуге арналған компьютерлік бағдарламалардың мүмкіндіктерін біледі. 2. Композиингтерді шешу әдістерін біледі.

3-еңбек функциясы: 3. Өндірістен кейінгі/ постпродакшн кезеңдердегі басқару және бақылау, анимациялық өнімді өңдеу және реттеу.		3. Кинематографиядағы ең соңғы композицитинг әдістері мен арнайы эффектілердегі жетістіктерді біледі.
	Біліктілікті т а н у мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
	2-машық: Дыбысрежиссер мен жобаның дыбыстық көркемделу жұмысы:	Машығы: 1. Кейіпкерлерді дыбыстау үшін актерлерді таңдауды және шу зертханасын пайдалануды біледі. 2. Дыбыс маманымен жұмыс істеуге арнап максаттарын қалыптастыра алады. 3. Фильмнің аудиовизуалды композициясын анықтай алады. Білімдері: 1. Бейнелерді астарлау үшін музыкалық аспаптардың дыбыстарын қолданылу техникасын біледі. 2. Композитормен жұмыс істеудің негізгі принциптерін біледі. 3. Анимациялық фильмдер мен бейнероликтерді музыкалық және дыбыстық көркемдеудің жобамен қабаттастыруды біледі.
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
	1-машық: Идеяларды дамыту: хабарландыру, трейлер, заставкілер, фильм атаулары және т.с.:	Машығы: 1. Жобаның дизайнына корпоративтік ұқсас шешім идеяларын әзірлеуге қабілетті. 2. Бейне нарығын талдай алады. 3. Қысқа идеяны жүзеге асыру үшін шығармашылық топ ұйымдастыра алады. Білімдері: 1. Анимация түрлерін және олардың қолданылуын біледі.

Қосымша еңбек функциясы: Кәсіби жетілуге ұмтылу.		<p>2. Топ жұмысын қысқа мерзімге жоспарлап үйлестіре алады.</p> <p>3 .</p> <p>Ынтымақтастықтың мақсаттарын, міндеттерін және шарттарын біледі.</p>
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
	<p>2-машық:</p> <p>Қаржылық жоспарды ұйымдастыру:</p>	<p>Машығы:</p> <p>1 . Б а с жобалық-металық құжаттаманы құрастыра алады.</p> <p>2. Қарастырылып отырған акша сомасына сәйкес өнім шығаруға қабілетті.</p> <p>3. Әрбір жобаға қатысушының жұмыс жүктемесін құжаттайтын қаржылық есептерді ұсына алады.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Жоспарланған ж о б а ғ а қатысушылардың еңбек функцияларын біледі.</p> <p>2. Жоспарланған жобаға қатысушылар жұмысының күрделілік дәрежесі мен категориясын анықтай алады.</p> <p>3. Экспозициялық парақты бақылау және есептеу дағдылары бар.</p>
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
Жеке құзыр еттерге қойылатын талаптар:	<p>Эмпатия Қарым-қатынас дағдылары Толеранттылық пен сыйластық</p> <p>Ынтымақтастық және топтық жұмыс Стресске төзімділік</p> <p>Рефлексия және өзін-өзі талдау Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайындық</p> <p>Белсенділік пен бастама</p> <p>Кәсіби дамуға ұмтылу Инновация.</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
СБШ - нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланысы:	СБШ-нің деңгейі: 6	Кәсіптің атауы: Кинорежиссер. Бас режиссер. Анимациялық фильмнің режиссері.

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері:

11. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы: Борамбаев Нурбек Медерович, +7(705) 160 5701;

12. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалы
Қазақстанның ғылыми-зерттеу орталығының бас ғылыми қызметкері - Дарья Ертайқызы Жұмаділова, электрондық пошта: daria_131_168@mail.ru, тел.: 8 705 708 72 22;

Кәсіптік стандартты әзірлеушілер:

"Қазақ ұлттық өнер университеті" РММ:

Қожақова Л.Б. e-mail: kolyazka@list.ru, тел: +7 (702) 929 99 75;

Малиева С.Ж. e-mail: saule_malieva@mail.ru, тел: +7 (778) 884 99 68.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

15. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

16. Нұсқа нөмірі және шыққан жылы: 2 нұсқа, 2024 жыл.

17. Индикативті қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің

Кәсіптік стандарт: "Станокты кескіндемені қалпына келтіруші-суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Станокты кескіндемені қалпына келтіруші-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіби стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес әзірленді және білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға, оның ішінде кәсіпорындарда қызметкерлерді оқытуға, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тануға және ұйымдар мен кәсіпорындарда қызметкерлерді басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге қойылатын талаптарды белгілейді, сондай-ақ мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіби стандартта келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Қысқартулар мен аббревиатуралардың толық жазылуы:

1) ҰБШ – Ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – Біліктілік анықтамалығы;

6) БХСК – Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы;

2-тарау. Кәсіби стандарттың төлқұжаты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Станокты кескіндемені қалпына келтіруші-суретші.

5. Кәсіби стандарттың реттік нөмірі: R90030.

6. ЭҚЖЖ бойынша секцияның, бөлімнің, топтың, кластың және ішкі кластың атаулары:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет

90.03 Художественное и литературное творчество

90.03.0 Художественное и литературное творчество

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жеке дара жұмыс істейтін мүсіншілердің, суретшілердің, суретші-мультипликаторлардың, нақышшылардың, офорт шеберлерінің және т. б. қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Станокты кескіндемені қалпына келтіруші-суретші - СБШ 6 деңгейі.

3-тарау. Кәсіп карточкасы

9. Кәсіп карточкасы: "Станокты кескіндемені қалпына келтіруші-суретші"		
Код:	2651-9	
Топ коды:	2651-9-006	
Мамандық:	Станокты кескіндемені қалпына келтіруші-суретші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі	-	
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіби білім деңгейі	Жоғары	
Бейресми және информалды біліммен байланыс	-	
Мамандықтың басқа мүмкін атаулары:	2651-2-004 Суретші 2651-9-006 Қалпына келтіруші-суретші 2651-2-006 Майлы бояу суретшісі 2651-2-008 Портрет-суретшісі 2651-2-009 Кескіндемеші-суретші 2651-3-001 Иллюстратор 2651-3-004 Иллюстратор-суретші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Станокты кескіндеме туындыларын қалпына келтіру	
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Станокты кескіндемені қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану.
		2. Станокты кескіндеме туындыларын қалпына келтіру саласындағы өндірістік қызмет.
		3. Қазіргі менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек нарығындағы бағдар
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
		Дағдылар:

1 Еңбек функциясы Станокты кескіндемені қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану.	1-дағды: Станокты кескіндемені қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану	1. Станокты кескіндеме туындыларын қалпына келтіру үдерісінде әртүрлі табиғи және синтетикалық материалдармен жұмыс жасау
		Білім
		1. Станокты кескіндеме туындыларын консервациялау, ашу және қалпына келтіру теориялары мен тәжірибесін білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
2-дағды: Сурет, кескіндеме, композиция құралдарын кәсіби меңгеру	Дағдылар:	1. Сурет салудың әртүрлі әдістері мен технологияларын, олардың бейнелеу және суреттеу мүмкіндіктерін меңгеру. 2. Кескіндеме техникасы мен кескіндеме материалдарын пайдалану технологияларын, олардың бейнелеу, суреттеу мүмкіндіктерін меңгеру. 3. Сурет және кескіндеме құралдарының көмегімен кеңістікті ұйымдастыру тәсілдерін меңгеру. 4. Кескіндеме туындыларын мұражайлық көшіру тәсілдерін меңгеру
		Білім:
		1. Қалпына келтірілетін кескіндеме туындысының стилистикалық ерекшеліктерін білу 2. Кескіндеменің тарихи және стилистикалық дәстүрлерін білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
1-дағды:	Дағдылар:	1. Майлы кескіндеме техникасындағы туындыларды қалпына келтіру. 2. Сырланған қабатты тазарту әдістерін меңгеру. 3. Станокты кескіндеменің нақты туындысын қалпына келтіру үшін қажетті шаралар кешеніне кіретін - топырақ пен сырланған қабаттың жоғалтқан қасиеттерін қалпына келтіру әдістерін және басқа да іс-шараларды меңгеру.
		Білім:

2 Еңбек функциясы
Станокты кескіндеме
туындыларын қалпына келтіру
саласындағы өндірістік қызмет

Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарын орындау	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кескіндеме туындыларының бұліну себептерін (химиялық, технологиялық (механикалық), қоршаған ортаның әсері) білу. 2. Туындыларды сақтау тәсілдерін білу. 3. Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарының реттілігін білу 4. Кескіндеме туындыларын қалпына келтіру және консервациялау әдістерін білу
Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
<p>2-дағды:</p> <p>Қайта қалпына келтіру алдындағы зерттеулерді жүргізу</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қалпына келтіруге алдындағы зерттеулерді жүргізу тәсілдерін меңгеру 2. Сынама алу тәртібінің тәсілдерін меңгеру (бүлдірмейтін әдістер, сынама алу әдістері) 3. Бұліну түрлерін анықтау және тіркеу әдістерін меңгеру. <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелеу өнері тарихын білу 2. Бейнелеу өнеріндегі стильдер мен бағыттарды білу 3. Қалпына келтірілетін кескіндеме туындысы, оған ұқсас туындылар жайлы мәліметтерді білу 4. Қалпына келтірудің барлық кезеңдерінде қолданылатын материалдарды ғылыми негізде таңдауды білу
Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
<p>3-дағды:</p>	<p>Дағдылар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Станокты кескіндеме туындыларын қалпына келтіру кезінде қолданылатын бейорганикалық және органикалық материалдар мен ортаны пайдалану тәсілдерін меңгеру 2. Көркем туындының материалдық құрылымы үшін қауіпсіз кескіндеме туындыларын дезинфекциялау және дезинсекциялау. 3. Қайта қалпына келтіру кезінде бейорганикалық және

	<p>Станокты кескіндеме туындыларын қалпына келтіру бойынша жұмыстарды бірізділікпен жүргізу</p>	<p>органикалық орталар мен оларды қолдану әдістемелерін пайдалану. 4. Станокты кескіндеме туындысын техникалық және кескіндемелік қалпына келтіруді жүргізу 5. Қалпына келтіру жұмыстары барысында құжаттамалық түсірілім жүргізу</p> <p>Білім:</p> <p>1. Станокты кескіндеме туындыларын зерттеудің физика-химиялық әдістерін білу 2. Жинақтамаларды жиынтықтаудың ғылыми қағидаттарын білу</p>
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
<p>3 Еңбек функциясы Қазіргі менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек нарығындағы бағдар</p>	<p>1-дағды (кәсіби міндет): Кәсіби еңбек нарығындағы бағдар</p>	<p>Дағдылар:</p> <p>1. Бейнелеу өнері саласындағы кәсіпкерліктің мүмкіндіктерін іске асырудың қағидаттарын, әдістерін , құралдарын меңгеру.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Өнер нарығы және оның жүйелері: өнер туындыларына сұраныс пен ұсыныс саласын білу 3. Өнер туындыларының құнын білу</p>
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
	<p>2-дағды (кәсіби міндет): Бейнелеу өнері саласының қазіргі менеджмент аясындағы бағдар</p>	<p>Дағдылар:</p> <p>1. Бейнелеу өнері нарығының үрдістерін қадағалау 2. Шығармашылық жобаларды іске асыру тәсілдерін түсіну</p> <p>Білім:</p> <p>1. Бизнесі дамыту стратегиясын білу. 2. Өнер туындыларының құнын білу.</p>
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
<p>Қосымша еңбек функциясы</p>	<p>1-дағды :</p>	<p>Дағдылар:</p> <p>-</p> <p>Білім:</p> <p>-</p>
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	-
		<p>Дағдылар:</p> <p>-</p>

	2-дағды:	Білім:
		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Жұмыс процестерін бақылау Нәтижеге және тиімділікке бағдарлану Тұлғааралық құзыреттілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	-	
СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс	СБШ деңгейі	Мамандықтың атауы
	6	Өнер саласындағы IT-менеджер
	6	SMM-менеджер
	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің (клуб / басқарма бөлімшесі / студия / бөлім / секция / цех) басшысы / меңгерушісі
	6	Бас суретші / дизайнер
	6	Мәдениет /театр/кино ұйымдарының: түрлері мен бағыттары бойынша суретші
	6	Қоюшы-суретші
	6	Сәндеуші-суретші
	6	Бағыттары мен түрлері бойынша дизайнер
	6	Әдіскер
	6	Көркемдеуші-суретші
	6	Сахна суретші-технологы
	6	Бас дизайнер (жобаның) / Арт-дизайнер
	6	Суретші- көркемдеуші / экспозиционер
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Талап етілмейді	
Нұсқа нөмірі және шыққан жылы:	1 нұсқа, 2023	
Шамамен қайта қарау күні	2026	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 708 72 22, n.borambaev@mki.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі"
республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан

мәдениетінің ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкер Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

"Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі"

Гизатова Гульнара Бисенғалиевна, E-mail: gbisen@list.ru, тел.+7 (701)4949556

Агатаев Серик Зиннурович, E-mail: Seric_zin@mail.ru, тел. +7(702) 2718247.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
23-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Театртанушы-педагог"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Театртанушы-педагог" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) информалы білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Театранушы-педагог.
5. Кәсіптік стандарттың коды: R90011037.
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
R Өнер, ойын-сауық және демалыс;
90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
90.01 Әртістік қызмет;
90.01.1 Театр қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Өнертану қызметі; театр өнерінің тарихын, теориясын зерттеуге ықпал ететін қызмет. Театр өнері саласындағы оқытушылық қызмет.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
 - 1) Театранушы - 6 СБШ-нің деңгейі;
 - 2) Театранушы - 8 СБШ-нің деңгейі;
 - 3) Театранушы - 7 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Театранушы-педагог":			
Топтың коды:	2633-1		
Қызмет атауының коды:	2633-1-010		
Кәсіптің атауы:	Театранушы-педагог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2633-1-002 Өнертанушы 2633-1-001 Балеттанушы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері саласындағы кәсіби ғылыми-зерттеу, педагогикалық қызмет. Мәдениет мекемелеріндегі практикалық қызмет.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу жұмысы
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Педагогикалық қызмет
Еңбек функциясы 1: Ғылыми-зерттеу жұмысы	Дағды 1: Ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыру және жүзеге асыру	Машықтар: 1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы өзіндік зерттеу жұмысының дағдыларын меңгеру. 2. Зерттеу тобының құрамында жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 3. Мұрағаттық құжаттармен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. БАҚ материалдарымен, бейнематериалдармен, кинографиялық көздермен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру.
		Білімдер: 1. Отандық және әлемдік театр өнерінің тарихы. 2. Отандық және әлемдік театр, Музыка және кино өнерінің тарихы. 2. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу әдістемесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Педагогикалық қызмет	Дағды 1: Педагогикалық жұмысты ұйымдастыру және жүзеге асыру	Машықтар: 1. Педагогикалық процесті ұйымдастыру және басқару әдістерін, әдістерін, құралдарын меңгеру.
		Білімдер: Педагогикалық, оқу-әдістемелік қызметтің принциптері мен формалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Күйзеліске тұрақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Ғылыми қызметкер	
	6	Балеттанушы	
10. Кәсіптің карточкасы "Театртанушы":			
Топтың коды:	2633-1		
Қызмет атауының коды:	2633-1-010		
Кәсіптің атауы:	Театртанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2633-1-001 Балеттанушы 2633-1-002 Өнертанушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері саласындағы кәсіби ғылыми-зерттеу, оқытушылық жұмыс		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін іске асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
	Дағды 1: Терең ғылыми білімді көркемдік практикаға енгізу	Машықтар: 1. Қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды, ғылыми ақпаратты алу, өңдеу және сақтау әдістерін меңгеру. 2. Театр өнерінің заманауи ғылыми мәселелерін тұжырымдай және шеше білу. 3. Тандалған тақырып бойынша ғылыми –зерттеу жұмыстарын жоспарлай және жүргізе білу. Білімдер:	

Еңбек функциясы 1: Театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін іске асыру		<p>1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы бойынша пәндерді оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын білу.</p> <p>2. Отандық және шетелдік ғылымның жаңа теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктерін, театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы заманауи зерттеу әдістерін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Білім беру ұйымының қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <p>1. Инновациялық шығармашылық ұсыныстарды енгізу, өзекті моральдық мәселелерді шешу мақсатында мәдениетті немесе жобаларды ұйымдастырудың миссиясын, тұжырымдамасын және саясатын қалыптастыру.</p> <p>2. Білім беру ұйымының шығармашылық, халықаралық, маркетингтік инвестициялық-қаржылық қызметін стратегиялық және орта мерзімді жоспарлау дағдыларын меңгеру.</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>1. Стратегиялық және орта мерзімді жоспарлаудың негіздерін біледі.</p> <p>2. Мәдениет және өнер саласындағы халықаралық ынтымақтастық қағидаттарын біледі.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 3: Театр өнері саласындағы оқытушыларды даярлау/қайта даярлау/біліктілігін арттыру процестерін басқару	<p>Машықтар:</p> <p>1. Оқытушылардың құзыреттілік деңгейін бағалау.</p> <p>2. Театр өнерін оқыту саласында заманауи технологияларды енгізу әдістемесін меңгеру.</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>1. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Дағды 4: Қазіргі кезеңде театр өнерінің даму тенденцияларына мониторинг жүргізу.	<p>Машықтар:</p> <p>1. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеулердің әдіснамасын меңгеру.</p> <p>2. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін кәсіби қызметте пайдалану.</p> <p>3. Театр өнері туындыларының көркемдік құндылығын негіздеу әдістемесін меңгеру.</p>	
	<p>Білімдер:</p> <p>1. Өнертану саласындағы ғылыми зерттеулердің әдіснамасын меңгеру.</p> <p>2. Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін кәсіби қызметте пайдалану.</p> <p>3. Театр өнері туындыларының көркемдік құндылығын негіздеу әдістемесін меңгеру.</p>	

	Дағдыны тану мүмкіндігі -		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Келіссөз жүргізу шеберлігі Жобалық ойлау Көп мәдениеттілік және ашықтық Клиентке бағдарлау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	8	Аға ғылыми қызметкер	
	8	Аға оқытушы	
11. Кәсіптің карточкасы "Театртанушы":			
Топтың коды:	2633-1		
Қызмет атауының коды:	2633-1-010		
Кәсіптің атауы:	Театртанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2633-1-001 Балеттанушы 2633-1-002 Өнертанушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері саласындағы кәсіби ғылыми-зерттеу, оқытушылық жұмыс.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін іске асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Оқытушылық қызметті іске асыру	
		Машықтар: 1. Қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды, ғылыми ақпаратты алу, өңдеу және сақтау әдістерін меңгеру.	

Еңбек функциясы 1: Театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін іске асыру	Дағды 1: Терең ғылыми білімді көркемдік практикаға енгізу	2. Театр өнерінің заманауи ғылыми мәселелерін тұжырымдай және шеше білу. 3. Таңдалған тақырып бойынша ғылыми –зерттеу жұмыстарын жоспарлай және жүргізе білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы бойынша пәндерді оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын білу. 2. Отандық және шетелдік ғылымның жаңа теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктерін, театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы заманауи зерттеу әдістерін білу.
Қосымша еңбек функциясы 1: Оқытушылық қызметті іске асыру	Дағды 1: Көркемдік практикаға тереңдетілген педагогикалық білімді енгізу	Машықтар: 1. Театр өнерін оқытудың заманауи мәселелерін тұжырымдай және шеше білу. 2. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында заманауи әдістерді, технологияларды, оқыту практикасын меңгеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы бойынша пәндерді оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын білу.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Келіссөз жүргізу шеберлігі Жобалық ойлау Көп мәдениеттілік және ашықтық Клиентке бағдарлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Аға ғылыми қызметкер
	7	Аға оқытушы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан мәдениетінің

ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері Жумадилова Дарья Ертайқызы,
e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

Ұйым:

1) Жоба жетекшісі: "Т. Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы"
республикалық мемлекеттік мекемесі. Гизатова Г. Б. gbisen@list.ru, +77014949556

2) "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі.

Сметова Алмагүл Амантайқызы. +7 707 859 34 50. pkkaznui@mail.ru

Жоба орындаушылары: "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық
мемлекеттік мекемесі .

Ескендіров Нартай Рамазанұлы;

Қадыралиева Айзат Оңғаралиқызы +7 (7172) 70 54 50 pkkaznui@mail.ru.

3) Астана қаласы мәдениет басқармасының "М. Горький атындағы Мемлекеттік
академиялық орыс драма театры" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны
Сарапшылар: Жұматаев Ернар Құрбанбекұлы, директор; Парманов Бекпулат
Саттарұлы, көркемдік жетекші. Байланыс деректері: e-mail: gorky_theatre@mail.ru Тел.:
+7 (7172) 324053.

4) Ұлытау облысы мәдениет, тілдерді дамыту және мұрағаты басқармасының "
С.Қожамқұлов атындағы Жезқазған қазақ музыкалық-драма театры" коммуналдық
мемлекеттік қазыналық кәсіпорны. Сарапшылар: Демидова О. Н., басшының м. а.
Байланыс деректері: e-mail: kense@ulytau-region.gov.kz Тел.: +7 (7102) 73-56-41, 73-34-
68.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024
жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
24-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Театртанушы"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Театртанушы" кәсіптік стандарты (бұдан
әрі-кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-
бабы 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру

ұйымдары қызметкерлері мен тұлғаларының кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) информалы білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББЖХС – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Театртанушы.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90011038.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.01 Әртістік қызмет;

90.01.1 Театр қызметі.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Өнертану қызметі; театр өнерінің тарихы, теориясын зерттеуге ықпал ететін қызмет. Театр өнері саласындағы сыни қызмет.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Театртанушы - 6 СБШ-нің деңгейі;

2) Театртанушы - 7 СБШ-нің деңгейі;

3) Театртанушы - 8 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Театртанушы":			
Топтың коды:	2633-1		
Қызмет атауының коды:	2633-1-010		
Кәсіптің атауы:	Театртанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1210-0-050 Театр директоры 2334-0-044 Театр өнерінің оқытушысы, колледж		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері саласындағы кәсіби өнертану, сыншылық, зерттеушілік, редакциялық-баспалық, оқытушылық жұмыс. Мәдениет мекемелеріндегі практикалық қызметтер.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу жұмысы 2. Сыни жұмыс 3. Редакциялық -баспа жұмысы	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ұйымдастырушылық - шығармашылық жұмыс 2. Ұйымдастыру-басқару жұмыстары 3. Баспасөз, басқа БАҚ, шығармашылық одақтармен байланыс	
Еңбек функциясы 1: Ғылыми-зерттеу жұмысы	Дағды 1: Ұйымдастыру және жүзеге асыру процесі	Машықтар: 1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы саласында өз бетінше ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу дағдыларын меңгеру. 2. Зерттеу тобының құрамында жұмыс істеу дағдыларына ие болу. 3. Мұрағат құжаттарымен жұмыс істеу дағдысының болуы. 4. Бұқаралық ақпарат құралдарымен, аудио және бейнежазбалармен жұмыс істей білу.	
		Білімдер:	

		<p>1. Отандық және әлемдік театр өнерінің түрлерінің тарихы.</p> <p>2. Отандық және әлемдік театр, музыка және кино тарихы.</p> <p>2. Зерттеу жұмысын жүргізу әдістері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Сыни жұмыс	<p>Дағды 1: Сыни әрекетті ұйымдастыру және жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Өз бетінше аналитикалық іс-әрекеттерді ұйымдастыру және өткізу дағдыларына ие болу.</p> <p>2. Ғылыми және мерзімді басылымдарда, интернет сайттарында мақала жазу және жариялау түріндегі театр өнері саласында сыни талдау дағдыларын меңгеру.</p> <p>3. Өткен және қазіргі театр өнерінің стильдері мен бағыттарын жүйелеу дағдыларын меңгеру</p> <p>4. Спектакльдерді қоғамдық талқылауға қатысу дағдыларын, театр әртістерінің орындаушылық шеберлігін, қазіргі театр өнерінің мәселелерін меңгеру.</p> <p>5. Өнертанудың әртүрлі жанрларына (шолу, шығармашылық портрет, проблемалық мақала, т.б.) жазу мәнерін меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Театр өнері туындыларының өнертанулық талдау әдістері, сонымен қатар әр дәуірдегі стильдер мен ағымдар.</p> <p>2. Өнертанудың әртүрлі жанрларын білу (шолу, шығармашылық портрет, проблемалық мақала, т.б.).</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 3: Редакциялық -баспа жұмысы	<p>Дағды 1: Редакциялық және баспа жұмысы ұйымдастыру және жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Редакциялық жұмыста практикалық дағдыларды меңгеру. 2. Баспалар мен БАҚ-та редакциялық жұмысты жүргізу дағдыларын меңгеру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Редакциялық-баспа жұмысының негізгі принциптері</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Ұйымдастырушылық - шығармашылық жұмыс	<p>Дағды 1: Ұйымдастырушылық және шығармашылық жұмыстарды іске асыру</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Театр өнері саласындағы кеңесші, сарапшы функцияларын орындау дағдыларын меңгеру.</p> <p>2. Конкурстарды, театрландырылған қойылымдарды, тұсаукесерлерді, театр фестивальдерін және басқа да іс-шараларды ұйымдастыру дағдыларына ие болу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Театрдағы қазіргі режиссура мен актерлік өнердің өзекті мәселелері.</p>

		2. Театр өнері саласындағы өзекті ғылыми зерттеулер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 2: Ұйымдастыру-басқару жұмыстары	Дағды 1: Басқару жұмыстарын ұйымдастыру мен іске асыру	Машықтар: 1. Мемлекеттік, облыстық мәдениет басқармаларында, театрларда, шығармашылық ұжымдарда, мұражайларда, шығармашылық одақтарда, басқа да қоғамдық ұйымдарда құрылымдық бөлімшелерде маманның функцияларын жүзеге асыру. Білімдер: 1. Көркем менеджменттің негізгі принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 3: Баспасөз, басқа БАҚ, шығармашылық одақтармен байланыс	Дағды 1: Бұқаралық ақпарат құралдарымен байланысты ұйымдастыру және жүзеге асыру	Машықтар: 1. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс істеу дағдысының болуы, 2. Театр өнері саласындағы, еліміздің мәдени өміріндегі оқиғалар туралы қажетті материалдарды дайындау дағдыларына ие болу. 3. Сұхбат, пресс-конференция, сауалнама, PR кампаниялар жүргізу дағдыларын меңгеру. Білімдер: 1. БАҚ-пен жұмыс істеудің негізгі принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Бизнесті түсіну Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Өнертанушы
	6	Музыкатанушы
10. Кәсіптің карточкасы "Театртанушы":		
Топтың коды:	2633-1	
Қызмет атауының коды:	2633-1-010	
Кәсіптің атауы:	Театртанушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2312-1-011 Оқытушы, доцент, этнология профессоры, университет 2312-1-007 Фортепиано және педагогика пәндерінің оқытушысы, ЖОО		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері саласындағы кәсіби өнертану, сыншылық, зерттеушілік, редакциялық-баспалық, оқытушылық жұмыс. Мәдениет мекемелеріндегі практикалық қызметтер.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Іске асыру ғылыми-педагогикалық қызмет	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Іске асыру ғылыми-педагогикалық қызмет	Дағды 1: Терең ғылыми білімнің көркемдік тәжірибесін іске асыру	Машықтар: 1. Заманауи ақпараттық технологиялардың көмегімен ғылыми ақпаратты алу, өңдеу және сақтау әдістері. 2. Театр өнерінің қазіргі ғылыми-педагогикалық мәселелерін тұжырымдап, шеше білу. 3. Тандалған тақырып бойынша зерттеу жұмысын жоспарлап, жүргізе білу.	
		Білімдер: 1. Театр өнерінің тарихы мен теориясы бойынша пәндерді оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын білу. 2. Театр өнерінің тарихы мен теориясы саласындағы заманауи зерттеу әдістерін білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Құрылымдық мәселелерді шешу Бастамашылық Клиентке бағдарлау Компьютерлік сауаттылық Сыни ойлау Көшбасшылық Көп мәселелік		

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Ғылыми-зерттеу орталығының жетекшісі	
	7	Өнертанушы-сыншы	
11. Кәсіптің карточкасы "Театртанушы":			
Топтың коды:	2633-1		
Қызмет атауының коды:	2633-1-010		
Кәсіптің атауы:	Театртанушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2312-1-011 Театр өнерінің оқытушысы, ЖОО 2312-1-003 Оқытушы-музыкатанушы, ЖОО		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері саласындағы кәсіби басқару, ғылыми-зерттеу қызметі.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми қызметпен айналысады.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Іске асыру бөлімдер мен мәдениет ұйымдарын басқару	
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1: Жеке немесе шығармашылық топтың	Машықтар: 1. Театртану саласындағы ғылыми зерттеулердің әдістемесін меңгеру. 2. Ғылыми зерттеу нәтижелерін кәсіби қызметте пайдалану. 3. Театр өнері туындыларының көркемдік құндылығын негіздеу әдістемесіне ие болу.	

Ғылыми қызметпен айналысады.	құрамында зерттеу жұмысы жүзеге асыру.	Білімдер: 1. Театртану ғылымының қазіргі заманғы ғылыми мәселелері мен даму тенденцияларын білу және түсіну. 2. Өнер саласындағы оқу іс-әрекетіндегі философиялық және ғылыми көзқарастардың бірлігін тану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Іске асыру бөлімдер мен мәдениет ұйымдарын басқару	Дағды 1: Күрделі әкімшілікке басшылық жасау, мәдениет және өнер саласындағы ғылыми, оқу, әдістемелік және шығармашылық процестер.	Машықтар: 1. Мәдениет және өнер саласындағы ұйымдардың қызметін ғылыми басқару және жоспарлау әдістерін меңгеру. 2. Кафедралар мен мәдениет ұйымдарының ғылыми, оқу, әдістемелік және шығармашылық процестерін ұйымдастыру, жоспарлау, басқару және еңбек ресурстарын үйлестіру әдістемесіне ие болу. Білімдер: 1. Мәдениет және өнер ұйымдарының жобалық/үдерістерін басқарудың теориялық және әдістемелік принциптерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Театр өнері саласындағы мамандарды даярлау/қайта даярлау/біліктілігін арттыру процестерін басқару	Машықтар: 1. Театр өнері саласындағы мамандардың құзыреттілік (шеберлік) деңгейін бағалау. 2. Театр өнері саласына заманауи технологияларды енгізу әдістемесін меңгеру. Білімдер: 1. Өнердегі жобалау технологияларының ғылыми негіздерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Өзгерістерді басқару Аналитикалық ойлау Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Жобалық ойлау Agile ойлау принциптері	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Өнертанушы-зерттеуші
	8	Театртанушы-зерттеуші

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@mki.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Сарапшы әзірлеушілер:

1) "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Ескендиоров Нартай Рамазанович

Қадыралиева Айзат Оңғаралиевна

+7 (7172) 70 54 50

pkkaznui@mail.ru

2) "Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі"

Гизатова Гульнара Бисенгалиевна

Еркебай Анар Саимжановна

e-mail: Kaznai@Art-Oner.Kz

тел: 8 (727) 261-42-40

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 29 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
25-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Хореограф"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Хореограф" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда

және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру - білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім - кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды - кәсіптік тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Қысқартулар мен аббревиатуралардың толық жазылуы:

1) ҰБШ - ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ-салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ-экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА-бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА-біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК-білім берудің халықаралық стандартты классификациясы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың төлқұжаты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Хореограф.

5. Кәсіптік стандарттың реттік нөмірі: R. 90011.

6. ЭҚЖЖ бойынша секцияның, бөлімнің, топтың, кластың және ішкі кластың атаулары:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.01 Әртістік қызмет;

90.01.1 Театр қызметі.

7. Хореографиялық колледждерде, мектептерде; мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу ұйымдарында; бастауыш, жалпы және бейіндік мектептерде хореографтардың педагогикалық қызметі; шығармашылық ұжымды ұйымдастыру және басқару, хореография бойынша бейіндік пәндерді жүргізу; сахналанған жұмыс; би ансамбльдеріндегі орындаушылық қызмет.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Хореограф - СБШ 6 деңгейі.

3-тарау. Кәсіп карточкасы

9. "Хореограф" кәсібінің карточкасы		
Код:	2653-2-004 БТБА, КС	
Топ коды:	2653-2	
Кәсіп:	Хореограф	
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары:	1432-0-040 хореографиялық ұжымның жетекшісі; 2654-4-007 қазіргі хореографияның режиссері; 2654-4-008 хореография режиссері; 2654-4-009 көркемдік жетекші;	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
ЭҚЖЖ бойынша біліктілік деңгейі		
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі		
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс	Талап етілмейді	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Хореография пәндерін оқыту, шығармашылық ұжымды ұйымдастыру және жетекшілік жасау. Қойылым жасау және орындаушылық қызмет.	
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Би ұжымының репертуарлық жоспарын құру. 2. Хореографиялық шығарма қою. 3. Ұжымның әлеуетін жетілдіру бойынша жұмыс. 4. Орындаушылық шеберлік.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
1-еңбек функциясы	1-дағды жоспарлау	Іскерліктер: 1. Ақпарат көздерімен алынған мәліметтермен жұмыс жасай білу. 2. Әдеби шығармаларға талдау жүргізе білу. 3. Репертуарды әзірлеу.
		Білім: 1. Әдебиеттермен және Интернет ресурстарымен жұмыс істеу алгоритмінің дағдыларын меңгеру. 2. Сюжеттің негізгі бұрылыстарын анықтай білу, кейіпкерлердің мінезін бағалау. 3. Жас және жанрлық ерекшеліктерді ескере отырып, репертуарды қалыптастыру принциптерін білу.
	Дағдыны таныту мүмкіндігі	ұсынылады / ұсынылмайды
		Іскерліктер: 1. Көркемдік мазмұнды жоспарлау.

<p>Би ұжымының репертуарлық жоспарын жасау</p>	<p>2-дағды Хореографиялық шығарма жасау</p>	<p>2. Белгілі бір құбылысты бейнелеу арқылы көркем образ жасау мүмкіндігі. 3. Техникамен және орындау әдістемесімен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру. 4. Хореографиялық шығарманы декорациямен, жарықтандырумен, сахналау техникасымен, бидің мәнін ашатын орындаушылардың костюмдерін жасау арқылы сахналық безендіруді білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Көркемдік мазмұнның формаларын білу; 2. Хореографиялық образ жасау бойынша жұмыс дағдыларын білу; 3. Әр түрлі жанрдағы билерді оқыту; әдістемесін, дайындық жұмыстарын меңгеру; 4. Сценография негіздерін білу.</p>
	<p>Дағдынытанытумүмкіндігі</p>	<p>ұсынылады / ұсынылмайды</p>
<p>2-еңбек функциясы Хореографиялық шығарма қою</p>	<p>1-дағды Би қою</p>	<p>Іскерліктер:</p> <p>1. Хореографиялық материалдың ойын таңдай білу; 2. Хореографиялық образдармен ойлана білу; 3. Музыкалық материалды таңдай білу; 4. Сюжетті дамыта білу; 5. Бидің сахналық суреттерін жасай білу; 6. Би комбинацияларын құрастыра білу; 7. Орындаушыларға би суреттері мен би комбинацияларын қоя білу; 8. Нөмірлерді дайылап, пысықтап білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Негізгі идеяны қалай дұрыс жеткізу керектігін білу: өнер туындысы, өмірлік жағдай, табиғи құбылыс, сөз, өз әсері; 2. Музыкалық материалмен және концертмейстермен жұмыс істеу дағдыларын білу; 3. Би шығармаларының драматургиясын білу. 4. Бидің композициялық суреттерін білу; 5. Би лексикасын, орындау техникасын білу; 6. Орындаушылармен қойылымдық жұмыс дағдыларын меңгеру; 7. Репетициялық жұмыс дағдыларын меңгеру.</p>
	<p>2-дағды Хореографиялық ұжымды басқару</p>	<p>Іскерліктер:</p> <p>1. Хореографиялық ұжымды қалыптастыру. 2. Хореографиялық ұжымды дамыту. 3. Ұжым қатысушыларының өзара іс-әрекеттері.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Би залдарының жабдықтарын, орындаушыларды іріктеу дағдыларын меңгеру. 2. Көшбасшының идеясын жүзеге асыра алатын ұжым құру дағдыларын меңгеру.</p>

		3. Топтағы тиімді командалық өзара әрекеттесудің әдістерін білу.
	Дағдыны таныту мүмкіндігі	ұсынылады / ұсынылмайды
3-еңбек функциясы Ұжымның әлеуетін жетілдіру бойынша жұмыс	1-дағды Орындалған шығармаларды талдау	Іскерліктер: 1. Өз жұмысын сынақ тұрғыдан бағалай білу. 2. Жеке би тәжірибесі. 3. Орындаушылардың техникасын, сюжеттік және хореографиялық тұрғыда салыстырмалы талдауды жасай білуі.
		Білім: 3. 1. Хореографиялық шығарманы талдау критерийлерін білу. 2. Орындаушылардың жұмысын бақылау және бағалау дағдыларын меңгеру, орындаушылық қызметті бағалау критерийлерін білу. 3. Мінез-құлық және адамгершілік нормалары.
4-еңбек функциясы Орындаушылық шеберлік	2-дағды Бидің техникасы мен орындаушылық шеберлік дағдыларын еркін меңгеру	Іскерліктер: 1. Талаптарға сәйкес физикалық, кәсіптік формаға ие болу. 2. Хореографиялық лексиканы сауатты орындау және практикалық көрсетілімін еркін меңгеру. 3. Орындаушылық шеберлікті, әртістікті және өз даралығын дамыту. Кәсіптік орындау жағдайында психологиялық механизмдерді (бұлшықет және музыкалық жады, эмоциялар, ерік, зейін, қиял) қолдану. 4. Бірлесіп орындау дағдыларын қолдана білу. 5. Өз деңгейлік рөлін кеңейтуде, репертуарды толықтыру.
		Білім: 1. Мекеменің ішкі еңбек тәртібінің ережелерін білу. 2. Музыкалық және хореографиялық пәндердің тарихы мен теориясын білу 3. Қозғалыстарды сауатты орындау әдістемесін білу. 4. Классикалық, заманауи, отандық және шетелдік репертуарды білу және түсіну. 5. Орындаушылық техникамен жұмыс істеу әдістерін білу. 6. Хореографияда актерлік шеберлікті, көрермендермен жұмыс жасау дағдыларын меңгеру.
	Дағдыны таныту мүмкіндігі	ұсынылады / ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар.	Кәсіптік табысқа жету үшін өзін-өзі дамыту, мансаптық өсу және өмір бойы білім алу траекториясын құратын қызметкер.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімдері :	(Техникалық форматқа арналған)	

СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	6	Заманауи хореография педагогы	
	6	Хореографиялық пәндер оқытушысы	
	6	Педагог-жаттықтырушы	
	6	Қоюшы-Хореограф (би ұжымдарында, мәдени-бұқаралық іс-шараларда, спортта, телевизиялық шоу-бағдарламаларда, кинода)	
	6	Хореографиялық ұжымның көркемдік жетекшісі	
	6	Сахналық қозғалыс және би жаттықтырушысы	
	6	Би ансамблінің әртісі	
	6	Әдіскер	
Білім беру және біліктілік жүйесімен байланыс	Білім деңгейі: негізгі орта, техникалық және кәсіптік білім	Мамандығы "Хореография"	" Біліктілігі "Хореограф"

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01.

Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

1) Ұйым: "М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан Университеті" коммерциялық емес акционерлік қоғамы, "Қазақ ұлттық хореография академиясы"

Жоба жетекшілері: Тілеубаева Балжан Сейдраманқызы, п.ғ.к., доцент, "Өнер" кафедрасының меңгерушісі.

Байланыс деректері: +7 778 738 7003, bal_67@list.ru.

Жоба орындаушылары: Абусева Альфия Закиевна, п.ғ.м., "Өнер" кафедрасының аға оқытушысы.

Байланыс деректері: +7 747 120 0979, 04022002@mail.ru.

Жоба орындаушылары: Шагитова Гүлнара Жұмағалиқызы, п.ғ.м., Оқу процесін әдістемелік қамтамасыз ету және цифрландыру бөлімінің бас маманы.

Байланыс деректері: +7 701 738 7004, g.shagitova@mail.ru.

2) Ұйым: Қостанай облысы әкімдігі мәдениет басқармасының "Е.Өмірзақов атындағы Қостанай облыстық филармониясы" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны. Сарапшылар: Оразалин Б. Б., жетекшісі; Кривова Е. В., бас балетмейстер;

Арыстанбекова Б. Т., кадрлар жөніндегі инспектор. Байланыс деректері: e-mail: filarmoniakostanay@mail.ru Тел.: +7 (7142) 90-23-65.

3) Ұйым: Ұлытау облысы мәдениет, тілдерді дамыту және мұрағат басқармасының "С.Қожамқұлов атындағы Жезқазған қазақ музыкалық-драма театры" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны. Сарапшылар: Демидова О. Н., басшының м. а. Байланыс деректері: e-mail: kense@ulytau-region.gov.kz Тел.: +7 (7102) 73-56-41, 73-34-68.

11. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

13. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

14. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

15. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
26-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен тұлғаларының кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020049.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Қуыршақ театрларында спектакльдер жасайтын театр суретшілерінің қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі - 6 СБШ-нің деңгейі

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-022		
Кәсіптің атауы:	Қуыршақ театрының қоюшы-суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информгалы бiлiммен байланыс:		
Кәсiптiң басқа ықтимал атаулары:	2654-4-022 Театрдың қоюшы-суретшiсi 2654-4-020 Ойын қуыршақтарының дизайнерi	
Қызметтiң негiзгi мақсаты:	Театр өнерi, мәдениет және бiлiм беру саласындағы кәсiби шығармашылық қызмет.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тiзбесi:	Мiндеттi еңбек функциялары:	1. Қойылымның авторлық көркемдiк шешiмiн жасау
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Жобалық құжаттаманы дайындау 2. Жобалық сүйемелдеу
Еңбек функциясы 1: Қойылымның авторлық көркемдiк шешiмiн жасау	Дағды 1: Анализ драматургии, разработка	Машықтар: 1. Драмалық материалды теориялық зерттеу. 2. Иконографиялық материалдарды жинау. 3. Әдебиет, музыка, хореография саласындағы теориялық бiлiмдi қолдана отырып тұжырымдар. Бiлiмдер: 1. Драматургияны талдау принциптерi. 2. Өнер тарихын зерттеу.
	Дағдыны тану мүмкiндiгi :	-
	Дағды 2: Жобаның бiрлескен авторлары-театр мамандарымен жұмыс (режиссер, хореограф, композитор және т. б.)	Машықтар: 1. Сценарий материалын (драматургия) талқылау және бiртұтас түсiну дағдылары. 2. Әр түрлi бағыттағы мамандарды бiрiктiретiн эстетикалық критерийлер мен дүниетанымды таба бiлу. Бiлiмдер: 1. Өнердегi түрлерi, формалары, жанрлары.
	Дағдыны тану мүмкiндiгi :	-
	Дағды 3: Жобаны визуализациялау (эскиздеу, кесу, макеттеу)	Машықтар: 1. Қуыршақ кейiпкерлерiнiң эскиздерiн жасау. 2. Костюмдердiң эскиздерiн жасау. 3. Декорацияны, жарықты, бутафорияны қоюдың эскиздерiн жасау. 4. Экспрессивтi құралдардың көмегiмен жоғарыда аталған эскиздерде шығарма бейнесiн сауатты беру. 5. Тепе-теңдiк, композициялық орталық, ритақ, контраст заңдарын ескере отырып, сахна алаңында декорация композициясын дұрыс құру. 6. Қуыршақтар мен декорация заттарының макетiнде сауатты бейнелеу және пiшiндердiң өлшемдерiнiң, контурларының көрiнетiн қысқартуларына сәйкес жазықтықта орналасу. 7. Пiшiннiң, пропорцияның көлемдi-пластикалық және түстi шешiмiн iздеу.
	Дағдыны тану мүмкiндiгi :	-

		<p>8. Заттардың материалдылығын, қоршаған ортаның жай-күйін, жарықтандыруды, жоспарлылықты, табиғаттың сипаттамалық ерекшеліктерін, қойылымның түс, түс бірлігін беру.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колористика, визуалды қабылдау заңдылықтары. 2. Театр және декоративті кескіндемедегі колористиканың спектакльдің жанрлық ерекшеліктерімен міндетті байланысы. 3. Композиция негіздерінің негізгі ұғымдары. 4. Театр перспективасының заңдары. 5. Спектакльдің көркемдік бейнесін жасау кезінде бейненің рөлі және кескіндемелік-графикалық экспрессивті құралдарды пайдалану үлесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Жобалық құжаттаманы дайындау	Дағды 1: Өндірістік-экономикалық дайындық	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Декорация мен бутафорлық бұйымдарды өндіруге арналған шығыстардың сметасын жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бутафорлық және декорациялық бұйымдарды жасау техникасы мен технологиялары. 2. Тұтыну нарығындағы бағаны талдау. 3. Спектакль өндірісінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін қажетті тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты қатынастарда қолданылатын ҚР заңдарын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Спектакльдің сценографиялық ұпайы	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Декорацияның жалпы түрінің сызбаларын дайындау; жоспарлау; фронтальды проекция; бүйірлік көріністер мен кесулер. 2. Спектакль қуыршақтарының декорациясы мен қозғалысының өзгеруін көрсететін анимациялық роликті дайындау. 3. Спектакльдің барлық дизайнын монтаждау дәйектілігі туралы құжат жасау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сызбаларды орындауға арналған графикалық бағдарламалар (AutoCAD; SolidWorks; Компас-3D). 2. Спектакльді безендірудің 3 өлшемді моделіне арналған графикалық бағдарламалар (Autodesk 3ds Max; ArchiCAD, Autodesk Maya, Cinema4D және т.б.).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арнайы жабдықты қолдану дағдыларын қалыптастыру.

	Дағды 3: Сахна алаңының паспорты	2. Сахналық арнайы аспаптармен жұмыс істеуде техникалық әдістерді практикалық меңгеру. 3. Жеңіл, бейне ұпайларының төлқұжатын жасаңыз. Білімдер: 1. Кәсіби сахналық жарық, форма-контент қою өнерінің теориялық негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 2: Жобалық сүйемелдеу	Дағды 1: Өндірістік цехтармен жұмыс	Машықтар: 1. Эскиздерге, сметаларға және техникалық құжаттамаларға сәйкес жиһаздарды, декорацияларды, бутафориялар мен реквизиттерді іріктеу, дайындау немесе тапсырыс беру. 2. Цехтар бойынша жеке авторлық қадағалау (дәнекерлеу, ағаш ұстасы, бояу, монтаждау, Жарық-проекциялау және т.б.). 3. Қуыршақтарды, декорацияларды және сахналық кеңістікті безендіру процестерін, соның ішінде спектакльдің жалпы Жарық дизайнын және жеке бөлшектерді басқарады. Білімдер: 1. Өндірістік процесті жоспарлау. 2. Басқару қызметінің аспектілерін білу. 3. Қуыршақ жасаудың негіздері мен заманауи технологиялары. 4. Театр қуыршақтарын өндірудің заманауи технологиялары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ақпаратты іздеу және талдау Өнім туралы білім Жұмыс процестерін бақылау Белгісіздік жағдайында жұмыс істеу Көп мәселелік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Костюм бойынша суретші
	6	Жарық бойынша суретші

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкер" Жұмаділова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

Ұйым: Қостанай облысы әкімдігі мәдениет басқармасының "Облыстық қуыршақ театры" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны.

Сарапшылар: Нұрмұхамбетов м. м., жетекшісі; Алышов А. Б., көркемдік-қойылым бөлімінің меңгерушісі; Кеңесбаева г.К., кадрлар жөніндегі инспектор. Байланыс деректері: e-mail: kost.pupet@mail.ru Тел.: +7 (7142) 53-64-03.

11. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

13. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 қаңтар.

14. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

15. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
27-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Театр декорациясының қоюшы-суретшісі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Театр декорациясының қоюшы-суретшісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Театр декорациясының қоюшы-суретшісі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020029.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Драма театрларында, опера және балет театрларында спектакльдерді безендіретін театр суретшісінің қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Театр декорациясының қоюшы-суретшісі - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Театр декорациясының қоюшы-суретшісі - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Театр декорациясының қоюшы-суретшісі - 8 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Театр декорациясының қоюшы-суретшісі":	
Топтың коды:	2654-4
Қызмет атауының коды:	2654-4-022
Кәсіптің атауы:	Театр декорациясының қоюшы-суретшісі
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	

бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2651-2-004 Суретші 2654-4-023 Театрдың қоюшы-суретшісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр өнері, мәдениет және білім саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қойылымның авторлық көркемдік шешімін жасау 2. Жобалық құжаттаманы дайындау 3. Жобаны қолдау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Орта кәсіптік білім беру саласында оқыту	
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1: Драматургиялық талдау, құру	Машықтар: 1. Драматургиялық материалды теориялық тұрғыдан зерттеу. 2. Иконографиялық материалдар жинағы. 3. Әдебиет, музыка, хореография салаларындағы теориялық білімдерін пайдалана отырып қорытынды жасау.	
		Білімдер: 1. Драматургиялық талдаудың принциптері. 2. Өнер тарихын зерттеу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Жобаның бірлескен авторларымен (режиссер, хореограф, композитор және т.б.) театр мамандарымен жұмыс.	Машықтар: 1. Сценарилік материалды (драматургияны) бірдей түсінуді ұйғарып, спектакль режиссерлерімен тығыз одақ құру, қалаған нәтиже мен жемісті еңбек алуға ұмтылу. 2. Әр түрлі саладағы мамандарды біріктіретін қажетті эстетикалық критерийлер мен дүниетанымды таба білу.	
		Білімдер: 1. Өнердегі түрлер, формалар, жанрлар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
		Машықтар:	

<p>Қойылымның авторлық көркемдік шешімін жасау</p>	<p>Дағды 3: Эскиз жасау, макет жасау (3D визуализация)</p>	<p>1. Декорация нобайларындағы шығарманың бейнесін мәнерлі құралдардың көмегімен сауатты беру.</p> <p>2. Тепе-теңдік, композициялық орталық, ырғақ, контраст заңдылықтарын ескере отырып, декорация композициясын сахнада дұрыс құрастыру.</p> <p>3. Өлшемдері, пішін контурларының айқын кішірейтулеріне сәйкес макеттегі безендіру объектілерінің сауатты кескіні және жазықтықта туралануы.</p> <p>4. Форманың, пропорцияның көлемді-пластикалық және түсті ерітіндісін іздеу.</p> <p>5. Объектілердің материалдылығын, қоршаған ортаның жағдайын, жарықтандыруды, жоспарлауды, табиғаттың сипаттамалық белгілерін, бояуды, өндірістің колористік бірлігін беру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Бояу, көрнекі қабылдау үлгілері.</p> <p>2. Театр декорациясындағы бояудың спектакльдің жанрлық ерекшеліктерімен міндетті түрде байланысы.</p> <p>3. Композиция негіздерінің негізгі түсініктері.</p> <p>4. Театр перспективасының заңдылықтары.</p> <p>5. Спектакльдің көркемдік бейнесін жасаудағы бейненің рөлі және кескіндемелік-графикалық құралдарын қолдану үлесі</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 1: Өндірістік-экономикалық дайындық</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Декорациялар мен бутафория өнімдері өндірісінің сметасын құру.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Бутафорлық және сәндік бұйымдарды жасау техникасы мен технологиясы.</p> <p>2. Тұтыну нарығындағы бағаларды талдау.</p> <p>3. Орындау өндірісінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін қажетті тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сатып алуға байланысты қатынастарда қолданылатын Қазақстан Республикасының заңдарын білу.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Жобалық құжаттаманы дайындау</p>	<p>Дағды 2: Спектакльдің сценографиялық партитурасы</p>	<p>Машықтар:</p> <p>1. Декорацияның жалпы көрінісі сызбаларын дайындау; макеттер; фронтальды проекция; бүйірлік көріністер мен кескіндер.</p> <p>2. Қойылым декорациясының өзгеруін көрсететін анимациялық бейнеролик дайындау.</p> <p>3. Спектакльдің барлық безендіру монтажы реттілігінің құжатын ресімдеу.</p> <p>Білімдер:</p>

		<p>1. Сызбаларды жасауға арналған графикалық бағдарламалар (AutoCAD; SolidWorks; Компас-3D).</p> <p>2. Спектакль декорациясының 3 өлшемді моделіне арналған графикалық бағдарламалар (Autodesk 3ds Max; ArchiCAD, SketchUp).</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 3: Сахналық алаң паспорты	<p>Машықтар:</p> <p>1. Арнайы құрал-жабдықтарды қолдану дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>2. Сахналық арнайы құрылғылармен жұмыс істеу тәсілдерін практикалық меңгеру.</p> <p>3. Жарық, бейнебаян-партитурасының төлқұжатын құрастыру.</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>1. Кәсіби сахналық жарықтандыру, бейнеконтент кою өнерінің теориялық негіздері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 3: Жобаны қолдау	Дағды 1: Өндірістік цехтармен жұмыс	<p>Машықтар:</p> <p>1. Спектакльді шығару үшін ауқымды шаралар ұйымдастыру.</p> <p>2. Шеберханаларға авторлық қадағалау (дәнекерлеу, ағаш ұстасы, бояу, монтаждау, жарық проекциясы және т.б.).</p> <p>3. Тапсырмаларға шығармашылықпен қарау дағдылары. Әлеуметтік жауапкершілікті сақтау.</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>1. Өндіріс барысын жоспарлау.</p> <p>2. Басқару қызметінің аспектілерінің білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Орта кәсіптік білім беру саласында оқыту	Дағды 1: Оқу материалын әзірлеу, сабақ өткізу	<p>Машықтар:</p> <p>1. Оқыту материалдарын құрастыра білу.</p> <p>2. Тәжірибелік тапсырмалар мен бақылау формаларын құрастыра білу.</p> <p>3. Педагогикалық әдістерді меңгеру</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>1. Болашақ мамандарды еңбек және кәсіптік іс-әрекет бейіні бойынша теориялық және практикалық дайындаудың кәсіби даярлығының педагогикалық қызметінің негізгі бағыттарын білу.</p> <p>2. Мотивацияның ерекшеліктері және шығармашылық процесті басқару жолдары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Шыдамдылық Командада жұмыс істей білу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Сахна технологы	
	6	Бас суретші	
10. Кәсіптің карточкасы "Театр декорациясының қоюшы-суретшісі":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-022		
Кәсіптің атауы:	Театр декорациясының қоюшы-суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Не требуется		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2651-2-004 Суретші 2654-4-015 Қоюшы суретші 2654-4-019 Сценограф		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сценография өнеріндегі кәсіби шығармашылық қызмет. Жоғары білікті маман даярлау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Дағды 1:		Машықтар: 1. Театралды-декорациялық өнер пәндері бойынша білім беру ұйымдарында оқытушының функцияларын жүзеге асыру.	

Еңбек функциясы 1: Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру	Кәсіби көркемдік білім беру саласында педагогикалық қызметті жүзеге асыру	2. Бакалавриаттың спектакльдің жалпы көркемдік міндетіне сәйкес өз бетінше көркемдік таныту қабілетін дамыту қабілеті.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-педагогикалық процестерді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Кез келген күрделіліктегі шығармашылық есептерді шешуге қабілетті және заманауи театр технологияларын меңгерген жоғары білікті суретші-сценографтарды дайындау. 2. Білім беру мекемелеріндегі оқу-әдістемелік және ғылыми-зерттеу жұмыстарын талдау. 3. Сценография саласындағы өз кәсіби қызметін талдау. Білімдер: 1. Болашақ маманды кәсіптік қызмет субъектісі ретінде кәсіби даярлаудағы пәндік білімнің рөлі. 2. Пәндерді оқытудың ғылыми-практикалық әдістерінің ерекшеліктері. 3. Оқушылардың танымдық белсенділігін арттыруға арналған инновациялық педагогикалық технологиялар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Өзгерістерді басқару Мақсаткерлік Эмоциялық парасат Аналитикалық ойлау Зейінді шоғырландыру және бақылау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	ART менеджері
	7	Костюм суретшісі
11. Кәсіптің карточкасы "Театр қоюшы-суретшісі":		
Топтың коды:	2654-4	
Қызмет атауының коды:	2654-4-022	
Кәсіптің атауы:	Театр қоюшы-суретшісі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-011 Суретші 2654-4-014 Қоюшы суретші 2654-4-015 Сценограф		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сценография саласындағы кәсіби шығармашылық қызметі		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сценография саласындағы ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Сценография саласындағы	Дағды 1: Қызмет көрсетудің кәсіби саласындағы ғылыми ақпаратты талдау және жинақтау	Машықтар: 1. Көркем құбылыстарды жүйелі талдау. 2. Зерттеу барысын жоспарлау және жүзеге асыру. 3. Кәсіби ғылыми-педагогикалық қызмет барысында туындайтын күрделі мәселелерді баяндау және шешу. 4. Топта өзара әрекеттесіп, тұлғааралық және мәдениетаралық қарым-қатынасты жүзеге асыра білу.	
		Білімдер: 1. Театр-сәндік өнердің қазіргі жағдайы мен даму тенденциялары. 2. Шығармашылық процесті ұйымдастыру және басқару принциптері 3. Жоғары оқу орнының психологиялық-педагогикалық аспектілері. 4. Ұлттық мәдени дәстүрлердің өзара ену мәселесі 5. Дүниетану және дүниетанымдық жүйелер және олардың бейнелеу өнері құралдары арқылы берілуі туралы.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

<p>ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру</p>	<p>Дағды 2: Сценография өнерінде ғылыми зерттеулер жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылымның даму тұжырымдамалары мен модельдерін білу. 2. Ғылыми зерттеулеріңіздің әдістемелік принциптерін, құрылымын және нәтижелерін ұсынуды түсініңіз. 3. Ғылыми және оқу қызметінің негізгі категорияларын ғылыми зерттеудің әртүрлі әдістерін меңгеру. 4. Ғылыми-зерттеу жұмысын ұйымдастырудың негізгі теориялық-әдістемелік негіздерін және принциптерін меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылым тарихы мен философиясының қалыптасуы, оның өзекті мәселелері, ғылыми қызметтің принциптері мен әдістері, мәдениет динамикасындағы ғылымның даму құрылымы.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Логикалық ойлау Сауалнамалар мен зерттеулер жүргізу Компьютерлік сауаттылық Көшбасшылық Логикалық ойлау Көп мәселелік</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі: 8 8</p>	<p>Кәсіптің атауы: Шығармашылық ұжымның жетекшісі Өнер саласындағы жобалардың жетекшісі</p>

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Сырбаева Алма Абильмажиновна, +7 (702) 987 97 49, alma_syrbaeva@mail.ru

Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

РМУ Қазақ ұлттық өнер университетінің "Сценография және сәндік өнер" кафедрасы

Басшы:

Мусахаджаева Айман Кожабековна

E-mail: kaznam98@mail.ru.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

15. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

16. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

17. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
28-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Суретші-аниматор"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Суретші-аниматор" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) КА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметкерлер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.

2) ББХКС – Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы

3) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

4) СБШ – салалық біліктілік шеңбері

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Суретші-аниматор.

5. Кәсіптік стандарттың коды: 2166-5-005.

6. Р. Өнер, ойын-сауық және демалыс

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет.

90.0 Балалар мен жастарды дамыту және тәрбиелеу саласындағы қызмет.

90.01 Көркемдік қызмет.

90.01 Кинематографиялық қызмет.

90.02 Кинотуындыларды жасауға ықпал ететін қызмет.

90.02.0 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын ынталандыратын қызмет.

90.03 Көркем және әдеби шығармашылық

90.03.0 Көркем және әдеби шығармашылық. Бұл кіші сыныпқа мыналар кіреді: мүсіншілердің, суретшілердің, мультфильмдердің, гравюралардың, оюшылардың және т.б. жеке жұмыс істейтін..

7. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Суретші-аниматор - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

8. Кәсіптің карточкасы "Суретші-аниматор":		
Топтың коды:	2166-5	
Қызмет атауының коды:	2166-5-005	
Кәсіптің атауы:	Суретші-аниматор	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өнер Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2166-5-001 3D Аниматор 2166-5-002 Аниматор 2166-5-003 Суретші -дизайнер (жалпы профиль) 2166-5-004 Суретші-сторибордшы 2166-5-006 Суретші-мультипликатор	

Қызметтің негізгі мақсаты:	Фильмнің көркемдік бейнеленуін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кейіпкерлермен жұмыс 2. Визуалды қатардың қойылымының анимациясын жасау
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Кейіпкерлермен жұмыс	<p>Дағды 1: Дайындық кезеңінде қоюшы-режиссер мен қоюшы-суретшінің басшылығымен кіріспе жұмысы</p>	<p>Машықтар: 1. Бейнелер мен кейіпкерлердің координациялары негізінде актерлік ойынының интерпретациясының түйінді мүмкіндіктерін дамыта алады. 2. Дайындық кезеңінде кейіпкерлерді талдап, бейнелерді ашып, жүйелей алады. 3. Болашақ анимациялық фильмнің (жобаның) жалпы өндірістік концепциясын көркемдік тәсілдермен және анимацияның айқындық құралдарымен қанықтыра отырып, байытуды біледі.</p> <p>Білімдер: 1. Актерлік өнердің теориялық, әдістемелік негіздері мен шығармашылық құрамдастарын біледі. 2. Анимацияның түрлі түрлерінің технологиялық процесін біледі. 3. Қазіргі заманғы компьютерлік анимациялық бағдарламалармен жұмыс істеу дағдыларын ие.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Өндіріс кезеңінде қоюшы-суретшімен бірге технология түрімен жұмыс және анимациясын әзірлеу</p>	<p>Машықтар: 1. Бейнелеу өнерінің түрлі бағыттарында және анимация түрлерінде тақырыпты немесе идеяны жүзеге асыруға қабілетті. 2. Қоршаған ортаны, кадр көңіл-күйін және кейіпкерлерді бейнелеу мен жеткізудің жалпы стилистикалық шешімін таба алады (кейіпкерлердің есте қалуы). 3. Кейіпкерлердің қозғалысының анимациялық шешімдерін (физикалық, хореографиялық, трюктік, тақырыптық және т.с.) әзірлеуді біледі.</p> <p>Білімдер: 1. Сюжеттің ойы негізіне және анимация түріне сүйене отырып, кейіпкерлермен жұмыс істеудің шығармашылық принциптері мен техникалық ерекшеліктерін біледі. 2. Өткен және бүгінгі анимациялық өнер кинематографиясы саласындағы жетістіктерді біледі. 3. Визуалды қатардағы пластикада, ымда, қимыл-қозғалыста көрсетілген кейіпкерлердің мінездерін жеткізудің тиімді әдістерін меңгерген.</p>

	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	
Еңбек функциясы 2: Визуалды қатардың қойылымының анимациясын жасау	Дағды 1: Кейіпкерлерді анимациялау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелерді кәсіби түрде сала алады және анимациялай алады. 2. Кадрдегі тайминг, артикуляция, камера, жоспар қозғалыстары, іс-әрекеттің берілген ырғағын ескере отырып қозғалыстардың имитациясын көрсете алады. 3. Кейіпкердің біртұтас визуалды композициясы мен көрнекі пластикасын жасай алады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экспозиция парағын оқу және дұрыс қолдану дағдысы бар. 2. Кейіпкерлердің мінезі мен стилін көрсететін бейнелеу әдістемелігін игерген. 3. Сахна қозғалысы, мінездердің ырғақтық мақсатын, күрделі гэгтардың, трюктік сахналардың, сахналық бидің, кейіпкерлердің артикуляциясы және түсірілімге немесе компьютерлік графикаға арналған арнайы дайындамалардың негіздерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	
	Дағды 2: Анимирование изображения, среды и многого другого	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арнайы эффектілерді пайдалана отырып, кейіпкерді қоршаған ортаның бейнесін кәсіби түрде жандандыруды біледі. 2. Материалды: аударымда, векторлық екі өлшемді анимация –, үш өлшемді 3D, заттар, Stop-motion және т.б. техникаларын қолдана отырып көрнекі көрсету жолдарын таңдай біледі. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арнайы эффектілерді анимациялаудың экспрессивтік құралдары мен әдістерін біледі. 2. Кадрдағы қозғалыстарды жасаудың композициялық принциптерін біледі. 3. Анимацияланған сахналардың шығармашылық ой мен сценарийіне сәйкестендіруге кадрлердің анимациясының сапасын бағалау критерийлерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жауапкершілік</p> <p>Ұқыптылық</p> <p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Жүйелі ойлау</p> <p>Стратегиялық ойлау</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	6	3D аниматор
	6	Суретші
	6	Фон суретшісі

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

9. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz.

10. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері Жұмаділова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

"Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Қожақова Л.Б. e-mail: kolyazka@list.ru

Телефон нөмірі: +7 (702) 929 99 75;

Малиева С.Ж. e-mail: saule_malieva@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (778) 884 99 68

11. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

13. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

14. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

15. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
29-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Бутофор"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Бутафор" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Бутафор.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020020.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Театр қойылымдарының/фильмнің/бұқаралық-мәдени іс-шаралардың декорациялық шешімі бойынша қоюшы-суретшінің шығармашылық идеяларын іске асыру.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Бутафор - 4 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Бутафор":		
Топтың коды:	7317-9	
Қызмет атауының коды:	7317-9-001	
Кәсіптің атауы:	Бутафор	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Бутафор
		Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Суретші-бутафор	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бутафория саласындағы кәсіби өндірістік-шығармашылық қызмет.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бутафория бұйымдарын жасау 2. Бутафория және реквизит бұйымдарының тұтастығын бақылау
	Қосымша еңбек функциялары:	
		<p>Машықтар:</p> <p>11. Бутафория бұйымдарын жасау технологиясын меңгеру.</p> <p>2. Әртүрлі материалдармен (былғары, темір, пластик, киіз, жасанды киіз, шифон матамен) жұмыс істей білу, аралас материалдарды пайдалану технологияларын меңгеру.</p> <p>3. Әр түрлі құрылыс, бояу, байланыстырушы материалдармен жұмыс істей білу.</p> <p>4. Темірмен, пластикпен жұмыс істеуге арналған құралдармен жұмыс істей білу.</p> <p>5. Темір жақтауларды дәнекерлей білу (мысалы, бас киім үшін), металдарды дәнекерлеу тәсілдерін білу.</p> <p>6. Реквизиттер мен декорацияларды желімдеу технологияларын меңгеру.</p>

<p>Еңбек функциясы 1: Бутафория бұйымдарын жасау</p>	<p>Дағды 1: Бутафория бұйымдарын дайындау және безендіру</p>	<p>7. Көркем және кескіндемелік бояу технологияларын меңгеру, эскиздер бойынша тондарды құра білу. 8. Эскиздермен жұмыс істей білу, берілген объектілерді, элементтерді эскиз өлшемдерін сәйкес келтіру. 9. Мүсіндер, барельеф, папье-маше жасай білу. 10. Дайын пішіндер бойынша папье-машеден жасау, әртүрлі материалдардан жасалған эскиздер бойынша ұсақ суреті бар бутафорлық бұйымдарды мүсіндеу технологиясын меңгеру. 11. Гипс үлгісін құю, ағаш құрылымын өндіру дағдыларын меңгеру. 12. Муляждық жұмыстарды, органикалық шыны, фольгадан жасалған жұмыстарды орындай білу. 13. Түрлі материалдардан гүлдер жасай білу, толық көлемдегі тұлыптар. 14. Темір бұйымдарын соғу, күміс және алтын сияқты заттармен жұмыс істей білу. 15. Театр-сахналық бас киімдерді әзірлеу және дайындау технологиясын меңгеру. 16. Өндіріс жағдайында технологиялық және ұйымдастырушылық сипаттағы шешімдерді табу. 17. Жеке және кескіндеме-декорация цехының (шеберхана телімінің) командасында жұмыс істей білу, көркемдік және технологиялық саясатты түсіну, өзінің декорациялық шеберлігін жетілдіру. 18. Өндірістік құралдар мен жабдықтарды пайдалану технологиясы мен ережелерін меңгеру.</p> <p>Білімдер: 1. Сызу негіздері, графикалық технологиялар. 2. Заманауи театр өндірісі жағдайында бутафория бұйымдарын жасаудың технологиялық әдістері. 3. Материалдардың қасиеттері мен сипаттамалары. 4. Театр және декорация өнерінің технологиясы. 5. Әр түрлі құрамы бар бояулардың қасиеттері және оларды дайындау әдістері.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 1: Бутафория және реквизит бұйымдарын пайдалану кезінде олар бүлінген кезде оларды тез жөндеу және қалпына келтіру</p>	<p>Машықтар: 1. Бутафорлық бұйымдар мен реквизиттердің ақаулары мен сынықтарын тез анықтап, жоя білу. 2. Әр түрлі лезде байланыстырушы материалдармен (желім, лак) жұмыс істей білу. 3. Бутафорлық бұйымдар мен деректемелердің қайта сынуын болдырмау бойынша шешімдер таба білу.</p> <p>Білімдер: 1. Бір-бірін алмастыратын және ұқсас материалдардың қасиеттері.</p>

		2. Сахнада монтаждау, жөндеу және қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасының ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Буафория және реквизит бұйымдарының тұтастығын бақылау	Дағды 2: Буафорлық бұйымдар мен деректемелерді пайдаланғаннан кейін оларды қалпына келтіру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Буафорлық бұйымдар мен деректемелердің сынуы мен сыртқы ақауларын көзбен анықтай білу. 2. Заттарды қалпына келтірудің оңтайлы әдістері мен материалдарын таңдау. 3. Буафорлық бұйымдар мен деректемелердің конструкциясындағы бұзылуларды жоя білу. 4. Буафорлық бұйымдардың, деректемелердің көркемдік-декорациялық бөлшектерінің сыртқы ақауларын жоя білу. 5. Сәндік өнімнің әртүрлі текстураларына еліктеу. 6. Бұйымдарды отқа төзімді сіңдірулермен және пайдалану мерзімін ұзартатын құралдармен өңдеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалды таңдау, буафорлық бұйым мен деректеменің бөлшектерін дайындау және ауыстыру тәсілдері. 2. Оңтайлы материалдардан әртүрлі текстуралар мен беттерге еліктеу әдістері. 3. Әр түрлі құрамы бар бояулардың қасиеттері және оларды дайындау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Шыдамдылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Реквизитор
	4	Театр қуыршақтарын жасау шебері

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-зерттеу институты

Жетекшісі:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

"Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Курманов Дархан

тел: 87051033823

e-mail: Dkm_008@mail.ru

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
30-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Грим суретшісі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Грим суретшісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

- 1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;
- 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;
- 3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;
- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) ББЖХС – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Грим суретшісі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020025.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Театр, кино және басқа да ойын-сауық өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Авторлық бейнелерді жасау.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Грим суретшісі - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Грим суретшісі - 7 СБШ-нің деңгейі;
- 4) Грим суретшісі - 4 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Грим суретшісі":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-014		
Кәсіптің атауы:	Грим суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Көркем еңбек	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-003 Қоюшы-суретшінің көмекшісі 5142-3-002 Гример-постижер 5142-3-004 Постижер 5142-3-001 Визажшы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр, кино және басқа да ойын-сауық өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Авторлық білім беруді құру.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қойылым кейіпкерлерінің сыртқы келбетін (спектакльдер, концерттер, қойылымдар), эскиздер мен сипаттамаларға сәйкес күрделі Жеке және портреттік гримдерді грим және постиж арқылы жасайды 2. Гримнің көркемдік сапасын, әр актердің портреттік сипаттамасының бірлігін сақтауды қамтамасыз етеді
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Гримді соңғы нұсқасын белгілейді, негізгі орындаушыларға макияж жасайды
Еңбек функциясы 1: Қойылым кейіпкерлерінің сыртқы келбетін (спектакльдер, концерттер, қойылымдар), эскиздер мен сипаттамаларға сәйкес күрделі Жеке және портреттік гримдерді грим және постиж арқылы жасайды	Дағды 1: Грим бойынша қоюшы-суретшінің эскиздері мен сипаттамаларына сәйкес образдар жасау	Машықтар: 1. Адамның өзгеруін қажет ететін өнердің кез келген бағытында (кино, театр, теледидар, сахна өнері) жобаның жалпы идеясына және кейіпкердің сипатына сәйкес образдар жасай білу. 2. Сызуды және кескіндеме техникасын жетік меңгерген. 3. Сурет салу дағдыларының болуы. 4. Шағын мүсіндік пішіндерді жасай білу. 5. Өртүрлі графикалық құралдар мен әдістерді меңгерген. 6. Гримді қолдануға арналған әртүрлі материалдарды (бою материалдары, силиконды қалыптау және т.б.) білу. Білімдер: 1. Сахналық макияжды көркемдік шешудің мақсаттары мен әдістерін білу және түсіну. 2. Көркем композицияның ережелері мен заңдары. 3. Мүсін негіздері. 4. Пластикалық анатомияның конструктивті құрылысы мен негіздерін білу. 5. Түс және түс теориясы. 6. Колористикалық кескіндеме заңдары (жарық, түс, тон, түс). 7. Макияжды жағуға және түсінуге, шаштаразға арналған материалдармен жұмыс істеу әдістері мен технологиялары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	
Еңбек функциясы 2: Гримнің көркемдік сапасын, әр актердің портреттік сипаттамасының бірлігін сақтауды қамтамасыз етеді	Дағды 1: Қажетті текстураларды, мәнерлілік құралдарын, материалдарды анықтау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдың сапасын анықтай білу. 2. Сметаға сәйкес макияжды жағу үшін қажетті материалдарды сатып алу үшін техникалық ерекшелік жасай білу. 3. Актерлердің сахналық макияжды орындауын бақылау, жаңадан келген актерлердің негізгі макияжын қолдануға үйрету. 4. Актерлерге сыртқы келбеті мен бейнесі бойынша қоюшы режиссердің идеяларын жеткізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Орындаушылық өнер саласындағы экономика және менеджмент негіздері. 2. Макияж және түсіну үшін материалдардың, құралдар мен жабдықтардың сапа критерийлерін білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі : -	
Қосымша еңбек функциясы 1: Гримді соңғы нұсқасын белгілейді, негізгі орындаушыларға макияж жасайды	Дағды 1: Грим суретшісінің, визажист суретшісінің, технологтың құралдары мен әдістерін кәсіби меңгеру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі бағытта жұмыс істеу үшін макияжды қолданудың әртүрлі әдістері мен технологияларын қолдану. 3. Театрда, кинода және теледидарда бейнелер жасау үшін әртүрлі макияж және шаш үлгілерін орындау дағдыларын меңгеру. 4. Күрделілігі жоғары портреттік макияж жасау дағдыларын меңгеру. 5. Арнайы технологияны қолдану дағдыларын меңгеру. 6. Көркем макияж және түсіну әдістерін, киім-кешек бөлмесінде қолданылатын жабдықтарды, құралдарды, материалдарды (саз, латекс, қатайтқыштар, бояғыштар және т.б.) қолданыңыз. 8. Командада жұмыс істей білу. 7. Гриммер-постижер цехының (учаскесінің) жұмысын ұйымдастыру және басқару дағдыларын меңгерген. 8. Премьераларды дайындау бойынша және спектакльдер/Фильмдер/концерттер қою кезінде жұмыс міндеттерін қоя және тапсыра алады. 9. Театрдың ағымдағы репертуарында шашты, постижер бұйымдарын қалпына келтіру, жөндеу, тазалау және дезинфекциялау, гримді сақтау бойынша жұмыстарды ұйымдастыра және жүргізе білу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макияж және түсіну өнері процестерінің технологиясы.

		<p>2. Көркем-постижер бұйымдарының түрлерін дайындау және оларды өңдеу (рәсімдеу) тәсілдері.</p> <p>3. Театр, кино және теледидар саласындағы ерекшеліктерін ескере отырып, макияждың әртүрлі түрлерінің ерекшелігі.</p> <p>4. Жоғары ажыратымдылықтағы камералармен жұмыс істеуге арналған заманауи макияж материалдарымен жұмыс істеу әдістері.</p> <p>5. Мүсіндік-көлемді грим технологиясы, мүсін негіздері.</p> <p>6. Визаж, шаштараз, Тарихи шаш технологиясының технологиялық процесі.</p> <p>7. Боди-арт технологиясы</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Бейімділік</p> <p>Жауапкершілік</p> <p>Ұқыптылық</p> <p>Дербестік және жауапкершілік</p> <p>Күйзеліске тұрақтылық</p> <p>Шыдамдылық</p>		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	4	Гримші-постижер	
	4	Грим жөніндегі суретші-қоюшының көмекшісі	
10. Кәсіптің карточкасы "Грим суретшісі":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-014		
Кәсіптің атауы:	Грим суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-003 Суретші-коюшының ассистенті 5142-3-002 Гримші-пастижер 5142-3-001 Визажист
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жеке жұмыс істейтін гримерлер, постижерлер суретшілерінің қызметі
Еңбек функциялардың сипаттамасы	
Еңбек функцияларының тізбесі:	<p>Міндетті еңбек функциялары:</p> <p>1. Кейіпкердің сахналық немесе кинематографиялық бейнесін, киноқойылымның немесе спектакльдің тұжырымдамасы мен сыртқы бейнесінің шешіміне байланысты, грим өнерінің бейнелеу құралдарының көмегімен жасап шығару.</p> <p>2. Грим жасауға қажетті дайындық және ұйымдастыру-бақылау іс-шараларын өткізу</p> <p>3. Кейіпкерлердің гримімін шығару жұмысындағы эстетикалық компонентіне, толықтығына, орындалу тазалығына және өзіндік ерекшелігі үшін жауап береді.</p>
	<p>Қосымша еңбек функциялары:</p> <p>1. Грим цехтарын меңгеру және әртүрлі сипаттағы түсірілім қойылымдарында және шоу көрсетілімдеріндегі грим бөлімдерін басқару.</p> <p>2. Өнер және сән қызметі мен сұлулық индустриясы саласының ойын-сауықтық, мәдени және өзге де іс-шараларында қызмет көрсету</p>
Еңбек функциясы 1: Кейіпкердің сахналық немесе кинематографиялық бейнесін, киноқойылымның немесе спектакльдің тұжырымдамасы мен сыртқы бейнесінің шешіміне байланысты, грим өнерінің бейнелеу құралдарының көмегімен жасап шығару.	<p>Дағды 1: Сыртқы визуалды шешімге сәйкес сахналық бейнені жасау</p> <p>Машықтар:</p> <p>1. Жобаның жалпы идеясына және адамның жаңа образға кіруін қажет ететін өнердің кез-келген бағытында (кино, театр, теледидар, ойын-сауық өнері) кейіпкердің мінез-құлқына сәйкес бейнелер жасау.</p> <p>2. Грим жасау үдерісінде әртүрлі құралдарды, материалдарды және құрылғыларды қолдана отырып, әр түрлі гримдеу әдістерін қолдану.</p>
	<p>Білімдер:</p> <p>1. Сахналық гримнің көркемдік шешімінің мақсаттары мен әдістерін білу және түсіну.</p> <p>2. Көркем композицияның ережелері мен заңдарын білу</p> <p>3. Түс пен рең теориясын білу</p> <p>4. Пластикалық анатомияның конструктивті құрылысы мен негіздерін білу.</p> <p>5. Колористикалық кескіндеме заңдылықтарын білу (жарық, түс, тон, түс).</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>-</p>
	<p>Машықтар:</p> <p>1. Кейіпкердің толық бейнесін жасауда гримнің құрамдас бөлігі ретінде әртүрлі күрделіліктегі шаш үлгілерін орындау әдістерін орындау.</p>

	<p>Дағды 2: Сахналық бенені постиж және шаштараз шеберлігімен толықтыру.</p>	<p>2. Әр түрлі күрделіліктегі постиж бұйымдары мен шаш әшекейлерін жасау әдістері мен технологияларын меңгеру.</p> <p>Білімдер: 1. Постиж цехындағы қауіпсіздік техникасы мен гигиена заңдарын білу. 2. Гримдеу және парик жасау өнері, шаштараз материалдарымен жұмыс істеу әдістері мен технологияларын білу 3. Дәуірге сәйкес әр түрлі шаш үлгілерін білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Грим жасауға қажетті дайындық және ұйымдастыру-бақылау іс-шараларын өткізу</p>	<p>Дағды 1: Грим бойынша қойылған міндеттерді орындаудың жоғары сапасын қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар: 1. Жұмыс жасау кезінде постиж цехында және грим шеберханасында қауіпсіздік техникасы мен гигиена ережелерін сақтау. 2. Материалдың сапасын анықтай білу.</p> <p>Білімдер: 1. Грим және парик жасау үшін материалдар, құралдар мен жабдықтардың сапа өлшемшарттарын білу 2. Спектакль шығарар алдында немесе дайындық түсірілім кезеңінде дайындық жұмыстарын жүргізу тәртібі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Дайындық және ұйымдастырушылық бақылау іс-шараларын өткізу.</p>	<p>Машықтар: 1. Кәсіби қызметті жүзеге асыруға қажетті гримдеу жабдықтарын, құралдар мен материалдарды сатып алу үшін есеп айырысу құжаттарын, сметаларды жасау. 2. Премьералық қойылымдарды дайындау және спектакльдер/фильмдер/концерттер қойылымы кезінде жұмыс міндеттерін қоя білу және тапсыру қабілеті.</p> <p>Білімдер: 1. Орындаушылық өнер саласындағы экономика және менеджмент негіздерін білу</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар: 1. Әр түрлі бағытта жұмыс істеу үшін алуан-түрлі гримдеу әдістері мен технологияларын қолдану. 2. Театрда, кинода және теледидарда бейнелер жасау үшін әртүрлі макияж және шаш үлгілерін жасау дағдыларын меңгеру. 3. Күрделілігі жоғары портреттік грим жасау дағдыларын меңгеру. 4. Арнайы грим технологиясын қолдану дағдыларын меңгеру.</p>

<p>Енбек функциясы 3: Кейіпкерлердің гримімін шығару жұмысындағы эстетикалық компонентіне, толықтығына, орындалу тазалығына және өзіндік ерекшелігі үшін жауап береді.</p>	<p>Дағды 1: Гримнің техникалық және мәнерлі құралдарын кәсіби меңгеру.</p>	<p>5. Гримдік-постижерлік тәжірибеде көркемдік грим және постиж бұйымдарын жасау тәсілдерін, жабдықтарды, құралдарды, материалдарды (саз, латекс, қатайтқыштар, бояғыштар, револьтекс, папье-маше және т.б.) қолдану.</p> <p>Білімдер: 1. Грим-постиж бұйымдарын жасау өнері үдерістерінің технологияларын білу. 2. Көркемдік-постижерлік бұйымдардың түрлерін дайындау және оларды өңдеу (ресімдеу) тәсілдерін білу 3. Театр, кино және теледидар саласындағы ерекшеліктерді ескере отырып, гримнің әртүрлі түрлерінің ерекшеліктерін білу 4. Тұнықтығы жоғары камералармен жұмыс істеуге арналған заманауи грим материалдарын қолдану әдістерін білу 5. Мүсіндік-көлемді грим технологиясын, мүсін негіздерін білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	-
	<p>Дағды 2: Жұмыста грим өнерінің әртүрлі әдістері мен технологияларын қолдану.</p>	<p>Машықтар: 1. Аэрограф пен арнайы бояулардың көмегімен қол тигізбей бояу және гримдеу техникасын меңгеру. 2. Визаждың техникалық және суреттеу құралдарының көмегімен сахналық немесе күнделікті бейнені жасау. 3. Модельдің басын өлшеуден бастап тамбурлап тігуге, дайындау мен безендіруге дейін әртүрлі театр париктерін жасау технологиясын меңгеру</p> <p>Білімдер: 1. Бет әрлеудің, шаштараз өнерінің технологиялық үдерістерін, тарихи шаш үлгілерін білу 2. Денеге сурет салу өнерінің (боди-арт) технологиясын, оның ішінде татуажды білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	-
<p>Қосымша еңбек функциясы 1:</p>	<p>Дағды 1: Театрда грим цехтарын және постиж шеберханаларын басқару</p>	<p>Машықтар: 1. Театрдың ағымдағы репертуарында париктерді, постижер бұйымдарын қалпына келтіру, жөндеу, тазалау және дезинфекциялау, гримді сақтау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Сахналық топта жұмыс істей білу. 3. Грим-постиж бұйымдарын жасау цехының (учаскесінің) жұмысын ұйымдастыру және басқару дағдыларын меңгеру.</p> <p>Білімдер: 1. Грим цехтарындағы қауіпсіздік техникасын білу. 2. Жобалық ойлау негіздерін білу. 3. Заманауи жабдықтарға, косметикалық құралдарға, макияж цехтарындағы материалдық қауіпсіздікке қойылатын талаптарды білу</p>

<p>Грим цехтарын меңгеру және әртүрлі сипаттағы түсірілім қойылымдарында және шоу көрсетілімдеріндегі грим бөлімдерін басқару.</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 2: Түсірілім өндірістеріндегі грим департаменттерін басқару.</p>	<p>- Машықтар: 1. Кино мен теледидарда грим техникасын меңгеру. 2. Кино мен теледидарда гримге арналған арнайы материалдармен жұмыс істей білу. 3. Гримді түзету дағдыларын меңгеру және монтажды ескере отырып, гримдегі хронологиялық дәлдікті сақтау. Білімдер: 1. Түсірілім алаңындағы жұмыстың ерекшелігі. 2.Түсірілім алаңындағы жұмыс тәртібін білу. 3.Грим департаментінің Еңбек ресурстарын басқару және ұйымдастыру.</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 2: Өнер және сән қызметі мен сұлулық индустриясы саласының ойын-сауықтық, мәдени және өзге де іс-шараларында қызмет көрсету</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 1: Өнер саласындағы Әртүрлі күрделіліктегі грим бойынша қойылған міндеттерді орындау. Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 2: Сән және сұлулық индустриясында грим бойынша міндеттерді орындау. Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>- Машықтар: 1. Есеп айырысу құжаттарын жасау және гримге қажетті материалдарды сатып алу. 2. Өткізілетін іс-шараға қатысты қойылған міндеттерді орындау үшін грим, бетті әрлеу, шаш үлгісін және постиж бұйымдарын жасау ісінің әртүрлі құралдары мен әдістерін меңгеру. Білімдер: 1. Өнер және сән қызметі мен сұлулық индустриясы саласының ойын-сауықтық, мәдени және өзге де іс-шараларында қызмет көрсетудегі жұмыс тәртібін білу. 2. Грим бойынша әртүрлі тапсырмаларды орындау үшін қажетті құралдар мен материалдардың жіктелуін, сипаттамалары мен қасиеттерін білу. Машықтар: 1. Өнер, сән қызметі және сұлулық индустриясындағы іс-шаралар үшін әртүрлі сипаттағы және күрделіліктегі тапсырмаларды орындау үшін қажетті косметика жиынтығымен және құралдармен жұмыс істеу қағидаттарын меңгеру. 2. Сән және сұлулық индустриясында сахналық макияжды орындау техникасын меңгеру. Білімдер: 1. Қойылған міндеттердің күрделілігіне және іс-шараның ауқымына сәйкес клиенттермен қарым-қатынас мәдениетін және баға саясатын білу. 2. Сұлулық индустриясы саласындағы заманауи трендтер мен заманауи сән туралы білім.</p>

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Стратегиялық ойлау Шыдамдылық Ойлау икемділігі		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Гримші-постижер	
	6	Суретші-қоюшы	
11. Кәсіптің карточкасы "Грим суретшісі":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-014		
Кәсіптің атауы:	Грим суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-003 Суретші-қоюшының ассистенті 2654-4-014 Суретші-гример		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сценография өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Жоғары білікті маман даярлау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Дағды 1:	Машықтар: 1. Білім беру ұйымдарында грим, визаж, шаштараз ісі және парик жасау өнері пәндері бойынша оқытушы қызметін жүзеге асыру.		

Еңбек функциясы 1: Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру	Кәсіби көркемдік білім беру саласында педагогикалық қызметті жүзеге асыру	2. Кейіпкердің сахналық бейнесін жасауда тәуелсіз көркемдік пікір білдіру қабілетін дамыту мүмкіндігі. 3. Грим өнерінің бейнелеу құралдары көмегімен кейіпкердің сахналық бейнесін жасауда студенттердің қажетті дағдыларын дамыту дағдысы
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-педагогикалық үдерістерді ұйымдастыру	Машықтар: 1. Кез-келген күрделі шығармашылық міндеттерді шеше алатын және театр мен кино саласында заманауи техника мен технологияларды меңгерген жоғары білікті грим суретшілерін даярлау. 2. Оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдау. 3. Грим өнері саласындағы өзінің кәсіби қызметін талдау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Мотивация Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті Уақытты басқару Клиентке бағдарлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Суретші-қоюшы
	7	Режиссер

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкері Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

1) "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі. Шалғымбаева А.К. ayagul92.92@mail.ru +77776291524.

2) "Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі" Ашинов Р.Б. Killahpro_88@mail.ru +77082451988

3) Қызылорда облысы мәдениет және спорт басқармасының "Нартай Бекежанов атындағы Қызылорда облыстық қазақ академиялық музыкалық драма театры" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны.

Сарапшылар: Ниязов М., жетекшісі; Жақсығұлов С., басшының орынбасары; Оразалы А., көркемдік жетекші. Байланыс деректері: e-mail: kzdramteatr@mail.ru Тел.: +7 (7242) 27-67-27.

4) Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің мәдениет, тілдерді дамыту және мұрағат Управления басқармасының "Николай Погодин атындағы облыстық орыс драма театры" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны. Сарапшылар: Рамазанов С.У., жетекшісі; Ежиков С. В., қойылым бөлімінің меңгерушісі; Наргелене И.Вв., грим суретшісі. Байланыс деректері: e-mail: progodin@yandex.ru Тел.: +7 (7152) 46-35-90.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
31-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Жарық бойынша суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Жарық бойынша суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББЖХС – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Жарық бойынша суретші.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Театрлық іс-әрекет; мәдени-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін іс-әрекет.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Жарық бойынша суретші - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Жарық бойынша суретші":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-011		
Кәсіптің атауы:	Жарық бойынша суретші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-007 Жарық бойынша дизайнер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр, кино және басқа да ойын-сауық өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Авторлық бейнелерді жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сценографияда жобаны қабылдауға қатысады, монтаждау бойынша нақты ұсыныстар береді, қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып, спектакльдің жарық монтажын жасайды 2. Жарық эффектілерін, қажетті техникалық құралдар мен құжаттаманы әзірлейді 3. Жобаны сценографияда қабылдағаннан кейін тақырыпты, идеяны, негізгі тапсырманы, қойылым құрамын анықтайды және жүзеге асырады 4. Ағымдағы репертуардағы спектакльдердігі көркем жарықтандырудың дәл орындалуын бақылайды 5. Қойылымдық жарықтандыруды жаңғыртудың перспективалық жоспарларын әзірлейді 6. Сахналық қойылымды жүзеге асыру процесінде техникалық (шығармашылық) ұжымның жұмысына басшылық ету 	
	Қосымша еңбек функциялары:		

<p>Еңбек функциясы 1: Сценографияда жобаны қабылдауға қатысады, монтаждау бойынша нақты ұсыныстар береді, қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып, спектакльдің жарық монтажын жасайды</p>	<p>Дағды 1: Жаңа қойылымға дайындық процесін ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар: 1. Әр түрлі техникалық құралдарды қолдана отырып, әр түрлі жанрдағы туындылардың жарық композициясын жасай алады. 2. Арнайы жарықтандыру және проекциялық аспаптармен жұмыс істеудің кәсіби техникалық дағдыларын меңгерген. 3. Жобаны сценографияда қабылдағаннан кейін тақырыпты, идеяны, супер тапсырманы, қойылым композициясын анықтай және жүзеге асыра алады. 4. Спектакльдің жарық партитурасын қалай жасау керектігін біледі. 5. Көркемдік-өндірістік басшылықпен жұмыс істей алады.</p> <p>Білімдер: 1. Жарықтың теориялық және әдістемелік негіздерін біледі. 2. Өткен және қазіргі заманның сценографиялық өнері саласындағы жетістіктерді біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	

<p>Дағды 2: Монтаждау бойынша нақты техникалық ұсыныстарды шығармашылық игеру</p>	<p>Машықтар: 1. Қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып, спектакльдегі жарық монтаждау негіздерін меңгерген. 2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және өрттен қорғау ережелері мен нормаларына сәйкес жұмыс істей алады.</p> <p>Білімдер: 1. Театр сахнасының жарықтандыру жабдықтарының теориялық және практикалық негіздерін біледі. 2. Өткен және қазіргі заманның Жарық өнері саласындағы жетістіктерді біледі.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Жарық суреткерінің әдеби негіз және қойылымның дизайны бойынша жұмысы</p>	<p>Машықтар: 1. Қойылымның әдеби негізін режиссерлік талдау дағдыларын меңгерген. 2. Әдеби қойылым негізінде жарықтың сахналық интерпретациясын дамыта алады. 3. Болашақ өндірісте жаңа технологияны қолдану арқылы режиссерлік ниетті жүзеге асыра алады.</p> <p>Білімдер: 1. Режиссерлік талдаудың теориялық және әдістемелік негіздерін біледі. 2. Өндіріске қажетті әртүрлі көздермен жұмыс істеу принциптерін біледі.</p>
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	

Еңбек функциясы 2: Жарық эффектілерін, қажетті техникалық құралдар мен құжаттаманы әзірлейді	Дағды 1: Қойылымда шығармашылық-техникалық ізденіс жүргізу	Машықтар: 1. Сахнада виртуалды проекцияларды құруды және олармен жұмыс істеуді біледі. 2. Суретшінің мизанса бойынша жарық бойынша жұмысының әдістемесін, ұсынылған мән-жайларды, сахналық тапсырманы, оқиғаны, сахналық іс-әрекетті меңгерген.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Виртуалды проекциялармен жұмыс істеу ерекшелігін біледі. 2. Қойылымның көркемдік жарық дизайнының стилін біледі.
	Дағды 2: Қойылымды ресімдеу үшін арнайы эффектілерді әзірлеу	Машықтар: 1. Арнайы эффектілермен жұмыс істеудің әртүрлі тәсілдерін біледі. 2. Мизансценаға сәйкес кескін бойынша арнайы эффект қолдануды біледі. 3. Сахна техникасы мен технологиясын синтездей алады.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Режиссердің көзқарасы бойынша жарық психологиясының негіздерін қалай қолдану керектігін біледі. 2. Қойылымның жарық партитурасын қалай жасау керектігін біледі.
Еңбек функциясы 3:	Дағды 1: Виртуалды жарық безендіруін жасау	Машықтар: 1. Кәсіби сахналанған жарық жасай алады.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. 3D-mapping көлемді жобалау технологиясын құру принциптерін біледі.
	Дағды 2: Қойылымның кеңістіктік шешімін және жарық қойылымын әзірлеу	Машықтар: 1. Сценографпен бірге қойылымның кеңістіктік шешімін және жарық қою безендіруін жасай алады.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Сахналық экспрессивті құралдар және оларды қолдану ерекшеліктері.

Жобаны сценографияда қабылдағаннан кейін тақырыпты, идеяны, негізгі тапсырманы, қойылым құрамын анықтайды және жүзеге асырады		2. Сценографпен сахналау жұмысының принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Қойылымның жарық партитурасын әзірлеу	Машықтар: 1. Сценографпен, техникалық топ мамандарымен, композитормен, дирижермен, дыбыс инженерімен бірлесіп қойылымның музыкалық және жарық партитурасын әзірлей алады. Білімдер: 1. Сахна кеңістігін жарықпен синтездеудің негіздерін біледі. 2. Сценографпен және шығармашылық және техникалық топ мамандарымен сахналау жұмысының принциптерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Ағымдағы репертуардағы спектакльдердігі көркем жарықтандырудың дәл орындалуын бақылайды		Машықтар: 1. Өнер туындысын мәдени-тарихи тұрғыдан талдай алады. 2. Өнер туындыларының жанрлық-стильдік ерекшеліктерін, олардың идеялық тұжырымдамасын анықтай алады. 3. Белгілі бір тарихи кезеңдегі өнердің мәнерлі құралдарын талдау әдістемесін меңгерген. 4. Өнер саласындағы шығармашылық-техникалық жұмыс әдістемесін меңгерген.
	Дағды 1: Кәсіби қызметте өнер саласындағы теориялық және техникалық білімді қолдану	Білімдер: 1. Театр өнерінің тарихы мен теориясын біледі. 2. Жарық теориясын біледі. 3. Бейнелеу өнерінің тарихын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 5: Қойылымдық жарықтандыруды жаңғыртудың перспективалық жоспарларын әзірлейді		Машықтар: 1. Ғаламтор желісінде ақпаратты іздеуді және жүйелеуді жүзеге асыра алады. 2. Кәсіби қызметтің міндеттерін шешу үшін заманауи ақпараттық технологияларды қолдану дағдыларын меңгерген.
	Дағды 1: Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс	Білімдер:

	<p>принциптерін қолдану және оларды кәсіби қызметтің міндеттерін шешу үшін пайдалану</p>	<p>1. Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс принциптері. 2. Жарық өнері саласындағы ақпаратты іздеу ерекшеліктерін біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 6: Сахналық қойылымды жүзеге асыру процесінде техникалық (шығармашылық) ұжымның жұмысына басшылық ету</p>	<p>Дағды 1: Шығармашылық ұжымға басшылық жасау</p>	<p>Машықтар: 1. Жарық мамандары мен технологтарынан, механиктерден, электротехниктерден шығармашылық-техникалық топ құру. 2. Техникалық ұжымның жұмысын жоспарлау және үйлестіру. 3. Қойылымға қатысушыларға техникалық тапсырмаларды тұжырымдау. 4. Шығармашылыққа қолайлы психологиялық жағдайды қамтамасыз ету. 5. Ұйымдастырушылық дағдыларды меңгеру.</p> <p>Білімдер: 1. Шығармашылық қызмет психологиясының негіздерін біледі. 2. Ұжымдық шығармашылықтың этикалық принциптерін біледі. 3. Ынтымақтастықтың мақсаттарын, міндеттері мен шарттарын біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Руководство творческим коллективом</p>
	<p>Дағды 2: Шығармашылық жобаларды дамыту және жүзеге асыру</p>	<p>Машықтар: 1. Жарық қою тұжырымдамасын жасай алады. 2. Жарық жобасын жоспарлау кезеңін жүзеге асыра алады. 3. Жарық жобасын жоспарлау кезеңінің нәтижелерін құжатқа түсіреді. 4. Жоспар-кестеге сәйкес жарық жобасын іске асыру бойынша команданың жұмысын ұйымдастыра алады. 5. Жарық жобасының орындалу барысының мониторингін ұйымдастыра алады.</p>

		6. Жарық жобасын іске асыруға түзетулер енгізе алады.
		Білімдер: 1. Жарық жобаларын басқарудың әдіснамалық негіздерін біледі. 2. Өзінің кәсіби саласында жарық жобасын жоспарлау кезеңінің мәні мен технологиясын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Стратегиялық ойлау Командада жұмыс істей білу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Жарық бойынша оператор
	6	Сахнаның суретші-технологі

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Орындаушы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

"Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Өзірлеуші:

Балтаев Серикжан Балтаевич

e-mail: as_seko@mail.ru

тел: +7 702 773 81 93.

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
32-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Текстиль және тоқыма суретшісі"

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіби стандарттың қолданылу аясы: "Текстиль және тоқыма суретшісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіби стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру-білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім-кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды-кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) кәсіп – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіби стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК - Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы.

2 тарау. Кәсіби стандарттың паспорты

4. Кәсіби стандарттың атауы: Текстиль және тоқыма суретшісі

5. Кәсіби стандарт коды: R91020031

6. ЭҚТЖЖ сәйкес секция, бөлім, топ, сынып және ішкі сынып атауларын көрсеу:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет

90.03.0 Көркем және әдеби шығармашылық

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: жеке жұмыс істейтін мүсіншілер, суретшілер, суретші-мультипликаторлар, нақышшылар, офорт шеберлері және т.б.

Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Текстиль және тоқыма суретшісі - 4 ші деңгей;
- 2) Текстиль және тоқыма суретшісі - 6 ші деңгей СБШ;
- 3) Текстиль және тоқыма суретшісі - 7 ші деңгей СБШ;
- 4) Текстиль және тоқыма суретшісі - 8 ші деңгей СБШ.

3-тарау. Кәсіп карточкалары

9. Мамандық карточкасы "Текстиль және тоқыма суретшісі"		
Топ коды:	2163-9	
Сабақ атауының коды:	2163-9-012	
Кәсіптің атауы:	Текстиль және тоқыма суретшісі	
Біліктілік СБШ деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	-	
БТБА, БА және басқа типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі	Техникалық және кәсіби (ББХСК-4 деңгейі).	Мамандығы: Сәндік өнер Біліктілік: Текстиль және тоқыма суретшісі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-	
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2163-9-012 Тоқыма суретшісі 2163 Тұтыну тауарлары мен өнеркәсіптік өнімдердің дизайнерлері 7533-2 Кестешілер 7317-1-013 Халық қолөнерінің суретшісі 7316-2-066 Мата суретшісі 7317-9-033 Мата кескіндеме суретшісі 7332-1 Матаны басып шығарушы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бөлшектерді және/немесе бұйымдарды, оның ішінде сәндік бұйымдарды дайындаудың эскизін әзірлеу және өндірістік процесіне қатысу	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарының нобайларын жасау. 2. Нобай және оны орындау техникасын әзірлеу. 3. Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1 Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарының нобайларын жасау	Дағды1 Сурет, кескіндеме, композиция құралдарын кәсіби меңгеру	Қабілеті: 1. Академиялық сурет арқылы объективті дүниенің объектілерін бейнелеу. 2. Академиялық кескіндеме арқылы объективті дүниенің объектілерін бейнелеу. 3. Композиция негіздерін қолдану Білім: 1. Бейнелеу өнерінің әртүрлі құралдарын білу 2. Композицияның теориялық негіздерін білу 3. Көркем пішінді құрастыру негіздерін білу
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
	Дағды 2 Эскизді жобалау бөлігін орындау	Қабілеті: 1. Таңдалған материалдың эскиздерін жасай білу 2. Эскиздің өлшемін және пішімін таңдау. 3.Композиция заңдарын қолдану 4. Эскиздегі табиғи формаларды түрлендіре білу 5. Композицияның графикалық және түсті шешімін табу 6. Таңдалған эскизді масштабтай білу. Білім: 1. Сәндік-қолданбалы бұйымдардың пайда болу тарихын білу 2. Ою-өрнектердің шығу тарихын білу 3. Түс заңдылықтарын білу
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2 Эскизді іске асыру және оны орындау техникасы бойынша жұмыс	Дағды 1 Өнімдерді жасау үшін эскизді таңдау	Қабілеті: 1. Түрлі құралдар мен әдістерді қолдана отырып, эскиз жасау, сонымен бірге ою-өрнектерді салу 2. Сәндік және тақырыптық композицияларды құрастыру дағдыларын болуы 3. Эскиздердің түсті шешімдерін өз бетінше әзірлеу. Білімі: 1. Түс туралы ғылым негіздерін білу 2. Эскизді қолмен жасау принциптері мен технологияларын білу
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
		Қабілеті: 1. Бұйымды жасау үшін материалды таңдау 2. Материалдар мен жұмыс орнын дайындау

	<p>Дағды 2 Өнімді орындау техникасын таңдау</p>	<p>3. Таңдалған эскизге сәйкес материалда бұйымды жасау 4. Материалмен жұмыс істей білу және оның қасиеттері мен сипаттамаларын білу.</p> <p>Білімі:</p> <p>1. Бұйымдар жасаудың әртүрлі тәсілдерін білу (кесте, чи, гобелен, батик) 2. Сәндік-қолданбалы бұйымдарды дайындау технологиясы мен ерекшеліктерін білу 3. Материалдың физикалық және химиялық қасиеттерін білу</p>
	<p>Дағдыларды мойындау мүмкіндігі</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Еңбек функциясы 3 Қолөнер бұйымдарын жасау</p>	<p>Дағды 1 Өнімді дайындау үшін бастапқы материалдарды таңдау</p>	<p>Қабілеті:</p> <p>1. Бұйымды сызбаға сәйкес жасау 2. Түрлі материалдармен жұмыс істей білу (ши, киіз, гобелен, кесте, батик)</p> <p>Білім:</p> <p>1. Бояуларды және шикізат түрлерін қажетті қасиеттеріне қарай таңдай білу. 2. Сүретті матаға ауыстырудың әртүрлі әдістерін білу. 3. Маталарды әшекейлеу кезінде құралдар мен құрылғыларды пайдалану дағдыларының болуы.</p>
	<p>Дағдыларды мойындау мүмкіндігі</p>	<p>ұсынылады / ұсынылмайды</p>
	<p>Дағды 2 Материалдан өнім жасау</p>	<p>Қабілеті:</p> <p>1. Бүкіл технологиялық процесті сақтай отырып, өнімді жобалық бөлікке сәйкес орындау. 2. Заманауи және дәстүрлі орындаушылық әдістерді қолдану. 3. Өнімнің кемшіліктерін жою жолдарын білу. 4. Дайын өнімді жобалау техникасын білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Өнімге жұмсалған материалдың мөлшерін білу 2. Тоқыма материалдарымен жұмыс істеудің құрылымы мен ерекшелігін білу. 3. Дайын өнімді сақтау мен күтудің қыр-сырын білу 4. Таңдалған материалдардың үйлесімділік және композициялық принциптерін, түс спектріні білу.</p>
	<p>Дағдыларды мойындау мүмкіндігі</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар</p>	<p>Егжей-тегжейге назар аудару, процестерге жоғары шоғырлану, ептілік, табандылық, дамыған ұсақ моторика, адалдық, тұлғааралық құзыреттілік, өзін-өзі реттеу және жеке тиімділік, кәсіптің маңыздылығын түсіну қабілеті.</p>	
<p>Техникалық регламенттер және</p>	<p>Техникалық формат үшін</p>	

Ұлттық стандарттардың тізімдері			
СБШ ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі:	Кәсіп атауы:	
	4	Текстиль және тоқыма суретшінің көмекшісі	
	4	Дизайнер көмекшісі (түрлері бойынша)	
	4	Сәндік-қолданбалы өнер суретшісінің түрлері бойынша көмекшісі	
	4	Бояғыш	
	4	Бояғыш	
	4	Суретші-дизайнер	
	4	Жарнама суретшісі	
	4	Өнер мұғалімі (қосымша білім)	
	4	Суретші	
10. Мамандық карточкасы "Текстиль және тоқыма суретші":			
Топ коды:	2163-9		
Сабак атауының коды:	2163-9-012		
Мамандық атауы:	Текстиль және тоқыма суретшісі		
Біліктілік СБШ деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:			
БТБА, БА және басқа типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі (МСКО-6 деңгейі).	Мамандық: Сәндік өнер	Біліктілік: Текстиль және тоқыма суретшісі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	-		
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2163-9-012 Мата суретшісі 2163 Тұтыну тауарлары мен өнеркәсіптік өнімдердің дизайнерлері 7533-2 Кесте тігушілер 7317-1-013 Халық өнерінің суретшісі 7316-2-066 Мата суретшісі 7317-9-033 Мата суретшісі 7332-1 Мата бойынша принтерлер 7316 Тоқыма, былғары, жүн және ұқсас материалдар бойынша қолөнершілер 7316-1 Кілем жасаушылар мен қалпына келтірушілер 7316-2 Маталар мен киімдерді дайындаушылар мен реставраторлар 7316-3 Көрпе жасаушылар мен реставраторлар 7316-4 Былғарыдан және жүннен жасалған бұйымдарды жасаушылар мен реставраторлар (дайындаудан басқа аяқ киім)		

	7316-9 Тоқыма, былғары, жүн және ұқсас материалдар бойынша басқа қолөнершілер, т.б. 7533 Мата бойынша реставраторлар және туыстық сабақтардың жұмысшылары 7533-1 Тігіншілер және киім мен матаның басқа да реставраторлары	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бірегей және эксклюзивті бұйымдарды/жұмыстарды, оның ішінде көркем өнер туындыларын жасау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Көркем образды, идеяларды жасау және оларды өнер туындысына/шығармаларға енгізу. 2. Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру. 3. Өнер туындыларын/жұмыстарды іске асыруды қамтамасыз ету. 4. Серіктестермен және өндірістік қызметкерлермен (цехпен) шығармашылық өзара іс-қимылды ұйымдастыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
	Дағды 1 Тоқыма бұйымдарын жобалау	<p>Қабілеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Матадан жасалған бұйымдарды жобалау кезінде дайындық материалын жинау, талдау және жүйелеу. 2. Көркем образдар, дизайн жасау. 3. Тоқыма бұйымдарының көркемдік дизайнын жасау және оларды енгізу. 4. Этнодизайн техникасы мен технологияларын меңгеру. 5. Тоқыма бұйымдарының көркемдік, графикалық және түсті жобасын жасай білу дағдыларын меңгеру 6. Көркем тоқыма бұйымдарының композициялық құрылыстың негізгі принциптерін және мәнерлілігін меңгеру <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелеу және сәндік өнер тарихы саласындағы негізгі теориялық білімге ие болу 2. Стилистика, ою-өрнек семантикасы және бұйымдарды жасау технологиясының аспектілері. 3. Композициялық құралдардың типологиясы және олардың өзара әрекеттесуі. 4. Қалыптастыру әдістері. 5. Қазіргі заманғы бұйымдардың, аксессуарлардың, кәдесый өнімдерінің тұтынушылық қасиеттері .
		Дағдыларды мойындау мүмкіндігі

<p>Еңбек функциясы 1 Көркем образды, идеяларды жасау және оларды өнер туындысына /шығармаларға енгізу</p>	<p>Дағды 2 Көркем бұйымдар жасау</p>	<p>3. Өз бетінше әзірленген сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарының жобасын (түрлері бойынша) материалға енгізу. 4. Дәстүрлі халық бұйымдарының көшірмелерін орындау. 5. Маталарды қосымша материалдармен үйлестіре білу: былғары, киіз, жүн және т. б. 6. Тоқыма бұйымдарының шикізатын дайындау технологиясын білу 7. Материалдарды бояу техникасы мен технологиясын меңгеру</p>
	<p>Дағдыларды мойындау мүмкіндігі</p>	<p>Білім: 1. Тоқыма материалтану 2. Матаның жиырылуын есептеуді білу. 3. Таңдалған бастапқы материалдарды көркемдік өңдеудің әр түрінің барлық кезеңдерін білу. 4. Көркем шығарма/жұмыс стильдері. 5. Сәндік композиция заңдары. 6. Ою-өрнектік композиция принциптерінің сан алуандығы, өрнектегі масштаб қатынастарының орны, бейнелеу өнеріндегі ырғақ, силуэттің маңызы. 7. Бұйымдардың бөлшектерін сындарлы талдау әдістері, Тарихи материалды біріктіру және бұйымдарды жобалауға заманауи көзқарас әдістері. 8. Қазақстан өнерінің дәстүрлері мен жалпы әлемдік мәдениеттің құндылықтары, оларға өзінің кәсіби қызметінде бағдарлану. 9. Мұражай коллекцияларында сақталған өткен дәуірлердің шебер суретшілері жасаған шедеврлерді білу.</p>
	<p>Дағды 3 Бұйымдарды/ жұ-мыстарды безендірудің әртүрлі түрлерін орындау</p>	<p>Қабілеті: 1. Академиялық кескіндеме дағдыларын меңгеру. 2. Тоқыма бұйымдарын безендіру әдістерін біріктіру әдістерін меңгеру. 3. Бейнеленген объектінің текстурасы мен материал сапасын, реңді және түс қатынастарын сұрыптау дағдыларын меңгеру. 4. Инкрустацияны, интарсияны қолдану. 5. Материалтану, орындаушылық шеберліктің арнайы технологиясы саласындағы білім мен дағдыларды қолдану.</p> <p>Білімі: 1. Көлемді құрылымдардың архитектуралық сапалары мен безендіруге арналған суреттер, оларды салу ережелері. 3. Механикалық, көркемдік, химиялық безендіру әдістерін білу 4. Күрделі аралас безендіру әдістері (негізгі әдістерді басқа безендіру әдістерімен біріктіру</p>

		арқылы алдын ала жобаланатын және қол жеткізілетін күрделі сәндік әсерлер).
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	ұсынылады / ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2 Меншікті шығармашылық әлеуетін жетілдіру	Дағды 1 Жеке стильді, эстетиканы және шығармашылық ойлауды дамыту	Қабілеті: 1. Кәсіби қызмет саласында арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолдана білу. 2. Материалда авторлық өнер туындыларын жобалай және жасай білу. 3. Техника мен материалдарды біріктіру және араластыру арқылы жаңа текстураларды, эффектілерді жасау үшін іздеу эксперименттерін жүргізу.
		Білімі: 1. Сәндік-қолданбалы өнердің заманауи материалдары мен технологиялары 2 Арнайы компьютерлік бағдарламалар
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
	Дағды 2 Тоқыма бұйымдарын безендіру дағдылары мен білімдерін кеңейту	Қабілеті: 1. Трикотажды көркемдік жобалау және өндіру 2. Гобелен панноларын, картиналарын көркемдік жобалау және өндіру 3. Интерьер тоқыма бұйымдарын (төсек жапқыштар, перделер, дастархандар, сәндік және тақырыптық композициялар) көркемдік жобалау және өндіру. 4. Киімдерді, баскиімдерді, шарфтарды, орамалдарды , майлықтарды көркемдік жобалау және өндіру.
		Білімі: 1. Тоқу, тігу, өру, киіз басу және т. б. принциптерін білу. 2. Жіптердің, жүннің, түктің физикалық және химиялық қасиеттерін, оларды өндіру технологиясын білу.
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
	Дағды 1 Нарық орнын табу және таңдау.	Қабілеті: 1. Нарық тенденциялары мен тұтынушылардың қалауларын зерттеу әдістерін меңгеру. 2. Мүлдем жаңа өнім жасау үшін нарықта ұсынылған өнімдерге талдау жасау. 3. Жұмыстың есептік бөлігімен айналысу: сызбалар, материалдарды тұтыну және т. б.
		Білімі: 1. Өнер нарығының жағдайы және оның жүйесі. 2. Өнер туындыларының ұсынысы мен сұранысына әсер ететін факторлар. 3. Өнер туындыларының ағымдағы нарықтық құны. 4. Материалдар құнының ағымдағы деңгейі

Еңбек функциясы 3 Өнер туындыларын/ жұмыстарды іске асыруды қамтамасыз ету		5. Өнімнің өзіндік құнын есептеу және пайда мөлшерін жоспарлау принциптері.
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
	Дағды 2 Өнімді нарықта жоспарлау және орналастыру	Қабілеті: 1. Өнімді/жұмысты дайындауға тапсырыстардың орындалуын есепке алу және мониторинг жүргізу. 2. Әлеуметтік желілердің ресми / жеке бетінде тапсырыс берілген және авторлық жұмыстардың портфолиосын құру, соның ішінде жұмыстарды мамандандырылған веб-сайттарға орналастыру, 3. Заманауи компьютерлік бағдарламаларды қолдана отырып, өнімдерді/жұмыстарды таныстыру дағдыларын меңгеру. 4. Бұйымдардың/жұмыстардың көрме экспозициясын дайындай білу. 5. Клиенттермен кері байланыстың, БАҚ-пен өзара іс-қимылдың заманауи әдістері мен құралдарын қолдану. Білімі: 1. Әлеуметтік желілердің жұмыс принциптері 2. Көрме экспозициясын құру негіздері 3. Презентацияны әзірлеу және техникалық құралдарды қолдану принциптері.
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 4 Серіктестермен және өндірістік қызметкерлермен (цехпен)шығармашылық өзара іс-қимылды ұйымдастыру	Дағды 1 Нарықтағы бағдар қазіргі заманғы менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек бағытын анықтау	Қабілеті: 1. Еңбек нарығында кооперация, кадрларды тарту мақсатында сәндік-қолданбалы өнердің белгілі бір түрі бойынша шеберлер туралы ақпаратты табу және пайдалану. 2. Өндірістік құрылымдық бөлімше/серіктестер қызметкерлерінің жұмыс нәтижесінің сапа деңгейін бағалай білу. 3. Өндірістік процестердің қауіпсіз жағдайларын ұйымдастыра білу. Білімі: 1. Елдегі және шетелдегі кәсіби саладағы техника мен технологиялардың даму тенденциялары. 2. Кәсіби қызмет саласындағы құқықтық және техникалық талаптар.
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	ұсынылады / ұсынылмайды
	Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Нәтижеге және тиімділікке бағдарлану, тұлғааралық құзыреттілік, басқару құзыреттілігі, когнитивті құзыреттілік, өзін-өзі реттеу және жеке тиімділік, дерексіз ойлау қабілеті, философиялық дүниетаным және сыни ойлау, мәдениеттің адам өмірінің формасы ретіндегі маңыздылығын түсіну қабілеті, адам психологиясының негізгі білімін меңгеру.
Техникалық регламенттер және		

Ұлттық стандарттар тізбесі	(Техникалық формат үшін)		
	6	Бас суретші / дизайнер	
	6	Түрлері мен бағыттары бойынша суретші:	
	6	мәдениет /театр/кино ұйымдары	
	6	Халық қолөнерінің суретшісі	
	6	Бағыттар мен түрлер бойынша Дизайнер	
	6	Өнеркәсіптік Дизайнер	
	6	Жеңіл өнеркәсіп технология	
	6	Түрлері бойынша сәндік-қолданбалы өнер суретшісі /	
	6	Сәндік-қолданбалы өнер және халық қолөнері бойынша оқытушы, колледж	
	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің басшысы / меңгерушісі (басқарма / студия / бөлім / секция / бөлім / цех клубы / филиалы	
	6	Үйірме жетекшісі	
11. Кәсіптің карточкасы "Текстиль және тоқыма суретшісі"			
Топтың коды:	2163-9		
Қызмет атауының коды:	2163-9-012		
Кәсіптің атауы:	Текстиль және тоқыма суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА және басқа типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Сәндік өнер	Біліктілік: Текстиль және тоқыма суретшісі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2163-9-012 Текстиль және тоқыма суретшісі 2334-0-037 Көркем тоқыма өнерінің оқытушысы, ЖОО оқытушысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бірегей және айрықша бұйымдар/сәндік-қолданбалы өнер туындыларын жасау.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары: Қосымша еңбек функциялары:	1. Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру.
Еңбек функциясы 1 Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру.	Дағды 1 Сәндік-қолданбалы өнер бойынша оқу процесін жоспарлау және ұйымдастыру	<p>Қабілеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сәндік-қолданбалы өнер пәндері бойынша жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқытушының функцияларын жүзеге асыру. 1. Оқу-әдістемелік жұмысты жүргізу және әдістемелік құзыреттілікті дамыту 2. Кәсіби біліктілігін арттыру 3. Бакалавриат сабақтарын өткізу кезінде пәндік салада психологиялық-педагогикалық білім мен білімнің интеграциясын қамтамасыз ету 4. Студенттердің танымдық белсенділігін арттыру үшін инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды қолдана отырып, сәндік-қолданбалы өнер саласындағы өзінің кәсіби қызметін талдау. <p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы педагогикалық процесті ұйымдастыру мен басқарудың әдістерін, тәсілдерін, құралдарын білу
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тез шешім қабылдай білу. Аналитикалық ойлау. Жазбаша қарым-қатынас дағдылары. Келіссөздер жүргізу дағдысы Шығармашылық және шығармашылық.	<p>Қабілеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оқу-әдістемелік жұмысты жүргізу және әдістемелік құзыреттілікті дамыту 2. Кәсіби біліктілігін арттыру 3. Бакалавриат сабақтарын өткізу кезінде пәндік салада психологиялық-педагогикалық білім мен білімнің интеграциясын қамтамасыз ету 4. Студенттердің танымдық белсенділігін арттыру үшін инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды қолдана отырып, сәндік-қолданбалы өнер саласындағы өзінің кәсіби қызметін талдау. <p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылыми зерттеулер әдістемесі 2. Кәсіби қызметтің субъектісі ретінде болашақ маманның кәсіби дайындығындағы пәндік білімнің рөлі.
	Дағдыларды мойындау мүмкіндігі	Ұсынылмайды

	Логикалық пайымдау. Көшбасшылық. Көп тапсырма.		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Көркемдік жетекші	
	7	Арт-директор	
12. Кәсіптің карточкасы "Текстиль және тоқыма суретшісі"			
Топ коды:	2334-0		
Сабақ атауының коды:	2334-0-037		
Кәсіптің атауы:	Текстиль және тоқыма суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:			
БТБА, КС және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD докторы ғылыми дәрежесі, бейіні бойынша PhD докторы, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Сәндік өнер	Біліктілік: Текстиль және тоқыма суретшісі
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс:	1432-0-010 бас суретшісі 1432-0-011 Бас текстиль суретшісі		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	Бірегей және эксклюзивті бұйымдар/сәндік-қолданбалы өнер туындыларын жасау.		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бейнелеу өнері саласында ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
		Қабілеті:	

Еңбек функциясы 1:
Бейнелеу өнері
саласында
ғылыми-зерттеу қызметін
жүзеге асыру

<p>Дағды 1 Кәсіби қызмет саласында ғылыми ақпаратты талдау мен жинауды жүзеге асыру</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сәндік-қолданбалы өнер саласындағы көркемдік жобаны жоғары кәсіби деңгейде жүзеге асыруға қабілетті. 2. Сәндік-қолданбалы өнердің әртүрлі көріністерін зерттеу мен талдаудың әртүрлі әдістерін қолданады. 3. Көркемдік құбылыстарға жүйелі талдау жүргізу. 4. Ғылыми зерттеулер процесін жоспарлау және жүзеге асыру. 5. Кәсіби ғылыми-зерттеу және педагогикалық қызмет барысында туындайтын күрделі міндеттерді тұжырымдау және шешу. 6. Командада өзара әрекеттесу және тұлғааралық және мәдениетаралық қарым-қатынаста қабілетті болу.
	<p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстанның тарихи-мәдени дамуының негізгі кезеңдерінің заңдылықтары. 2. Көркем стильдердің философиялық және эстетикалық тұжырымдамалары және қазіргі контекстегі шығармаларды түсіндіру мәселелері 3. Қазіргі жағдай мен даму үрдістері және бейнелеу өнері. 4. Шығармашылық процесті ұйымдастыру және басқару принциптері. 5. Жоғары мектепте оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері. 6. Ұлттық мәдени дәстүрлердің өзара ену мәселелері 7. Дүниетаным және дүниетаным жүйелерімен оларды бейнелеу өнері құралдарымен көрсету.
<p>Дағдыларды мойындау мүмкіндігі</p>	<p>ұсынылады / ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2 Сәндік-қолданбалы өнер саласында ғылыми зерттеулер жүргізу</p>	<p>Қабілеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ғылымды дамытудың тұжырымдамалары мен модельдерін меңгереді. 2. Өзінің ғылыми зерттеу нәтижелерінің әдіснамалық принциптерін, құрылымын және ресімдеуін меңгерген. 3. Ғылыми-танымдық қызметтің негізгі категорияларын әртүрлі ғылыми зерттеу әдістерін меңгереді. 4. Ғылыми-зерттеу жұмысын ұйымдастырудың негізгі теориялық-әдіснамалық негіздері мен принциптерін меңгереді
	<p>Білімі:</p> <p>1. Ғылым тарихы мен философиясының қалыптасу мәселелері, оның өзекті мәселелері, ғылыми қызметтің принциптері мен әдістері, мәдениет динамикасындағы ғылымның даму құрылымы</p>
<p>Дағдыларды мойындау мүмкіндігі</p>	<p>Ұсынылмайды</p>

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Логикалық ойлау; Көп мәдениеттілік және ашықтық; Сауалнамалар мен зерттеулер жүргізу; Электрондық кестелермен жұмыс; Құрылымдық есептерді шешу; Бизнес модельдерін құру; Сыни тұрғыдан ойлау.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Өнер саласындағы жобалардың жетекшісі
	8	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің (студия / бөлім / секция / бөлім / цех) басшысы / меңгерушісі

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 708 72 22, n.borambaev@msm.gov.kz

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы ғылыми-зерттеу институтының бас ғылыми қызметкер Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

1) "Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі"

Базарбаева Р.Е.-КазНАИ

e-mail: bazarbaeva_r@mail.ru

тел: +77775645298

Талдыбаева А.С. – КазНАИ

e-mail: 07_tas@mail.ru

тел: +77071174799

Гизатова Г.Б.- КазНАИ

e-mail: gbisen@list.ru

тел: +7 701 4949 556

2) "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Самарқанова Фарида Самиғоллақызы

e-mail: farida.samarkanova.75@mail.ru

тел: +77056512228

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

17. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

19. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
33-қосымша

Кәсіптік стандарт: "График-суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "График-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі-кәсіби стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

- 6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі.
 7) ҚазҰӨА – Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: График-суретші.
 5. Кәсіптік стандарттың коды: R.90030.
 6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
 R. Өнер, ойын-сауық және демалыс;
 90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
 90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
 90.03 мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет.

4. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жеке дара жұмыс істейтін мүсіншілердің, суретшілердің, суретші-мультипликаторлардың, нақышшылардың, офорт шеберлерінің және т. б. қызметі.

5. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Суретші (станокты графика) - 4 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Суретші-график - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Суретші-график - 7 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіп карточкасы: "Суретші-кескіндемеші (станковист)"	
Код:	2651-2-004
Топ коды:	2651-2
Мамандық:	Суретші (станокты графика)
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	4
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі	-
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)
Кәсіби білім деңгейі	Техникалық және кәсіптік білім беру
Бейресми және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді
Мамандықтың басқа мүмкін атаулары:	2651-2-004 Суретші; 2651-3-001 Иллюстратор; 2651-3-002 Инфографер; 2651-3-003 Карикатурашы; 2651-3-004 Суретші-иллюстратор.

Қызметтің негізгі мақсаты:	Бейнелеу өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Авторлық графикалық жұмыстарды жасау.	
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Станокты графика саласында авторлық өнер туындысын жасау ("құрғақ ине", линогравюра, экслибристер және т.б.)</p> <p>2. Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру.</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функцияларының сипаттамасы		Қосымша еңбек функциялары:
	<p>1-дағды (кәсіби міндет):</p> <p>Станокты графика жұмысын жасау кезінде тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану</p>	Дағдылар:
		<p>1. Станокты графиканың негіздері мен түрлерін меңгеру</p> <p>2. Ақ-қара және түрлі-түсті линогравюралардың орындалу технологиясын меңгеру</p> <p>3. "Құрғақ ине" техникасының орындалу технологиясын меңгеру.</p> <p>4. Лиолеумге нақыштар салудың әртүрлі түрлерін меңгеру.</p> <p>5. Әр түрлі гравюраларды жасау үшін материалдар мен құралдарды қолдану.</p> <p>6. Бояулар мен көмекші материалдардың қасиеттерін ажырату</p> <p>7. Композицияда бастыны және қосалқыны ажырату.</p> <p>8. Станокта гравюраларды басып шығару технологиясын сақтау</p>
		Білім:
<p>1. Станокты графиканың тарихын білу</p> <p>2. Бейнелеу өнерінің стильдері, түрлері мен жанрларының айырмашылығын білу</p> <p>3. Гравюралардың негізгі түрлерінің айырмашылығын білу</p> <p>4. Сызықтық-әуе перспективасының, мүсінді анатомияның, композиция заңдарының негіздерін білу</p>		
Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды	
		Дағдылар:
		<p>1. Суретті берілген пішімде дұрыс орналастыру.</p> <p>2. Сызықтық перспективаны ескере отырып, пішінді дұрыс құру.</p>

1 Еңбек функциясы:
Станокты графика саласында
авторлық өнер туындысын жасау

2-дағды
(кәсіби міндет):
Сурет, кескіндеме, композиция
құралдарын кәсіби меңгеру

3. Сәуле мен көлеңкені үйлесімді үлгілеу туралы білімге сүйеніп пішінің көлемін жеткізе білу.
4. Анатомия, құрылым ережелері және сәуле мен көлеңкені үлгілеу туралы білімге сүйеніп, адамның анатомиялық басын (бас сүйегі), қаңқасын, бет бөліктерін (гипс), портретін, адам дене бітімін сауатты бейнелеу.
5. Акварельді кескіндеме техникасында жұмыс жасау
6. Гуашь, темпера және майлы кескіндеме техникасында жұмыс жасау.
7. Натюрмортты, портретті, пішінді берілген пішімде құрастыру және кескіндеме техникасы туралы білімді қолдану.
8. Натюрмортта қабылдаудың реттілігін, материалдылығын, тұтастығын жеткізу.
9. Портрет пен пішімде түс пен реңк көмегімен көлемді, үлкен пішіндердің үлгісін жасау.
10. Қойылымдарда реңктік бірлікті жеткізу.
11. Түстер мен бояуларды араластыру.
12. Кескіндемеде әртүрлі композициялар жасау

Білім:

1. Суреттегі композицияның негізгі заңдарын, пішін мен оның құрылымын, сәуле мен көлеңкенің пішін бойымен таралуын білу
2. Пропорция жайында ұғымдарды білу
3. Накнұсқаны бейнелеудегі анатомияны білу
4. Кескіндемедегі суретті білу
5. Кескіндеме түрлері мен жанрларын білу
6. Кескіндемедегі түстер мен реңктерді білу

Шеберлікті тану мүмкіндігі

ұсынылмайды

Дағдылар:

1. Жұмысқа өзіндік шығармашылық көзқарасты дамыту.

	<p>3-дағды (кәсіби міндет): Көркем шығармашылық саласындағы өндірістік қызмет</p>	<p>2. Бейнелі-көркемдік ойлауды дамыту. 3. Композицияда графикалық шешім әдістерін меңгеру. 4. Жұмыс барысында бейнелеу өнерінің түрлері мен жанрларын қолдану 5. Жұмыс барысында перспектива заңдарын сақтау. 6. Композицияда бастыны және қосалқыны ажырату. 7. Жұмыс барысында композиция заңдарын қолдану. 8. Өндірістік үдерісті сауатты орындай білу.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Шығармашылық үдерісте теориялық білімді қолдану 2. Қосалқы бөлшектерді бастысына бағындырып, жұмысты орындау реттілігін білу 3. Бояулардың, лактардың және қосалқы материалдардың қасиеттерінің айырмашылықтарын білу 4. Материалды өңдеу технологиясын білу 5. Графикалық жұмысты орындау технологиясын білу</p>
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
<p>2 Еңбек функциясы: Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру</p>	<p>1-дағды (кәсіби міндет): Қазіргі менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек нарығындағы бағдар</p>	<p>Дағдылар:</p> <p>1. Өзінің кәсіби қызметінде бағдарлау үшін қажетті экономикалық ақпаратты табу және пайдалану.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Елдегі және шетелдегі экономикалық жағдайды білу 2. Кәсіби қызмет саласындағы құқықтық және моральдық-этикалық нормаларды білу</p>
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
	<p>2-дағды (кәсіби міндет):</p>	<p>Дағдылар:</p> <p>1.Бейнелеу өнері нарығының үрдістерін қадағалау 2. Шығармашылық жобаларды іске асыру тәсілдерін түсіну</p> <p>Білім:</p>

	Монументалды өнер саласының қазіргі менеджменті аясындағы бағдар	1. Бизнесі дамыту стратегиясын білу. 2. Өнер туындыларының құнын білу.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
	3-дағды (кәсіби міндет): Өнер туындыларын талдау кезінде теориялық білімге ие болу	Дағдылар: 1. Суретші-графиктердің туындыларының ерекшеліктерін анықтау, сипаттау және талдау 2. Графика өнерінің ерекшеліктерін анықтау Білім: 1. Ежелгі Қазақстанның өнерін білу 2. Бейнелеу өнеріндегі жаңа стильдер мен бағыттарды білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
Қосымша еңбек функциясы	1-дағды (кәсіби міндет):	Дағдылар: - Білім: -
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	-
	2-дағды (кәсіби міндет):	Дағдылар: - Білім: -
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Нәтижеге және тиімділікке бағдарлану, тұлғааралық құзыреттілік, басқарушылық құзыреттер, когнитивтік құзыреттіліктер, өзін-өзі реттеу және жеке тиімділік, абстрактілі ойлау қабілеттілігі.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	-	
СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс	СБШ деңгейі	Мамандықтың атауы
	4	Суретші
	4	Қоюшы-суретші
	4	Сәндеуші-суретші
	4	Дизайнер
	4	Суретші-бутафор
	4	Көркемдеуші-суретші
	4	Сахна суретші-технологы
	4	Көркемдеуші-суретші / экспозиционер
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Талап етілмейді	
10. Кәсіп карточкасы: "График-суретші"		
Код:	2651-2-004	
Топ коды:	2651-2	

Мамандық:	График-суретші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі	-	
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіби білім деңгейі	Жоғары	
Бейресми және информалды біліммен байланыс	-	
Мамандықтың басқа мүмкін атаулары:	2651-2-004 Суретші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бейнелеу өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Графика өнерінің кәсіби авторлық туындыларын жасау.	
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Графика өнері саласында авторлық өнер туындысын жасау. 2. Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функцияларының сипаттамасы:		
	1-дағды (кәсіби міндет): Графика өнері саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану	Дағдылар: 1. Әр түрлі графикалық материалдармен жұмыс жасау Білім: 1. Түс және реңк, перспектива теориялары, мүсіндік анатомияны білу 2. Графикалық материалдармен жұмыс істеу әдістері мен технологияларын білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
	2-дағды (кәсіби міндет): Сурет, кескіндеме, композиция құралдарын кәсіби меңгеру	Дағдылар: 1. Сызық басымдығы, сәуле мен көлеңке үйлесімдігі, реңктік сурет арқылы кеңістікті ұйымдастыру. 2. Пішім кеңістігін ұйымдастыру. 3. Әр түрлі жанрларда жұмыс жасау үшін сурет пен кескіндеменің әртүрлі әдістері мен технологияларын қолдану. 4. Кескіндемені пайдалану дағдыларын меңгеру. 5. Туындының мағыналық, бейнелі, мәнерлі міндеттерін

1 Еңбек функциясы: Графика өнері саласында авторлық көркем шығарма жасау		композиция әдістері арқылы орындау
		Білім: 1. Құрылымдық-пластика заңдарын, пішіннің қалыптасу логикасын анықтау жолдарын білу 2. Композиция теорияларын білу 3.Композициялық идеяны бейнелі түрде жүзеге асыруға арналған графика техникасын білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
	3-дағды (кәсіби міндет): Графика өнері саласындағы өндірістік қызмет	Дағдылар: 1. Туындының композициялық идеясын бейнелі түрде жүзеге асыру үшін графика техникасын қолданудың кәсіби дағдыларын меңгеру. 2. Графика туындысының композициялық-бейнелі құрылымында өзіндік көркемдік-эстетикалық қағидаттарды жүзеге асыру. 3. Графика парағы немесе графика парақтары топтамасының таңдалып алынған графика техникасында орындалуы. 4. Таралымдық баспа графикасының (линогравюра, ксилография және т.б.) түрлі техникаларымен жұмыс жасаудың кәсіби дағдыларын меңгеру. 5. Графика өнері саласындағы өндірістік үдерістерді талдау дағдыларын меңгеру. 6. Adobe Photoshop, CorelDRAW, Photoshop, Adobe Illustrator және т.б. компьютерлік бағдарламалармен жұмыс жасау дағдыларын меңгеру.
	Білім: 1. Сурет өнерінің көркемдік-бейнелік мүмкіндіктерін білу 2. Классикалық композициялық шешімдерді, қаріп құру заңдарын және қаріптік композицияны білу 3. Графикалық материалдардың түрлері және оларды қолдану мүмкіндіктерін білу	
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
		Дағдылар:

2 Еңбек функциясы: Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру	1-дағды (кәсіби міндет): Қазіргі менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек нарығындағы бағдар	1. Бейнелеу өнері саласындағы кәсіпкерліктің мүмкіндіктерін іске асыру қағидаттарын, әдістерін, құралдарын меңгеру. Білім: 1. Өнер нарығының жағдайы және оның жүйесін білу 2. Өнер туындыларына сұраныс пен ұсыныс салаларын білу 3. Өнер туындыларының құнын білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
	2-дағды (кәсіби міндет): Бейнелеу өнері туындыларын талдау	Дағдылар: 11. Нақты авторлық шығарманы әдістемелік талдау. 2. Кәсіби қызметте пайдалану мақсатында көркем шығармашылықтағы әртүрлі үдерістерді талдамдық негіздеу Білім: 1. Бейнелеу өнері тарихын білу 2. Бейнелеу өнеріндегі стильдер, бағыттар мен жанрларды білу 3. Ұлттық мәдени дәстүрлердің өзара ену мәселелерін білу 4. Өнер түрлерінің өзара байланысын білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
Қосымша еңбек функциясы	1-дағды (кәсіби міндет):	Дағдылар: - Білім: -
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	-
	2-дағды (кәсіби міндет):	Дағдылар: - Білім: -
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Нәтижеге және тиімділікке бағдарлану, тұлғааралық құзыреттілік, басқарушылық құзыреттер, когнитивтік құзыреттіліктер, өзін-өзі реттеу және жеке тиімділік, абстрактілі ойлау қабілеттілігі.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	-	
6	СБШ деңгейі	Мамандықтың атауы
		Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің (клуб /

СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс		басқарма бөлімшесі /студия / бөлім / секция / цех) басшысы / меңгерушісі
	6	Бас суретші / дизайнер
	6	Суретші-бутафор Көркемдеуші-суретші
	6	Сахна суретші-технологы
	6	Бас дизайнер (жобаның) / Арт-дизайнер
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар		Талап етілмейді
11. Кәсіп карточкасы: "График-суретші"		
Код:	2651-2-009	
Топ коды:	2651-2	
Мамандық:	График-суретші-	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	7	
СБШ бойынша біліктілік деңгейшесі	-	
БТБА, БА және т. б. үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	7	
Кәсіби білім деңгейі	жоғары оқу орнынан кейінгі	
Бейресми және информалды біліммен байланыс	-	
Мамандықтың басқа мүмкін атаулары:	2651-2-004 Суретші	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бейнелеу өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Графикалық өнердің кәсіби авторлық туындыларын жасау. Ғылыми-педагогикалық қызмет	
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
	1-дағды (кәсіби міндет): Кәсіби көркемдік білім беру саласында педагогикалық қызметті жүзеге асыру	Дағдылар:
		1. Бейнелеу өнері пәндері бойынша білім беру ұйымдарында педагог функцияларын жүзеге асыру.
		Білім 1. Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы педагогикалық үдерісті ұйымдастыру және басқару әдістері, тәсілдері, құралдарын білу
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	ұсынылмайды
		Дағдылар:

1 Еңбек функциясы: Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру	2-дағды (кәсіби міндет): Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-педагогикалық үдерістерді ұйымдастыру	1. Графиканы оқытудың ғылыми-тәжірибелік әдістерінің ерекшелігі бойынша алған білімдерін пайдалана отырып, оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдау. 2. Білім алушылардың танымдық белсенділігін арттыру үшін инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды қолдана отырып, графика өнері саласындағы өзінің кәсіби қызметін талдау.
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	Білім 1. Кәсіби қызмет субъектісі ретінде болашақ маманның кәсіби дайындығындағы пәндік білімнің рөлін білу ұсынылмайды
Қосымша еңбек функциясы	1-дағды (кәсіби міндет):	Дағдылар: - Білім -
	Шеберлікті тану мүмкіндігі	-
	2-дағды (кәсіби міндет):	Дағдылар: - Білім -
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Клиентке бағдарлану, белсенді азаматтық ұстаным, байланысқа бейімділік, дипломаттық, әдептілік, уақытты сезіну, жауапкершілік, өзін-өзі ұйымдастыру.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	-	
СБШ шеңберіндегі басқа мамандықтармен байланыс	СБШ деңгейі	Мамандықтың атауы
	7	АРТ-директор
	7	Көркемдік кеңестің төрағасы
	7	АРТ- менеджері / бас әкімші
	7	Продюсер / директор / агент / импресарио
	7	Бөлімше / орталық басшысы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Талап етілмейді	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 708 72 22, n.borambaev@msm.gov.kz

14. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Сарапшы әзірлеушілер:

"Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі"

Гизатова Гульнара Бисенгалиевна

E-mail: gbisen@list.ru

Тел.+7 (701)494955

Агатаев Серик Зиннурович

E-mail: Seric_zin@mail.ru

Тел. +7(702) 2718247

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

17. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

19. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
34-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Суретші-декоратор"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Суретші-декоратор" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Суретші-декоратор.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Театр қойылымдарының/ фильмнің/ бұқаралық-мәдени іс-шаралардың декорациялық шешімі бойынша қоюшы-суретшінің шығармашылық идеяларын іске асыру.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Суретші-декоратор - 4 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Суретші-декоратор":	
Топтың коды:	2654-4
Қызмет атауының коды:	2654-4-015
Кәсіптің атауы:	Суретші-декоратор
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Көркем еңбек	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-013 Суретші-бутафор		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бейнелеу өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Автордың сәндік-қолданбалы өнер туындыларындағы шығармашылық идеяның жүзеге асуы.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қойылым декорациясының эскизін әзірлеуге қатысу 2. Декорациялық және түсірілім объектілерінің орналасуын, декорациялардың архитектуралық элементтерінің бөлшектерін, жиһаздың эскиздерін, декорациялық объектілерге сызбаларды, сондай-ақ олардың құрылысы бойынша жұмыстың сипаттамаларын әзірлеу 3. Қоюшы-суретшінің эскиздеріне сәйкес жиһаздарды, реквизиттерді, декорацияларды безендіруге арналған материалдарды таңдауды жүзеге асыру 	
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Декорациялық құрылыстарды дайындауға және салуға қатысу 2. Декорациялық объектілер мен реквизиттердің қойылымда пайдалану кезінде олардың тұтастығын бақылау 3. Декорациялық объектілер мен реквизиттерді қалпына келтіру 	
Еңбек функциясы 1:	Дағды 1: Қоюшы-суретшімен (сценографпен) бірлесіп	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әдебиет туындыларын талдай білу. 2. Сахналанған бөлікпен жұмыс істей білу. 3. Сурет салу, кескіндеме техникасын меңгеру. 4. Графикалық редакторларда жұмыс істеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалдық мәдениет пен театр-сәндік өнердің негіздері мен тарихы. 2. Сахна кеңістігін көркемдік шешудің мақсаты мен әдістерін білу және түсіну. 	

<p>Қ о й ы л ы м декорациясының эскизін әзірлеуге қатысу</p>	<p>қ о й ы л ы м н ы ң сценографиялық шешімін жасауға қатысу</p>	<p>3. Театрлық композиция негіздері. 4. Статика және динамика. 5. Ритм, метр. 6. Контраст және нюанс. 7. Стилизация. Сәндеу түрлері. 8. Монокомпозиция.</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Декорациялық және түсірілім объектілерінің орналасуын, декорациялардың архитектуралық элементтерінің бөлшектерін, жиһаздың эскиздерін, декорациялық объектілерге сызбаларды, сондай-ақ олардың құрылысы бойынша жұмыстың сипаттамаларын әзірлеу</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p> <p>Дағды 1: Техникалық эскиздерді, сызбаларды орындау</p>	<p>Машықтар: 1. Сурет салу дағдыларын меңгеру. 2. Сахна жабдықтарының техникалық арсеналын меңгеру 3. Заманауи арнайы компьютерлік бағдарламаларды және графикалық дизайн негіздерін білу. 4. Макет жасай білу.</p> <p>Білімдер: 1. Масштаб туралы түсінік. 2. Сәулет негіздері. 3. Декорацияны бейнелеудің негізгі принциптері. 4. Кеңістік құрылысының ерекшелігі. 5. Симметрия және асимметрия. 6. Колористика, түс комбинациясының заңдары және перспективалары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Театр декорацияларын салу және салу процесінің сипаттамасы</p>	<p>Машықтар: 1. Декоративті бұйымның құрылымын эскиздеу. 2. Декоративті суретшілер мен бутафор суретшілеріне техникалық тапсырманы құрастыру.</p> <p>Білімдер: 1. Спектакльді көркемдік безендірудің заманауи технологиялары. 2. Қаңқа және қаңқасыз декорациялық және бутафорлық бұйымдарды салу ерекшеліктері. 3. Театрдағы көркем-сәндік және бутафорлық жұмыстардың ерекшеліктері. 4. Театр-сәндік өнердің стильдері мен бағыттары. 5. Декорация және ою-өрнек. Ою-өрнек классификациясы. 6. Ою-өрнек композицияларының жасалу заңдылықтары. 7. Раппорт түрлері.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Қоюшы-суретшінің эскиздеріне сәйкес жиһаздарды,</p>	<p>Дағды 1:</p>	<p>Машықтар: 1. Композициялық шешім үшін экономикалық тиімді материалдарды таңдай білу. 2. Жобалау-сметалық құжаттаманы құра білу.</p> <p>Білімдер:</p>

реквизиттерді, декорацияларды безендіруге арналған материалдарды таңдауды жүзеге асыру	Қажетті текстураларды, өрнек құралдарын, материалдарды анықтау Дағдыны тану мүмкіндігі : -	1. Орындаушылық өнер саласындағы экономика және менеджмент негіздері. -
Қосымша еңбек функциясы 1: Декорациялық құрылыстарды дайындауға және салуға қатысу	Дағды 1: Декорацияны дайындау және құрылыстарды салу процесін және оның көркемдік безендірілуін ұйымдастыру Дағдыны тану мүмкіндігі : -	Машықтар: 11. Сахналық декорация жасау технологиясын меңгеру. 2. Өндіріс жағдайында көркемдік, технологиялық және ұйымдастырушылық сипаттағы авторлық шешімдер қабылдау дағдыларын меңгеру. 3. Кескіндеме-декорация цехының (учаскесінің, шеберханасының) жұмысына басшылық жасау, оның көркемдік және технологиялық саясатын айқындау, декорация өндірісін жетілдіру. 4. Әр түрлі құрылыс, бояу, байланыстырушы материалдармен жұмыс істей білу. 5. Декорация нысандарын жасай білу. 6. Театр декорацияларын бояй білу. 7. Бутафорлық бұйымдарды, көлемді бөлшектерді жасай білу. 8. Бутафорлық бұйымдарды бояй білу. 9. Құрылыс құралдарын пайдалану технологиясын меңгеру. Білімдер: 11. Заманауи театр өндірісінде декорация жасаудың технологиялық әдістері. 2. Ағаш пен металл материалдарының қасиеттері мен сипаттамалары. 3. Театр және декорация материалдарының, химиялық бояудың және маталарды көркем бояудың технологиясы. 4. Әр түрлі құрамы бар бояулардың қасиеттері және оларды дайындау әдістері. 5. Сахна кеңістігінде театр және декоративті кескіндеме жазудың технологиясы мен ерекшеліктері. Дағдыны тану мүмкіндігі : -
Қосымша еңбек функциясы 2: Декорациялық объектілер мен реквизиттердің қойылымда пайдалану кезінде олардың тұтастығын бақылау	Дағды 1: Декорациялық бұйымдарды, бутафория мен реквизиттерді пайдалану кезінде олар бүлінген кезде тез жөндеу және қалпына келтіру	Машықтар: 1. Декоративті және бутафорлық бұйымдардың ақаулары мен бұзылуларын тез анықтап, жоя білу. 2. Әр түрлі лезде байланыстырушы материалдармен (желім, лак) жұмыс істей білу. 3. Декоративті және бутафорлық бұйымдардың қайта сынуын болдырмау үшін шешімдер таба білу. Білімдер: 1. Бір-бірін алмастыратын және ұқсас материалдардың қасиеттері.

		2. Сахнада монтаждау, жөндеу және қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезіндегі қауіпсіздік техникасының ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 3: Декорациялық объектілер мен реквизиттерді қалпына келтіру	Дағды 1: Пайдаланудан кейін декорациялық объектілер мен бутафорлық бұйымдарды қалпына келтіру	Машықтар: 11. Декоративті және бутафорлық бұйымдардың сынуы мен сыртқы ақауларын көзбен анықтай білу. 2. Заттарды қалпына келтірудің оңтайлы әдістері мен материалдарын таңдау. 3. Декоративті бұйымдардың құрылымындағы бұзылуларды жоя білу. 4. Көркемдік-декорациялық және бутафорлық бұйымдардың сыртқы ақауларын жоя білу. 5. Сәндік өнімнің әртүрлі текстураларына еліктеу. 2. 6. Сахнаның декорациясы мен киімін отқа төзімді сіндірулермен және пайдалану мерзімін ұзартатын құралдармен өңдеу.
		Білімдер: 1. Қаңқасы және қаңқасыз декорацияларды жасау әдістері 2. Оңтайлы материалдардан әртүрлі текстуралар мен беттерге еліктеу әдістері. 3. Әр түрлі құрамы бар бояулардың қасиеттері және оларды дайындау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Бизнесті түсіну Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	2	Реквизитор
	4	Бутафор
	4	Бутафор суретшісі
	4	Қоюшы-суретшінің көмекшісі
	4	Қалпына келтіруші суретші
	4	Ағаш өңдеу суретшісі
	4	Керамика суретшісі
4	Тоқыма суретшісі	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

"Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Курманов Дархан

тел: 87051033823

e-mail: Dkm_008@mail.ru

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
35-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: "Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес әзірленді, қалыптастыруға қойылатын талаптарды белгілейді, білім беру бағдарламалары, оның ішінде кәсіпорындарда кадрларды даярлау, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіби біліктілігін тану және ұйымдар мен кәсіпорындарда персоналды басқару саласындағы мәселелердің кең ауқымын шешеді.

Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: кәсіптік стандарт кинематография саласындағы кадрлардың біліктілігін бағалау, бағалау, сертификаттау және растау, оқыту және мамандандыру үшін негіз ретінде пайдаланылады және пайдаланушылардың кең

ауқымына пайдалануға арналған: қызметкерлер бойынша – саладағы кәсіпке қойылатын талаптарды түсіну, олардың біліктілігін арттыру және мансаптық өсуді жоспарлау; жұмыс берушілер – жұмыскерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, жауапкершіліктерді әзірлеуге, кадрларды жұмысқа қабылдау және аттестаттау өлшемдерін тұжырымдауға, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауға; аттестаттау және біліктілік жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) – персоналды аттестаттау үшін бағалау материалдарын әзірлеу және сәйкестік деңгейі бойынша қызметкерлердің біліктілік критерийлерін әзірлеу үшін; 4) мемлекеттік органдар – еңбек нарығының мониторингі мен болжау критерийлері ретінде кәсіптік стандартты пайдалану.

2. Осы кәсіптік стандартта келесі терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

1) КА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметкерлер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.

2) БХКС – Білім берудің халықаралық стандартты классификациясы

3) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы

4) СБШ – салалық біліктілік шеңбері

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. кәсіптік стандарт атауы: Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі

5. кәсіптік стандарт коды: 2654-4-021

6. ОКЕД бойынша бөлімнің, бөлімнің, топтың, сыныптың және кіші сыныптың көрсетілуі:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет.

90.0 Балалар мен жастарды дамыту және тәрбиелеу саласындағы қызмет.

90.01 Көркемдік қызмет.

90.01 Кинематографиялық қызмет.

90.02 Кинотуындыларды жасауға ықпал ететін қызмет.

90.02.0 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын ынталандыратын қызмет.

8. Мамандық карталарының тізімі:

Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі – СБШ 6-деңгейі

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. "Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі" кәсіптік картасы:			
Топ коды:	2654-4		
Сынып атауының коды:	2654-4-021		
Мамандық атауы:	Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктіліктің кіші деңгейі:			
ЕТКС, КС және т.б. типтік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіби білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура)	Мамандығы: Режиссура / Бейнелеу өнері	Біліктілік: Анимациялық фильм режиссері/ суретші
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кино туындыларды жасау тәжірибесі: анимация, көркем әдебиет, публицистика, теледидар және медиа технологиялар.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне қатысты біліктілікті арттыру		
Басқа ықтимал лауазымдар:	2654-3-019 Қоюшы-режиссер 1332-2-006 Бас режиссер 2654-3-007 Режиссер 2654-3-002 Жарнама және клиптер жөніндегі режиссер 2654-9 Басқа режиссерлер мен продюсерлер 2654-3-010 Деректі фильмдер режиссері (анимациялық) 2654-3-008 Авторлық теледидар (анимация) режиссері 2654-3-009 Бейнемонтаж (композилинг) режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі. Кейіпкерлер мен сюжеттің жалпы көркемдік-эстетикалық қабылдануын қамтамасыз ету.		
10. Еңбек функцияларының сипаттамасы			
		Сценариймен жұмыс.	

Еңбек функцияларының тізімі	Міндетті еңбек функциялары:	Анимациялық фильмнің визуалды шешімін жасау. Анимациялық фильммен жұмыс жасау барысында суретшілердің шығармашылық тобының жұмысына бағыт-бағдар беру.
	Қосымша еңбек функциялары:	Графикалық дизайнды дамыту. Компьютерлік графиканы құру. Үздіксіз кәсіби даму.
1-еңбек функциясы: Сценариймен жұмыс	1-машық: Әдеби немесе драматургиялық шығармамен жұмыс:	<p>Машығы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалды таңдауды біледі. 2. Әдеби түпнұсқаларды визуалды және экрандық интерпретациясын анимациялық нұсқада дамыта алады. 3. Болашақ анимациялық фильмнің (жобаның) режиссерінің ойын байыту жолында көркем әдістер мен экспрессивтік құралдармен қанықтыруды біледі. <p>Білімдері:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Этнография, халық қолөнерін, шығарманың фольклорын ескеретіріп режиссерлік ойды бейнелі шешу үшін кинодраматургияның шығармашылық құрамдысы мен теориялық, әдістемелік негіздерін біледі.

		<p>2. Қойылымның әдеби негізін көркем-эстетикалық талдау және стильде беру дағдыларын меңгерген.</p> <p>3. Анимациялық фильмдерді қою үшін шығармашылық идеяларды байытатын, түрлі ақпарат көздері негізінде жұмыс істеудің интуитивті және қиялдық тәсілдерін біледі.</p>
	<p>Біліктілікті тану мүмкіндігі</p> <p>2-машық: Фильмнің визуалды шешімін әзірлеу және режиссердің жетекшілігімен өндіріске дейінгі/Предпродакшн кезеңінде жобаны жүзеге асыру үшін анимация технологиясының түрін анықтау, режиссердің жетекшілігімен</p>	<p>Біліктілікті тану ұсынылады</p> <p>Машығы:</p> <p>1. Шығарманың тақырыптық шеңберін анықтай алады, анимация түрін болжайды және көркемдік-бейнелік саланың және телеконтенттің әртүрлі салаларында идеяларды іздеуді жүзеге асырады.</p> <p>2. Қоршаған ортаны, кейіпкерлердің көңіл-күйін (кейіпкердің, образдың есте қалуын қоса) бейнелеу мен жеткізудің жалпы стилистикалық шешімін таба алады.</p> <p>Білімдері:</p> <p>1. Анимацияның әртүрлі түрлерімен жұмыс істеу принциптерін біледі.</p> <p>2. Бейнелердің экспрессивтік</p>

мүмкіндіктерін, тәсілдерін, құралдарын және оларды қолдану ерекшеліктерін біледі.
3. Әртүрлі жанрлық презентацияларды құру принциптерін біледі.

Біліктілікті тану мүмкіндігі

Біліктілікті тану ұсынылады

Машығы:

1. Қазіргі компьютерлік бағдарламалар мен анимация технологияларының түрлерін пайдалана отырып визуалды шешім құруды біледі.

2. Кеңістіктік фоны, камераның қозғалысын, бұрыштарын және визуалды эффекттерді ескере отырып жоспарларын орнатуды дамыта алады.

1. Көрнекі түсініктемелері бар кейіпкерлердің негізгі таралулары мен салыстырмалы кестелерін жасай алады.

Білімдері:

1. Жобаны сахналау үшін әртүрлі анимация түрлерімен жұмыс істеудің негізгі принциптерін біледі.

2. Жалпы кинематография, бейнелеу және колданбалы өнер, өткен және бүгінгі

3-машық:

Дайындық кезеңінде/Предпродакшн режиссердің жетекшілігімен фильмді жүзеге асыру жұмыстарын жүргізу

Директор. Сюжеттік тақтамен жұмыс.

		күннің жетістіктерін талдай отырып, көрнекі көрсетуде мәнерлі құралдарды қолдану жолдарын біледі.
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
	1-машық: Суретші аниматорлардың шығармашылық тобымен кейіпкерлердің қимылдарын сахналауды жүзеге асыру бойынша жұмысы:	Машығы: 1. Кейіпкерлердің қимылдарына арналған анимациялық шешімдерді әзірлеуді біледі (физикалық, хореографиялық, каскадерлік және басқа тақырыптық). 2. Стилистикалық сәйкессіздіктерді тауып, аяқталған анимацияны стилистикалық сызықтың жалпы контекстіне жинақтай алады. Білімдері: 1. Техникада материалды көрнекі түрде көрсетудің әртүрлі тәсілдерін біледі: аударма, векторлық анимация – екі өлшемді, үш өлшемді 3D, объект, Stop-motion және т.б. 2. Кейіпкерлердің суретін салу бойынша шеберлік сабақтарын көрсете алады және көріністердің өту барысын бақылауды ұйымдастыра алады.
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
		Машығы:
2-еңбек функциясы: Өндіріс барысында суретшілердің шығармашылық тобымен жұмыс жасау.	2-машық:	1. Фондық суретшілермен (декораторлармен және т.б.) жұмыс істеуге арналған тапсырмаларды құрастыра алады. 2. Режиссердің идеясына сәйкес камералардың орналасуын ескере отырып, экшн көріністерінің композициялық және түсті-жарық бірлігіне қол жеткізе алады. 3. Анимациялық жобаны өндіру бойынша өндірістік кестеге сәйкес жобаны жүзеге

	Негізгі әрекет орындарын сахналау үшін фондық суретшілер тобымен жұмыс істеу.	асыру үшін фондық жұмысшылар тобының жұмысын ұйымдастыра алады. Білімдері: 1. Фон суретшілерінің шығармаларын қою принциптерін біледі. 2. Аяқталған фон сапасының критерийлерін біледі (көрініс, орналасу орындары және т.б.). 3. Соңғы, заманауи фильмдерді өндіру технологияларының негіздерін біледі (түстерді түзету және бейне дизайнға арналған компьютерлік бағдарламалар)
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Біліктілікті тану ұсынылады
3-еңбек функциясы: Графикалық бейне дизайнды әзірлеу және пост-өндірістік кезеңде компьютерлік графиканы, арнайы эффектілерді туындау	1-машық: Графикалық бейне дизайнның әзірлеу: кіріспе, тақырып, фильм атаулары және т.б.	Машығы: 1. Дайын жобаны жобалау үшін корпоративтік дизайн идеясын жасай алады. 2. Пост-өндіріс үшін жарнамалық концепция өнерін талдай және дамыта алады. 3. Басылған графиканы қажетінше жобалай алады. 4. Кез келген масштабта және бюджетте жарнамалық графикалық жобаның пост-өндірісін ұйымдастыруды біледі. Білімдері: 1. Графикалық бейне дизайн жасауды біледі. 2. Белгіленген мерзімде жобаға тартылған топтың жұмыс көлемін жоспарлайды және үйлестіреді. 3. Ынтымақтастықтың мақсаттарын, міндеттерін және шарттарын біледі. 4. Компьютерлік графиканы жобалаудың әртүрлі принциптері мен түрлерін біледі.
		Машығы: 1. Кәсіби оқу іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар . 2. Жеке дағдыларды жаттықтыру: көшбасшылық, топтық жұмыс, эмпатия

Қосымша еңбек функциясы: Үздіксіз кәсіби даму	1-машық: Кәсіби жетілуге ұмтылу.	және бейімделу, бастама және мақсаттарға жету үшін жауапкершілік. 3. Уақыт пен стрессті басқару дағдыларын дамыту.
	Біліктілікті тану мүмкіндігі	Білімдері: 1. Анимациялық контент мамандарының қосымша және бейресми білім беру ережелері. 2. Кәсіби саладағы әріптестермен желі құру және қарым-қатынас жасау мүмкіндіктері. 3. Мамандандырылған саладағы қазіргі тенденциялар, зерттеулер мен әзірлемелер.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия. Қарым-қатынас дағдылары. Толеранттылық пен сыйластық. Ынтымақтастық және топтық жұмыс. Стресске төзімділік. Рефлексия және өзін-өзі талдау. Кәсіби этиканы сақтау. Ашықтық және оқуға дайындық. Белсенділік пен бастама. Кәсіби дамуға ұмтылу. Инновация.	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізбесі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
СБШ ішіндегі басқа кәсіптер мен байланыс:	СБШ деңгейі:	Мамандық атауы:
	6	Анимациялық фильмнің қоюшы суретшісі Анимациялық фильмнің қоюшы режиссері. Бас режиссер.

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері:

11. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы: Борамбаев Нұрбек Медерұлы, +7(705) 160 5701;

12. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы Қазақстанның ғылыми-зерттеу орталығы, Астана қ.

Бас ғылыми қызметкер: Дарья Ертайқызы Жұмаділова, электрондық пошта: daria_131_168@mail.ru.

Телефон нөмірі: 8 705 708 72 22;

Республикалық мемлекеттік мекеме Қазақ ұлттық университеті, Астана. Кәсіби стандартты әзірлеушілер:

Қожақова Л.Б. e-mail: kolyazka@list.ru

Телефон нөмірі: +7 (702) 929 99 75;

Малиева С.Ж. e-mail: saule_malieva@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (778) 884 99 68,

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

17. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

19. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
36-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Костюм бойынша қоюшы-суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Костюм бойынша қоюшы-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББЖХС – Білім берудің халықаралық стандарттық жіктелімі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Костюм бойынша қоюшы-суретші.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020016.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кино, театр және теледидардағы кейіпкерлердің визуалды бейнесін жасау.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Костюм бойынша қоюшы-суретші - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Костюм бойынша қоюшы-суретші":	
Топтың коды:	-
Қызмет атауының коды:	-
Кәсіптің атауы:	Костюм бойынша қоюшы-суретші
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	
	Бас суретші; Қоюшы-суретші;

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Суретші; Цех (участок) меңгерушісі; Клуб меңгерушісі; Костюм бөлімінің меңгерушісі; Бөлімнің меңгерушісі (жетекшісі) (әдеби-драмалық, режиссуралық, көркемдік-сценалық, педагогикалық және т.б.); Ұжым басшысы (үйірме).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Костюм суретшісі Костюмдер бойынша суретші Театр, кино және теледидар костюмінің суретшісі Сахналық костюмінің қоюшы-суретшісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сценографиядағы кәсіби шығармашылық қызмет: сахналық және театральды костюмдерді жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сценариймен жұмыс; 2. Қойылымдағы әртістер ансамблінің костюмдерінің концепциясын жасау. 3. Кейіпкердің көркемдік-сахналық бейнесін дамыту; 4. Костюм жасау үшін ұйымдастырушылық және өндірістік тапсырмаларды орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	-	
Еңбек функциясы 1: Сценариймен жұмыс	Дағды 1: Драматургиялық бейнемен жұмыс	Машық:	1. Шығарманың драматургиялық негізіне көркемдік-эстетикалық талдау жасау. 2. Жаңа жоба кейіпкерлерінің прототиптері мен аналогтарын талдау. 3. Әдеби кейіпкерлердің көрнекі интерпретациясын дамыту. 4. Бас режиссердің болашақ қойылым туралы идеясын көркемдік техникамен және костюмнің мәнерлі құралдарымен қанықтыру.
		Білім:	1. Әртүрлі ақпарат көздеріне негізделген жұмыстың интуитивтік және қиялдық тәсілдер, сахналау үшін шығармашылық идеяларды байыту. 2. Көрнекі шешімге қажетті теориялық, әдістемелік негіздері мен шығармашылық құрамдастары: драматургия, этнография және халық қолданбалы өнері, фольклор.

		<p>3. Көркем-эстетикалық талдаудың теориялық, көркемдік, шығармашылық және әдістемелік негіздері.</p> <p>4. Кейіпкерлер жүйесін талдаудың әдістемелік негіздерін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Қойылымдағы әртістер ансамблінің костюмдерінің концепциясын жасау	<p>Дағды 1: Қойылым актерлер ансамблінің көркемдік-сахналық бейнесін дамыту</p>	<p>Машық:</p> <p>1. Қоюшы-режиссермен, қоюшы-суретшімен тығыз байланыста барлық актерлар ансамблінің және олардың костюмдерінің көрнекі және бейнелі тапсырмаларын шешу.</p> <p>2. Бейнеленген дәуірді шынайы сипаттайтын стильдік, тональдық, колористикалық шешімдерді авторлық сценарийге, режиссерлік интерпретацияға және көрнекі-сәндік шешімге сәйкес костюмгердің шеберлігі арқылы ашу.</p> <p>3. Шығармашылық идеяңызды тұжырымдаңыз, дәлелді идеяны және оны іс жүзінде жүзеге асыру жоспарын беру.</p> <p>4. Фильмдегі кейіпкерлердің ерекшеліктерін, олардың костюмі мен жеке реквизиттерін бейнелі және мәнерлі көрсетудің жалпы шығармашылық тұжырымдамасын әзірлеу және жүзеге асыру.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Фильмдер мен театрландырылған қойылымдар өндірісін шарлау;</p> <p>2. Кино және театр өнеркәсібі дамуының қазіргі заманғы тенденциялары;</p> <p>3. Костюмдерді көркем безендірудің мақсаттары мен әдістері;</p> <p>4. Қазақстанның дәстүрлері мен өнері және әлемдік мәдениет құндылықтарыжайлы теориялық білімге ие болу, оларға кәсіби қызметінде назар аудару.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 3: Кейіпкердің көркемдік-сахналық бейнесін дамыту	<p>Дағды 1: Костюм әзірлеу</p>	<p>Машық</p> <p>1. Кейіпкерлердің костюмдері, кейіпкерлердің эскиздері, массовка және олардың костюмдері туралы бейнелі түсініктемесін жасау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Костюм композициясын, шеберлік негіздерін, тұстануды білу</p> <p>2. Сценарийдің драматургиялық құрылысының ерекшеліктерін білу</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
		<p>Машық:</p> <p>1. Костюм бөлшектері мен жеке реквизиттерінің сызбалары мен эскиздерін әзірлеуді, монтаждық</p>

Еңбек функциясы 2: Костюм жасау үшін ұйымдастырушылық және өндірістік тапсырмаларды орындау	Дағды 1: Өндірістік бөліктің сатып алу-өндірістік қызметін ұйымдастыруға қатысу	үстелдерді дайындауды және жұмыс сипаттамасын қадағалау; 2. Костюмдерді дайындау, алу және таңдау бойынша көркемдік басшылық жасау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білім: 1. Тігін бұйымдарын дайындау және жобалау технологиялары; 2. Киім, аяқ киім, бас киімдерді дайындаудың техникасы мен технологиясы; 3. Бөлімшелер мен цехтардың жұмыс тәртібі; 4. Кино өндірісін ұйымдастыру, технологиясы және экономикасының негіздері.
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік Тәртіптілік Дәлдік Сыпайылық Мейірімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің меңгерушісі/басшысы (клуб/басқарма филиалы/студия/бөлім/секция/бөлімше/цех
	6	Бас суретші/дизайнер
	6	Түрі мен бағыты бойынша суретші: мәдениет/театр/кино ұйымдары
	6	Костюм бойынша қоюшы-суретші

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институты" "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы, Астана қаласы.

Бас ғылыми қызметкер Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

Ұйым: "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі.
Кемельбаева Әсел Көкжалқызы
87029819917
k.asselya-92@mail.ru

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
37-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Қалпына келтіруші-суретші (сәндік-қолданбалы өнер туындылары)"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Қалпына келтіруші-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі - кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

- 3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;
- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Қалпына келтіруші - суретші (Сәндік-қолданбалы өнер туындылары).

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90030028.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс.

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.03 Көркем және әдеби шығармашылық;

90.03.0 Көркем және әдеби шығармашылық.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Жеке жұмыс істейтін мүсіншілердің, суретшілердің, суретші-мультипликаторлардың, нақышшылардың, офорт шеберлерінің және т.б. қызметі

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Қалпына келтіруші - суретші - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Қалпына келтіруші - суретші":			
Топтың коды:	2651-9		
Қызмет атауының коды:	2651-9-002		
Кәсіптің атауы:	Қалпына келтіруші - суретші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2651-2-004 Суретші; 2334-0-021 Сәндік-қолданбалы өнер және халық қолөнері бойынша оқытушы, колледж.	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды пайдалану 2. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру саласындағы өндірістік қызмет
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру
Еңбек функциясы 1: Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды пайдалану	Дағды 1: Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру саласында тәжірибелік және теориялық білім мен дағдыларды қолдану	Машық: 1. Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарына арналған әдістемелерді, технологиялар мен материалдарды әзірлеу және таңдау қабілеттілігі. Білім: 1.Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын төлқұжаттау және технологиялық зерттеу әдістерін білу; 2. Өнер тарихын, тарихи-көркемдік үдерістің негізгі деректері мен заңдылықтарын, сәндік-қолданбалы өнердің көркем мұрасының қазіргі заман үшін маңызын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Сурет, кескіндеме, композиция құралдарын кәсіби меңгеру	Машық: 1. Сурет салудың әртүрлі әдістері мен технологияларын, олардың бейнелеу және суреттеу мүмкіндіктерін меңгеру; 2. Арнайы кескіндеме техникасын және кескіндеме материалдарын пайдалану технологиясын, олардың көркемдік-бейнелеу мүмкіндіктерін меңгеру; 3. Кеңістікті ұйымдастыру тәсілдерін сурет және кескіндеме құралдары көмегімен меңгеру. Білім: 1. Қалпына келтірілетін туындының стилистикалық ерекшеліктерін білу; 2. Сәндік-қолданбалы өнердің тарихи, стилистикалық және ұлттық дәстүрлерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машық:

	<p>Дағды 1: Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарын орындау</p>	<p>1. Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарын жүргізу кезінде нақты техникалық шешімдер қабылдау қабілеті; 2. Технологияларды қолданудың экологиялық салдарын ескере отырып, оларды таңдау қабілеті; 3. Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарын жүргізу кезінде заманауи компьютерлік технологиялар мен мәліметтер базасын пайдалану.</p> <p>Білім: 1. Өзінің пәндік саласында АКТ-ы білу; 2. Қалпына келтіру және консервациялау жұмыстарының реттілігін білу; 3. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру және консервациялау тәсілдерін білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 2: Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру саласындағы өндірістік қызмет</p>	<p>Дағды 2: Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіруге арналған жобалық, техникалық және өндірістік құжаттаманы жүргізу бойынша жұмыстарды орындау.</p>	<p>Машық: 1. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіру бойынша жұмыстарды жоспарлау және нәтижелерін алу дағдыларын меңгеру; 2. Қалпына келтіру және консервациялау әдістерін жетілдіру бойынша әдіснамалық жұмыс дағдыларын меңгеру; 3. Қалпына келтіру жұмыстарын жүргізуге арналған техникалық құжаттаманы әзірлеу дағдыларын меңгеру; 4. Қалпына келтіру қызметінің ғылыми-жобалық және ғылыми-өндірістік құжаттамасын әзірлей білу.</p> <p>Білім: 1. Бейнелеу өнері тарихын білу; 2. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтірудің отандық және әлемдік тәжірибесін білу; 3. Қалпына келтірілетін туындыны, оған ұқсас туындыларды білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 3: Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын қалпына келтіруге қатысты амалдарды сүйемелдейтін үдерістерді кәсіби меңгеру</p>	<p>Машық: 1. Мәдени мұра объектісінде өлшеу жұмыстарының дағдыларын меңгеру; 2. Зертханалық талдаулар үшін материалдардың сынамасын іріктеу дағдыларын меңгеру; 3. Мәдени мұра объектісінің жай-күйін сипаттау дағдыларын меңгеру; 4. Мәдени объектіні фототіркеу дағдыларын меңгеру; 5. Мәдени мұра объектісінде қалпына келтіру жұмыстарының көлемін есептеу дағдыларын меңгеру.</p> <p>Білім:</p>

		1. Сәндік-қолданбалы өнер туындыларын сақтауға қатысты қалпына келтіру жұмыстарының үдерістері мен кезеңдерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру	Дағды 1: Қазіргі менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек нарығындағы бағдар	Машық: 1. Сәндік-қолданбалы өнері саласындағы кәсіпкерліктің мүмкіндіктерін іске асырудың қағидаттарын, әдістерін, құралдарын меңгеру Білім: 1. Өнер нарығы және оның жүйелері: өнер туындыларына сұраныс пен ұсыныс саласын білу 2. Өнер туындыларының құнын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Стратегиялық ойлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Монументалды кескіндемені қалпына келтіруші - суретші
	6	Станокты кескіндемені қалпына келтіруші - суретші

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 708 72 22, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институты" "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы, Астана қаласы.

Бас ғылыми қызметкер Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

"Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі"

Гизатова Гульнара Бисенгалиевна

E-mail: gbisen@list.ru

Тел.+7 (701)4949556

Агатаев Серик Зиннурович

E-mail: Seric_zin@mail.ru

Тел. +7(702) 2718247

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
38-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Зергер-суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Зергер-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

- 4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;
- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

- 4. Кәсіптік стандарттың атауы: Зергер-суретші.
- 5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020027.
- 6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
- C. Өңдеуші өнеркәсіп

32. Өзге де дайын бұйымдарды өндіру

32.1 Зергерлік бұйымдар, бижутерия және ұқсас бұйымдар өндіру

32.12 Зергерлік бұйымдар мен ұқсас бұйымдар өндірісі

32.12.0. Зергерлік бұйымдар мен ұқсас бұйымдар өндірісі

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

95.25 Сағаттарды және зергерлік бұйымдарды жөндеу

95.25.1 Қолсағаттар мен өзге де сағаттарды жөндеу

95.25.2 Зергерлік бұйымдарды жөндеу

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: зергер-суретші шеберінің кәсіби шығармашылық қызметі бұйымның көркемдік концепциясын жасаумен, көркемдік безендіруімен, асыл тастар мен металдарды көркем өңдеумен, сондай-ақ оларды жөндеумен және көркемдік қалпына келтірумен байланысты.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Зергер-суретші - 4 СБШ-нің деңгейі;
- 2) Зергер-суретші - 6 СБШ-нің деңгейі;
- 3) Зергер-суретші - 7 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Зергер-суретші":	
Топтың коды:	7312-1
Қызмет атауының коды:	7312-1-003
Кәсіптің атауы:	Зергер-суретші
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)
	Білім деңгейі:

Кәсіптік білім деңгейі:	ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Көркем еңбек	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7312-2-012 Зергер (сәндік ювелир) 2163-1-006 Зергерлік әшекейлер дизайнері 2334-0-003 Зергер ісі бойынша оқытушы, колледж		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бұйымның эскизі мен макетін әзірлеу мен құру және өндірістік процеске қатысу зергерлік бұйымдарды, оның ішінде көркем өнер туындыларын жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бұйымның эскизін және макетін құру. 2. Материалдарды таңдау және бұйымның дизайнын құру.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Бөлшектерді жасау және декорацияларды орнату. 2. Зергерлік бұйымдарды жөндеу және қалпына келтіру.	
Еңбек функциясы 1: Бұйымның эскизін және макетін құру.	Дағды 1: Создание эскиза	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Иллюстрациялық материалды таңдауды білу. 2. Бейнелеу өнерінің негізгі әдістері мен құралдарын меңгеру. 3. Бұйымның және оның бөліктерінің өлшемдерін анықтау. 4. Бұйым дизайнының негізгі идеясын, көркемдік мақсатын нобайда түсініп, бейнелеу. 5. Түрлі ағымдар мен стильдердің (жануарлар, өсімдіктер әлемі, геометриялық өрнек) ою-өрнек композициясының техникасын меңгеру және мағынасын түсіну. 6. Штрихтың, фон толтырудың сәндік мүмкіндіктерін пайдалана білу. 7. Зергерлік бұйымдардың пішіні, пропорциясының көлемді-пластикалық шешімін табу. 8. Конструктивті және бейнелі шешімді, колористік және пластикалық бастаманы таба білу, әшекейлердің ассортиментін және олардың стильдік шешімін анықтау. 9. Құрылған эскизде қайталау (музей фотосуреттерінің графикалық көшірмелерін жасау), импровизациялау, кескіндерді, стильдерді немесе жанрларды біріктіруді білу. 10. Түрлі қыпланған сәндік тастарды – мөлдір және мөлдір емес тастардан жасалған кабохондарды, кесілген асыл тастарды, күрделі өрнегі бар тастар – агат, малахит, яшма тастарды бейнелеу тәсілдерін меңгеру. 11. Графикалық кескіндерді, сызбаларды және зергерлік бұйымдардың эскиздерін жасау және 	

		<p>өңдеу үшін компьютерлік арнайы бағдарламалардың мүмкіндіктерін пайдаланып білу.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нобай салуға арналған идеялардың қайнар көздерін білу. 2. Перспективаның негіздері, жазықтықтағы жұмыс және проекциялар. 3. Нобай жасаудың принциптері. 4. Компьютерлік бағдарламаларда эскиз құрудың принциптері мен технологиялары. 5. Сән және дизайндағы тенденциялар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Макет құру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баламалы материалда бұйымның көлемді бейнесін жасай білу (негізгі құрылымдар). 2. Макет құру үшін материалды таңдай білу 3. Бөлшектерді қосу шешімдерін табу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макет құру үшін материалдарды таңдау принциптерін білу. 2. Модельдеу және жобалау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Материалдарды таңдау және бұйымның дизайнын құру.	Дағды 1: Шикізатты талдау және таңдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсті металдар мен асыл тастарды қажетті қасиетіне қарай таңдай білу, бұйым нобайының идеялық түсінігіне қарай түсіне білу. 2. Табиғи және цифрлық 3D форматында бұйым дизайнының бірнеше нұсқасын құра білу. Түсті металдар мен асыл тастарды өңдеудің негізгі әдістерін меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түсті металдар мен асыл тастардың қасиеттері. 2. Түсті металдармен және асыл тастармен жұмыс істеу ерекшеліктері мен принциптері. 3. Таңдалған материалдардың, түстердің үйлесімділік және композициялық принциптері. 4. Зергерлік бұйымдарды жобалаудың техникасы мен технологиясын білу. 5. Қазақ зергерлік өнері бұйымдарының классификациясы, оның алуан түрлілігі. 6. Бейнелеу және зергерлік өнердегі жаңа стильдер мен үрдістер. 7. ҚР СТ, МЕМСТ және Қазақстан Республикасының бағалы металдар және асыл тастар саласындағы заңнамасын білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		Машықтар:

Қосымша еңбек функциясы 1: Бөлшектерді жасау және декорацияларды орнату.	Дағды 1: Зергерлік бұйымдарды жасау бойынша өндірістік операцияларды орындауға қатысу	1. Құралмен, және (немесе) жабдықпен жұмыс істеу дағдыларының болуы. 2. Металды модельдеу арқылы пішіннің көлемін, текстурасын біліп көрете біру. 3. Өндіріс процесінің әртүрлі техникалары мен стильдерінде жұмыс істеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Суық және ыстық металды қалыптау, қаңылтырды көркем штамптау үшін өңдеу әдістері, металдың технологиялық, механикалық және пайдалану қасиеттері. 2. Зергерлік тастардың алуан түрлілігі, кесу түрлері және зергерлік қосымшалардың түс алуан түрлілігі. 3. Зергерлік бұйымдарда тасты қолдану жолдары: кірістіру түрінде, мозайка түрінде, дөңгелек мүсін ретінде қашалған тасты жасау, рельеф (камео) т.б.
		-
Қосымша еңбек функциясы 2: Зергерлік бұйымдарды жөндеу және қалпына келтіру.	Дағды 1: Жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу	Машықтар: Қалпына келтіру жұмыстарының әдістерін, технологияларын және материалдарын әзірлеу және таңдау қабілеті.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: Қалпына келтірілген шығарманың стильдік ерекшеліктері.
		-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Бизнесті түсіну Ұқыптылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Зергердің ассистенті
	4	Суретші-реставратор
10. Кәсіптің карточкасы "Зергер-суретші":		
Топтың коды:	7312-1	
Қызмет атауының коды:	7312-1-003	
Кәсіптің атауы:	Зергер-суретші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017	

бойынша біліктілік деңгейі:	жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	в организациях согласно профилю		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7300-0-017 Көркем бұйымдарды бақылаушы (зергерлік бұйымдар) 7312-1-003 Зергер (жалпы профиль) 2163-1-006 Зергерлік әшекейлер дизайнері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бірегей және эксклюзивті зергерлік бұйымдарды, сонымен қатар, көркем өнер туындыларын өндіру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Көркем бейнені, идеяларды жасаңыз және оларды зергерлік өнер туындысына енгізіңіз 2. Өзіңіздің шығармашылық әлеуетін жетілдіру	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Зергерлік өнер туындыларының орындалуын қамтамасыз ету 2. Зергерлік бұйымдар өндірісінің (цехтың) серіктестерімен және қызметкерлерімен шығармашылық қарым-қатынасты ұйымдастыру	
	Дағды 1: Қолдану практикалық және теориялық білім мен дағды зергерлік өнер саласында	<p>Машықтар:</p> <p>1. Көркем бейнелерді, дизайнерлерді, идеяларды және оларды нобайларда қолдана отырып, табиғи немесе цифрлық форматта визуалды жобаларға енгізе білу.</p> <p>2. Клиенттерге кеңес беру және болашақ өнім туралы идеяларды бірлесіп іздену</p> <p>3. Жаппай өндіруге арналған металдардан жасалған заманауи зергерлік бұйымдардың, аксессуарлардың, сувенирлердің, шағын сәндік пластикалардың өнеркәсіптік үлгісін жасай білу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Ежелгі дәуірден қазіргі уақытқа дейінгі бейнелеу, сәндік өнердің және зергерлік өнердің тарихы саласындағы негізгі теориялық білімге ие болу.</p> <p>2. Стилистиканың аспектілері, ою-өрнек семантикасы және зергерлік бұйымдарды жасау технологиясы.</p> <p>3. Сәндік-зергерлік композицияның заңдылықтары.</p> <p>4. Ою-өрнектік композиция принциптерінің алуандығы, өрнектегі масштаб қатынастарының орны, зергерлік өнердегі силуэттің маңызы.</p> <p>5. Зергерлік бұйымдардың детальдарын конструктивті талдау жолдары, тарихи материалды</p>	

<p>Енбек функциясы 1: Көркем бейнені, идеяларды жасаңыз және оларды зергерлік өнер туындысына енгізіңіз</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 2: Өңірдегі өндірістік қызмет зергерлік бұйымдар өндірісі</p>	<p>байланыстыру және зергерлік бұйымдарды безендіруге заманауи көзқарас. 6. Қазақстан өнерінің дәстүрлері және жаһандық мәдениет құндылықтары, олардың кәсіби қызметінде назар аудару. 7. Мұражай қорларында сақталған өткен дәуір зергерлерінің қолынан шыққан жауһарлар.</p> <p>Машықтар: Өз бетіңізше немесе шеберханада басшы ретінде әртүрлі зергерлік техника мен стильде жасай білу: 1. Зергерлік бұйымдар. 2. Зергерлік бұйымдар мен үйді безендіру бұйымдар , мысалы: вазалар, мүсіншелер, шашқа арналған әшекейлер, манжеттер, гольф клюшкалар. Зергерлік өнердің кәдесыйлары, этникалық стильдегі ұлттық кәдесыйлардың ассортиментін кеңейту. 1. 1. Зергерлік бұйымдардың бейнелік құрылымын кеңейту және оларды зергерлік композицияда металдан жасалған элементтермен конструктивті біріктіру үшін әртүрлі материалдарды (мысалы: тас, сүйек, асыл ағаштар, бірегей қабықтар, грек жаңғағы, бұтақтар және т.б.) пайдалана білу, олардың технологиялық және эстетикалық қасиеттерін ескере отыру.</p> <p>Білімдер: 1. Теориялық білім мен дағдыны шығармашылық үдерісте қолдану. 2. Ұлттық кәдесыйларды жасау ерекшеліктері, Қазақстанның зергерлік өнерінің тарихы мен дәстүрі, материалдары мен техникасы. 3. ҚР СТ, ГОСТ және бағалы металдар және асыл тастар саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын білу.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>
<p>Енбек функциясы 2: Өзіңіздің шығармашылық әлеуетін жетілдіру</p>	<p>Дағды 1: Жеке стильді, эстетикалық және шығармашылық ойлауды дамыту</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>Машықтар: 1. Кәсіби қызмет саласында арнайы компьютерлік бағдарламаларды пайдалана білу. 2. Материалда зергерлік өнердің өзіндік туындыларын жобалап, жасай білу. 3. Техника мен материалдарды біріктіру және араластыру арқылы жаңа текстуралар, әсерлер жасау үшін іздеу эксперименттерін жүргізу.</p> <p>Білімдер: 1. Компьютерлік графикаға арналған жаңа арнайы компьютерлік бағдарламалар, 3D модельдеу технологиясын білу..</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>

Қосымша еңбек функциясы 1: Зергерлік өнер туындыларының орындалуын қамтамасыз ету	Дағды 1: Нарық орнын іздеу және таңдау.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарық тенденциялары мен тұтынушылардың қалауларын зерттеу алу. 2. Мүлде жаңа өнімдерді жасау үшін нарықтағы өнімдерді талдай алу. 3. Зергерлік өнердің жаңа және дәстүрлі технологияларын қолдану, 4. Жұмыстың есеп айырысу бөлігімен айналысу, мысалы: сызбалар, материалдар шығыны және т.б. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнер нарығының жағдайы және оның жүйесін білу. 2. Өнер туындыларына сұраныс пен ұсынысқа әсер ететін факторларды тану. 3. Өнер туындыларының қазіргі нарықтық құнын қадағалау 4. Материалдардың ағымдағы құны білу 5. Өнімнің өзіндік құнын калькуляциялау және пайда мөлшерін жоспарлау принциптерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Нарықтағы тауарларды жоспарлау және орналастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зергерлік бұйымдарды дайындауға тапсырыстардың орындалуын есепке алу және бақылау. 2. Әлеуметтік желілердің ресми/жеке парақшасында тапсырыстық және авторлық жұмыстар портфолиосын құру, оның ішінде мамандандырылған веб-сайттарда жұмыстарды орналастыру, 3. Заманауи компьютерлік бағдарламаларды пайдалана отырып зергерлік бұйымдарды көрсету дағдыларын меңгеру. 4. Зергерлік бұйымдардың көрме көрмесін дайындай білу 5. Тұтынушының кері байланысының, БАҚ-пен өзара әрекеттесудің заманауи әдістері мен құралдарын қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әлеуметтік желілердің жұмыс істеу принциптерін білу 2. Көрме дисплейін құру негіздерін білу 3. Презентацияларды әзірлеу және техникалық құралдарды қолдану принциптерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ынтымақтастық пен кадрларды тарту үшін зергерлер туралы еңбек нарығынан ақпаратты тауып , пайдалану.

Қосымша еңбек функциясы 2: Зергерлік бұйымдар өндірісінің (цехтың) серіктестерімен және қызметкерлерімен шығармашылық қарым-қатынасты ұйымдастыру	Дағды 1: Нарыққа бағдарлану заманауи менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби жұмыс	2. Өндірістік құрылымдық бөлімше/серіктестер қызметкерлерінің жұмыс нәтижесінің сапалық деңгейін бағалай білу. 3. Өндірістік процестердің қауіпсіз жағдайларын ұйымдастыра білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Мемлекетте және шетелде кәсіптік салада техника мен технологияның даму тенденцияларын қадағалау. 2. Кәсіби қызмет саласындағы құқықтық және техникалық талаптарды танып білу.	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Дәлдік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Зейінді шоғырландыру және бақылау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Зергерлік бұйымдарды қалпына келтіруші	
	6	Суретші-дизайнер / экспозиционер	
11. Кәсіптің карточкасы "Зергер-суретші":			
Топтың коды:	7312-1		
Қызмет атауының коды:	7312-1-003		
Кәсіптің атауы:	Зергер-суретші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7312-2-012 Зергер (зергер-сәнгер) 7312-1-003 Зергер (жалпы профиль) 2163-1-006 Зергерлік әшекейлер дизайнері	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Зергерлердің бірегей және эксклюзивті зергерлік бұйымдарды өндіру, оның ішінде ұлттық дәстүрі, классикалық және заманауи зергерлік өнердің және зергерлік сәндегі негізгі үрдістерді ескере отырып қызметін басқару.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Зергерлік бұйымдар коллекцияларын жасау процесінде шығармашылық топтың (мұражайдың құрылымдық бөлімшесі, студия, қолөнершілер артелі) жұмысын басқарады. 2. Өндірістік серіктестермен, тұтынушылармен, жеткізушілермен коммерциялық өзара әрекеттесу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ғылыми іске асыру кәсіби көркемдік білім беру саласындағы педагогикалық қызмет.
Еңбек функциясы 1: Зергерлік бұйымдар коллекцияларын жасау процесінде шығармашылық топтың (мұражайдың құрылымдық бөлімшесі, студия, қолөнершілер артелі) жұмысын басқарады.	Дағды 1: Меншік зергерлік бұйымдарды жасау кезіндегі өндіріс процесі туралы теориялық және практикалық білім.	Машықтар: 1. Зергерлік бұйымдарды жасаушылардың еңбектеріне сипаттама беру, талдау, ерекшеліктерін табу. 2. Тиімді менеджмент және маркетинг саясатын жүргізе білу (жоспарлау, талдау, бақылау, жобаны басқару, сапа менеджменті). 3. Зақымдалған бұйымдарға анықтама беру дағдыларына ие болу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Зергерлік және бейнелеу өнері саласындағы талдау және бағалау процестерінің принциптері. 2. Кәсіби қызмет саласындағы құқықтық және моральдық-этикалық нормалар. 3. ҚР СТ, ГОСТ және бағалы металдар және асыл тастар саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын білу.
Еңбек функциясы 2: Өндірістік серіктестермен, тұтынушылармен, жеткізушілермен коммерциялық өзара әрекеттесу	Дағды 1: Ынтымақтастық үшін тиімді жағдайлар жасау	Машықтар: 1. Мемлекет ішіндегі және шетелде кәсіптік салада техника мен технологияның даму тенденцияларын қадағалау. 2. Бизнес-жоспар құра білу, оны жүзеге асыру жолдарын таба білу. 3. Салалық компаниялармен бірлескен жобаларды әзірлеу және жүзеге асыру. 4. Сән брендтерін тауып, жұмыс істей білу немесе өз студияларыңызды ашу. Білімдер: 1. Мұражай/студия/артель қызметінің принциптерін білу. 2. Бизнес-жоспарлаудың теориялық және өндірістік негіздері/бюджеттік өтінімдер/ техникалық

		<p>шарттарды және соған байланысты құқықтық базаны әзірлеу.</p> <p>3. Шарттарды жасау және оларды ресімдеу кезіндегі қолданыстағы заңнаманың құқықтық негіздерін біліп қолдану.</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Ғылыми іске асыру кәсіби көркемдік білім беру саласындағы педагогикалық қызмет.</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : Дағды 1: Іске асыру студенттің педагогикалық қызметі мен кәсіби дайындығы</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы оқу орындарында мұғалімнің қызметін атқару. 2. Өзіндік ұлттық мәдениетті әлемге таныту үшін оқу курстарын дайындай білу. 3. Шығармашылық әдіс-тәсілдерді, мұражайларда ұсынылған ескі шеберлердің зергерлік бұйымдарын жасау техникасын үйрету үшін нақты материал бойынша. 4. Студенттерді көркем мәдениет құбылысының өзінде (мұражайдағы экспонат) да, оны қабылдау негізінде туындауы мүмкін композициялық шығармашылық идеяларды да өз бетінше қабылдауға және бағалауға үйрету. 5. Ұлттық зергерлік мектептің жетістігін зерделеу негізінде композиция заңдылықтарын білу, материалдың ерекшелігін білу, заманауи технология және жалпы көркемдік-эстетикалық мәдениетті зергерлік композицияны құрастыруға үйрету. 6. Студенттің жалпы композициялық сұлбаларды, пропорционалдық қатынастарды, композициядағы қимыл-қозғалыс берілуін, конструктивті құрылысты меңгеруіне мүмкіндік туғызу, зергерлік өнердегі негізгі және қосалқылардың үйлесімділік, қатынас сезімін дамыту. 7. Жұмыстардың техникалық орындалуының дәстүрінің тереңдігін, бірегейлігін, күрделілігін аша білу. 8. Зергерлік өнердегі дәстүрлі әдіс-тәсілдерді қолданудың заманауи көзқарасын қалыптастыру. <p>Білімдер:</p> <p>Білім:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы педагогикалық процесті ұйымдастырудың әдістері, тәсілдері, құралдарын қолдана білу. Іскерлік 1. Монументалды кескіндемені оқытудың ғылыми-тәжірибелік әдістемесінің ерекшеліктері бойынша алған білімдерін пайдалана отырып, оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдау. 2. Студенттердің танымдық белсенділігін арттыру мақсатында инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды пайдалана отырып, өзіндік кәсіби көркемдік іс-әрекетіне талдау жасау.

		3. Мұражайларда лекция-экскурсияларды, мұражайлардағы эскиздермен практикалық жаттығуларды, сонымен қатар экспозициялық материалды қамтитын аудиториялық тапсырмаларды ұйымдастыра және өткізе білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-педагогикалық процестерді ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <p>1. Монументалды кескіндемені оқытудың ғылыми-тәжірибелік әдістемесінің ерекшеліктері бойынша алған білімдерін пайдалана отырып, оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдау.</p> <p>2. Студенттердің танымдық белсенділігін арттыру мақсатында инновациялық ғылыми-педагогикалық технологияларды пайдалана отырып, өзіндік кәсіби көркемдік іс-әрекетіне талдау жасау.</p> <p>3. Мұражайларда лекция-экскурсияларды, мұражайлардағы эскиздермен практикалық жаттығуларды, сонымен қатар экспозициялық материалды қамтитын аудиториялық тапсырмаларды ұйымдастыра және өткізе білу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Болашақ маманды кәсіби қызмет субъектісі ретінде кәсіби даярлаудағы пәндік білімнің рөлі.</p> <p>2. Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы педагогикалық процесті басқаруды ұйымдастырудың әдістерін, тәсілдерін, құралдарын қолдана білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Бизнесті түсіну</p> <p>Эмоциялық парасат</p> <p>Ауызекі сөйлеу дағдылары</p> <p>Парасаттылық</p> <p>Органикалық өндіріс әдістері жөнінде негізгі білім</p> <p>Логикалық ойлау</p> <p>Электрондық кестелермен жұмыс</p> <p>Бастамашылық</p> <p>Клиентке бағдарлау</p> <p>Компьютерлік сауаттылық</p> <p>Сыни ойлау</p> <p>Көшбасшылық</p> <p>Логикалық ойлау</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Көркемдік жетекші
	7	АРТ-директор

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы әзірлеушілер:

1) "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі
Амиргазин Кайан Қайртайұлы. e-mail: amirgazin@mail.ru тел.: 8 778 98 00 456. Ұйым: "Қазақстан зергерлер лигасы" заңды тұлғалар мен жеке кәсіпкерлер бірлестігі.

2) Жұмағалиев Қайсар Байланыс деректері: e-mail: Jewelerkazakhstan@gmail.com Тел.: 8 701 744 7688.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
39-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Қыш суретшісі"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Қыш суретшісі" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес әзірленіп, оның ішінде кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және

ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттердің шешімдеріне сәйкес әзірленді. Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) кәсіптер тізілімі – кәсіптік біліктіліктерді тану жүзеге асырылатын кәсіптер бойынша электрондық нысанда жүйеленген ақпарат жиынтығы;

5) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Қыш суретшісі.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020034.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс;

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Нобай жасау және қыштан сәндік-қолданбалы өнер бөлшектерін және/немесе бұйымдарын жасау үдерісіне қатысу

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Халық көркем кәсіпшілігі суретшісі - 4 СБШ-нің деңгейі;

2) Халық көркем кәсіпшілігі суретшісі - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Халық көркем кәсіпшілігі суретшісі":			
Топтың коды:	7317-1		
Қызмет атауының коды:	7317-1-013		
Кәсіптің атауы:	Халық көркем кәсіпшілігі суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Кескіндеме, мүсін және графика (түрлері бойынша)	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-013 Суретші-бутафор 2651-2-010 Суретші-монументалист		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Нобай жасау және қыштан сәндік-қолданбалы өнер бөлшектерін және/немесе бұйымдарын жасау үдерісіне қатысу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарының нобайларын даярлау 2. Қышты безендіру әдісіне байланысты безендіру материалдары мен құралдарын таңдау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қыштан сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау	
Еңбек функциясы 1: Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарының нобайларын даярлау	Дағды 1: Нобайлық-жобалық бөлікті орындау	Машық 1. Сурет және кескіндеме негіздерін қолдану; 2. Композиция негіздерін қолдану 3. Таңдалған материалға нобайлар жасай білу; 4. Өлшемді тауып, нобай пішімін таңдау.	
		Білуі тиіс: 1. Сәндік-қолданбалы бұйымдарының тарихын білу; 2. Бұйымдарды жобалау негіздерін білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
		Машық: 1. Композиция заңдарын қолдану; 2. Нобайда табиғи пішіндерді өзгерте білу;	

	<p>Дағды 2: Композициямен жұмыс</p>	<p>3. Композицияның графикалық және түстік шешімін табу; 4. Таңдалған нобайды масштабтай білу.</p> <p>Білуі тиіс: 1. Ою-өрнек тарихын білу; 2. Түс пен рең заңдарын білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	
<p>Еңбек функциясы 2: Қышты безендіру әдісіне байланысты безендіру материалдары мен құралдарын таңдау</p>	<p>Дағды 1: Нобайды және оны орындау техникасын таңдау.</p>	<p>Машық: 1. Нобайды таңдау; 2. Материалдар мен жұмыс орнын дайындау.</p> <p>Білуі тиіс: 1. Композиция негіздерін білу</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	
	<p>Дағды 2: Нобайды материалда орындау техникасы</p>	<p>Машықтар: 1. Материалда орындаған кезде нобайға сәйкестендіру; 2. Материалмен жұмыс істей білу және оның қасиеттері мен сипаттамаларын білу.</p> <p>Білуі тиіс: 1. Бұйымдарды орындаудың әртүрлі әдістерін білу (қолмен мүсіндеу, көзеші шарығы, шыланқұрамды құю, қалыптау, безендіру түрлері: ангобты, пигментті, шыңылтыр үсті, шыңылтыр асты); 2. Қыш бұйымдар жасаудың технологиясы мен ерекшелігін білу; 3. Материалдың физикалық және химиялық қасиеттерін білу; 4. Өнімге жұмсалатын материалдың мөлшерін білу.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	
	<p>Дағды 1: Өнімді материалда орындау</p>	<p>Машық: 1. Әр түрлі жабдықтардың, құралдардың, аппараттардың, құрылғылардың көмегімен қышты, бұйымдарға арналған дайындамаларды технологиялық өңдеу дағдыларын меңгеру; 2. Бөлшекті және/немесе бұйымды механикаландырылған түрде және қолмен өңдеу; 3. Таңдалған бастапқы материалды көркемдік өңдеу әдістерін меңгеру. 4. Нобайды өнімге көшіру технологияларын меңгеру.</p> <p>Білуі тиіс: 1. Қыш материалының химиялық және физикалық қасиеттерін білу; 2. Қыштан жасалған бұйымдарға арналған дайындамаларды, таңдалған материалдарды</p>

Қосымша еңбек функциясы 1: Қыштан сәндік-қолданбалы өнер бұйымдарын жасау	өңдеудің заманауи техникасын (жабдықтарын), құралдары мен технологияларын білу; 3. Қышты көркемдік өңдеудің заманауи техникасын (жабдықтарын), құралдары мен технологияларын білу; 4. Өнім үлгілерінде көркемдік өңдеу түрлерін тану; 5. Бұйым дайындамаларын өңдеудің технологиялық реттілігін, әдістері мен ерекшеліктерін білу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Өнімді безендіру	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> Тікелей безендіру дағдыларын меңгеру (нобайды қолданбай); Қышты безендірудің көркем және бедерлі әдістерін меңгеру; "Бақылау" палитрасы үшін шыңылтырларды, пигменттерді, шыңылтыр астындағы және шыңылтыр үстіндегі бояуларды дайындау әдістері мен құралдарын меңгеру; Шыңылтыр астын және шыңылтыр үстін безендірудің әртүрлі түрлерін, соның ішінде көлеңкелі безендіру техникасын меңгеру; Күйдіру технологиясын меңгеру; Күйдіру нәтижесінде безендірілген шыңылтыр үстінің ақауларын түзету тәсілдерін меңгеру; Утильді күйдіру нәтижесінде пайда болған ақауларды түзету тәсілдерін меңгеру. <p>Білуі тиіс:</p> <ol style="list-style-type: none"> Әр түрлі материалдарды кірістірме, мозаика түрінде, мүсін, рельеф және т. б. ретінде бедерлеу әдістерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Мейірімділік</p> <p>Төзімділік пен еңбексүйгіштік</p> <p>Мотивация</p> <p>Клиентке бағдарлау</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Дизайнер көмекшісі
	4	
10. Кәсіптің карточкасы "Халық көркем кәсіпшілігі суретшісі":		
Топтың коды:	7317-1	
Қызмет атауының коды:	7317-1-013	
Кәсіптің атауы:	Халық көркем кәсіпшілігі суретшісі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	

СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2334-0-021 Сәндік-қолданбалы өнер және халық кәсіпшілігі бойынша оқытушы, колледж 2654-4-011 Жарық бойынша суретші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бірегей және эксклюзивті қыш бұйымдарды жобалау және жасау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Көркем образдар жасау, оларды сәндік-қолданбалы өнер туындыларында бейнелеу; 2. Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қыштан жасалған сәндік-қолданбалы өнер туындыларын өткізуді қамтамасыз ету; 2. Серіктестермен және өндірістік қызметкерлермен шығармашылық өзара іс-қимылды ұйымдастыру.	
		<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қыш бұйымдарды жобалау кезінде дайындық материалын жинау, талдау және жүйелеу; 2. Көркем бейнені, түпкі ойды қалыптастыру; 3. Қыш бұйымдарының көркем жобаларын әзірлеу; 4. Қыш бұйымдар жобасын түсірудің графикалық техникасын меңгеру; 5. Қыш бұйымдарының көркем-графикалық және түс жобасын әзірлеу дағдыларын меңгеру; 6. Композиция құрудың негізгі қағидаттарын және қыш бұйымдардың әсерлілігінің көркемдік әдістерін меңгеру. <p>Білуі тиіс:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейнелеу және сәндік-қолданбалы өнер тарихы саласында негізгі теориялық білімге ие болу; 2. Ою-өрнектің мағынасын және бұйымдарды жасау технологиясын білу; 3. Қыш бұйымдарын жобалаудың композициялық әдістерін білу; 	

4. Қыштан жасалған заманауи бұйымдардың,

Дағды 1:
Қыш бұйымдарды
жобалау

Еңбек функциясы 1:
Көркем образдар жасау,
оларды
сәндік-қолданбалы өнер
туындыларында бейнелеу

	аксессуарылардың, кәдесый өнімдерінің тұтынушылық қасиеттерін (талаптарын) білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі : :	-
Дағды 2: Қыштан көркем бұйымдар жасау	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композициялардың және қыштан бұйымдар әзірлеудің технологиялық карталарын жасау; 2. Қыштан бұйымдар жасау техникасын меңгеру; 3. Материалда қыш бұйымдар жасаудың дербес әзірленген жобасын іске асыру; 4. Қышты қосымша материалдармен үйлестіру техникасын меңгеру; 5. Қыштан жасалған бұйымдарға шикізат дайындау технологиясын меңгеру; 6. Күйдірілген материал бетін безендірудің, материалдарды бояудың техникасы мен технологиясын меңгеру. <p>Білуі тиіс:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көркем қыштың материалтануын білу; 2. Қыштан жасалған көркем шығармалардың стильдері мен бағыттарын білу; 3. Сәндік композиция заңдарын білу; 4. Ою-өрнек композициясының қағидаттарын білу; 5. Қазақстанның дәстүрлі және заманауи сәндік-қолданбалы өнерін білу; 6. Мұражай жинақтамаларындағы сәндік-қолданбалы өнер туындыларын білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі : :	-
Дағды 3: Бұйымдарды / туындыларды безендірудің әртүрлі түрлерін орындау	<p>Машық:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академиялық кескіндеме дағдыларын меңгеру; 2. Қыш бұйымдарды безендіру техникасын меңгеру; 3. Бейнеленген объектінің фактурасы мен материал сапасын, реңк және түс қатынастарын сатылау дағдыларын меңгеру; 4. Қазіргі заманғы өнердің стильдері мен бағыттарын меңгеру; 5. Әр түрлі техникалар мен технологиялардың көмегімен қыштан жасалған бұйымдарды безендіру; 6. Таңдалған бастапқы материалдағы қыш бұйымдарын сюжеттік және оюлы суреттермен безендіру; 7. Бедерлеуді, интарсияны қолдану; 8. Мозаиканы қолдану; 9. Материалтану саласындағы дағдыларды қолдану; 10. Материалтану, орындаушылық шеберліктің арнайы технологиясы саласындағы білім мен дағдыларды қолдану. <p>Білуі тиіс:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безендіруге арналған сәндік композициялар мен суреттерді, оларды салу ережелерін білу

		<p>2. Қыштан жасалған бұйымдарды безендірудің негізгі әдістерін білу (механикалық, көркемдік және химиялық)</p> <p>3. Безендірудің күрделі аралас әдістерін білу</p> <p>4. Материалтану саласындағы білімді қолдану</p> <p>5. Шығармашылық жұмыстарды орындау кезінде сәндік композицияның заңдылықтары мен әдістерін білу</p> <p>6. Жобаларды орындау кезінде заманауи материалдар мен өңдеу технологияларын білу</p> <p>7. Сәндік композицияның заңдылықтары мен әдістерін білу.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
Еңбек функциясы 2: Өзінің шығармашылық әлеуетін жетілдіру	Дағды 1: Жеке стильді, эстетиканы және шығармашылық ойлауды дамыту	<p>Машық:</p> <p>1. Кәсіби қызмет саласында арнайы компьютерлік бағдарламаларды қолдана білу.</p> <p>2. Материалда авторлық өнер туындыларын жобалай және жасай білу.</p>
		<p>Білуі тиіс:</p> <p>1. Сәндік-қолданбалы өнердің заманауи материалдары мен технологияларын білу</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Дағдылар мен білімді кеңейту	<p>Машық:</p> <p>1. Қыш бұйымдарды көзеші білдегінде қыш бұйымдарды жасаудың техникасы арқылы көркемдік жобалауды меңгеру.</p> <p>2. Қыш бұйымдарды көзеші білдегінде алдын-ала ойластырылған көлемде бөлшектерді жасау техникасымен көркемдік жобалау және күрделі құрылымды эталонды құрастыру</p> <p>3. Бұйымдарды әзірлеу кезінде әртүрлі қыш қоспаларының технологиялық ерекшеліктерін меңгеру</p> <p>4. Безендірудің дәстүрлі және заманауи техникасы мен технологияларын меңгеру</p>
	<p>Білімдер:</p> <p>1. Қыштың негізгі түрлерін білу</p> <p>2. Заманауи безендіру тәсілдері мен әдістерін білу</p> <p>3. Материалдың ерекшеліктерін, оның техникалық және сәндік қасиеттерін, технологияның қыш бұйымдардың пішіні мен бетінің ерекшеліктеріне әсерін білу</p> <p>4. Қыш қоспаларын дайындау мен жасаудың технологиялық үдерістерін, қыштан жасалған бұйымдарды кептіру, күйдіру және безендіру түрлерін білу</p>	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-

Қосымша еңбек функциясы 1: Қыштан жасалған сәндік-қолданбалы өнер туындыларын өткізуді қамтамасыз ету	Дағды 1: Нарықтық тауашаны анықтау және таңдау.	Машық: 1. Нарық үрдістері мен тұтынушылардың қалауларын зерттеу әдістерін меңгеру; 2. Қыштан бұйымдар жасау үшін нарықта ұсынылған өнімдерге талдау жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білуі тиіс: 1. Өнер нарығының жағдайы және оның жүйесін білу; 2. Өнер туындыларының ұсынысы мен сұранысына әсер ететін факторларды білу; 3. Креативті кәсіпкерлік жүйесінің жалпы қағидаттарын білу.
	Дағды 2: Өнімді нарықта жоспарлау және жайғастыру	Машық: 1. Әлеуметтік желілердің ресми/жеке парақшасында тапсырыспен әзірленген және авторлық жұмыстардың портфолиосын жасау 2. Заманауи компьютерлік бағдарламаларды қолдана отырып, өнімдерді/туындыларды ұсырудың дағдыларын меңгеру. 3. Бұйымдардың/туындылардың көрме экспозициясын дайындай білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білуі тиіс: 1. Көрме экспозициясын құру негіздерін білу; 2. Презентацияны әзірлеу және техникалық құралдарды қолдану қағидаттарын білу.
Қосымша еңбек функциясы 2: Серіктестермен және өндірістік қызметкерлермен шығармашылық өзара іс-қимылды ұйымдастыру	Дағды 1: Кәсіби еңбек нарығындағы бағдар	Білігі: 1. Жұмыс нәтижесінің сапа деңгейін бағалай білу; 2. Өндірістік үдерістің қауіпсіз жағдайларын ұйымдастыра білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білуі тиіс: 1. Өнер нарығының жағдайы мен оның жүйесін білу .
	Дағды 2: Өнер саласының заманауи менеджменттегі бағдар	Машықтар: 1. Өнер нарығының үрдістерін бақылай білу; 2. Ықтимал клиенттің қызығушылығын тудыра білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Білуі тиіс: 1. Қыштан жасалған сәндік-қолданбалы өнер туындыларына ұсыныс және сұраныс салаларын білу.
	Ойлау ікемділігі Тез шешім қабылдай білу	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Командада жұмыс істей білу Өзгерістерді басқару Мақсаткерлік Дәлдік Аналитикалық ойлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Бас суретші / дизайнер
	6	Үйірме жетекшісі

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

11. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

12. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168_@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Сарапшы әзірлеушілер:

"Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы республикалық мемлекеттік мекемесі"

Базарбаева Р.Е., e-mail: bazarbaeva_r@mail.ru, тел:+77775645298

Талдыбаева А.С., e-mail: 07_tas@mail.ru, тел: +77071174799

Гизатова Г.Б., e-mail: gbisen@list.ru, тел: +7 701 4949 556.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

15. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

16. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

17. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
40-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Грим бойынша қоюшы-суретші"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Грим бойынша қоюшы-суретші" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен тұлғаларының кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББХСК – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Грим бойынша қоюшы-суретші.

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90011.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R. Өнер, ойын-сауық және демалыс.

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: жеке жұмыс істейтін гримерлер, постижерлер суретшілерінің қызметі.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Грим бойынша қоюшы-суретші – ҰБШ 6 деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Грим бойынша қоюшы-суретші"		
Код:	2654-4-014	
Группаның коды:	2654-4	
Профессия:	Грим бойынша қоюшы-суретші	
Біліктілік талаптары СБШ бойынша деңгейі:	6	
Үлгілік біліктілік сипаттамаларының БТБА, БА және т.б. бойынша біліктілік деңгейі	"Мемлекеттік мәдениет ұйымдары басшыларының, мамандарының және басқа да қызметкерлерінің лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 209 бұйрығы (Нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тіркеуіндегі тізбесінде № 15495 болып тіркелген)	
Кәсіптік білім деңгейі	жоғары білім (ББХСС -6 деңгейі).	
Бейресми және ақпараттық біліммен байланыс	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа да ықтимал атаулары:	2654-4-014 Грим суретшісі; 5142-3-002 Гример-пастижер; 5142-3-004 Постижер; 5142-3-001 Визажист.	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр, кино және басқа да ойын-сауық өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Авторлық бейнелерді жасау.	
Еңбек функциялары:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Театр, кино және ойын-сауық өнерінің басқа да түрлері саласында авторлық көркемөнер бейнесін жасау; 2. Өндірістік-техникалық және ұйымдастырушылық қызметті орындау.
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
	Дағды:	
	1. Ақпаратты жинай білу, талдау және жүйелеу; 2. Драматургиялық шығарманың сюжеттік желісіне талдау жасай білу, сондай-ақ түрлі жанрдағы драматургиялық шығармаларды түсіну; 3. Қойылым бөлімімен жұмыс істей білу; 4. Бейнеленген нысандардың пішіндерін жарық сәулесі құралдарымен модельдей білу;	

	<p>2 дағдысы Бейнелерді талдау және көркемдік шешімдерді іздеу, эскиздеу</p>	<p>5. Компьютерлік бағдарламаларды қолдана отырып, іздеу формаларын жасай білу.</p> <p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көне дәуірден қазіргі заманға дейінгі бейнелеу өнерінің тарихы саласында базалық теориялық білімге ие болу; 2. Сценография және театр тарихы саласында базалық теориялық білімі болуы; 3. Кинематография тарихы саласында базалық теориялық білімге ие болу; 4. Түс теориясы мен колористикасының базалық білімі болуы; 5. Материалдық мәдениеттің негіздері мен тарихы; 6. Кинофильмдер мен театрлық қойылымдар өндірісінде бағдарлан; 7. Уақытша контекстегі сыртқы пішін арналарының тарихи және стилистикалық өзгерістері; 8. Сахналық гримді көркем шешудің мақсаттары мен әдістерін білу және түсіну; 9. Көркем композицияның ережелері мен заңдары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі</p>	<p>Ұсынылады / ұсынылмайды</p>
<p>1 - еңбек функциясы Театр, кино және ойын-сауық өнерінің басқа да түрлері саласында авторлық көркемөнер бейнесін жасау</p>	<p>Дағдысы 3. Сахналық қойылымдар, кино, теледидар қойылымдарының шығармашылық ойларын гримде, түсінде және шашында жүзеге асыруды ұйымдастыру.</p>	<p>Дағды:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобаның жалпы идеясына сәйкес түпнұсқалық авторлық бейнелерді және өнердің кез келген бағытында кейіпкердің мінезін (кино, театр, теледидар, ойын-сауық өнері) әзірлей білу; 2. Жобаларда (кино, клиптер, жарнама және т.б.) грим бойынша көркем қойылым қызметін жүргізе білу, алаңда түсіру процесінде грим бойынша бақылау жүргізу; 3. Бастапқы ой деңгейінде ағымдағы репертуардың қойылымдарында (концерттерінде, қойылымдарында) көркем гримнің сақталуын қамтамасыз ету. Сондай-ақ, түсірілім алаңындағы жұмыста көркем бейненің сақталуын бақылау (кинодағы жұмыс); 4. Спектакльдерді қою кезінде премьер дайындау бойынша жұмыс міндеттерін қоя және бере білу; 5. Гримерлік, гримерлік-постижерлік цехтың (департаменттің) жұмысын ұйымдастыру және басқару дағдыларын меңгеру, оның көркемдік және технологиялық саясатын айқындайды, постижерлік өндірісті жетілдіреді. <p>Білімі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түрлі дәуірлердің шаш үлгілеріндегі сән мен стильдер және қазіргі заманғы материалдарды пайдалана отырып, оларды стилизациялау мүмкіндіктері; 2. Жас, ұлттық, өзіне тән ерекшеліктеріне байланысты бет өзгеру тәсілдері;

		<p>3. Әр түрлі жанрдағы ұлттық, өзіне тән, портреттік гримді орындау техникасы;</p> <p>4. Театр, кино және теледидар саласындағы ерекшеліктерін ескере отырып, гримнің әртүрлі түрлерінің ерекшелігі;</p> <p>5. Үлкен рұқсаты бар камералармен жұмыс істеуге арналған заманауи гримерлік материалдармен жұмыс істеу техникасы;</p> <p>6. Мүсін-көлемді грим технологиясы, мүсін негіздері;</p> <p>1. Визаждың, шаштараздың технологиялық процесі, тарихи шашу технологиясы;</p> <p>2. bodyart, faceart (боди - арта және фейс - арт) техникасындағы жұмыс.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылады / ұсынылмайды
<p>2-еңбек функциясы Өндірістік-техникалық және ұйымдастырушылық қызметті орындау</p>	<p>1 дағдысы Жұмыс процесін ұйымдастыру және технологиялардың сақталуын бақылау</p>	<p>Дағды:</p> <p>1. Жұмыс кеңістігін ұйымдастыруды бақылау және бағалау;</p> <p>2. Берілген үлгілерге сәйкес көркем грим мен постижді, жабдықтарды, аспаптарды, материалдарды (шалбар, трессбанк, карда, ілгек және т.б.) қолдану тәсілдерін меңгеру;</p> <p>3. Театр, кино және теледидарда бейнелер жасау үшін грим және постаж технологиясын анықтау;</p> <p>4. Постаж бұйымдарын, маскаларды, грим элементтерін жасау сапасын бақылау;</p> <p>5. Париктерді, постижер бұйымдарын қалпына келтіру, жөндеу, тазалау және дезинфекциялау, театрдың ағымдағы репертуарында гримді сақтау бойынша жұмыстарды бақылау.</p> <p>Білімі:</p> <p>1. Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы, электрондық жабдықты қолдану қауіпсіздігі техникасы қағидалары мен талаптары;</p> <p>2. Гримерлік-постижерлік өнер процестерінің технологиясы;</p> <p>3. Көркем-постижерлік бұйымдардың түрлерін дайындау және оларды өңдеу (безендіру) тәсілдері;</p> <p>4. Пластикалық гриммен жұмыс істеуге арналған арнайы материалдардың қасиеттері;</p> <p>5. Арнайы гримирлеу материалдарының қасиеттері мен сипаттамалары;</p> <p>6. Жабысқақ бетінде қажетті фактураны жасау тәсілдері.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Ұсынылады / ұсынылмайды
		<p>Дағды:</p> <p>1. Материалдарды іріктей білу;</p> <p>2. Грим үшін қажетті материалдардың тізімін жасай білу;</p> <p>3. Грим өнері бойынша көрсетілетін қызметтерге ұсыныс пен сұраныс нарығында бағдарлану;</p>

	2 дағдысы Нарықтағы бағдар театр, кино және теледидар сценографиясындағы қазіргі заманғы менеджмент талаптарын ескере отырып, кәсіби еңбек	4. Суретшінің грим бойынша қызмет құнын анықтай білу; 5. Гримирлеу материалдарын сатып алуды бақылау.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі	Білімі: 1. Орындаушылық өнер саласындағы экономика мен менеджмент негіздері; 2. Грим бойынша кәсіби материалдар нарығындағы бағдар; 3. Суретшінің грим бойынша қызметіне ұсыныс және сұраныс салалары.	
Ж е к е құзыреттерге қойылатын талаптар	Нәтиже мен тиімділікке бағдарлану, театр мен кино саласындағы динамикалық өзгеретін құбылыстар мен процестерге және кәсіби қызметке байланысты әртүрлі жағдайлар мен жағдайларға бейімделу мүмкіндігі., абстрактілі ойлау қабілеті, визуалды жады.		
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Қажет емес		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізімдері			
С Б Ш шеңберіндегі б а с қ а кәсіптермен қарым-қатынасы	6	Грим суретшісі;	
	6	Грим бөлімшесінің басшысы;	
	6	Мәдениет ұйымының құрылымдық бөлімшесінің басшысы/меңгерушісі	
3. ПС техникалық сипаттамалары			
11. Кәсіптің карточкасы "Грим суретшісі":			
Топтың коды:	2654-4		
Қызмет атауының коды:	2654-4-014		
Кәсіптің атауы:	Грим суретшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-003 Суретші-қоюшының ассистенті 2654-4-014 Художник-гример	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сценография өнері саласындағы кәсіби шығармашылық қызмет. Жоғары білікті маман даярлау.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Кәсіби көркемдік білім беру саласында ғылыми-педагогикалық қызметті жүзеге асыру	Дағды 1: Кәсіби көркемдік білім беру саласында педагогикалық қызметті жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білім беру ұйымдарында грим, визаж, шаштараз ісі және парик жасау өнері пәндері бойынша оқытушы қызметін жүзеге асыру. 2. Кейіпкердің сахналық бейнесін жасауда тәуелсіз көркемдік пікір білдіру қабілетін дамыту мүмкіндігі. 3. Грим өнерінің бейнелеу құралдары көмегімен кейіпкердің сахналық бейнесін жасауда студенттердің қажетті дағдыларын дамыту дағдысы <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби көркемдік білім беру саласындағы педагогикалық үдерісті ұйымдастыру және басқару әдістері, тәсілдері, құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Арнайы пәндер бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми-педагогикалық үдерістерді ұйымдастыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кез-келген күрделі шығармашылық міндеттерді шеше алатын және театр мен кино саласында заманауи техника мен технологияларды меңгерген жоғары білікті грим суретшілерін даярлау. 2. Оқу орындарындағы педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін талдау. 3. Грим өнері саласындағы өзінің кәсіби қызметін талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби қызметтің субъектісі ретінде болашақ маманның кәсіби дайындығындағы пәндік білімнің рөлін 2. Пәндерді оқытудың ғылыми-практикалық әдістерінің ерекшелігін

		3. Білім алушылардың танымдық белсенділігін арттыруға арналған инновациялық педагогикалық технологияларды білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Мотивация Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті Уақытты басқару Клиентке бағдарлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Суретші-қоюшы
	7	Режиссер

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

11. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

12. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институты" "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы, Астана қаласы.

Бас ғылыми қызметкер Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

1) "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі. Шалғымбаева А. К. ayagul92.92@mail.ru, +77776291524.

2) Қызылорда облысы мәдениет және спорт басқармасының "Нартай Бекежанов атындағы Қызылорда облыстық қазақ академиялық музыкалық драма театры" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны

Ниязов М., жетекшісі; Жақсығұлов С., басшының орынбасары; Оразалы А., көркемдік жетекші. Байланыс деректері: e-mail: kzdramateatr@mail.ru Тел.: +7 (7242) 27-67-27.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

15. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

16. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

17. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
41-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Театр техникасы және спектакльді безендіру (Суретші-технолог)"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Театр техникасы және спектакльді безендіру (Суретші-технолог)" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарты) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

2) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБШ – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызметтің жалпы жүктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) БА – біліктілік анықтамалығы;

6) ББЖХС – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Театр техникасы және спектакльді безендіру (Суретші-технолог).

5. Кәсіптік стандарттың коды: R90020032.

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

R Өнер, ойын-сауық және демалыс.

90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;

90.02 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет;

90.02.0 Мәдени-ойын-сауықтық іс-шараларды өткізуге мүмкіндік беретін қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Спектакльді көркемдік безендіру технологиясы саласында (концерт, шоу, мәдени-бұқаралық көріністер және т.б.) әзірлеу және әртүрлі спектакльдердің сыртқы көркемдік-бейнелік формасын жасау үшін әдістер мен әдістердің жиынтығын қолдану.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

Театр техникасы және спектакльді безендіру (суретші-технолог) - 6 СБШ-нің деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Театр техникасы және спектакльді безендіру (суретші-технолог)":			
Топтың коды:	2651-9		
Қызмет атауының коды:	2651-9-007		
Кәсіптің атауы:	Театр техникасы және спектакльді безендіру (Суретші-технолог)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	(Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	-		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-4-023 Театр қоюшы-суретшісі;		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Театр техникасы және спектакльді безендіру (Суретші-технолог) саласында (концерт, шоу, мәдени-бұқаралық көріністер және т.б.) әзірлеу және әртүрлі спектакльдердің сыртқы көркемдік-бейнелік формасын жасау үшін әдістер мен әдістердің жиынтығын қолдану.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Сценографияға жобаны қабылдауға қатысады, монтаждау бойынша нақты ұсыныстар береді, қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып, спектакльдің жарықтандыру қондырғысын ресімдейді;</p> <p>2. Спектакльдердің, концерттердің, цирк қойылымдары мен шоулардың көркемдік безендірілуіне қатысады;</p> <p>3. Техникалық құжаттамалар жинағын әзірлейді, режиссердің, қоюшы-суретшінің және шығармашылық топтың басқа да мүшелерінің идеяларымен тыныстайды;</p> <p>4. Жаңа технологиялық процестерді әзірлеу және оларды өндіріске енгізу бойынша тәжірибелік-эксперименттік жұмыстарға, өндірістік қуаттарды уақтылы игеру бойынша ұйымдастыру-техникалық шараларға қатысады.</p> <p>5. Перспективті технологиялық өндіріс жоспарын әзірлейді;</p> <p>6. Өндіріс процесінде техникалық (шығармашылық) ұжымның жұмысын басқарады.</p>
	Қосымша еңбек функциялары:	-
Еңбек функциясы 1: Сценографияға жобаны қабылдауға қатысады, монтаждау бойынша нақты ұсыныстар береді және қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып, спектакльдің	Дағды 1: Жаңа өндіріске дайындық процесін ұйымдастыру	<p>Машық:</p> <p>1. Түрлі техникалық құралдарды пайдалана отырып, әртүрлі жанрдағы шығармалардың композициясын жасай алады;</p> <p>2. Арнайы проекциялық құрылғылармен жұмыс істеуде кәсіби техникалық дағдыларды меңгереді;</p> <p>3. Сценографияда жобаны қабылдағаннан кейін қойылымның тақырыбын, идеясын, супер тапсырмасын, құрамын анықтап, жүзеге асыра алады;</p> <p>4. Қойылым паспортын құруды біледі.</p> <p>5. Көркемдік және өндірісті басқарумен жұмыс істей алады.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Сценографиялық технологияның теориялық және әдістемелік негіздерін біледі;</p> <p>2. Өткен және қазіргі сценографиялық өнер саласындағы жетістіктерді біледі.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Монтаждау бойынша нақты техникалық ұсыныстарды	<p>Машық:</p> <p>1. Қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып, қойылым монтажын құрастыру негіздерін біледі;</p> <p>2. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және өрттен қорғау ережелері мен нормаларына сәйкес жұмыс істей алады.</p> <p>Білім:</p>

жарықтандыру қондырғысын дайындайды.	шығармашылықпен әзірлеу	1. Театр техникасының, технологиясының және сахналық жабдықтың теориялық және практикалық негіздерін біледі; 2. Өткен және қазіргі өнер саласындағы жетістіктерді біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 3 : Суретші-технологтың сахналық өңдеуі	Машық: 1. Режиссер, сценограф және костюм суретшісінің сахналық жоспарының іске асыру 2. Құжаттаманың барлық спектрін әзірлеу 3. Спектакльге немесе басқа орындау түріне төлқұжат жасау Білім: 1. Сценографиялық шешімдердің теориялық және әдістемелік негіздерін біледі. 2. Өндіріске қажетті әртүрлі көздермен жұмыс істеу принциптерін біледі.
Еңбек функциясы 2: Спектакльдердің, концерттердің, цирк қойылымдары мен шоулардың көркемдік безендірілуіне қатысады.	Дағды 1: Қойылымдағы шығармашылық-техникалық құжаттаманы жүзеге асыру	Машық: 1. Жаңа қойылым үшін техникалық жобаларды жасайды; 2. Сценограф, қоюшы-суретшінің және костюм суретшісі, сондай-ақ жарық суретшісі жоспарының орындалуының сақталуын бақылайды. Білім: 1. Декорация технологияларын жобалауды біледі; 2. Жобада технологияны қолдануды біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Қойылымды жобалау технологияларын әзірлейді	Машық: 1. Механикалық сахналық жабдықтар туралы білімі бар; 2. Декорация жасау технологиясын қолдануды біледі; 3. Сахналық техника мен технологияны синтездей алады. Білім: 1. Негізгі кезеңдік механикалық жабдықты қолдануды біледі, оның ішінде: - сахналық орналастыру; - сахналық тақта және оны механизациялау; - жоғарғы сахна жабдықтары; - перделер; - панорамалар мен көкжиектер; 2. Өндірісте құрал-жабдықтарды қолдануды біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 1:	Машық: 1. Жұмыс сызбалары мен шығындар сметасын құру.

Еңбек функциясы 3: Техникалық құжаттамалар жинағын әзірлейді, режиссердің, қоюшы-суретшінің және шығармашылық топтың басқа да мүшелерінің идеяларымен тыныстайды.	Техникалық құжаттамалар жинағын әзірлейді	Білім: 1. Компьютерлік бағдарламалау негіздерін білу (тапсырмалар талап еткендей)
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Спектакльдің кеңістіктік шешімін және қойылымдық дизайнын әзірлеу	Машық: 1. Сценографпен бірге спектакльдің кеңістіктік шешімін және қойылымдық дизайнын жасай алады. Білім: 1. Сахналық экспрессивті құралдар және оларды қолдану ерекшеліктері; 2. Сценографпен сахналау жұмысының принциптері; 3. Жоба бойынша декорация технологияларын құру принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Режиссердің, сценографтың және шығармашылық топтың басқа мүшелерінің идеяларына өмір береді.	Машық: 1. Сценографпен және техникалық топ мамандарымен бірлесіп қойылымдағы декорацияның жаңа түрлендірулерін әзірлеуді біледі. Білім: 1. Сахна кеңістігін жарықпен синтездеудің негіздерін біледі; 2. Сценографпен және шығармашылық және техникалық топ мамандарымен сахналау жұмысының принциптерін біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Жаңа технологиялық процестерді игеру және оларды өндіріске енгізу бойынша тәжірибелік-эксперименттік жұмыстарға, өндірістік қуаттарды уақтылы игеру бойынша ұйымдастыру-техникалық шараларға қатысады.	Дағды 1: Өнер және кәсіби қызмет саласында инновациялық технологияларды қолдану	Машық: 1. Спектакльді безендіруде жаңа технологияны қолдануды талдай алады; 2. Заманауи орындауда барлық техникалық құрамдастарды біріктіруді біледі. 3. Мультимедиялық жобаларда техникалық жабдықтың барлық бөліктерін біріктіре алады; 4. Өнер саласындағы шығармашылық және техникалық жұмыстардың әдістерін біледі. Білім: 1. Голографиялық проекцияларды, 3D Mapping, жарықтандыру және бейне жабдықтарды, арнайы эффектiлердi қолдануды біледі; 2. Бейнелеу өнерінің тарихын біледі; 3. Театр және сценография тарихын біледі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1:	Машық: 1. Интернетте ақпаратты іздеп, жүйелей алады;

<p>Еңбек функциясы 5: Перспективті технологиялық қойылым жоспарын жасайды</p>	<p>Заманауи ақпараттық технологиялардың жұмыс істеу принциптерін қолдану және кәсіби мәселелерді шешу үшін қолдану</p>	<p>2. Кәсіби мәселелерді шешу үшін заманауи ақпараттық технологияларды қолдану дағдыларын меңгереді.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Қазіргі ақпараттық технологиялардың жұмыс істеу принциптері, 2. Сценография өнері саласы бойынша ақпарат іздеудің ерекшеліктерін біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 6: Өндіріс процесінде техникалық шығармашылық ұжымның жұмысын басқарады.</p>	<p>Дағды 1: Шығармашылық ұжымға басшылық жасау</p>	<p>Машық:</p> <p>1. Жарық мамандары мен технологтарынан, механиктерден, электротехниктерден шығармашылық-техникалық топ құру; 2. Техникалық ұжымның жұмысын жоспарлау және үйлестіру; 3. Қойылымға қатысушыларға техникалық тапсырмаларды тұжырымдау; 4. Шығармашылыққа қолайлы психологиялық жағдайды қамтамасыз ету; 5. Ұйымдастырушылық дағдыларды меңгеру.</p> <p>Білім:</p> <p>1. Шығармашылық қызмет психологиясының негіздерін біледі; 2. Ұжымдық шығармашылықтың этикалық принциптерін біледі; 3. Ынтымақтастықтың мақсаттарын, міндеттері мен шарттарын біледі.</p>
<p>(</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Шығармашылық жобаларды әзірлеу және іске асыру</p>	<p>Машық:</p> <p>1. Қойылым тұжырымдамасын жасай алады; 2. Жобаны жоспарлау кезеңін жүзеге асыра алады; 3. Жобаны жоспарлау кезеңінің нәтижелерін құжаттай алады; 4. Жоспар-кестеге сәйкес жобаны іске асыру бойынша команданың жұмысын ұйымдастыра алады; 5. Жобаның орындалу барысының мониторингін ұйымдастыра алады; 6. Жобаны іске асыруға түзетулер енгізе алады.</p> <p>Білімдер:</p> <p>1. Жобаларды басқарудың әдіснамалық негіздерін біледі; 2. Өзінің кәсіби саласында жобаны жоспарлау кезеңін жүзеге асырудың мәні мен технологиясын біледі.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Бейімділік</p>	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Өзгерістерді басқару Сыпайылық Төзімділік пен еңбексүйгіштік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Музыкалық театр режиссері
	6	Бұқаралық қойылымдар режиссері
	6	Бас режиссер
	6	Қоюшы режиссер
	6	Суретші - қоюшы
	6	Безендірушы суретші
	6	Сценограф
	6	Жарық бойынша суретші
	6	Костюм бойынша суретші
	6	Суретші бутафор
	6	Бағыты мен түрі бойынша Дизайнер
	7	Көркемдік жетекші
	7	Көркемдік кеңестің төрағасы
	7	Жобаның бас дизайнері
	7	Грим суретшісі
	7	Жарық операторы
	7	Продюсер / директор / агент / импресарио
	7	Механик
7	Электротехник	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

10. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі.

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

11. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" РМҚК филиалының ғылыми-әдістемелік бөлімі.

Басшы:

Жумадилова Дарья Ертаевна

E-mail: daria_131_168@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22

Әзірлеуші: "Қазақ ұлттық өнер университеті" республикалық мемлекеттік мекемесі

Балтаев Серикжан Балтаевич

e-mail: as_seko@mail.ru

тел: +7 702 773 81 93

12. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

13. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

14. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

15. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

16. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрінің
2024 жылғы 17 сәуірдегі
№ 150 бұйрығына
42-қосымша

Кәсіптік стандарт: "Педагог-хореограф"

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы: "Педагог-хореограф" кәсіптік стандарты (бұдан әрі – кәсіптік стандарт) "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңы 5-бабының 5-тармағына сәйкес және кәсіпорындарда персоналды оқытуға, білім беру ұйымдары қызметкерлері мен түлектерінің кәсіптік біліктілігін тануға және ұйымдарда және ұйымдарда персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешу мақсатында әзірленіп, мәдениет саласында қолданылады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

3) информалды білім – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі;

4) мамандық – жеке тұлға жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін кәсіп түрі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

1) ҰБК – ұлттық біліктілік шеңбері;

2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері;

3) ЭҚТЖЖ – экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

- 5) БА – біліктілік анықтамалығы;
- 6) БХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктелуі.

2-тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

- 4. Кәсіптік стандарттың атауы: Педагог-хореограф.
- 5. Кәсіптік стандарттың коды: R90012094.
- 6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
R Өнер, ойын-сауық және демалыс;
90 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
90.0 Шығармашылық, өнер және ойын-сауық саласындағы қызмет;
90.01 Әртістік қызмет
90.01.1 Театр қызметі;
90.01.2 Концерт қызметі.

7. Кәсіби стандарттың қысқаша сипаттамасы: қосымша білім берудің хореографиялық пәндерінің, даярлықтың барлық деңгейлеріндегі кәсіптік оқу орындарының (орта, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі) оқытушысы, балет және драма театрларының, концерттік ұйымдардың педагог-репетиторы; кәсіби би ансамбльдерінің және концерттік ұйымдардың педагог-репетиторы; қоюшы – педагог.

- 7. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
 - 1) Педагог-хореограф - СБШ-нің 6 деңгейі;
 - 2) Педагог-хореограф - СБШ-нің 7 деңгейі;
 - 3) Педагог-хореограф - СБШ-нің 8 деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы "Педагог-хореограф":			
Топтың коды:	2653-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Педагог-хореограф		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2334-0-008 Балет оқытушысы, колледж 2334-0-050 Хореографиялық өнер оқытушысы, колледж 3439-0-018 Балет репетиторы 2334-0-001 Халықтық-сахналық би педагогы, колледж 2334-0-006 Би ансамблінің оқытушысы, колледж 2334-0-015 Халық биі оқытушысы, колледж 2334-0-038 Қазіргі заманғы би оқытушысы, колледж 2373-5-001-Бал биінің оқытушысы, қосымша білім 3439-0-018 Балет репетиторы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қазіргі қоғамның талаптарына жауап беретін, жалпы мәдени және кәсіптік құзыреттілікке ие, хореографиялық өнер саласында жоғары білікті, бәсекеге қабілетті кадрлар даярлау: - білім беру мекемелері (техникалық және кәсіптік білім беру, хореографиялық колледждер, мектептер); - мемлекеттік балет театрлары, кәсіби ансамбльдер, драма театрлары, концерттік ұйымдар, би ұжымдары, жеке компаниялар; - мәдениет және спорт мекемелері; - қауымдастықтар мен федерациялар; - қосымша хореографиялық білім.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Хореографиялық пәндерді білікті оқыту. 2. Педагогикалық, репетиторлық, қойылымдық қызмет. 3. Ұйымдастыру-басқару қызметі. 4. Хореографиялық конкурстардың қазылар алқасына мүшелік және өз біліктілігіне (төрешілер санатына) сәйкес спорттық жарыстардың төрешілері.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Орындаушылық қызмет; 2. Зерттеу шығармашылық жұмысы.
	Дағды 1:	Машықтар: 1. Музыкалық орналасуды ескере отырып, бағдарламаның талаптарына және білім алушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін сабақтар құрастыру және өткізу; 2. Оқу-би комбинацияларын, этюдтерді, базалық және оқу-жаттығу қосылыстары мен конкурстық композицияларды, шағын формадағы хореографиялық шығармаларды құрастыру; 3. Концертмейстермен бірге сабақты сүйемелдеу үшін музыкалық (материал) таңдау. 4. Оқушылардың алдында ойларын нақты баяндау және міндеттер қою. 5. Қателерді көру, оларды түзету әдістерін білу.

Еңбек функциясы 1
Хореографиялық пәндерді білікті оқыту.

<p>Қосымша, бастауыш, техникалық және кәсіптік білім беру мекемелерінде және шығармашылық оқу орындарында хореографиялық пәндер бойынша оқу сабақтарын өткізу;</p>	<p>6. Оқыту мен тәрбиелеудің әртүрлі формаларын, технологиялары мен заманауи әдістерін қолдану. 7. Оқу және оқу-әдістемелік әдебиеттермен жұмыс істеу. 8. Сауатты практикалық көрсету. 9. Ұйымдастырушылық, оқу және шығармашылық процесті басқара білу.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіби терминология; 2. Хореография теориясы, әдістемесі, педагогикасы және пәндерді практикалық өткізу принциптері; 3. Оқыту бағдарламалары; 4. Бағалау критерийлері; 5. Өндірісте практикалық қолдану үшін дербес талдау, ақпарат іздеу принциптері; 6. Оқушылардың әртүрлі жас топтарымен жұмыс жасаудың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері; 7. Хореографиядағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасының негіздері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Педагогикалық құзыреттілікті қалыптастырудың теориялық негіздерін дамытуға бағытталған хореографиялық пәндер бойынша оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оқу сабақтарының, ашық сабақтардың мазмұнын әзірлеу; 2. Оқу бағдарламаларын, практика бағдарламаларын әзірлеу; 3. Курстар мен пәндер бойынша ОЖБ және оқытушының жеке жұмыс жоспарын әзірлеу; 4. Оқу-әдістемелік әдебиеттер шығару; 5. Хореографиялық өнер және білім беру бағыттары бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу; 6. Кәсіби оқу және оқу-әдістемелік әдебиеттермен жұмыс істеу дағдыларына ие болу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының заңдары: "Білім туралы", "Ғылым туралы", "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы", "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" және басқа да нормативтік құқықтық актілер; 2. Хореографиялық пәндердің білім беру бағдарламалары; 3. Ішкі нормативтік құжаттар; 4. Оқу жұмысы бойынша құжаттаманы жүргізу қағидалары; 5. Қазақстан Республикасының би спорты федерацияларының қағидалары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3:</p>	<p>Машықтар:</p>

	<p>Хореографиялық пәндерді оқытуда Word мәтіндік редакторы, Microsoft Internet Explorer , Microsoft Power Point – презентация бағдарламасы, Microsoft Excel – электрондық кестелер, Windows Movie Maker-бейне өңдеу бағдарламасы және т. б. сияқты қолданылатын компьютерлік бағдарламалар мен техникалық құралдарды білу.</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цифрлық технологиялармен және заманауи бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру; 2. Кәсіби қызметте ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың әртүрлі түрлерін пайдалану: интернет-ресурстар, ақпаратты іздеу, сақтау, өңдеу, қорғау және тарату бойынша бұлтты және мобильді сервистер және т.б.; 3. Хореографияның түрлері туралы компьютерлік мәліметтер базасын құру <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хореографиялық пәндерді оқытуда қолданылатын ғаламдық компьютерлік желілердегі мәліметтер базасымен жұмыс істеу принциптері.
	<p>Дағды 1: Орындаушылармен хореографиялық өнерде жинақталған әдістердің, мәнерлі құралдардың мазмұнын сақтауға бағытталған күнделікті тренажерлар мен репетиторлық, қойылымдық жұмыстар жүргізу.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке және топтық сабақтар өткізу; 2. Тренаж және жаттығу сабақтарын өткізу; 3. Партияның балет әртістерімен жаңа немесе жаңартылатын қойылымдарда білім алу, ағымдағы репертуарда жаңа орындаушылармен жұмыс істеу; 4. Білім алушылар мен орындаушылардың тәжірибелік дағдыларын нығайту, жетілдіру, сапа бойынша жұмыс жасау; 5. Кәсіби шығармашылық ойлау мен педагогикалық рефлексияны дамыту; 6. Хореографиялық композициялар қоюды жүзеге асыру; 7. Жас ерекшелік педагогикалық психология туралы қарапайым білімді практикада қолдану; 8. Қойылымдық жұмыстың, оның ішінде еуропалық және латынамерикандық бағдарлама (формейшен, секвей) бойынша кәсіби дағдыларын меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хореографиялық өнердің тарихы мен теориясын білу; 2. Педагогикалық, репетиторлық, қойылымдық жұмыс әдістері; 3. Хореографиялық пәндердің теориясы мен әдістемесі; 4. Солистермен, топтармен, кордебалетпен жұмыс істеу ерекшеліктері; 5. Балет спектаклінің драматургиясы, хореографиялық композиция; 6. Хореографиялық мұра; 7. Хореографиялық шығарманың лексикасы; 8. Жас психологиясы.

Еңбек функциясы 2: Педагогикалық, репетиторлық, қойылымдық қызмет	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 2: Эстетикалық сезіну және іс-әрекеттер, танымдық белсенділік, шығармашылық қызмет стилі, рефлексиялық қабілеттер, өзін-өзі дамыту мотивациясы және т.б. сияқты көркемдік-шығармашылық, кәсіби құзыреттіліктерді ашу.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылықты дамыту; 2. Жеке қабілеттерді анықтау; 3. Орындаудың стиль ерекшеліктерін сіңіру; 4. Көркемдікті, музыкалықты, үйлестіруді, орындау техникасын дамыту; 5. Педагогикалық практикада сахналық шығармашылық қызметтің өзіндік тәжірибесін қолдану; 6. Жеке көру және шығармашылық интерпретация қабілеттерін дамыту. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актёрлік шеберлік негіздері; 2. Ақпарат берудің әртүрлі әдістері; 3. Білім алушылар мен орындаушылардың жеке әлеуетін дамыту және іске асыру үшін педагогикалық ықпал ету әдістері. 4. Шығармашылық әлеуетті ашу және дамыту жұмысының принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-
	Дағды 3: Тәрбие қызметі және оның компоненттері: мақсаттары мен міндеттері, қызмет субъектілері, қызмет мазмұны, қызмет әдістері мен құралдары, қызмет нәтижелері.	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымда коммуникативті қарым-қатынас нормаларын қолдану; 2. Хореографиялық өнер мен ұлттық би мәдениетін насихаттау; 3. Кәсіби қызмет шеңберінде мәдени-ағарту жұмыстарын жүргізу; 4. Мәдени құндылықтарды құрметтеуге, өнерге, мәдениет пен дінге төзімділікке, саяси туралыққа тәрбиелеу; 5. Шығармашылық жұмыс атмосферасын құру; 6. Адамгершілік пен руханилыққа тәрбиелеу; 7. Эстетикалық талғамға тәрбиелеу; 8. Кешендерді жою, эмоцияларды басқаруға үйрету, оқушыларды шығармашылыққа, өзгергіштікке ынталандыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогика және жас психологиясының негіздері; 2. Психологиялық-педагогикалық әдістер арқылы жеке көзқарастар; 3. Мінез-құлық және адамгершілік нормалары; 4. Адамгершілік, толеранттылық, толеранттылық және т.б. принциптері. 5. Мәдени-ағарту қызметінің түрлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	-

	<p>Дағды 1: Нәтижелерді жоғары деңгейге көтеруге және бәсекеге қабілеттілікті арттыруға қабілетті өнімділік қозғалтқышы ретінде шығармашылық процесті ұйымдастыру</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық процесс үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз ету 2. Шығармашылық ұжымның репетицияларын өткізу бойынша жұмысты ұйымдастыру. 3. Жасына және даму деңгейіне сәйкес репертуар қалыптастыру 4. Хореографиялық шығарма орындаушыларының партиялары мен құрамдарын бөлу 5. Процесті жоспарлау және іске асыру құжаттарын сауатты рәсімдеу. 6. Биомеханикалық талдау принциптерін ескере отырып, физикалық белсенділікті бақылау және сауатты бөлу. 7. Процестің орындалуына мониторинг жүргізу. 8. Процесті сәтті жүзеге асыру үшін уақытында түзетулер енгізу. 9. Ұжым ішіндегі жұмыстың басты бөлігін сауатты бөлу <ol style="list-style-type: none"> 1. Еңбекті, еңбек заңнамасын және авторлық құқықты ұйымдастыру негіздері. 2. Еңбекті қорғау, техника қауіпсіздігі және өрттен қорғау ережелері мен нормалары. 3. Классикалық және заманауи репертуар. 4. Процесті басқарудың әдіснамалық негіздері. 5. Процесті жоспарлау және жүзеге асыру әдістері мен әдістері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Ұйымдастыру-басқару қызметі.</p>	<p>Дағды 2: Жүйелілікке, ақпараттылыққа, қарқындылыққа, тәртіпке жұмылдыратын шығармашылық қызметті жоспарлау.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Репертуарлық жоспарды, сабақ кестесін, репетицияларды жасауға қатысады; 2. Репертуарды жоспарлауға, концерттік қызметке, конкурстарға, фестивальдерге қатысады; 3. Жаттығулардың, концерттердің және тәртіптің есебін жүргізеді; 4. Есепті кезеңде өткізілген шығармашылық іс-шаралар туралы есеп жасайды. 5. Жұмыс уақыты мен қарқынын бөлу. 6. Шығармашылық процесті бақылау және үйлестіру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жоспарлау түрлері: қысқа мерзімді, орта мерзімді, ұзақ мерзімді; 2. Жоспардың мазмұны: стратегиялық, тактикалық, күнтізбелік, бизнес-жоспар; 3. Бірлік, қатысу, үздіксіздік, икемділік және т.б. принциптері; 4. Менеджмент негіздері; 5. Отандық, әлемдік өнер мен білімнің тарихы мен заманауи мәселелері.

	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымдастырушылық және шығармашылық процестерді басқарады. 2. Шығармашылық одақтармен және ұйымдармен байланысты жүзеге асырады. 3. Білікті кадрлармен қамтамасыз етеді. 4. Бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдерімен байланысты жүзеге асырады. 5. Ақпаратты тексереді және талдайды. 6. Қойылымдарды қамтамасыз етеді және жұмыс үшін қажетті жағдайлар жасайды. 7. Мәселелерді шешеді, мақсатқа жетудің стандартты емес жолдарын табады. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мәдениет және өнер мәселелері жөніндегі заңдар, нормативтік актілер; 2. Еңбек тәртібі қағидалары; 3. Басқару және шығармашылық еңбек психологиясы; 4. Маркетинг және жарнама.
<p>Еңбек функциясы 4: Хореографиялық конкурстардың қазылар алқасына мүшелік және өз біліктілігіне (төрешілер санатына) сәйкес спорттық жарыстарға төрешілік ету .</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техниканы, орындаушылық шеберліктің музыкалық пластикалық мәнерлілігін талдауды жүзеге асыру; 2. Жеке сахналық би тәжірибесін қолдану; 3. Бағдарламалық қамтамасыз етуді және арнайы жабдықты пайдалану; 4. Орындаушылық шеберлік деңгейін бағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазылар алқасының/ төрешінің бағалау қағидалары мен критерийлерін білу; 2. Мінез-құлық және адамгершілік нормалары; 3. Қазылар алқасы/ төрешілер этикасының ережелері. 4. Хореографиялық өнердің тарихы мен теориясын білу. 5. Әр түрлі би бағыттарының хореографиясының негіздерін білу 6. Хореографиялық мұраны білу <p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Арнайы әдебиеттер мен медиа ресурстарды пайдалану. 2. Шеберлік сыныптарынан өту және өткізу, әдістемелік семинарларға, практикумдарға, конференцияларға қатысу.

	<p>Дағды 2: Біліктілікті арттыру, кәсіби даму қажеттілігін қалыптастыру жолы ретінде қарастырылатын кәсіби рефлексия әдістері</p>	<p>3. Алған білімді интеграциялау. 4. Кәсіби қызметте жаңа технологияларды, әдістемелер мен тәсілдерді меңгеру. 5. Жалпы теориялық базаны кеңейту. 6. Арнайы-технологиялық дағдыларды дамыту. 7. Кәсіби қызметтің өзгертін талаптарына сәйкес құзыреттілікті сақтау.</p> <p>Білімдер: 1. Қазылар алқасы/ төрешілер санаты мүшесінің мәртебесіне сәйкес келетін белгілі бір білім деңгейіне ие болу; 2. Терминология, оқыту әдістемесі және орындау техникасы, қозғалыстар. 3. Қазіргі заманғы талаптар</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Орындаушылық қызмет</p>	<p>Дағды 1: Біліктілік талаптары мен деңгейіне, кәсіпқойлық критерийлеріне, кәсіби құзыреттіліктерге сәйкес келу.</p>	<p>Машықтар: 1. Біліктілік талаптарына сәйкес физикалық, кәсіби форманы сақтайды және қолдайды; 2. Хореографиялық лексиканың сауатты практикалық көрсетілімін кәсіби және еркін меңгерген; 3. Өз біліктілігіне сәйкес педагог, репетитор, балетмейстер, партия жаттықтырушысының басшылығымен дайындайды; 4. Орындаушылық шеберлікті үнемі жетілдіріп отырады (музыкалық, би, сахналық деректер); 5. Өз рөлін кеңейте отырып, репертуарды толықтырады.</p> <p>Білімдер: 1. Музыкалық және хореографиялық пәндердің тарихы мен теориясы; 2. Қозғалыстарды сауатты орындау әдістемесін біледі; 3. Классикалық, заманауи, отандық және шетелдік репертуар; 4. Ішкі еңбек тәртібінің қағидалары</p>
<p>Қосымша еңбек функциясы 2:</p>	<p>Дағды 1: Ғылыми салаға тән кезеңдердің болуын болжайтын және танымдық қызығушылықты, өз бетінше жұмыс істеуді дамытуға, практикада қолдана отырып, білімді жалпылауға және терендетуге мүмкіндік</p>	<p>1. Мәселені көру және әртүрлі көздермен жұмыс істеу. 2. Материал жинау және өңдеу. 3. Ақпаратты, қызмет нәтижесін талдау және бағалау және қорытынды жасау. 4. Кәсіби қызметте ақпаратты және игерілген білімді қолдану, өңдеу. 5. Практикалық мәселелерді шығармашылық шешу дағдыларын меңгеру. 6. Зерттеу әдістерін меңгеру. 7. Заманауи технологияларды қолдану. 8. Ғылыми стильді іс жүзінде меңгеру.</p>

Зерттеу шығармашылық жұмысы.	беретін шығармашылық мәселені шешуге байланысты функционалдық зерттеу дағдыларын игеру.	1. Өзін-өзі тәрбиелеу принциптері 2. Зерттеу міндеттері 3. Зерттеу әдістері 4. Зерттеу көздері 5. Өлшеудің негізгі әдістері және алынған нәтижелерді кестелер, диаграммалар және графиктер түрінде ұсыну тәсілдері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Кәсіпқойлық Қарым-қатынас Бейімділік Ұқыптылық Дербестік және жауапкершілік Тәртіптілік Ұйымдастыру дағдылары Технологиялық сауаттылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:		
	6	Хореографиялық ұжымның жетекшісі	
	6	Хореограф	
	6	Балет инспекторы	
	6	Балет репетиторы	
	6	Сахналық қозғалыс тәрбиешісі	
	6	Кәсіби бағдарламалар бойынша әдіскер	
	6	Өнер мұғалімі, қосымша білім	
	4	Балет әртісі	
4	Би ансамблінің әртісі		
10. Кәсіптің карточкасы "Педагог-хореограф":			
Топтың коды:	2653-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Педагог-хореограф		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, специалитет)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2314-0-004 Оқытушы, доцент, балет профессоры, ЖОО 2314-0-001 Оқытушы, доцент, профессор-балеттанушы, ЖОО	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Педагогика хореография саласында өнертану ғылымдарының бәсекеге қабілетті магистрлерін даярлау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ғылыми-педагогикалық; 2. Ғылыми-зерттеу; 3. Ұйымдастырушылық-шығармашылық; 4. Ұйымдық-басқарушылық; 5. Ғылыми-шығармашылық, эксперименттік-зерттеу (балетмейстерлік, режиссерлік).
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Ғылыми-педагогикалық қызмет	Дағды 1: Хореографиялық өнер саласындағы өнертану ғылымдарының болашақ бәсекеге қабілетті мамандарының жеке басын қалыптастырудың ғылыми-педагогикалық процестерін меңгеру	Машықтар: 1. Хореографиялық білім беру саласындағы заманауи зерттеу әдістерін қолдана отырып ғылыми проблемалар туғызу және оларды сәтті шешу; 2. Өзін-өзі жетілдіру, жаңа білімді өз бетінше шығармашылық игеру, ғылыми жұмыста базалық пәннің білімін интеграциялау қабілетін дамыту; 3. Коммуникация және байланыс құралдарының жетістіктерін пайдалана отырып, өзін-өзі тәрбиелеумен айналысу; 4. Ғылыми және оқу-әдістемелік әдебиеттерді әзірлеу, мәдениет және өнер саласындағы ғылыми басылымдарда жарияланымдарды жүзеге асыру
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Білімдер: 1. Педагогикалық ғылым әдіснамасының деңгейлері; 2. Ғылыми зерттеудің негізгі әдіснамалық тәсілдері, параметрлері, критерийлері мен көрсеткіштері; 3. Ғылыми-педагогикалық зерттеу әдістерінің жіктелуі; 4. Хореографиялық білім беру саласындағы ғылыми-педагогикалық зерттеулердің теориялық және практикалық әдістерінің негіздері; 5. Педагог-психологтың ғылыми-педагогикалық қызметінің өзіндік рефлексиясының негіздері.
		Машықтар: 1. Хореография педагогикасы мен режиссурасы саласында заманауи ақпараттық технологияларды, шығармашылық және ғылыми-зерттеу қызметін жүргізу дағдыларын меңгеру;

<p>Еңбек функциясы 2: Ғылыми-зерттеу қызметі</p>	<p>Дағды 1: Ғылыми зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері туралы түсініктерді қалыптастыратын хореографиялық зерттеулер саласында білімнің ғылыми әдісін меңгеру</p>	<p>2. Хореографиялық мұраны зерттеу, талдау және оның педагог пен режиссер-хореографтың шығармашылық тұлғасы мен кәсіби қасиеттерін қалыптастырудағы маңыздылығын анықтау; 3. Ғылыми, оқу-әдістемелік әдебиеттің бастапқы көздерін толықтыру мақсатында фольклорды және оның даму эволюциясын зерттеу; 4. Хореография өнері бойынша ғылыми-зерттеу зертханасын құру дағдылары; 5. Өзінің зерттеу әлеуетін арттыру және кәсіби шеберлігін арттыру мақсатында хореографиялық пәндер бойынша шеберлердің авторлық курстарын, әдістемелері мен тәсілдерін талдау; 6. Уәкілетті органдар ұйымдастырған ғылыми жобаларға қатысу; 7. Ғылыми-педагогикалық және зерттеу қызметінде кешенді тәсіл дағдыларына ие болу; 8. Қазіргі пластикалық тілдің қалыптасу факторлары мен даму заңдылықтарын, хореографиялық өнердің қазіргі жағдайын, ерекшеліктері мен даму перспективаларын талдауды жүзеге асыру.</p> <p>Білімдер: 1. Жетекші ғылыми теориялар, қазіргі ғылыми тұжырымдамалар, хореографиялық өнерді зерттеу әдіснамасының даму үрдістері мен заңдылықтары; 2. Ғылыми экспериментті жоспарлау және ұйымдастыру, ғылыми деректерді жалпылау, өңдеу, тұжырымдар мен практикалық ұсыныстарды тұжырымдау негіздері; 3. Кәсіби, ғылыми және техникалық міндеттерді өз бетінше шешу жолдары; 4. Ғылыми ізденіс әдістемесі және зерттеу тәжірибесін алу тәсілдері.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: -</p>	
<p>Еңбек функциясы 3: Ұйымдастырушылық-шығармашылық қызмет</p>	<p>Дағды 1: Меңгерген ғылыми білімді хореографиялық өнерді дәріптеу және т е р е н ғылыми-педагогикалық, зерттеушілік, шығармашылық даярлығы бар жоғары білім беру жүйесі мен ғылыми-зерттеу секторы ү ш і н ғылыми-педагогикалық</p>	<p>Машықтар: 1. Хореография өнері мәселелері бойынша республикалық және халықаралық деңгейдегі шығармашылық жобаларды ұйымдастыру және өткізу; 2. Қалалық, облыстық және республикалық ауқымдағы мәдени-ойын-сауық бұқаралық іс-шаралары мен жобаларына қатысу; 3. БАҚ-пен белсенді өзара іс-қимыл. Әлеуметтік желілерде медиа-образ жасау.</p> <p>Білімдер: 1. Ұйымдастырушылық-шығармашылық жұмыстың нысандары мен әдістері; 2. Менеджмент теориясы мен практикасы; 3. Басқару психологиясы;</p>

	<p>кадрларды даярлау сапасын арттыру үшін пайдалану</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>4. Режиссура, бұқаралық қойылымдар мен театрландырылған мерекелерді ұйымдастыру және өткізу принциптері.</p> <p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Ұйымдық-басқарушылық қызмет</p>	<p>Дағды 1: Үздік нәтижеге, мақсатқа жету үшін, ұйымның барлық қызметтері мен олардың арасындағы байланыс жиынтығын қамтитын жоспарлау, ұйымдастыру, ынталандыру және бақылау функцияларына меңгеру</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаңа жағдайларда практикалық жобалар мен зерттеу міндеттерін шешуде алған білімдерін іске асыру; 2. Командада жұмыс істеу дағдыларын қолдану; 3. Жобалау құжаттамасын жасау; 4. Жобаларды басқару саласындағы ұлттық және халықаралық стандарттармен жұмыс істей білу; 5. Өңірлік, республикалық, халықаралық өнер конкурстары мен фестивальдерін ұйымдастыру мен өткізуде басшылық ету дағдыларына ие болу; 6. Аудандық, қалалық, республикалық маңызы бар мәдени-бұқаралық ойын-сауық іс-шараларының жобаларын басқару және ұйымдастыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басқару деңгейлері; 2. Басқару процестері; 3. Ұйымдық құрылымы; 4. Басқару модельдері. <p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 5: Ғылыми-шығармашылық, эксперименттік-зерттеу (балетмейстерлік, режиссерлік)</p>	<p>Дағды 1: Жаңа факторларды, құбылыстарды, заңдылықтарды анықтау мен сипаттаудың немесе бұрын белгілі болған ережелерді басқа ғылыми позициялардан немесе жаңа аспектіден жалпылаудың ғылыми әдіснамасын меңгеру</p> <p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сахналау қызметінде балетмейстер, режиссер және педагог-хореографтың ғылыми-шығармашылық, эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру; 2. Ағарту жұмысында зерттеудің заманауи әдістерін қолдана отырып ғылыми мәселелерді шешу; 3. Кәсіби кеңес беру, хореография өнері құбылыстарына көркемдік-эстетикалық талдау және бағалау жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зерттеу қызметінің белгілері; 2. Отандық және шетелдік ғылымның жаңа теориялық, әдіснамалық және технологиялық жетістіктері; 3. Инновациялық технологиялар және интернет ресурстары. <p>-</p>
	<p>Кәсіпқойлық және құзыреттілік Мақсаткерлік Эмоциялық парасат Төзімділік пен еңбексүйгіштік Ауызекі сөйлеу дағдылары</p>	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінді шоғырландыру және бақылау Көшбасшылық және ұйымдастырушылық дағдылар Технологиялық сауаттылық Кәсіби этика		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Көркемдік жетекші	
	7	Зерттеу жобасының жетекшісі	
	7	Балетмейстердің көмекшісі	
	7	Музыкалық (би) ұжымының директоры	
	7	Труппа меңгерушісі	
	7	Хореографиялық ұжымның жетекшісі	
11. "Педагог-хореограф" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2653-2		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Педагог-хореограф		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD докторы ғылыми дәрежесі, бейіні бойынша PhD докторы, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: Өнер	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2314-0-002 Оқытушы, доцент, өнертанушы профессор, ЖОО		
	Хореографиялық өнер саласында бәсекеге қабілетті философия докторларын (PhD) даярлау: - жоғары оқу орындары (жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі, көп деңгейлі мамандандырылған хореографиялық оқу орындары (барлық деңгейлер) - кәсіби театрлар мен концерттік ұйымдар		

Қызметтің негізгі мақсаты:	<ul style="list-style-type: none"> - әлеуметтік-мәдени және демалыс түріндегі мекемелер - ғылыми-зерттеу мекемелері және бейінді ғылыми-зерттеу зертханалары; - мәдениет және спорт департаменттері; - өнер саласындағы білім департаменті; - жоғары оқу орындарын аккредиттеу және рейтинг агенттіктері. 				
Еңбек функциялардың сипаттамасы					
Еңбек функцияларының тізбесі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td data-bbox="415 327 721 840">Міндетті еңбек функциялары:</td> <td data-bbox="721 327 1330 840"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заманауи ақпараттық технологиялар мен инновациялық әдістемелерді қолдана отырып, ғылыми-зерттеу және кәсіби қызметті жүзеге асыру. 2. Хореографиялық шығармалар жасау, хореографиялық ұжымда жоғары кәсіби деңгейде жұмыс істеу. 3. Хореографиялық өнер бағыттары бойынша шеберлік сыныптарын, семинарлар, дөңгелек үстелдер ұйымдастыру және өткізу. 4. Қойылған мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін процестерді ұйымдастыруда тиімді әдістер мен құралдарды қолдану. 5. Кәсіби шеберлік пен біліктілік деңгейін үздіксіз арттыру </td> </tr> <tr> <td data-bbox="415 840 721 919">Қосымша еңбек функциялары:</td> <td data-bbox="721 840 1330 919"></td> </tr> </table>	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заманауи ақпараттық технологиялар мен инновациялық әдістемелерді қолдана отырып, ғылыми-зерттеу және кәсіби қызметті жүзеге асыру. 2. Хореографиялық шығармалар жасау, хореографиялық ұжымда жоғары кәсіби деңгейде жұмыс істеу. 3. Хореографиялық өнер бағыттары бойынша шеберлік сыныптарын, семинарлар, дөңгелек үстелдер ұйымдастыру және өткізу. 4. Қойылған мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін процестерді ұйымдастыруда тиімді әдістер мен құралдарды қолдану. 5. Кәсіби шеберлік пен біліктілік деңгейін үздіксіз арттыру 	Қосымша еңбек функциялары:	
Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Заманауи ақпараттық технологиялар мен инновациялық әдістемелерді қолдана отырып, ғылыми-зерттеу және кәсіби қызметті жүзеге асыру. 2. Хореографиялық шығармалар жасау, хореографиялық ұжымда жоғары кәсіби деңгейде жұмыс істеу. 3. Хореографиялық өнер бағыттары бойынша шеберлік сыныптарын, семинарлар, дөңгелек үстелдер ұйымдастыру және өткізу. 4. Қойылған мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін процестерді ұйымдастыруда тиімді әдістер мен құралдарды қолдану. 5. Кәсіби шеберлік пен біліктілік деңгейін үздіксіз арттыру 				
Қосымша еңбек функциялары:					
Еңбек функциясы 1: Заманауи ақпараттық технологиялар мен инновациялық әдістемелерді қолдана отырып, ғылыми-зерттеу және кәсіби қызметті жүзеге асыру.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td data-bbox="415 919 721 1524"> Дағды 1: Өзекті мәселелерді шешу, саланы жаңғырту, хореографиялық өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмысының түрлі әдістерін пайдалана отырып, жаңа мүмкіндіктер іздеу </td> <td data-bbox="721 919 1330 1524"> Машықтар: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дербес және авторлық ұжым құрамында ірі ғылыми жобаларды іске асыру; қазіргі заманғы хореографиялық процестің, ұлттық мәдениеттегі тарихи процестердің және әлемдік балеттің дамуының әртүрлі аспектілерін зерттеуге бағытталған; 2. Білімнің ғылыми әдісін меңгеру. 3. Заманауи өнер технологияларын енгізу әдістемесін меңгеру Білімдер: <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс кезеңдерін жоспарлау; 2. Деректерді жинау әдістері; 3. Өнімділік критерийлері; 4. Жұмысты ұйымдастыру және іске асыру тәсілдері </td> </tr> <tr> <td data-bbox="415 1524 721 1604">Дағдыны тану мүмкіндігі:</td> <td data-bbox="721 1524 1330 1604">-</td> </tr> </table>	Дағды 1: Өзекті мәселелерді шешу, саланы жаңғырту, хореографиялық өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмысының түрлі әдістерін пайдалана отырып, жаңа мүмкіндіктер іздеу	Машықтар: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дербес және авторлық ұжым құрамында ірі ғылыми жобаларды іске асыру; қазіргі заманғы хореографиялық процестің, ұлттық мәдениеттегі тарихи процестердің және әлемдік балеттің дамуының әртүрлі аспектілерін зерттеуге бағытталған; 2. Білімнің ғылыми әдісін меңгеру. 3. Заманауи өнер технологияларын енгізу әдістемесін меңгеру Білімдер: <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс кезеңдерін жоспарлау; 2. Деректерді жинау әдістері; 3. Өнімділік критерийлері; 4. Жұмысты ұйымдастыру және іске асыру тәсілдері 	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 1: Өзекті мәселелерді шешу, саланы жаңғырту, хореографиялық өнер саласындағы ғылыми-зерттеу жұмысының түрлі әдістерін пайдалана отырып, жаңа мүмкіндіктер іздеу	Машықтар: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дербес және авторлық ұжым құрамында ірі ғылыми жобаларды іске асыру; қазіргі заманғы хореографиялық процестің, ұлттық мәдениеттегі тарихи процестердің және әлемдік балеттің дамуының әртүрлі аспектілерін зерттеуге бағытталған; 2. Білімнің ғылыми әдісін меңгеру. 3. Заманауи өнер технологияларын енгізу әдістемесін меңгеру Білімдер: <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыс кезеңдерін жоспарлау; 2. Деректерді жинау әдістері; 3. Өнімділік критерийлері; 4. Жұмысты ұйымдастыру және іске асыру тәсілдері 				
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-				
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td data-bbox="415 1604 721 1999">Дағды 1:</td> <td data-bbox="721 1604 1330 1999"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зерттеу тобының құрамында ғылыми зерттеулерге қатысу және жетекшілік ету 2. Мерзімді басылымдарда мақалалар жариялау түрінде авторлық сыни қызметті жүргізу және қазіргі заманғы өнер процестерін көпшілік талқылауға қатысу 3. Оқыту мен тәрбиелеудің дәстүрлі және заманауи технологияларын практикада қолдана отырып, </td> </tr> </table>	Дағды 1:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зерттеу тобының құрамында ғылыми зерттеулерге қатысу және жетекшілік ету 2. Мерзімді басылымдарда мақалалар жариялау түрінде авторлық сыни қызметті жүргізу және қазіргі заманғы өнер процестерін көпшілік талқылауға қатысу 3. Оқыту мен тәрбиелеудің дәстүрлі және заманауи технологияларын практикада қолдана отырып, 		
Дағды 1:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зерттеу тобының құрамында ғылыми зерттеулерге қатысу және жетекшілік ету 2. Мерзімді басылымдарда мақалалар жариялау түрінде авторлық сыни қызметті жүргізу және қазіргі заманғы өнер процестерін көпшілік талқылауға қатысу 3. Оқыту мен тәрбиелеудің дәстүрлі және заманауи технологияларын практикада қолдана отырып, 				

<p>Енбек функциясы 2: Хореографиялық шығармалар жасау, хореографиялық ұжымда жоғары кәсіби деңгейде жұмыс істеу.</p>	<p>Аналитикалық әдіс арқылы шығармашылық ізденіс, шығармашылық жобаларды, эксперименттерді және стилистикалық ерекшеліктерді зерттеу.</p>	<p>шығармашылық процесті жоспарлау және ұйымдастыру және оқытудағы инновациялық тәсілдердің барлық мәселелерінде құзыретті болу 4. Кәсіби қауымдастықтармен өзара әрекеттесу 5. Хореографиялық пәндер бойынша оқытудың әртүрлі әдістемелерін талдау, театр өнеріне, балетке, кәсіби хореографиялық білімге қатысты болып жатқан әлемдік процестерде құзыретті болу.</p> <p>Білімдер: 1. Шығармашылық әлеует және ұйымдастыру әдістері; 2. Мотивацияның әдістері мен принциптері ; 3. Күштерге басымдық беру және бөлу принциптері; 4. Стратегиялық жоспарлау, бақылау және үйлестіру.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
<p>Енбек функциясы 3: Хореографиялық өнер бағыттары бойынша шеберлік сыныптарын, семинарлар, дөңгелек үстелдер ұйымдастыру және өткізу.</p>	<p>Дағды 1: Ұйымдастырушылық және шығармашылық қабілеттері бар, шығармашылық процесті басқара алатын басшы ретінде кәсіби қызмет үшін ғылыми-теориялық білімді, зерттеу әдістері мен практикалық дағдыларды қолдану</p>	<p>Машықтар: 1. Хореографиялық өнер, мәдениет және білім беру саласындағы ғылыми-педагогикалық және ғылыми-шығармашылық жобаларға қатысу; 2. Кәсіби конкурстар мен фестивальдар өткізу және ұйымдастыру, республикалық және халықаралық деңгейде қазылар алқасы, сарапшы ретінде жұмыс істеу; 3. Талқылау, хореографиялық шығармалар мен жобаларды талдау және бағалау, шығармашылық ұйымдардың көркемдік кеңестеріне қатысу; 4. Ғылыми-әдістемелік баспа басылымдарында жариялау, мәдениет, өнер, отандық және әлемдік хореография мәселелері бойынша ТВ және басқа да БАҚ нысандарының бағдарламаларына қатысу және т.б.</p> <p>Білімдер: 1. Күнтізбелік, перспективалық репертуарлық жоспарларды әзірлеу қағидалары; 2. Шарттар жасасу қағидалары; 3. Философиялық, психологиялық-педагогикалық ғылымдардың негіздері; 4. Іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу әдістемесі; 5. ҚР Кодекстері мен заңдары.</p>
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі :</p>	<p>-</p>
		<p>Машықтар: 1. Ұжымды басқару, қызметтің саясаты мен стратегиясын анықтау, ұйымдастырушылық-басқарушылық міндеттерді шешу, стандартты емес жағдайларда кәсіби шешім қабылдау, әкімшілік-ұйымдастырушылық қызметті жүзеге асыру;</p>

<p>Еңбек функциясы 4: Қойылған мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін процестерді басқару және ұйымдастыруда тиімді әдістер мен құралдарды қолдану.</p>	<p>Дағды 1: Кадр саясатын айқындай отырып, даму стратегиясын әзірлей отырып, ұжымға әкімшілік басшылықты жүзеге асыру</p>	<p>2. Мемлекеттік мәдени саясатты, құрылымдық бөлімшелер мен қызметкерлердің өзара іс-қимылы, сондай-ақ сыртқы әріптестік үшін жағдайларды іске асыру мақсатында шығармашылық-басқарушылық қызметті орындау; 3. Танымдық процестерді басқаруды жүзеге асыру, психикалық, эмоционалдық және моторлық әрекеттерді дәйекті және әдістемелік сауатты қалыптастыру.</p> <p>Білімдер: 1. ҚР Конституциясы, Еңбек кодексі, "Авторлық құқық туралы", "Мәдениет туралы", "Мемлекеттік мүлік туралы", "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы", "Мемлекеттік сатып алу туралы" ҚР Заңдары және т.б. 2. Менеджмент негіздері, технологиялары және оларды қолдану механизмі; 3. Шешім қабылдау әдістері; 4. Маркетинг; 5. Басқару қызметінің түрлері, функциялары, процестері. 6. Бюджеттік және шаруашылық есеп ұйымдарының жұмыс принциптері.</p>
<p>Еңбек функциясы 5: Кәсіби шеберлік пен біліктілік деңгейін үнемі жетілдіру.</p>	<p>Дағды 1: Білім беру қызметін ұйымдастыру, оқу, әдістемелік, ғылыми және тәрбие жұмысына басшылық жасау, мамандардың біліктілігін арттыруға ықпал ету</p>	<p>Машықтар: 1. Педагогикалық, тәрбиелік және тәлімгерлік қызметті меңгеру; 2. Бейін бойынша өзекті білім беру бағдарламаларын әзірлеу және стейкхолдерлердің қазіргі заманғы талаптарына сәйкес тиімді іске асыру үшін дербес жауапты болу; 3. Білім беруді оқытудың дәстүрлі әдістері мен модельдері, оның ішінде авторлық әдістер негізінде оқу-тәрбие процесін жоспарлау және ұйымдастыру;</p> <p>Білімдер: 1. Жоғары білім беру және өзін-өзі тәрбиелеу процесі; 2. Педагогикалық процесс; 3. Оқытудың формалары, әдістері және педагогикалық технологиялары; 4. Педагогика ғылымының әдістемесі; 5. Жоғары білімнің нормативтік-құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері.</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Өзгерістерді басқару Эмоциялық парасат</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі : -</p>

	Келіссөз жүргізу шеберлігі Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Өнер саласындағы жоба жетекшісі
	8	Училище (колледж) директоры
	8	Театр директоры
	8	Концерттік ұйымның директоры
	8	Музыкалық (би) ұжымының директоры
	8	Ректор (проректор)
	8	Ғылыми-зерттеу бөлімшесінің басшысы
	8	Факультет деканы
	8	Кафедра меңгерушісі
	8	Магистратура меңгерушісі
	8	Докторантура меңгерушісі
	8	Хореографиялық ұжымның жетекшісі
	8	Бас көркемдік жетекші
8	Труппа меңгерушісі	

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі

Орындаушы:

Борамбаев Нурбек Медерович, +7 (705) 160 57 01, n.borambaev@msm.gov.kz

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Жоба жетекшісі:

Ұйым: "Қазақстан мәдениетінің ғылыми-зерттеу институты" "Мәдениеттерді жақындастыру орталығы" мемлекеттік музейі" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалы, Астана қаласы.

Бас ғылыми қызметкер Жумадилова Дарья Ертайқызы, e-mail: daria_131_168@mail.ru. телефон нөмірі: +7 (705) 708 72 22.

Сарапшы-әзірлеушілер:

"Қазақ ұлттық хореография академиясы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны:

Тургинбаева А.Н. (aitosha_5@mail.ru; +7701 751 74 42)

Алишева А.Т. (alila-at@mail.ru; +7 777 319 08 10)

Моисеев Е.С. (yevgeniy@novadance.kz; +7 701 213 13 58)

Агзамова Д.О. (agzamova_diana@mail.ru; +7 777 205 77 94)

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 2024 жылғы 10 қаңтар.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 2023 жылғы 2 қараша.

16. "Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 2024 жылғы 15 ақпан.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: нұсқа 1, 2024 жыл.

18. Бағдарлы қайта қарау күні: 2027 жыл.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ